

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

TUTANAK DERGİSİ

13'üncü Birleşim
30 Ekim 2024 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

II.- GELEN KÂĞITLAR

III.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın, cumhuriyetin 101'inci yaşına ve Cumhuriyet Bayramı'na ilişkin konuşması

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

- 1.- Mardin Milletvekili Beritan Güneş Altın'ın, çocuk haklarına ilişkin gündem dışı konuşması
- 2.- Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'ın, Kars'ın düşman işgalinden kurtuluşunun yıl dönümüne ilişkin gündem dışı konuşması
- 3.- Kars Milletvekili Adem Çalkın'ın, Kars'ın düşman işgalinden kurtuluşunun yıl dönümüne ilişkin gündem dışı konuşması

V.- AÇIKLAMALAR

- 1.- Kütahya Milletvekili İsmail Çağlar Bayırcı'nın, TUSAŞ'a ilişkin açıklaması
- 2.- Kütahya Milletvekili Adil Biçer'in, Kâzım Karabekir Paşa'nın Şark Cephesi Kumandanlığı vazifesinin hitamına, Gazi Meclise iltihakının 102'nci yıl dönümüne ve Cumhuriyet Bayramı'na ilişkin açıklaması
- 3.- Konya Milletvekili Mustafa Hakan Özer'in, Türkiye'nin ilk genel maksat helikopteri GÖKBAY'a ilişkin açıklaması
- 4.- Muş Milletvekili Sümeyye Boz'un, 1 Kasım dünya Kobane gününe ilişkin açıklaması
- 5.- Tekirdağ Milletvekili Mestan Özcan'ın, Cumhuriyet Bayramı'na ve Necmettin Erbakan'ın doğum gününe ilişkin açıklaması
- 6.- Adana Milletvekili Bilal Bilici'nin, Cumhurbaşkanının 10 Ekim 2024 tarihli 9009 sayılı Kararı'na ilişkin açıklaması
- 7.- İstanbul Milletvekili Türkan Elçi'nin, Esenyurt Belediye Başkanı'nın gözüaltına alınmasına ilişkin açıklaması
- 8.- Diyarbakır Milletvekili Mehmet Sait Yaz'ın, Âl-i İmrân suresinin 103'üncü ayetikerimesine ilişkin açıklaması
- 9.- Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, Âşık Paşa Türbesi'ne ilişkin açıklaması
- 10.- Kocaeli Milletvekili Sami Çakır'ın, Türkiye'nin ilk genel maksat helikopteri GÖKBAY'a ilişkin açıklaması
- 11.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın, Balıkesir Gökçe yazı Sarıalan mevkinde yer alan bir madencilik firmasıyla ilgili yayımlanan Cumhurbaşkanlığı kararnamesine ilişkin açıklaması
- 12.- Samsun Milletvekili Murat Çan'ın, bugün Resmî Gazete'de yayımlanan Aile Hekimliği Sözleşme ve Ödeme Yönetmeliği'nde yapılan değişikliğe ilişkin açıklaması
- 13.- İstanbul Milletvekili Çiçek Otlı'nın, Kapıkule'de hayvanların tırların içinde bekletildiklerine ilişkin açıklaması
- 14.- Ordu Milletvekili Naci Şanlıtürk'ün, Karadeniz Bölgesi'nde orman kadastro geçerken orman sınırları içerisinde kalan fındık bahçelerine ve evlere ilişkin açıklaması
- 15.- Siirt Milletvekili Sabahat Erdoğan Sarıtaş'ın, intihar vakalarında ve şüpheli kadın ölümlerindeki artışa ilişkin açıklaması
- 16.- Konya Milletvekili Meryem Göka'nın, Türkiye-Almanya İşgücü Anlaşması'nın yıl dönümüne ilişkin açıklaması
- 17.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Artvin ili Arhavi ilçesi Dereüstü köyünde 21 Ekim 2024 tarihinde meydana gelen afet olayına ilişkin açıklaması
- 18.- Iğdır Milletvekili Yılmaz Hun'un, üniversiteyi kazanan gençlerin eğitim hayatlarını sürdürürken karşılaştıkları sorunlara ilişkin açıklaması
- 19.- Mersin Milletvekili Gülcan Kış'ın, Türkiye'de kadınların iş gücüne katılım oranının OECD ülkeleri içinde en düşük seviyede olduğuna ilişkin açıklaması
- 20.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, ekonomiyi kimin çökerttiğine ilişkin açıklaması

21.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in, cumhuriyetin 101'inci yıl dönümüne, Nevruz Bayramı'nın milli bayram olması için Türkiye Büyük Millet Meclisine bir kanun teklifi sunduğuna, öğretmen adaylarının açıklanan mülakat sonuçlarına ve bu hafta görüşülecek olan dokuzuncu yargı paketine ilişkin açıklaması

22.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, cumhuriyetin 101'inci yılına, Mondros Mütarekesi'nin imzalandığı 30 Ekim tarihine, Anıtkabir'de tezahürat yapılmasına, İYİ Partinin kuruluşunun 7'nci yılına, bu hafta görüşülecek olan dokuzuncu yargı paketine ve asgari ücret için 2025 yılında öngörülen artışa ilişkin açıklaması

23.- Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç'ın, Ziya Gökalp'ın vefat yıl dönümüne, 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı'na, cumhuriyetin 101'inci yılına ve TUSAŞ'a düzenlenen hunhar terör eylemine ilişkin açıklaması

24.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, cumhuriyetin 101'inci yılında da Türkiye'nin temel yapısal sorunlarının devam ettiğine, demokratik cumhuriyete, toplumsal barışta en büyük sorumluluğun Meclise düştüğüne ve Esenyurt Belediye Başkanının gözaltına alınmasına ilişkin açıklaması

25.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, cumhuriyetin 101'inci yıl dönümüne; Türkiye'nin gelir dağılımı eşitsizliği, gıda enflasyonu ve geniş tanımlı işsizlik verilerine, CHP'nin bu sabah HSK'nin önünde olduğuna, Esenyurt Belediye Başkanının gözaltına alınmasına ve İstanbul Cumhuriyet Başsavcısına ilişkin açıklaması

26.- Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun, cumhuriyetin 101'inci yılına, bölücü terör örgütünün TUSAŞ'ı hedef almasına ve asrın felaketinin yaşandığı şehirlerde 29.311 deprem konutunun daha Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan tarafından hak sahiplerine teslim edildiğine ilişkin açıklaması

27.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, 157 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine geçilmeden önce usul tartışması açılmasını istediklerine ilişkin açıklaması

28.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in, Esenyurt Belediyesine kayyum atandığına dair çıkan haberlere ilişkin açıklaması

29.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Esenyurt Belediyesine kayyum atandığına dair çıkan haberlere ilişkin açıklaması

30.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, Esenyurt Belediyesine kayyum atandığına dair çıkan haberlere ilişkin açıklaması

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) Çeşitli İşler

1.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Adıyaman'dan gelen bir grup depremzedeye "Hoş geldiniz." denilmesi

B) Önergeler

1.- Başkanlıkça, Hatay Milletvekili Servet Mullaoğlu'nun, İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu üyeliğinden; İstanbul Milletvekili Kadri Enis Berberoğlu'nun, Avrupa Birliği Uyum Komisyonu üyeliğinden geri çekildiklerine ilişkin yazılarının 25/10/2024 tarihinde Başkanlığa ulaştırılmasına ilişkin önerge yazısı (4/78)

C) Tezkereler

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Angola Meclis Başkanı Carolina Cerqueira'nın beraberinde bir Parlamento heyetiyle birlikte Türkiye'yi ziyaret etmesinin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanının 16/10/2024 tarih ve 41 sayılı Kararı'yla uygun bulunduğuna ilişkin tezkeresi (3/936)

2.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Türkiye Büyük Millet Meclisi Millî Savunma Komisyonu Başkanı Hulusi Akar'ın, Moğolistan Devlet Büyük Huralı Güvenlik ve Dış Politika Daimî Komisyonu Başkanı Temuulen Ganzorig'in vaki davetine icabetine, ilişkin tezkeresi (3/937)

3.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Türkiye Büyük Millet Meclisi Dışişleri Komisyonu Başkanı Fuat Oktay ve beraberindeki Komisyon heyetinin, Karadağ Meclisi Uluslararası İlişkiler ve Göçmenler Komitesi Başkanı Duško Stypepoviç'in vaki davetine icabetle 4-5 Kasım 2024 tarihinde Karadağ'a resmî bir ziyarette bulunmaları hususuna ilişkin tezkeresi (3/938)

4.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Venezuela Cumhuriyeti Ulusal Meclisi tarafından 2-6 Kasım 2024 tarihleri arasında Venezuela'nın Karakas şehrinde düzenlenecek olan Faşizm, Neo Faşizm ve Benzeri İfadelerle Mücadele Küresel Parlamenter Forumu'na bir parlamenterler heyetinin katılımı hususuna ilişkin tezkeresi (3/939)

VII.- ÖNERİLER

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri

1.- Saadet Partisi Grubunun, Grup Başkanı Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ tarafından, Uygur Türklerine uygulanan ve muhataplarınca birçoğu delillendirilen bu baskı ve ayrımcılık iddialarının Çin Hükûmetiyle de irtibata geçilmek suretiyle yerinde tespiti ve bu konuda yapılması gereken çalışmaların belirlenmesi amacıyla 30/10/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 30 Ekim 2024 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

2.- İYİ Parti Grubunun, Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu ve 19 milletvekili tarafından, 2024 ve 2025 yıllarında emekli olanların maaşlarındaki farkın ve oluşan adaletsizliğin araştırılması amacıyla 25/10/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 30 Ekim 2024 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

3.- DEM PARTİ Grubunun, Hakkâri Milletvekili Onur Düşünmez ve arkadaşları tarafından, cezaevlerinde yaşanan ihlallerin araştırılması amacıyla 24/10/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 30 Ekim 2024 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

4.- CHP Grubunun, Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın tarafından, Esenyurt Belediye Başkanı Ahmet Özer'e karşı kurulan kumpas hakkında 30/10/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 30 Ekim 2024 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

5.- AK PARTİ Grubunun, gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmında bulunan 157, 55, 61, 77 ve 95 sıra sayılı Kanun Tekliflerinin aynı kısmın sırasıyla 1, 2, 3, 4 ve 5'inci sıralarına alınmasına ve bu kısımda bulunan diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesine, Genel Kurulun çalışma gün ve saatlerine ilişkin önerisi

B) Danışma Kurulu Önerileri

1.- Danışma Kurulunun, Genel Kurulun 31 Ekim 2024 Perşembe günü toplanmamasına ilişkin önerisi

VIII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Aydın Milletvekili Bülent Tezcan'ın, İstanbul Milletvekili Cüneyt Yüksel'in CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması

2.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, İstanbul Milletvekili Cüneyt Yüksel'in CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisine sataşması nedeniyle konuşması

IX.- SEÇİMLER

A) Komisyonlarda Açık Bulunan Üyeliklere Seçim

1.- İnsan Haklarını İnceleme Komisyonunda boş bulunan üyeliğe seçimi

2.- Avrupa Birliği Uyum Komisyonunda boş bulunan üyeliğe seçim

X.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan ve 133 Milletvekilinin Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2258) ile Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu ve Adalet Komisyonu Raporları (S. Sayısı: 157)

XI.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın, 157 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine başlanıp başlanmaması hakkında

XII.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- Ankara Milletvekili Aylin Yaman'ın, 2002 yılından bu yana çıkarılan öğrenci affına dair verilere, 2024 Eylül ayı itibarıyla belirlenen azami süreler içinde öğrenimini tamamlayamayan üniversite öğrencilerine,

İlişkin soruları ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/17144), (7/17145)

2.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, ÇAYKUR'un mali yapısının bozulmasına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/17278)

3.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, enflasyondaki artışa ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/17280)

4.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, çalışmak için yurt dışına giden doktorlara ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/17281)

5.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, et fiyatlarının yüksekliğine ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/17282)

6.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, Dicle Nehri üzerinde yapılması planlanan baraj ve HES projesine ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/17287)

7.- Van Milletvekili Sinan Çiftiyürek'in, Yalova Üniversitesinde rektör yardımcısı olarak görevlendirilen 2 kişinin kadrolarının başka üniversitede olduğu iddiasına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/17289)

8.- Ankara Milletvekili Mesut Doğan'ın, uzman çavuşların ve sözleşmeli erbaşların kamu kurum ve kuruluşlarına memur olarak atanmalarına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/17438)

9.- İstanbul Milletvekili Celal Fırat'ın, Sayıştayın 2023 yılı Denetim Raporu'nda Sağlık Bilimleri Üniversitesiyle ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/17439)

10.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, tekstil sektörüyle ilgili bazı verilere ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/17440)

11.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, DMO tarafından yapılan oy pusulası ve zarfı ihalesine ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/17441)

30 Ekim 2024 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.04

BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ

KÂTİP ÜYELER: Mustafa BİLİCİ (İzmir), Kurtcan ÇELEBİ (Ankara)

-----0-----

BAŞKAN – Saygıdeğer milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 13'üncü Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayımız vardır.

III.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın, cumhuriyetin 101'inci yaşına ve Cumhuriyet Bayramı'na ilişkin konuşması

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, dün bildiğiniz gibi 29 Ekim 2024 idi; cumhuriyetimiz bir yaşını, 101'inci yaşını kutladı. Bu vesileyle Cumhuriyet Bayramı'mızı Divan olarak kutluyor, cumhuriyetimizin 101'inci yaşının kutlu olmasını Cenab-ı Allah'tan temenni ediyoruz.

Cumhuriyetimizi kabul ve ilan eden Türkiye Büyük Millet Meclisimizin üyelerini, ilk Meclis Başkanımızı ve ilk Cumhurbaşkanımız Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü, tüm şehitlerimizi ve ebediyete irtihal eden gazilerimizi bir kez daha rahmet, minnet ve duayla yâd ediyoruz.

Şimdi görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, çocuk hakları hakkında söz isteyen Mardin Milletvekili Beritan Güneş Altın'a aittir.

Sayın Güneş Altın, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

1.- Mardin Milletvekili Beritan Güneş Altın'ın, çocuk haklarına ilişkin gündem dışı konuşması

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, saygıdeğer halkımız ve sevgili çocuklar; hepinizi saygıyla, sevgiyle selamlıyorum.

Şimdi, çocuklara dair, istismara uğrayan, hakları ihlal edilen, yoksullukla baş başa bırakılan, her gün onlara dair yeni bir kötü haber aldığımız asimilasyonla yüz yüze kalan çocuklardan ve onların haklarından bahsedeceğim bir konuşma yapmak istiyorum.

Şimdi, Türkiye'nin çocuklara dair gerçeğini ve Türkiye'nin çocuk tablosunu aslında anlayabilmemiz için size sadece 3 çocuktan bahsetmek istiyorum; bu çocuklar Ceylan, Narin ve Abdülatif. Daha bir ay önce anmasına katıldığım ve bugün Ceylan'dan bahsetmeyi annesine bir borç bildiğim 12 yaşındaki Ceylan, koyunları otlattığı yaşam alanı içerisinde bir karakoldan atılan havan topuyla vahşice katledildi ve katledildikten altı saat sonra bile ne savcı ne hâkim ne kolluk, hiç kimse yaşam tehdi olduğı sebebiyle olay yerine gelmedi. Birkaç hafta önce bu kürsüden anlatıldığı gibi, tıpkı Filistin'deki anneler gibi çocuğunun parçalarını eteklerine toplamak zorunda kaldı Ceylan'ın annesi ve günün sonunda, 15'inci yılın sonunda hâlâ daha ne Ceylan'ın katilleri ne de Ceylan'ın öldürülmesine dair gerçekler açığa çıktı.

Bir diğeri ise 8 yaşındaki Narin Güran. HEPİNİZ tanınıyorsunuz, hepimiz biliyoruz; 21 Ağustosta kayboldu, on dokuz gün sonra bulundu ve üzerinden aylar geçmesine rağmen duruşma dosyasında henüz daha katillerin kim olduğuna dair hiçbir şey yok, katilsiz bir duruşma dosyasıyla karşı karşıyayız. Bu vesileyle, 7 Kasım'da Diyarbakır'da yapılacak olan Narin duruşmasına bütün demokratik kitle örgütlerini, bütün halkımızı, bu konuda hassasiyet geliştirmiş olan tüm kesimleri bu duruşmaya katılmaya ve Narin için adalete sahip çıkmaya bu kürsüden bir kez daha davet ediyorum. Bizler de DEM PARTİ Çocuk Komisyonu olarak ve DEM PARTİ olarak o gün orada olacağız ve Narin dosyasını yakından takip edeceğiz.

Bir diğeri bahsetmek istediğim çocuk ise Suriyeli Abdülatif Davvara; 15 yaşındaydı, depremde ailesini kaybetti ve çalışmak zorunda olduğu için İstanbul'a geldi, 21 Eylül'de İstanbul'da vahşice öldürüldü fakat hiçbirimiz adını bile bilmiyoruz. Neden bilmiyoruz? Çünkü o bir göçmen ve mülteci çocuktu; bu sebeple ölümü bile gündemleşmedi. Şimdi, 85 milyonluk Türkiye nüfusunun 22 milyondan fazlası çocuk ve bu tablo, bu bahsettiğim 3 çocuğu bile düşündüğümüzde utanç verici bir tablo. Bu utanç verici tabloyu unutmamalıyız ve Meclisin bu tabloya dair mücadele etmesi gerektiğinin altını bir kez daha çizmek zorundayız.

Bugün derin bir ekonomik kriz var ama daha yakıcı olan, derin bir çocuk yoksulluğu var. Bunun sonucu olarak işçileştirilen çocuklar var ve en kötüsü de iş cinayetlerinde yaşamını yitiren çocuklar var. 700 binden fazla işçileştirilmiş çocuktan bahsediyoruz ve eğer buna MESEM'deki rakamları da ekleyecek olursak, mülteci çocukları da ekleyecek olursak bu 3-4 katına çıkan bir duruma geliyor. Dolayısıyla çocuklar eğitim hayatlarından koparılıyor, çalışmak zorunda bırakılıyor ve sağlıklı büyüme hakları ellerinden alınıyor,

Ve bir de elbette istismardan bahsetmek istiyorum. Çocuk istismarı son zamanlarda Türkiye'nin çocuklarla ilgili en önemli gündemlerinden birini oluşturuyor. Her gün bir istismar vakasıyla karşılaşılıyor, her gün istismar vakaları sonucunda cezasızlık politikalarının nasıl işlediğiyse karşılaşılıyor. 29 bin çocuk istismar mağduru olarak başvurmuşlar ve 29 bin çocuğun istismar mağduru olduğunu biliyoruz.

Şimdi, böyle bir tabloda, en önemli ve yüzyıldır istikrarlı bir şekilde ihlal edilen bir çocuk hakkından bahsetmek istiyorum, o da ana dilinde eğitim alma hakkıdır. Cumhuriyetin kurulduğu ilk günden beri istikrarlı olarak en çok ihlal edilen hak ana dilinde eğitim alma hakkıdır. Dolayısıyla, bu hakkın ve bu hakka dair konulan çekincelerin iktidar tarafından yeni yüzyılda bir an önce

giderilmesi gerektiğini, yüzyıldır mağdur edilen ve ana dilinde eğitim alamayan tüm çocukların ana dilinde eğitim alması için gereken adımların atılması gerektiğini, yeni anayasayı konuştuğumuz bugünlerde ana dilinde eğitim hakkının çocuklara yüzyıldır verilmemesi sebebiyle bir borç olarak önümüzde durduğunu bir kez daha vurgulamak istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Güneş Altın, lütfen tamamlayın.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Devamla) – Toparlıyorum.

Ve son olarak, “Türkiye’de 3 temel çocuk hakkı ihlali sorunu nedir?” diye söyleyecek olursanız bu tablonun içinde kaybolmamak adına ana dilinde eğitim, yoksulluk ve çocuk istismarı Meclisin hızlıca adım etmesi gereken sorunlar olarak karşımızda duruyor. Neden? Çünkü bizler çocuklar için hep birlikte adaletin, barışın yolunu örnek zorundayız. Bizler hep birlikte Abdülatifler, Ceylanlar, Narinler, yeni doğan bütün bebekler için adil, barış içinde bir dünyanın zeminini yaratmak zorundayız. Bu sebeple, ben bir kez daha bu Meclisi ve herkesi çocuklar için barışı inşa etmeye davet ediyor, hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Güneş Altın, teşekkür ediyorum.

Gündem dışı ikinci söz, Kars’ın düşman işgalinden kurtuluşunun yıl dönümü münasebetiyle söz isteyen Kars Milletvekili İnan Akgün Alp’a ait.

Sayın Alp, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

2.- Kars Milletvekili İnan Akgün Alp’ın, Kars’ın düşman işgalinden kurtuluşunun yıl dönümüne ilişkin gündem dışı konuşması

İNAN AKGÜN ALP (Kars) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bugün 30 Ekim 2024, Kars’ın Rus işgalinden kurtuluşunun 104’üncü yıl dönümü. Kars’ın kurtuluşu sırasında şehit olmuş bir dedenin torunu olarak ben de elbette ki gururluyum; Allah bir daha ülkemize bir işgal de göstermesin. Ülkemizin birlik beraberlik içinde, halkımızın özgür ve eşit biçimde huzurla yaşaması en büyük dileğimizdir.

Değerli milletvekilleri, bilmiyorum, “Kars” deyince sizin aklınıza ne geliyor?

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) – Kapı geliyor, kapı.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) – Kars Kalesi geliyor, Kars Kalesi...

İNAN AKGÜN ALP (Devamla) - Sayın Vekilim, Kars Kalesi’ni, Allah rahmet etsin, Lala Mustafa Paşa yaptırdı. AK PARTİ’nin, yok, yaptırıldığını hiç düşünmüyorum.

Mesela, Ani Antik Kenti vardır, bin yıl önceki medeniyetlerin bir mirası. Siz, Kars’a gittiğinizde, önünde resim çektiğiniz bütün o tarihî binaların da hepsi Ruslardan kalmadır. Çıldır Gölü ve Sarıkamış’ın kristal karı da Allah’ın hikmetidir.

Kars’ta Ruslar kırk yıl hüküm sürdü, AK PARTİ çeyrek asırdır hüküm sürüyor. “AK PARTİ’nin bıraktığı tablo nedir?” diye sorarsanız tablo işte buradadır: TÜİK bir rapor yayınladı, TÜİK raporu yoksulluk ve yaşam koşulları istatistiklerini içeriyor. Bu TÜİK raporunu, tabii, AK PARTİ sürekli referans alıyor, bugün kendilerine kendi raporuyla cevap vereceğim: TÜİK’e göre gelire dayalı yoksul, görece yoksulluk oranının en yüksek olduğu bölgeler yüzde 16,1’le Kars, Ardahan, Iğdır ve Ağrı illeridir. İşte, bu, sizin karnenizdir; bu, sizin çeyrek asır süren iktidarınızın karnesidir. Siz benim halkımı yoksul bıraktınız, fakir bıraktınız. Bugüne kadar Kars’ı yoksul bırakan bütün politikalar bu salonda yapıldı, bütün bütçeler de bu salonda yapıldı. Bu, sizin karneniz.

Ben bir buçuk yıldır milletvekiliyim; köy köy, ilçe ilçe, ev ev geziyorum; Kars’ın durumunu anlatmaya çalışıyorum, taleplerini sıralıyorum; AK PARTİ’liler inkâr ediyor, “Yalandır.” diyor. Bu da bunların karnesi. Bugünden itibaren siz artık bunu inkâr edemeyeceksiniz.

AK PARTİ’liler, sizlere söylüyorum. Bakın, Kars bunu hak etmemişti, aslında siz ne istiyorsanız verdi; 2 milletvekili verdi, kurulduğunuz günden beri Belediye verdi, İl Genel Meclisi üyeleri verdi. Siz ne yaptınız? Kars’a ihanet ettiniz, Kars’ı Türkiye’nin en geri kalmış ili olarak bıraktınız.

Ben, şimdi, burada hepinizden talep ediyorum: Önümüzde 14 trilyon 731 milyar liralık bütçe var; bunun 14 trilyon 700 milyar lirası sizin, tabii, istediğiniz gibi yiyin ama 30 milyar lirasını Kars’a vereceksiniz. (CHP sıralarından alkışlar) Bu, yaşattığınız tablo yüzünden vereceksiniz; Kars’ın geri kalmışlığını telafi edebilmek için vereceksiniz.

Sizden talepte bulunuyorum: Akyaka’da sınır kapımız var, kapalıdır, açacaksınız; tarım ve hayvancılığımızı destekleyeceksiniz.

Hileli ürünlerin listesi yayımlanıyor; içerisinde peynir var, süt yok; içinde tereyağı var, süt yağı yok; arının üretmediği ballar var. Millete at eti yediyorsunuz ama her şeyin en güzeli Kars’tadır. Siz, Kars’ı desteklemiyorsunuz.

Pancar üreticimiz Arpaçay’da, Akyaka’da zor durumdadır. C kotasına takılıyorlar, ürünleri düşük fiyattan satılıyor; bunu telafi edeceksiniz. Selim’de şeker ürünleri oranı düşük çıkıyor ve fiyatı kırılıyorsunuz; bunu telafi edeceksiniz.

Sizin döneminizde Kars’ta kalkınma olmadı, delilleriyle ispatlıdır ama Kars’ta adalet de olmadı. Nasıl adalet olmadı? Bakın, Kars ve Iğdır yan yana iki il; Iğdır’da başka hukuk, Kars’ta başka hukuk uyguluyorsunuz. Iğdır Belediyesi işçi çıkarmış; haklı mıdır, haksız mıdır, mahkeme karar verecek; hepimiz takip ediyoruz ama siz Iğdır’da hukuku dizayn ettiniz, siz Iğdır’da mahkemeleri dizayn ettiniz. Sırf bu iş için gittiniz, iş mahkemesi ihdas ettiniz, Valinin eşini de iş mahkemesine hâkim olarak görevlendirdiniz; celsesine müdahale ettiniz, celseyi bir ay öncesine çektiniz. Iğdır’ın Emniyet Müdürü, Iğdır Belediyesinin önündeki işçileri ziyarete gitti; elleri şöyle arkadaydı, gözünde güneş gözlüğü, ağzında sakız vardı, sanki Kurtlar Vadisi’nden çıkan bir artist gibi hitap etti işçilere. Ne dedi biliyor musunuz? “Sakın buradan ayrılmayın, hakkınızı sonuna kadar kullanın, ben yanınızdayım.” dedi. “Kim size bir şey derse devlet arkanızdadır; hak, hukuk ve adalet mücadelesini destekliyoruz.” dedi. Iğdır’ın Milletvekili gitti, Iğdır’ın Valisi işçilerin yanına gitti “Sakın mücadelenizi terk etmeyin.” dedi. Aynı hukuk Kars’ta da var, Kars’ta da bir belediye var. Kars Belediyesi de işçi çıkardı kayyum döneminde, sizin kayyumunuz döneminde. Kars’ın genci ne yaptı biliyor musunuz? Mahkemeye başvurdu, hakkını aradı, bu mahkemelerin hepsinden işe iade kararı aldı. Siz ne yapıyorsunuz? Iğdır’da başka, Kars’ta başka hukuk uyguluyorsunuz, mahkeme kararlarını tanımiyorsunuz, işçileri işe iade etmiyorsunuz, işbaşı yaptırmıyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Alp, lütfen tamamlayın.

İNAN AKGÜN ALP (Devamla) – Ben size burada söylemiştim, çobanlara mülakat yaptığınız zaman söylemiştim: “Kars’ın çocuğunun hakkını yedirmem.” demiştim. Siz, bu mahkeme kararlarını uygulayacaksınız, bu çocuklara işbaşı yaptıracaksınız. Kars’ın hakkını size yedirmeyeceğiz, bunun da buradan bilinmesini istiyorum.

Genel Kurulu da saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Alp.

Şimdi, gündem dışı üçüncü söz, Kars’ın düşman işgalinden kurtuluşunun yıl dönümü münasebetiyle söz isteyen Kars Milletvekili Adem Çalkın’a ait.

Sayın Çalkın, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

3.- Kars Milletvekili Adem Çalkın'ın, Kars'ın düşman işgalinden kurtuluşunun yıl dönümüne ilişkin gündem dışı konuşması

ADEM ÇALKIN (Kars) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 30 Ekim, Gazi Kars'ımızın düşman işgalinden kurtuluşunun 104'üncü yılı dolayısıyla söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Cumhuriyetimizin ilanının 101'inci yılını kutluyor, tüm şehit ve gazilerimizi rahmet ve minnetle anıyorum. Sayın milletvekilimiz de Kars'ı dile getirdi biraz önce. Ben de diyorum ki en büyük zenginliğimiz bağımsızlığımızdır.

Değerli milletvekilleri, her şehir geçmişle yaşar, mazisinden almış olduğu güçle kültür ve kimliğini inşa eder, aslında bu bir varoluş mücadelesidir; bu nedenle şehirler diridir, dinamiktir, medeniyetin tüm kodlarını bünyesinde taşır. Gazi Kars'ımız beş bin yıllık geçmişle Anadolu'nun Kafkasya'ya, Türkistan ve Rusya'ya açılan kapısıdır. Gazi Kars'ımız tarihi, kültürü, örf, adet, gelenek, görenek, doğal güzellikleri ve gastronomisiyle kendine özgü bir şehirdir.

Değerli milletvekilleri, bu topraklarda mücadele kaçınılmazdır, ya var olursunuz veyahut da bölünür, parçalanır ve yok olursunuz. Bizim atalarımız bu güzide topraklarda var olmayı seçmişlerdir; her daim diri kalmayı, köklü medeniyetler kurmayı kendilerine vazife edinmişlerdir. Bu anlamda gazi Kars'ımızda işi insan, iman, güzel ahlak ve ilim olan bir âlim karşılar sizi; Ebul Hasan Harakani'nin manevi sofrasında otursunuz. Bu yönüyle Doğu'nun Hazreti Mevlâna'sıdır Ebul Hasan Harakani.

Değerli milletvekilleri, Ebulfeth Sultan Alparslan ki Anadolu'nun ilk fethini 1064 yılında Ani'nin fethiyle başlatır, sonrasında diğer fetihler gelir ve bu diyarlar bize yurt olur ve Anadolu'nun ilk camisi Ebul Menuçehr Camisi yapılır, böylece kutlu ses yankılanır gazi Kars'ımızda. Selçuklu ve Osmanlı'da bir serhat şehridir Kars, bir karakol gibi bekler bu cennet vatanı, bağrında barındırır nice yiğit insanı. Serhat şehrimiz 19'uncu yüzyılın başından itibaren Rus saldırılarına göğüs germek zorunda kalmıştır. 1853-1856 Kırım Harbi'nde de ilk şehir savunması Kars'ta verilmiştir. Kars halkı vatan sevgisinin en güzel örneğini sergileyerek şehri savunmuş ve Rus ordusunu püskürterek gazi ünvanını almaya hak kazanmıştır. Kars, Osmanlı döneminde gazilik ünvanını alan tek şehirdir.

1993 Harbi'nde bu eşsiz topraklar için on binlerce şehit verilir. Allahuekber Dağları'nda, Sarıkamış'ta büyük bir ruh ve inançla vatan aşkı yaşanır. Kırk yıl Rus ve Ermeni esaretinde kalır. Halkımız göç ettirilmeye çalışılır. Bu esaret zincirlerini kırmak için çareler aranır. Kurtuluş Savaşı mücadelesinin bir parçası olur, büyük bir direniş başlar.

Değerli milletvekilleri, Mondros Mütarekesi imzalanmıştır. Bu, ülkemizde büyük bir direnişi beraberinde getirmiştir. Serhat şehrimize Kars Millî Şûrası ve Cenûb-i Garbî Kafkas Hükûmeti kurulur. Burada bazı kararlar alınır. Bu kararlar daha sonra vatanın kurtuluşunda etkili olacaktır. Taşnak çeteleri Kars'ı 1919 yılında işgal ederler. Bu esaret Karslılara çok zor gelir. Bir buçuk yıl devam eder işgal. Bir yiğit çıkar, Hamidiye alaylarını da yanına alarak Türk ve Kürt'üyle vatan müdafaasında bir bütün olarak 30 Ekim 1920 tarihinde Şark Fatihî Kâzım Karabekir Paşa komutasındaki ordumuz gazi Kars'ımızda Taşnak zulmüne son vererek Kars'ın kurtuluşunu gerçekleştirir. 13 Ekim 1921 yılında Kars Antlaşması'yla bölgenin barış ve huzuru sağlanmış olur.

Biz esareti kabul etmeyen, tarihin her döneminde hür yaşamayı kendine şiar edinmiş bir milletin çocuklarıyız. Vatan şairimizin de dediği gibi "Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım/Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!"

Değerli milletvekilleri, bir başka güzeldir gazi Kars'ımız; Ani'de binlerce yıl öteye gider, Doğu Ekspresi'yle tarihe yolculuk yapar, Kars Kalesi'nin ihtişamıyla karşılaşır, Sarıkamış'ta kayağın tadını çıkarır, Bedesten'de buram buram maneviyatı içinize çeker, Çıldır'da atlı kızaklara biner; kaz etinin, Kars kaşarının, balının, çeçilinin, ketesinin, hıngelinin tadını çıkarırsınız. Serhat şehrimiz Kars, artık turistik gezilerin vazgeçilmez rotası olmuştur; Sarıkamış, Kağızman, Selim, Susuz, Arpaçay, Akyaka ve Digor'uyla bir masal şehridir gazi Kars'ımız.

Yeri gelmişken, Kars'a gitmemişseniz, bu güzellikleri yaşama noktasında eksik kalmışsınız demektir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Çalkın, lütfen tamamlayın.

ADEM ÇALKIN (Devamla) – Gazi Kars'ımız bundan sonra da ülkemizin gelişmesine ve kardeşliğine daha çok sahip çıkacak, yeni kalkınma hamlesini başlattığımız Türkiye Yüzyılı'nda stratejik konumuyla üzerine düşen ne varsa en iyi şekilde yerine getirmekten geri durmayacaktır.

Değerli milletvekilleri, gazi Kars'ımızın düşman işgalinden kurtularak hürriyete kavuşmasının 104'üncü yılını kutluyor, cumhuriyetimizin banisi Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü, silah arkadaşlarını, Kars'ımızın fatihi Kâzım Karabekir Paşa'yı, şehitlerimizi ve gazilerimizi rahmet ve dualarla yâd ediyorum.

Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Çalkın, teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, şimdi, sisteme giren ilk 20 milletvekiline yerlerinden birer dakika süreyle söz vereceğim.

İlk söz, Kütahya Milletvekili İsmail Çağlar Bayırcı'ya ait.

Sayın Bayırcı, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR

1.- Kütahya Milletvekili İsmail Çağlar Bayırcı'nın, TUSAŞ'a ilişkin açıklaması

İSMAİL ÇAĞLAR BAYIRCI (Kütahya) – Hainlere inat daha fazla çalışacağız, daha fazla üreteceğiz. Türkiye'nin havacılık ve uzay sanayisi çalışmalarındaki öncü kuruluşu olan TUSAŞ, 28 Haziran 1970 tarihinde kurulmuştur. TUSAŞ, ürettiği ve geliştirdiği ATAK, GÖKBAY, KAAAN, HÜRJET, HÜRKUŞ, ANKA, AKSUNGUR, ŞİMŞEK, GÖKTÜRK-1 ve 2'yle savunma sanayimizin en önemli kurumlarından. AK PARTİ hükûmetlerimizin uyguladığı politikalarla yüzde 20'lerde olan savunma sanayisi yerlilik oranı bugün yüzde 80'leri aşmış, binden fazla yerli savunma sanayisi projesi ve 100 milyar dolarlık proje portföyüyle bu alanda kendi kendine yeten bir ülke konumuna gelmiştir. Ayrıca TUSAŞ'ın da yer aldığı insansız hava aracı pazarında dünyanın açık ara en büyük üreticisiyiz. Türkiye'de savunma sanayisinde çalışan mühendislerimizin yaş ortalaması sadece 33 olup ülkemizin geleceği emin ellerdedir. Türk savunma sanayisi güçlenerek üretmeye devam edecektir.

BAŞKAN – Kütahya Milletvekili Adil Biçer...

2.- Kütahya Milletvekili Adil Biçer'in, Kâzım Karabekir Paşa'nın Şark Cephesi Kumandanlığı vazifesinin hitamına, Gazi Meclise iltihakının 102'nci yıl dönümüne ve Cumhuriyet Bayramı'na ilişkin açıklaması

ADİL BİÇER (Kütahya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; "Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir." ilkesini rehber edinen Meclisimiz, Kurtuluş Savaşı'nın ardından cumhuriyeti ilan ederek millet iradesini taçlandırmıştır. İki bin iki yüz yıllık devlet geleneğimiz ve Selçuklu'dan Osmanlı'ya miras kalan bin yıllık birikimle kurulan cumhuriyetimiz vazgeçilmez değerimizdir. Yirmi üç yıldır olduğu gibi amacımız; bağımsız, güçlü, onurlu, müreffeh Türkiye'yi ilelebet payidar kılmaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kuruluşun ve kurtuluşun şehri Kütahya'mızı temsilen cumhuriyetimizin 100'üncü yıl milletvekillerinden birisi olmaktan onur duyuyor, bu vesileyle Meclisimizin 5'inci Başkanı Kâzım Karabekir Paşa'nın 30 Ekim 1922'de Şark Cephesi Kumandanlığı vazifesi hitamı ve Gazi Meclisimize iltihakının 102'nci yıl dönümünü kutluyorum.

Cumhuriyetimizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk başta olmak üzere, silah arkadaşlarını, Gazi Meclisimiz çatısı altında görev yapan, ebediyete irtihal eden tüm milletvekillerimizi ve aziz şehitlerimizi rahmet ve minnetle anıyor, milletimizin 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı'nı en içten dileklerle kutluyorum.

BAŞKAN – Konya Milletvekili Mustafa Hakan Özer...

3.- Konya Milletvekili Mustafa Hakan Özer'in, Türkiye'nin ilk genel maksat helikopteri GÖKBAY'a ilişkin açıklaması

MUSTAFA HAKAN ÖZER (Konya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Cumhuriyetimizin 101'inci yıl dönümünde savunma sanayimizin tarihî günlerinden birine şahitlik ettik. Yerli ve millî imkânlarla TUSAŞ tarafından üretilen Türkiye'nin ilk genel maksat helikopteri GÖKBAY güvenlik güçlerimizin envanterine girdi. Şehit Mühendisimiz Zahide Güçlü Ekici'nin GÖKBAY projesinde yer alması da GÖKBAY'ı bizim için daha anlamlı hâle getirdi. Türkiye Yüzyılı'nda tam bağımsız Türkiye hayalimizi gerçekleştirmek için hainlere inat daha fazla çalışacağız, emperyalistlere inat daha fazla geliştireceğiz. GÖKBAY'ın gök vatanımıza ve milletimize hayırlı olmasını diliyor, bu projede emeği geçen herkese teşekkür ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Muş Milletvekili Sümeyye Boz...

4.- Muş Milletvekili Sümeyye Boz'un, 1 Kasım dünya Kobane gününe ilişkin açıklaması

SÜMEYYE BOZ (Muş) – 1 Kasım dünya Kobane günü sadece halkların değil, DAESH karanlığına karşı direnen başta Kürt kadınlarının zaferi olarak da hatırlanmalıdır. Kadınların öncülük ettiği bu direniş, tüm dünyada özgürlük mücadelesinin simgesi hâline gelmiştir. Bu vesileyle, bu karanlığa karşı dayanışmayı yükselten ve şimdi tutsak olan Kobane kumpas dosyasındaki arkadaşlarımı saygıyla selamlıyorum.

Ancak, bugün iktidar Rojava'da sivil halkın yaşadığı yerleşim alanlarına bombalar atarak insanları öldürüyor. Bu saldırılar yalnızca sınır ötesi bir harekât değil, halkların yıllar içinde kazandığı demokratik hak ve özgürlüklere yönelik sistematik bir yok etme çabasıdır. Rojava'da yıllar önce kazanılan direniş ve özgürlük mücadelesine sahip çıkmak, savaş politikalarına karşı durmak barışa ve insan onuruna sahip çıkmak için bir zorunluluktur.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Tekirdağ Milletvekili Mestan Özcan...

5.- Tekirdağ Milletvekili Mestan Özcan'ın, Cumhuriyet Bayramı'na ve Necmettin Erbakan'ın doğum gününe ilişkin açıklaması

MESTAN ÖZCAN (Tekirdağ) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün önderliğinde necip milletimizin bağımsızlığına kavuştuğu Cumhuriyet Bayramı'mızı tüm yurttaki gibi Tekirdağımızda da büyük bir coşkuyla kutladık. 29 Ekim 1923 yılından itibaren geçen bir asırda, özellikle son çeyreğinde Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde Türkiye Cumhuriyeti, büyüyen savunma sanayisi, ekonomisi, sağlık, eğitim, bilim, kültür ve diğer alanlardaki atılımları ve sağlam demokrasisiyle dünyanın yükselen güçlü ülkeleri arasındaki yerini almış, mazlum ve mağdun umudu olmuş ve Türkiye Yüzyılı başlamıştır. Bu topraklar ebedî Türk yurdu olarak kalacaktır. Bizden sonra çocuklarımız, torunlarımız çok daha güçlü bir Türkiye'de cumhuriyeti daha büyük coşkuyla kutlayacaktır. Bize bu cennet vatanı emanet eden başta Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere bütün şehitlerimizi ve gazilerimizi rahmetle, minnetle anıyor, merhum Erbakan Hoca'nın da 29 Ekim doğum gününü tebrik ediyor, Gazi Meclisi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Adana Milletvekili Bilal Bilici...

6.- Adana Milletvekili Bilal Bilici'nin, Cumhurbaşkanının 10 Ekim 2024 tarihli 9009 sayılı Kararı'na ilişkin açıklaması

BİLAL BİLİCİ (Adana) – Evet, geçenlerde Adana'daki çiftçilerimizi ziyaret ettim. Bugünlerde çiftçilerimiz sıkıntılı günler geçirmekte ama Cumhurbaşkanının 10 Ekim tarihli 9009 Kararı'yla mısırdaki ithalat vergisi, gümrük vergisi yüzde 130'dan yüzde 5'e düşmüştür. Aynı zamanda, Adana'da bitmiş olsa bile bazı bölgelerde çiftçilerimizin hasadı devam ederken bu çiftçilerimizi zora sokuyor. Buradan Tarım ve Ticaret Bakanlarına soruyorum: Bazı bölgelerde hasat devam ederken bu karardaki motivasyon ve amaç nedir? Bu durum, bu durumda girdi olan, ana girdi olan mısır, yem, nişasta, glikoz, et, süt fiyatlarını ithalat yoluyla acaba aşağı mı indirecektir? İthalat izni ve kotası sadece neden acaba son üreticilere veya işletme tesislerine verilmiyor? Çünkü bu durumda stokçular, aracılar, karaborsacılar...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – İstanbul Milletvekili Türkan Elçi...

7.- İstanbul Milletvekili Türkan Elçi'nin, Esenyurt Belediye Başkanı'nın gözüaltına alınmasına ilişkin açıklaması

TÜRKAN ELÇİ (İstanbul) - Değerli arkadaşlar, Türkiye'de, kardeşlik duygularıyla birbirlerine bağlı Kürtlerin, Türklerin, farklı etnik kökenden ve mezhepten oluşan seçmenin oylarıyla ana muhalefet partisinden büyük bir uzlaşıyla belediye başkanı olarak seçilen Ahmet Özer şafak operasyonu gözüaltına alınmıştır. Bir yandan toplumsal barıştan söz etmek, diğer yandan seçilmiş bir belediye başkanını devam eden bir dosya bahane edilerek gözüaltına almak ana muhalefette birleşen halklara gözdağı vermekten başka bir şey değildir.

Saygılarımla. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Diyarbakır Milletvekili Mehmet Sait Yaz...

8.- Diyarbakır Milletvekili Mehmet Sait Yaz'ın, Âl-i İmrân suresinin 103'üncü ayetikerimesine ilişkin açıklaması

MEHMET SAİT YAZ (Diyarbakır) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

(Hatip tarafından Âl-i İmrân suresinin 103'üncü ayetikerimesinin bir kısmının okunması)

"Hep birlikte Allah'ın kitabına sınırsız yapışın, bölünüp parçalanmayın. Allah'ın size olan nimetini hatırlayın. Hani siz birbirinize düşman idiniz de Allah gönüllülerinizi imanla birleştirmişti ve onun nimeti sayesinde kardeş olmuştunuz. Siz bir ateş çukurunun tam kenarında iken oradan da sizi Allah kurtarmıştı. İşte Allah size ayetlerini böyle açıklıyor ki doğru yolu bulasınız."

Allah cümlemize doğru yolu bulmayı nasip eylesin.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Kırşehir Milletvekili Metin İlhan...

9.- Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, Âşık Paşa Türbesi'ne ilişkin açıklaması

METİN İLHAN (Kırşehir) – Teşekkür ederim Başkanım.

14'üncü yüzyılda Anadolu'nun kalbi Kırşehir'de "Türk diline kimse bakmaz idi/Türklere hergiz gönül akmaz idi." diyerek Türkçeye sahip çıkan ve bu hassasiyetiyle dönemin çok ilerisinde bir tavır gösteren Türk şair ve mutasavvıf Âşık Paşa gerek Kırşehir'in gerekse de Türkiye'nin çok önemli tarihî bir değeridir. Türbesi de kendi adıyla anılan Âşık Paşa Mezarlığı'nın içindedir. Ancak şu anda Âşık Paşa'nın türbesinin durumu hiç de iç açıcı değildir. Resimde görüldüğü gibi, duvarlarda dökümler ve ciddi aşınmalar söz konusudur. Bu sebeple, bir an önce Kültür Bakanlığı'nın Türkiye'nin Anadolu'daki en önemli temsilcilerinden biri olan

Aşık Paşa'nın anısına özen gösterip gerekli tadilat çalışmalarına ivedilikle yapması zorunluluktur. Konunun takipçisi olacağımızı da özellikle belirtmek isterim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Kocaeli Milletvekili Sami Çakır...

10.- Kocaeli Milletvekili Sami Çakır'ın, Türkiye'nin ilk genel maksat helikopteri GÖKBAY'e ilişkin açıklaması

SAMİ ÇAKIR (Kocaeli) – Sayın Başkan, Türkiye'nin ilk yerli ve millî helikopteri GÖKBAY, Jandarma Genel Komutanlığının envanterine girdi. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın katılımıyla TUSAŞ'ın merkez yerleşkesinde yapılan teslim töreniyle savunma sanayisinde tam bağımsız ülke olma hayaline bir adım daha yaklaşılmış oldu. Bir hafta önce gerçekleştirilen hain saldırı sonrası bu teslimat hem önemli hem de tebrik ve takdire şayan bir güzelliği ifade ediyor. Bu teslimatla GÖKBAY, ufkumuzu aydınlatan, kendi alanındaki performansıya adını semaya yazdıracak bir başarının adıdır. Taşıma, VIP, kargo, hava ambulansı, arama kurtarma ve kıyı ötesi taşıma görevlerini yüksek irtifa ve yüksek sıcaklıkta, gece ve gündüz koşullarında etkin bir şekilde icra edebilecek kabiliyette olan GÖKBAY projesinde emeği geçenlere teşekkür ediyor, hainlere inat daha çok çalışıp daha çok üreteceğiz ön kabulüyle Genel Kurulu ve milletimizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı...

11.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın, Balıkesir Gökçeyazı Sarıalan mevkinde yer alan bir madencilik firmasıyla ilgili yayımlanan Cumhurbaşkanlığı kararnamesine ilişkin açıklaması

SERKAN SARI (Balıkesir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Balıkesir Gökçeyazı Sarıalan mevkinde yer alan CVK Madencilğe yönelik olarak geçtiğimiz gün Cumhurbaşkanlığı kararnamesi yayımlandı. 2 köyü içine alan, ona yakın arazinin acele kamulaştırma kararını kabul etmemiz mümkün değildir. Siyanürle altın aranacak olan bu bölgede orman ağaçlarımız, çam ağaçlarımız katlediliyor, tarım arazilerimiz yok ediliyor ve böylesine bir dönemde alınan bu kararla açılan birçok dava varken yok sayılmış olmasını da kabul edemiyoruz. ÇED iptal davası açılmış, çalışma ve işletme ruhsatıyla ilgili iptal davaları açılmış. Bulunan ruhsat alanının bir diri fay hattı üzerinde yer alması, yakında bir lile faciasıyla karşı karşıya kalacağımız gerçeğini de gözler önüne seriyor. Bu gerçekler ortadayken Cumhurbaşkanlığı kararnamesinin anlamını kabul edemiyoruz. Savaş hâli mi vardır? Bu telaş niyedir? Acele kamulaştırma kararı ne sebeple alınmıştır? Açıklanması gerekmektedir. Bölge halkının itirazlarına rağmen bugün halkımıza herhangi bir fayda sağlamayacak...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Samsun Milletvekili Murat Çan...

12.- Samsun Milletvekili Murat Çan'ın, bugün Resmî Gazete'de yayımlanan Aile Hekimliği Sözleşme ve Ödeme Yönetmeliği'nde yapılan değişikliğe ilişkin açıklaması

MURAT ÇAN (Samsun) - Aile Hekimliği Sözleşme ve Ödeme Yönetmeliği'nde yapılan değişiklik bugün Resmî Gazete'de yayımlandı. Yeni yönetmelik, emek sömürsünün, koruyucu ve önleyici sağlık hizmetlerinin yok sayılışının yeni bir kanıtıdır. Zaten yüksek vergi oranları ve ağır enflasyon altında ezilen aile hekimliği çalışanları artık mesleği bırakma noktasına gelmiştir. Koruyucu hekimlik politikalarından yoksun, sayı, çarpan, bölenlerle, katsayı ve kriterlerle aile hekimleri ve hekimlik çalışanlarının emeğini ölçmeye çalışan sistem yeni yönetmelikle daha da perçinlendiği için meslekten kaçış daha da hızlanacaktır. Sağlıkta Dönüşüm Programı nasıl çöktüyse bu programın birinci basamağı olan aile hekimliği sistemi de artık çökmüştür. Halkın sağlığını koruyamayan, hekimlerin, sağlık emekçilerinin hakkını, hukukunu koruyamayan, daha da vahimi canını koruyamayan iktidar siyaseten ömrünü doldurmuştur.

BAŞKAN - İstanbul Milletvekili Çiçek Otlı...

13.- İstanbul Milletvekili Çiçek Otlı'nın, Kapıkule'de hayvanların tırların içinde bekletildiklerine ilişkin açıklaması

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Sayın Başkan, yazın Almanya'da satın alınmaları Tarım Bakanlığı tarafından onaylanan ve devlet kredisiyle satın alınan 69 gebe düve bir evrak sorunu nedeniyle bir ay boyunca tır içinde bekletildi; aç susuz bırakıldılar, ölüme terk edildiler ve katledildiler. Şimdi, Kapıkule'de hayvanlar yine tırların içinde aç susuz, hastalık bahanesiyle bekletiliyor, ölüme terk ediliyor. Artık hayvanların üzerindeki vahşi katliamlara son verilsin. Bir mal olmadıkları, bir can taşıdıkları artık kabul edilsin.

BAŞKAN - Ordu Milletvekili Naci Şanlıtürk...

14.- Ordu Milletvekili Naci Şanlıtürk'ün, Karadeniz Bölgesi'nde orman kadastro geçerken orman sınırları içerisinde kalan fındık bahçelerine ve evlere ilişkin açıklaması

NACİ ŞANLITÜRK (Ordu) - Sayın Başkanım, bölgemizde üzerinde altmış ila seksen yıllık fındık bahçesi ve ev olmasına rağmen orman kadastro geçerken orman sınırları içerisinde kalmış yerler vardır. Üzerinde fındık bahçesi olan, aslında orman vasfını yitirmiş bu arazilerin önce 2/B'lik alana atılması ve daha sonra 2/B üzerinden vatandaşa satılması gerekmektedir. Ayrıca, bahse konu binaların, ilgili kanunun ek 16'ncı maddesi yeniden düzenlenerek, evlerin arasındaki mesafenin 15 metre olması şartı kaldırılarak 500 metreye çıkarılması gerekmektedir. Karadeniz Bölgesi'nde iki kardeşin evinin arasında 500 metre ila 1 kilometre mesafe bulunmaktadır. Gerekli düzenleme yapılarak bu mağduriyet giderilmelidir.

Teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN - Siirt Milletvekili Sabahat Erdoğan Sarıtaş...

15.- Siirt Milletvekili Sabahat Erdoğan Sarıtaş'ın, intihar vakalarında ve şüpheli kadın ölümlerindeki artışa ilişkin açıklaması

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Türkiye'de son yirmi yılda mevcut iktidarın izlediği politikalara paralel olarak intihar vakaları ciddi oranda artmıştır. Bu tablodan Siirt de bağımsız değildir. Yakın tarihte Esma Pişkin ve Güldeniz K.'nin pencereden düşmesi, Pervari'de A. B.'nin intihar etmesi gibi adına "intihar" ya da "şüpheli ölüm" denen olaylarda en çok kadınların olduğunu görüyoruz. Bu yılın başından bu yana 193 kadın şüpheli şekilde ölü bulundu. İntihar ve şüpheli kadın ölümleri hiç kuşkusuz iktidarın ısrarla savunduğu politikaların sonucudur. İnsanların yaşadığı ağır koşullar nedeniyle yaşamına son vermesinin intihar değil, cinayet olarak değerlendirilmesi gerekmektedir. Özellikle kadınlar ve şüpheli kadın ölümlerinin nedeni bu iktidarın cezasızlık politikasının ve dolayısıyla erkek aklına verilen cesaretin sonucudur. Ayrıca, iktidarın çözümsüz bırakılan politikaları ve buna karşı insanların tepkisini ortaya koymasını sağlayacak demokratik ortamın yokluğu bu sonucu doğurmaktadır. İktidar bu sonucu doğurmasına neden olan politikalarda ısrarcı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Konya Milletvekili Meryem Göka...

16.- Konya Milletvekili Meryem Göka'nın, Türkiye-Almanya İşgücü Anlaşması'nın yıl dönümüne ilişkin açıklaması

MERYEM GÖKA (Konya) – Teşekkür ediyorum.

Bundan tam altmış üç yıl önce, 30 Ekim 1961 tarihinde Türkiye-Almanya İşgücü Anlaşması imzalandı. Bir dönem misafir işçi olarak ekmeğinin peşinde koşan Almanya'daki kardeşlerimiz ve torunları, Avrupa'da eğitim, bilim, sanat ve sporda bugün kırk elli yıl önce hayal dahi edilemeyecek büyük başarılarla imza atan millet varlığını temsil ediyorlar. Günümüzde 3,5 milyonu aşan nüfusuyla kendi aidiyetini muhafaza eden Türk toplumu, Almanya'nın asli ve yerleşik bir parçası olarak yaşadığı ülkenin geleceğine katma değer sunuyor. AK PARTİ hükümetleri ve Cumhuriyet İttifakı olarak vatandaş odaklı yaklaşımımızla eğitimden sağlığa, sosyal güvenlikle nüfus işlemlerine, gümrükten döviz, askerliğe, vatandaşlıktan Mavi Kart uygulamasına kadar her alanda dünyada örneği olmayan düzenlemeler yaptık. Biz "Güçlü diaspora, güçlü Türkiye." şiarıyla dünyanın neresinde olursa olsun vatandaşlarımızın ve soydaşlarımızın haklarını korumayı asli bir görev bilinciyle sürdürmeye devam edeceğiz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan...

17.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Artvin ili Arhavi ilçesi Dereüstü köyünde 21 Ekim 2024 tarihinde meydana gelen afet olayına ilişkin açıklaması

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Artvin ili Arhavi ilçemiz Dereüstü köyümüz 21 Ekim 2024 tarihinde meydana gelen afet olayı nedeniyle genel olarak büyük bir hasar almıştır. 90 haneli köyün aşağı mahallesinde bulunan 16 hanenin 9'u can ve mal güvenliği olmadığı gerekçesiyle yetkililer tarafından tahliye edilmiş, mahallede elektrik ve su kesintileri de giderilememiştir. Gerekli düzenlemelerin hayata geçirilmesi, Artvin ili Arhavi ilçemiz Dereüstü köyümüz ve tahliye kararı alınan Aşağı Mahalle'nin devlet desteğiyle yaralarının ivedilikle sarılması gerekmektedir. 21 Ekim 2024 tarihinde yoğun yağış ve heyelanlar neticesinde büyük hasar alan Arhavi ilçemiz genelinde halkımızın yaşadıkları mağduriyetlerin giderilmesi için bu tarihe kadar hangi çalışmalar yapılmıştır? Artvin ili Arhavi ilçemiz Dereüstü köyümüzde hasarların ve mağduriyetlerin hızlıca giderilmesi ve devlet desteğinin sağlanması adına hangi çalışmalar yürütülmüştür? Detaylarıyla kamuoyuyla paylaşılabilir mi? Tahliye kararı alınan...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Iğdır Milletvekili Yılmaz Hun...

18.- Iğdır Milletvekili Yılmaz Hun'un, üniversiteyi kazanan gençlerin eğitim hayatlarını sürdürürken karşılaştıkları sorunlara ilişkin açıklaması

YILMAZ HUN (Iğdır) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Başkan, sadece 2023 yılında barınmadan beslenmeye, eğitimden sağlığa, ekonomik zorluklara katlanamayıp üniversiteyi terk eden öğrenci sayısı 149.909 oldu. 2023-2024 eğitim öğretim yılında KYK bursu lisans öğrencileri için 2.000 TL olarak belirlenmiştir. KYK yurdunda kalan bir öğrencinin aylık 875 TL ödeme yapması gerekiyor. Üniversiteyi binbir zorlukla kazanan gençler eğitim hayatlarını sürdürmek isterken temel ihtiyaçlarını bile karşılamakta zorlanmaktadır. Yetersiz burs miktarı, yüksek yemek ücretleri karşısında çaresiz kalan öğrenciler, sağlıksız beslenme ve yetersiz besin tüketimi gibi ciddi sağlık sorunlarıyla baş başa bırakılmaktadır. 2024 yılı başlar başlamaz Çanakkale'de bulunan Terzioğlu KYK Kız Yurdunda yemekten zehirlenen 31 öğrenci hastaneye kaldırıldı. Bu koşullar, gençlerin fiziksel sağlığını olduğu gibi psikolojik kaygılarını da artırmaktadır ve okullardan ayrılmalarına sebep olmaktadır.

BAŞKAN – Mersin Milletvekili Gülcan Kış...

19.- Mersin Milletvekili Gülcan Kış'ın, Türkiye'de kadınların iş gücüne katılım oranının OECD ülkeleri içinde en düşük seviyede olduğuna ilişkin açıklaması

GÜLCAN KIŞ (Mersin) – Türkiye'de kadınların iş gücüne katılım oranı OECD ülkeleri içinde maalesef en düşük seviyede, sadece yüzde 35,5. İzlanda, Hollanda, İsviçre gibi ülkelerde bu oran yüzde 75'in üzerinde iken ülkemizde kadınlar iş hayatında geri planda kalmaktadırlar. Dünya ülkeleri kadınları ekonomiyi kazandırmak için somut adımlar atarken ülkemizde düşük ücretler, ücretsiz tarım işçiliği, eğitime erişim engelleri ve toplumsal baskılarla kadınlar kenara itilmiştir. Çocuk ve yaşlı bakım yükleri tamamen kadınların omuzlarına bırakılmakta, bu durum kadınları iş gücünden uzaklaştırmaktadır. Kadınların bu denli dışlanması sadece toplumsal cinsiyet eşitliğini zedelemekle kalmayıp ülkemizi ekonomik anlamda da zayıflatmaktadır. Türkiye, ekonomik kalkınmada bu kadar iddialı iken kadınların bu düzeyde dışlanmasını kabul edemeyiz. Artık kadınların iş gücüne tam katılımını sağlamak için laf değil, etkili ve kararlı adımlar atma zamanı gelmiştir.

BAŞKAN – Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu...

20.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, ekonomiyi kimin çökerttiğine ilişkin açıklaması

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Cumhurbaşkanlığı "Ekonomiyi çökertme girişimlerinin son altı yılda milletimizin hayatında yol açtığı zorlukların farkındayız." demiş. Buradan soruyorum: Ekonomiyi kim çökertti, enflasyonun ezim ezim ezdiği vatandaş mı çökertti? İddialı ekonomist kimdi? Biz miydik yoksa, ekonomiyi biz mi çökerttik? Ne yaptıysa yirmi iki yıllık iflah olmaz iktidarınız yaptı. Ekonomiyi çökerten de vatandaşları yerlerde sürüm sürüm süründüren de sizin beceriksizliğiniz ve yolsuzlukta, usulsüzlükte sınır tanımazlığınızdır.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, şimdi Sayın Grup Başkan Vekillerinin söz taleplerini karşılayacağım.

İlk söz talebi, Saadet Partisi Grup Başkan Vekili ve İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'e ait.

Sayın Şahin, buyurun.

21.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in, cumhuriyetin 101'inci yıl dönümüne, Nevruz Bayramı'nın millî bayram olması için Türkiye Büyük Millet Meclisine bir kanun teklifi sunduğuna, öğretmen adaylarının açıklanan mülakat sonuçlarına ve bu hafta görülecek olan dokuzuncu yargı paketine ilişkin açıklaması

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Dün bizim için önemli ve anlamlı bir gündü, cumhuriyetimizin 101'inci yıl dönümünü kutlamanın gururunu, mutluluğunu yaşadık. 29 Ekim 1923'te ilan edilen cumhuriyet sadece bir yönetim biçiminin değil, aynı zamanda bir milletin yeniden doğuşunun simgesidir. 29 Ekim 1923'te ilan edilen cumhuriyet, milletimizin bağımsızlık ve özgürlük mücadelesinin en önemli kazanımlarından biri olarak tarihe geçmiştir. Cumhuriyetin ilanından bu yana geçen yüz bir yıl, ülkemizin her alanda büyük atılımlar gerçekleştirdiği, zorluklarla mücadele ederek güçlendiği bir süreç olmuştur. Bu süreçte eğitimden sağlığa, sanayiden tarıma, bilimden sanata kadar pek çok alanda önemli ilerlemeler kaydettik. Elbette büyük zorluklar da yaşadık, geçmişte yaşadığımız zorluklar bizleri yıldırma bir yana daha da güçlendirmiştir. Kurtuluş Savaşı'nın zorlu şartlarından ekonomik buhranlara, doğal afetlerden terör saldırılarına kadar pek çok sınavdan geçtik ancak her seferinde birlik ve beraberlik içinde hareket ederek millet olmanın bilinciyle bu zorlukların üstesinden gelmeyi başardık. Evet, bazen düştük, bazen olmuyor dedik ama her seferinde birbirimizin elinden tutarak ayağa

kalkmasını becerdik. Elbette gidilecek yolumuz hâlâ çok uzun, cumhuriyetimizin yeni yüzyılına adım atmış olduğumuz bugünlerde karşılaştığımız zorluklar bizlere birlik ve beraberliğin ne denli önemli olduğunu bir kez daha hatırlatmaktadır. Teknoloji alanında yaşanan hızlı değişimler, uluslararası hukuk tanımayan devletlerin yarattığı terörün tetiklemesinden endişe ettiğimiz bölgesel krizler, küresel anlamda yaşanan ekonomik krizin yarattığı sosyal tahribat millet olarak birbirimize olan ihtiyacımızı artırmaktadır. Bu süreçte farklılıklarımızı zenginlik olarak görmeli ve geçmişin acı hatıralarını milletçe kucaklaşarak ve en önemlisi helalleşerek unutmaliyiz.

Kurucu Cumhurbaşkanımız Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün "En büyük eserim." dediği cumhuriyetimizi çağdaş uygarlık seviyesine ulaştırma hedefini ve cumhuriyetimizin bize kazandırdığı değerleri her zaman koruyacak ve bu değerleri gelecek nesillere aktaracağız. Bu anlamlı günde Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve silah arkadaşlarını, bu topraklar için canını feda eden tüm şehit ve gazilerimizi rahmet ve şükranla anıyorum; cumhuriyetimizin 101'inci yıl dönümü kutlu olsun.

Değerli milletvekilleri, Nevruz Bayramı'nın millî bayram olması için Türkiye Büyük Millet Meclisine bir kanun teklifi sundum. Gelin, zorlu bir dönemin şafağını yaşadığımız bugünlerde kardeşliğimizi pekiştirecek, muhabbetimizi arttıracak, vatandaşımızın yüzüne bir gülümseme bırakacak, bizi sımsıkı birbirimize saracak bir adıma imza atalım. Binlerce yıllık töremiz, geleneğimiz olan, Türkistan'tan Anadolu'ya, Mezopotamya'dan Rumeli'ye, bulunduğumuz her coğrafyanın ortak bayramı olan, sevinci, neşesi olan Nevruz'u resmî bayram yapalım. Bu duygularla, kanun teklifine tüm siyasi partilerden destek beklediğimi bir kere daha ifade etmek istiyorum.

Değerli milletvekilleri, mülakat liyakatin katili, gençlerin umudunu tüketen bir zehirdir dedik, dinletemedik, dinlemediniz arkadaşlar. Ne yazık ki Millî Eğitim Bakanı bu çağrılara yanıt vermedi, mülakat konusunda ısrarcı oldu, siz de seyirci kaldınız. Pekî, sonuç ne arkadaşlar? Merak ediniz varsa -tabirimi lütfen mazur görün- bir çuval incir berbat oldu. Mülakat puanları açıklandı, kimse sonuçları anlayamadı çünkü sıralamalar paylaşılmadı, tam bir karmaşık durum var.

Arkadaşlar, Sayın Millî Eğitim Bakanı bugün "Gençlerin duygularıyla oynamasınlar." dedi. Gençlerin duygularıyla oynamıyoruz, gençlerin duygularına tercüman olmaya çalışıyoruz; mesele bu. Bakın, üstüne basa basa tekrar söylüyorum, bir yanlışlık var yani bunu anlatmaya çalışıyoruz. Bu yanlışlığı düzeltmek sizin görevinizdir. Komisyonların farklı puanlamaları söz konusu. Benim, AK PARTİ'li arkadaşlardan beklentim, bakın, vicdanını diri tutan arkadaşlardan beklentimiz şudur: Allah rızası için bir kere dinleyin, tek isteğimiz şu: Sadece başınızı elinizin içine alın "Ya, biz ne yapıyoruz?" diye kalbinize bir kere sorun; bunu istiyorum, başka hiçbir şey istemiyorum. Açık bir yanlışlık var, bu yanlışlığın düzeltilmesini istiyoruz. Yoksa, bakın, mülakat yapıldı, geçildi zaten.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Şahin, lütfen tamamlayın.

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Derdimiz, bu yanlışlığın, bölgeler arası puanlama farklarından oluşan hakkaniyetsizliğin giderilmesidir. Pırlanta gibi öğretmen adaylarımıza, gençlerimize yazık etmeyin; bu yanlış düzeltin, bu yanlış üzerinizde vebaldir arkadaşlar.

Son olarak, bu hafta merakla beklenen dokuzuncu yargı paketini görüşeceğiz. Siyasetin normalleşmesini konuşuyor Türkiye ama en başta hukukun normalleşmesini konuşmalıyız. Tekrar ifade ediyorum: Bu kanun teklifi eksiktir, milletimizin derdine de derman değildir. Dolayısıyla, iktidara çağrımız şudur: Gelin, yargı paketinin eksiklerini tamamlayalım, bu paketi gerçek bir adalet reformuna dönüştürelim. Vatandaşa oluşan cezasızlık algısı kavramını da ortadan kaldıracak şekilde adil, eşitlikçi ve gerçekçi bir infaz rejimi düzenlemesine ihtiyaç var, Dörtte dört ve 31 Temmuz Covid yasası gibi konularda beklentiler var; bu konuya eğilmek gerekiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Şahin, lütfen tamamlayın.

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Yargı organının yükünü azaltmaya vesile olacak uzlaştırma kurumunun kapsamının genişletilmesi önemli, karşılıksız çek yasasında hapis cezası yerine ekonomik tedbirler alınması önemli, süresiz nafaka uygulamasının hakkaniyet ölçüsünde yeniden değerlendirilmesi gerekiyor, kamuda liyakat için mülakatın kaldırılması önemli, suçlu ile suçsuzun ayrılabilir KHK mağduriyetinin çözülmesi önemli, belediye şirket işçilerinin özlük haklarının düzenlenmesi önemli, emeklilik sisteminde gelecek nesiller borç altında bırakmayacak şekilde adil, eşitlikçi, uygulanabilir yeni bir sistemin inşa edilmesi için çalışma yapılması önemli, ölümlü ve yaralamalı kazalara karışmayan sürücülerin ehliyetine el koyma cezalarıyla ilgili de bir düzenleme yapılmalı. Bu ve buna benzer bütün konularda, en önemlisi yargının ihtiyaçlarının karşılanması için, gerçek bir adalet reformu için gelin, birlikte bunu masaya yatıralım ve bu adalet reformunu birlikte yapalım diyorum.

Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Şahin.

Diğer söz talebi, İYİ Parti Grup Başkan Vekili ve İstanbul Milletvekili Buğra Kavuncu'ya ait.

Sayın Kavuncu, buyurun.

22.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, cumhuriyetin 101'inci yılına, Mondros Mütarekesi'nin imzalandığı 30 Ekim tarihine, Anıtkabir'de tezahürat yapılmasına, İYİ Partinin kuruluşunun 7'nci yılına, bu hafta görüşülecek olan dokuzuncu yargı paketine ve asgari ücret için 2025 yılında öngörülen artışa ilişkin açıklaması

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Cumhuriyetimizin 101'inci yılı tüm milletimize kutlu olsun. Bizlere bağımsız, haysiyetli ve özgürce yaşama imkânı veren, devlet ve millet şuuruna sahip o muazzam kadroları, başta Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere, tüm silah arkadaşlarını, şehit ve gazilerimizi saygı, rahmet ve minnetle anıyorum.

Bugün 30 Ekim. 30 Ekimde ne oldu, biliyor musunuz? Bugün aynı zamanda 1918 yılındaki Mondros Mütarekesi'nin imzalandığı tarih. Düşünebiliyor musunuz, yedi düvelin üstüne çullandığı bir millet teslim anlaşmasını imzaladıktan sadece beş yıl sonra bütün dünyaya örnek olacak bir mücadeleyi ve devamında da cumhuriyeti inşa etti. Bize düşen emeği geçen herkese minnet, şükran ve rahmet okumaktır.

Yeri gelmişken ifade edeyim: Dün Anıtkabir'e gittik, bir siyasi partinin -ki muhtemelen AK PARTİ'nin- il ve teşkilatları doğrudan içerdeler; içeri alınan bu kimseler cumhuriyetin banisi, Halaskâr Gazi'nin huzurunda olmayı bırakın, bir mezarlıkta, bir kabristanda olduklarını dahi görmezden gelip aldıkları talimatla hem bayramın anlamına hem de Atatürk'ün hatırasına belki istemeyerek saygısızlık edecek şekilde tezahüratlarda bulundular ve maalesef, bu her bayram tekrarlanıyor. Orada cumhuriyeti bize miras bırakan Atatürk'ün aziz ruhuna ve hatırasına karşı yapılan bu saygısızlığı ve tezahüratları kabul etmemiz mümkün değil. Yani herhangi bir yakınınızın mezarına, herhangi bir türbegâha, herhangi bir mezarlığa gittiğinizde böyle bağırıp çağırabilir misiniz, bu şekilde tezahürat yapabilir misiniz? Sizlere özellikle çağrı yapıyorum: Anıtkabir'de herhangi bir şekilde tezahürat

yapılması noktasında lütfen teşkilatlarınızı uyarın, orası tezahürat yapılacak yer değil arkadaşlar.

25 Ekim 2024'te partimizin 7'nci yılını doldurduk ve pazar günü de on binlerin katılımıyla coşkulu bir tören yaptık. Bir kez daha cumhuriyete sahip çıktığımızı, ülkemizin bölünmez bütünlüğüne canımız pahasına sahip çıkacağımızı haykırdık. Bu çatı altında faaliyet gösteren bizler ve tüm siyasi partiler şunu hiçbir zaman unutmamalıyız: Varlıklarımızı cumhuriyete ve onun kurucu kadrolarına borçluyuz. Bu vesileyle, bir kez daha bu mirası bizlere bırakan, bu Meclis çatısı altında faaliyet gösterme imkânı veren, egemenliğin kayıtsız şartsız milletin olduğunu tescilleyen cumhuriyetimiz ve onun kurucusu Mustafa Kemal Atatürk'e ve silah arkadaşlarına minnet ve saygılar sunuyorum.

Atatürk bu milletin aranan lideridir ve millet başı her sıkıştığında onu özler ve bu sebeple de silinmez bir şahsiyettir; millî bayramlarımızdaki -dün de yaşadığımız gibi- büyük coşku da ona olan bu özlemin bir tezahürüdür.

Bu hafta yargı paketini görüşeceğiz. Yakın zamanda dokuzuncu yargı paketi Komisyonunda görüşüldü ve bugün itibarıyla da Genel Kurulumuzda görüşülmeye başlanacak. Maalesef, sizlerin de bildiği gibi, adalete olan güven sıralamasında ülkemiz çok çok gerilerde. Yargı paketi getiriliyor ancak içinde bu güveni tekrar tesis edecek tek bir madde dahi yok. Getirdiğiniz torba kanun teklifi de bu kapsamda maalesef güven tazelemeyecektir. İki tali komisyon var bu yargı paketini ilgilendiren; bunlardan bir tanesi Plan ve Bütçe Komisyonu. Kanun teklifinde kamu kaynaklarının kullanımı veya kamu kaynaklarının dağılımı paketini içeren maddeler olsa da -yasa tekniğine aykırı bir şekilde- tali komisyona yani Plan ve Bütçe Komisyonuna bu kanun götürülmedi. Acele kanunlaştırma tekniği âdeta AK PARTİ iktidarının huyu hâline gelmiş durumda. Bu kadar önemli bir kanun teklifinde bir etki analizi dahi yapılmadı, ne tür etkileri olacağına dair hepimizde ciddi soru işaretleri var.

Bakın, kanun teklifinin hazırlanması da gayriinsani. 11 Temmuz 2024 günü saat 10.00'da başlayan görüşmeler 12 Temmuz sabahı 06.30'da tamamlanmış. Bu kadar önemli bir paket geliyor ve neredeyse yirmi saatten fazla, insani şartlara uymayan bir görüşme trafiği uygulanıyor. Hâkimiyetin kayıtsız şartsız olduğu millet iradesinin tecelli etmesini beklediğimiz durum maalesef bu kanun teklifinde hasıl olmamıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kavuncu, lütfen tamamlayın.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) – Bir başka yönüyle de kanun teklifi, bakın, Anayasa'ya aykırılıklar içeriyor. Her şeyden önce, 2017 yılında bir anayasa değişikliği yapıldı ve anayasa değişikliğinde -ki Anayasa'nın 88'inci maddesinde çok net bir şekilde- yürütmenin yasa tasarısı yapma yetkisi sonlandırıldı. Her ne kadar resmî olarak bakanlıklar ya da Cumhurbaşkanlığı bu kanunu vermemiş olsa da fiiliyatta -hepiniz biliyorsunuz burada- bu kanun teklifini kimin yaptığını, nereden geldiğini çok net olarak görüyorsunuz. Açıkça 2017 yılında yapılmış olan Anayasa'nın da böylelikle arkasından dolanıyorsunuz ve 88'inci maddeyi yani Anayasa'yı da bir kez daha çiğnemiş oluyorsunuz.

Usul açısından sorunludur bu yargı paketi. İktidar partisi Anayasa'yı ve Anayasa Mahkemesini, evrensel hukuk ilkelerini, kuvvetler ayrılığı ilkesini, demokratik hukuk devletinin diğer temel hükümlerini tanımadığını bu metinle âdeta bir kez daha ispat etmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Bitiriyorum Başkanım.

BAŞKAN - Sayın Kavuncu, lütfen tamamlayın.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Dokuzuncu yargı paketinin tamamına karşı olduğumuzu buradan vurgulamak istiyorum. İlgili kanun maddeleriyle ilgili görüşlerimizi arkadaşlarımız madde madde Genel Kurula geldikçe izah edecekler.

Bakın, son bir konu, asgari ücret konusu. Dar gelirli merakla bunu bekliyor ve bir söylem var, o da şu: 2025 için öngörülen artışın gerçekleşen enflasyon üzerinden değil de öngörülen enflasyon üzerinden yapılacak olması. Ya, ne olur, hani akıllı, ilmi, irfanı, her şeyi bir tarafa bıraktım, azıcık elinizi vicdanınıza koyun. Ocak ayında öngörülen yani yüzde 25'lik bir enflasyon oranını göz önünde bulundurup zam yaparsanız, temmuz ayında yapmadığınız zammı da göz önünde bulundurursanız bu, vatandaşta şu demek...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) – Son cümle Başkanım.

BAŞKAN - Sayın Kavuncu, lütfen tamamlayın.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) – ...“Artık başının çaresine bak ve seni biz kendinle baş başa bırakıyoruz.” demek; bu kabul edilemez, ne aklıdır ne ilmi'dir ne insanidir ne de devletin sosyal devlet anlayışına uyan bir yaklaşımdır. Dolayısıyla, yapılacak olan zam da öngörülen enflasyon oranını değil, gerçekleşmiş olan enflasyon oranını göz önünde bulundurmamak iktidarınızın sorumluluğudur diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Kavuncu.

Diğer söz talebi, Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkan Vekili ve Nevşehir Milletvekili Sayın Filiz Kılıç'a ait.

Sayın Kılıç, buyurun.

23.- Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç'ın, Ziya Gökalp'ın vefat yıl dönümüne, 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı'na, cumhuriyetin 101'inci yılına ve TUSAŞ'a düzenlenen hunhar terör eylemine ilişkin açıklaması

FİLİZ KILIÇ (Nevşehir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri ve ekranları başında bizleri takip eden yüce Türk milleti; geçtiğimiz günlerde büyük mütefekkir Ziya Gökalp'ın vefat yıl dönümüyü. Ziya Gökalp çağını ve çağlar ötesini de kucaklayan bir insandı. Döneminde birçok insanımıza rol model olmuştu. Merhum Gökalp'ın milleti kucaklayıcı bir üslupla akıl ve ahlak ölçüsünde millet tanımlı aynıyla şuydu: “Dil bakımından müşterek olan yani aynı terbiyeyi almış fertlerden mürekkep kültürel bir zümredir.” İnsani şahsiyetimizin bedenimizde değil, ruhumuzda olduğunu söyleyen odur. Milliyette şecere yerine terbiye aranmasını önermesi birlik ve beraberliğe verdiği önemde saklıdır.

Mondros Mütarekesi'nin bitiminde yurt dışına çıkma tavsiye ve telkinlerinin karşısında “İşlenmiş herhangi bir suçum yoktur. Bu nedenle kesinlikle bir yere gitmeyeceğim. Ölürsem bu topraklarda ölürüm.” diyen, cesur, gözü pek, civanmert, geri adımı olmayan bir vatanseverdi. Merhum Ziya Gökalp mütarekenin karanlık atmosferinde şu sözleri tarihe bir damga vururcasına ifade etmişti: “Çare Türk'ün kendisine gelmesinden ibarettir. Tarihin de gösterdiği gibi, Türkler her felaket zamanında içlerinden çıkacak bir kahraman tarafından temsil edilecekler ve arkasından yürüyecekleri bu kahraman Ergenekon efsanesindeki bozkurt gibi onları selamete ulaştıracaktır.” İşte, o bozkurt Gazi Mustafa Kemal Atatürk olmuştur. Millî Mücadele de ikinci Ergenekon sürecidir. Ulu Önder'imiz Atatürk'ün fikir babası merhum Ziya Gökalp'ı rahmet ve minnetle anıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Aziz Atatürk, Seyit Onbaşı, Kara Fatma, Şerife Bacı, Yörük Ali Efe ve Arslan Toğuzata'nın kumandanıdır. Yüz bir yıl önce hür ve müstakil millî Türk devleti aydınlarımız ve Gazi Paşa'mız gibi bozkurt yürekli

insanlarımız sayesinde kuruldu; hepsini rahmetle ve minnetle anıyorum. 29 Ekim 1923 yalnızca bir rejim değişikliği değil, Türk'ün müstemlecekiliği reddederek yeni şanlı devletine kavuşmasıdır diyor, 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı'mızı en içten dileklerle kutluyorum. Cumhuriyetimizin 101'inci yılı Türkiye'de ve dış temsilciliklerimizde coşkuyla kutlandı, tüm dünyaya birlik ve beraberlik mesajları verildi.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; TUSAŞ'taki hunhar terör eyleminde şehadete erişen şehitlerimize Allah'tan rahmet, yaralanan ve hâlâ tedavî altında bulunan kardeşlerimize acil şifalar diliyorum. Yeni yüzyılda terörsüz Türkiye'ye, huzurlu Türkiye'ye müreffeh ve muasır Türkiye'ye hep beraber ve el ele ulaşacağımıza inanıyorum. Sayın Genel Başkanımızın ifadeleriyle, Sayın Cumhurbaşkanımızın terörü kaynağında yok etme, terör devletin kurulmasını engelleme mücadelesinde sonuna kadar yanında olacağımızın bir kez daha ve kararlı şekilde ilanını buradan yapıyoruz.

Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Kılıç, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grup Başkan Vekili ve Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'e ait.

Sayın Kılıç Koçyiğit, buyurun.

24.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, cumhuriyetin 101'inci yılında da Türkiye'nin temel yapısal sorunlarının devam ettiğine, demokratik cumhuriyete, toplumsal barışta en büyük sorumluluğun Meclise düştüğüne ve Esenyurt Belediye Başkanının gözüaltına alınmasına ilişkin açıklaması

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın vekiller, ben de Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Evet, 29 Ekim 1923'te cumhuriyet ilan edildi ve cumhuriyetin ilanının üzerinden tam yüz bir yıl geçti. Kürt sorunu başta olmak üzere, Türkiye'nin temel yapısal sorunları cumhuriyetin 101'inci yılında da hâlihazırda çözülmemiş olarak devam ediyor. Yüz bir yıllık süreç aslında demokrasiyi, adaleti, eşit yurttaşlığı, barışı ve birlikte yaşama iradesini yeterince geliştirememiş bir bakiyeye işaret ediyor. Aradan geçen yüz yılı aşkın süreçte farklı ulus, inanç, kimliklerin her biri inkâr edilmiş -başta Kürt halkı olmak üzere- Kürtlere ve diğer etnik kimliklere, aynı zamanda Alevilere karşı aslında ayırıcı bir politika, ret ve inkâr politikaları son hız devam ettirilmiştir; kadınların özgürleşme mücadelesi büyük baskılarla engellenmiş, işçi sınıfının mücadelesi askerî darbelerle karşılık bulmuş ve bütün eşitlik ve özgürlük mücadelelerinin karşısında baskı, zor politikaları temel bir motivasyon kaynağı olarak ele alınmıştır. Oysa, 1920'de açılan Türkiye Büyük Millet Meclisinin çoğulcu karakterinin kendisi ve 1921 Anayasası'ndaki yerel yönetimlere öncelik veren görece demokratik ruhu en azından kuruluş öncülü olması bakımından referans alınabilecek çok önemli işaretlere, çok önemli referanslara sahipti. Bugün geldiğimiz noktada cumhuriyetin demokrasiyle buluşması bir zorunluluktur, gerçek bir cumhuriyet demokrasiyi de içermelidir. Demokratik olmayan bir cumhuriyetin biçimsel olduğunun altını çizmek istiyoruz. Demokratik cumhuriyet tekçiliğe karşı çokluk ve çoğulculuğu içerir. Bizim hedeflediğimiz demokratik cumhuriyette bu topraklarda yaşayan halklar, etnik, kültürel ve inançsal kimlikler eşitçe bir arada, ortak vatanda var olur ve varlıkları da anayasal güvence altına alınır. Ekonomide adalet olmadan demokratik cumhuriyet olmaz. Emegin sömürsü tüm şiddetiyle devam ederken cumhuriyet demokratikleşemez. Sermaye tekellerinin muazzam kârları katlanarak devam ederken, buna karşılık emeğiyle geçinenler her geçen gün yoksullaşırken gerçek anlamda demokrasiyle buluşan bir cumhuriyetin buna kayıtsız kalması düşünülemez. Bu nedenle, cumhuriyetin demokratikleşmesi aynı zamanda emegin kurtuluşunu da içermek zorundadır. Demokratik cumhuriyet, sermayenin tekelleşmesine karşı emekçilerin, ezilenlerin, yoksulların, halkların aldığı emegin kurtuluşuna doğru giden bir yolu açar. Demokratik cumhuriyet, kadınların katledilmediği, kentlerin sokaklarında güvenle yürüdüğü, özgürlük ve eşitlik taleplerinin karşılandığı bir yeni cumhuriyettir. Demokratik cumhuriyet, gençlerin özgürce yaşayacağı, işsizlik ve gelecek kaygısının olmadığı bir ülkeyi işaret eder. Demokratik cumhuriyet, doğanın sömürülmesine, rant ve yaşadığımız coğrafyayı sömüren anlayışa karşı doğayı ve evreni savunmayı esas alır. Demokratik cumhuriyet, yurttaşların, yaşadığı kent hakkında, mahallesi, sokağı hakkında söz sahibi olması, nasıl bir kültürel, sosyal ortamda yaşayacağına kolektif olarak karar vermesidir. Toplumsal ihtiyaçları temel alan, tüm kimlik, dil, kültür ve inançların varlığını kabul ederek güvence altına alan, sosyal, ekolojik, çoğulcu, eşitlikçi, kadın özgürlükçü, demokratik bir anayasa demokratik cumhuriyetin olmazsa olmazlarından. Bu anayasa bu topraklarda yaşayan her bir bireyin, her bir topluluğun, her bir inanç grubunun yapısını kendi içinde görmeli, bütün bunlara eşit mesafede durmalıdır. Cumhuriyetin demokrasiyle buluşması ancak toplumsal barışın kurulmasıyla, Kürt sorununun demokratik, barışçıl yöntemlerle çözülmesiyle mümkün olabilir. Toplumsal barışın inşası içinse bütün Meclisin ve tabii ki bu ülkede yaşayan her bir yurttaşın da sorumluluk alması gerekir. Muktedirin iki dudağının arasına sıkıştırılmış bir toplumsal barışın olmayacağını, bu konuda her birimize görev düştüğünü, herkesin barışa katkı sunması gerektiğini, herkesin toplumsal barış için elini taşın altına koyması gerektiğini ama en büyük sorumluluğun da Meclise düştüğünü ifade etmek istiyoruz. Bugün, her zamankinden fazla barışa ihtiyacımız var; bugün, her zamankinden fazla Kürt sorununun demokratik yöntemlerle çözülmesine ihtiyacımız var. Barış bir zorunluluktur, tarihsel bir sorumluluktur, siyasal bir zorunluluktur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kılıç Koçyiğit, lütfen tamamlayın.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Bütün zorunlulukların bize yüklediği tarihsel bir görevle, vicdani bir görevle, ahlaki bir görevle, insani bir görevle karşı karşıyayız. Bu görev savsaklanamaz, ertelenemez, ötelenemez. Bu görevin kötüye kullanılmasına, bu görevin bugün görmezden gelinmesine ve en önemlisi de aslında "barış" gibi kutsal bir kelimenin, kutsal bir hedefin araçsallaştırılmasına karşı bütün Türkiye halklarını barışa, çözüme, diyaloga sahip çıkmaya, bu akıllı bütün ülkede hâkim kılmaya davet ettiğimi ifade etmek istiyorum.

Bütün bu cümleleri kuruyoruz, cumhuriyetin demokratik olmadığını söylüyoruz. "Niye söylüyorsunuz? diye söyleyenlere küçük bir örnek verelim, aslında çok büyük: Bugün, Esenyurt Belediye Başkanı Ahmet Özer'in evi basıldı, sabah saatlerinde gözüaltına alındı. Evinde, arabasında, belediyede arama yapılıyor. Neymiş efendim, bilmem kiminle...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kılıç Koçyiğit, lütfen tamamlayın.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Uyduruk gerekçelerle, terörle mücadelenin neredeyse iddianame olarak yazıldığı ve basına servis edilen uyduruk, saçma sapan gerekçelerle Esenyurt gibi Türkiye'nin en büyük ilçelerinden birinin ve halkın iradesiyle seçilmiş Belediye Başkanının, kent uzlaşısıyla seçilmiş Belediye Başkanının gözüaltına alınması bu ülkede beşinci sınıf bir demokrasinin bile olmadığını açık ve net göstergesidir. Halkın iradesi bu ülkede sistematik olarak katlediliyor, halkın iradesi bu ülkede sistematik olarak yok ediliyor, yok sayılıyor; bunu kabul etmiyoruz. Tam da cumhuriyetin 101'inci yılının ertesi gününde, cumhuriyet üzerine bu kadar çok söz kurulmuşken, ileriye dönük bu kadar hedef ortaya konulmuşken "Demokrasiye tahammül etmeyen bu pratiği nereye koyacağız ve bunu nasıl değerlendirileceğiz?" sorusunu hep beraber sormamız gerekiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kılıç Koçyiğit, son kez uzatıyorum, lütfen tamamlayın.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYIĞİT (Kars) – Bitiriyorum.

O anlamıyla, bu mesele sadece Esenyurt meselesi değildir, bu mesele sadece Esenyurt Belediye Başkanının gözüaltına alınması meselesi değildir; demokrasiye kastediliyor, halkın iradesine kastediliyor, çok açık ve net. Sistematiik olarak halk iradesi darbeleniyor, halkın seçme ve seçilme iradesi, hakkı yok sayılıyor. O nedenle, bugün burada bütün Meclis ortak tutum almak zorundadır. Kınayacağımız bir şey varsa buyurun, kınanması gereken budur, buradan başlamak gerekiyor, buradan başlamak gerekiyor. Halkın iradesine bugün parmak sallanıyor, Toroslar Belediyesi, Akdeniz Belediyesi, İstanbul Büyükşehir Belediyesi hedef gösteriliyor; bu, neyin gelmekte olduğunu habercisidir. Buna karşı tutum açıktır, ya demokrasiden, halkın iradesinden yana tutum alınacaktır ya da her zamanki gibi bir istibdat aklıyla Türkiye koyu bir karanlığa doğru gemisini devam ettirecektir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYIĞİT (Kars) – Selamlayıp bitireceğim Sayın Başkan.

BAŞKAN - Sayın Kılıç Koçyiğit, teşekkür için açıyorum.

Buyurun.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYIĞİT (Kars) - Bu aklın Türkiye'yi bir yere götüremeyeceği açık ve net. Bugünlerde “iç cephe” vurgusunun bu kadar çok yapıldığı, barışa dair bu kadar sözün kurulduğu, kardeşliğe dair bu kadar cümlelerin sarf edildiği bir yerde Esenyurt'ta yaşayan Kürt'ün, Terekeme'nin, Azeri'nin, Arap'ın ve oradaki bütün halkların ortak iradesi olarak seçilen bir belediye başkanının gözüaltına alınması, üstelik de bütün masumiyet karinesi hiçe sayılarak hedef gösterilmesi, o da yetmedi başka belediyelerin hedef gösterilmesi asla ama asla kabul edilecek bir tutum değildir, derhâl buradan geri adım atılmalıdır. Ahmet Özer serbest bırakılmalıdır ve bu kirli kumpası kuranların soruşturulması, yargı önüne çıkarılması gerektiğini de ifade etmek istiyorum.

Genel Kurulu selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Kılıç Koçyiğit, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkan Vekili ve İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'a ait.

Sayın Günaydın, buyurun.

25.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, cumhuriyetin 101'inci yıl dönümüne; Türkiye'nin gelir dağılımı eşitsizliği, gıda enflasyonu ve geniş tanımlı işsizlik verilerine, CHP'nin bu sabah HSK'nin önünde olduğuna, Esenyurt Belediye Başkanının gözüaltına alınmasına ve İstanbul Cumhuriyet Başsavcısına ilişkin açıklaması

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, 29 Ekim 2024, cumhuriyetimizin 101'inci yıl dönümü. Mustafa Kemal Atatürk'ü, silah arkadaşlarını ve Anadolu'nun isimsiz evlatlarını saygıyla, minnetle, rahmetle anıyorum. Onlar bize bir ülke bıraktılar ve bu ülkeyi çeşitli ilkeler üzerine kurdular. Neydi o ilkeler? Bir kere cumhuriyet antiemperyalist bir kararlılıkla kuruldu. “Geldikleri gibi giderler.” diyenler, Samsun'a çıkanlar, Havza'ya, Sivas'a, Erzurum'a gidenler hem o kararlılıklarını gösterdiler hem de Türkiye'nin dört bir tarafından mebuslarını toplayarak halkın iradesini Birinci Mecliste topladılar. Demek ki Kurtuluş Savaşı'nı bu millet Birinci Meclis üzerinden verdi. Sonra 1921'de bir anayasa yaptılar ve o Anayasa'yla kendilerini bağladılar. Demek ki hem milletin iradesi hem Anayasa, bunların üzerinden verilen bir kurtuluş mücadelesi. Elbette savaş bittikten sonra o askerler bu kez devlet adamı niteliğiyle tarımda, sanayide büyük devrimler yaptılar, Osmanlı'dan gelen Lozan borçlarını 1946'ya kadar kurşuna kadar ödediler ve Türkiye'nin hazinesini üzerinde artı paralarla birlikte kendilerinden sonra gelen hükümetlere devrettiler. Bugün ne kaldı geriye, bu kültür devriminden, bu eğitim devriminden geriye ne kaldı?

Bakın, bazı veriler söyleyeceğim size; gelir dağılımı eşitsizliğinde dünyada ilk 10: 1'inci sırada Kolombiya, 2'nci sırada Brezilya, Zambiya; böyle gidiyor. Türkiye 8'inci, Türkiye'yi ilk 8'e sokmuşsunuz. Nasıl, biliyor musunuz? Dünyanın 20'nci büyük ekonomisi bu memleket hâlâ ama o kadar büyük yolsuzluklar yapıyorsunuz ki diğer taraftan yolsuzluk yoksulluğu doğuruyor ve gelir dağılımı eşitsizliğinde dünyanın 8'inci ülkesi. Tarımın başladığı topraklar gıda enflasyonunda dünya 4'üncüsü. 20 milyon insan bu memlekette çorba kaynatamıyor. Geniş tanımlı işsizlikte 11 milyon insan iş arıyor ve bu, gelişmiş ülke ortalamalarının 2 katı. Enflasyon gelişmiş bir ülkenin 5 katı. Değerli arkadaşlar, yalnızca son bir hafta içerisinde 6,5 milyar kredi kartı borcu arttı. Yani vatandaşın kredi kartlarına borcu 1 trilyon 680 milyar TL. Peki, bütün bu tablo içerisinde bu memleketin kaynaklarını nereye harcadınız? Yirmi iki yılda 13,5 trilyon TL, bugünkü parayla 3,5 trilyon dolar gelir elde ettiniz ve yalnızca 500 milyar dolarını yani yalnızca yedide 1'ini yatırıma ayırdınız. Peki, faize ayırdığınız para ne? Bu dönem içerisinde 2 trilyon 188 milyar lirayı faize ayırdınız yani 601 milyar doları faiz lobilerine aktardınız. İşte, AKP'nin gerçeği budur.

Gelelim bir de adalet kısmına. Biz bu sabah HSK'nin önündeydik çünkü İmamoğlu davasında Samsun'a sürdüğünüz hâkim -İBB'de grup sözcünüz diyor ki: “Biz sürdük.- diyor ki: “Bana ‘Ceza ver, ceza verirken seni yükselteceğiz.’ dediler, ben aldırmadım, bunun üzerine beni Samsun'a sürdüler. Bana dediler ki: ‘Senden sonra o cezayı verdiririz, istinafa da onaylatırız.’” Ya, soruyoruz: HSK'nin bunu resen araştırması gerekmez mi? Bırakın kendiliğinden araştırmayı, bizim verdiğimiz dilekçelere rağmen bunu araştırmıyor. O hâlde biz bu memlekette, ilk derecede, istinafta nasıl adaletten söz edeceğiz?

Yine, arkadaşım söz etti, bu sabah Esenyurt Belediye Başkanı gözüaltına alındı. Niye gözüaltına alınmış? İşte, öğreniyoruz, Terör Soruşturma Bürosu bir basın açıklaması yapıyor, âdeta bir kamuoyu oluşturmaya gayret ediyorlar, buradan öğreniyoruz; yirmi dört saat avukatlarıyla görüşmesi yasak, dört gün boyunca gözaltı süresi verildi. Peki, neyle itham ediyorlar? Öcalan bir görüşmesinde onun adını geçirmiş. Yahu, siz Öcalan'ı buraya davet ediyorsunuz ya! “İmralı'yla doğrudan DEM görüşsün, Kandil görüşsün.” diyorsunuz ya! E, buraya davet ettiğiniz adam adını geçirmiş diye, kendisinin dâhli olmadığı bir konudan dolayı mı Ceza Kanunu'yla yargılayacaksınız?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Günaydın, lütfen tamamlayın.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Ayrıca, on yıl boyunca 694 kişiyle görüşmüş, o kişiler kimlermiş? Terörle irtibatlı suçlardan dolayı adli işlem görmüş... Burada çok sayıda hukukçu var “adli işlem” ne demek? Soruşturma mı geçirmiş, kovuşturma mı geçirmiş? Arasında hüküm giyen kimse var mıymış? Niye koymuyorsun adlarını, soyadlarını? Ayrıca, on yıl boyunca teknik takip mi yaptın kardeşim? On yıl boyunca teknik takip yaptın da bunun suçlu olduğunu öğrendin de Esenyurt Belediye Başkanı olduktan sonra mı gözüaltına almak aklına geldi? Bütün bunların hukukla, adaletle uzaktan yakından bir noktasının, ilişkisinin olmadığını biliyoruz.

Tabii, bitirirken şunu söyleyeyim: İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi Reisini Anayasa Mahkemesi kararlarına uymadığı için ödüllendirip bakan yardımcısı yaptığınızı biliyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Günaydın, lütfen tamamlayın.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Yani, Anayasa'ya uymamak Adalet Bakan Yardımcısı olmak için CV'nize yazılacak olumlu bir referans. Adalet Bakan Yardımcısı oldu, sonra aynı adamı döndürdünüz, İstanbul Cumhuriyet Başsavcısı atadınız

çünkü görevi var, yarım kalmış görevini yapacak. Ben söyleyeyim size: Karşınızda sizden korkacak, yılacak, geriye bir adım atacak hiç kimse yok. Demokrasiyle direneceğiz, hukukla direneceğiz ve bugün kapattığınız o adalet kapılarını sizin için de açacağız, bunu bilin ama adaleti, gerçekten adil olarak yargılanmalarının tamamını adalete uygun bir şekilde gerçekleştireceğiz. Bu memleket her sabah bir soruşturma haberiyle uyanmayacak. Bu memleket adaletin, barışın, refahın memleketi olacak, bunu hep beraber kuracağız.

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Günaydın.

Diğer söz talebi Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekili ve Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'na ait.

Sayın Yenişehirlioğlu, buyurun.

26.- Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun, cumhuriyetin 101'inci yılına, bölücü terör örgütünün TUSAŞ'ı hedef almasına ve asrın felaketinin yaşandığı şehirlerde 29.311 deprem konutunun daha Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan tarafından hak sahiplerine teslim edildiğine ilişkin açıklaması

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; dün cumhuriyetimizin 101'inci yılını kutladık. Bu özel gün, millet olarak bağımsızlığımızı kazanmak için ödediğimiz bedelleri bir kez daha hatırladığımız, bu uğurda canlarını feda eden kahramanlarımızı minnetle andığımız bir gündür. Kadınıyla erkeğiyle, gencileyle yaşlısıyla topyekün, bir inanç ve azimle bağımsızlık mücadelesine giren aziz milletimiz Kurtuluş Savaşı'nı büyük bir zaferle sonuçlandırmış ve yeni bir devrin kapılarını aralamıştır.

İki bin iki yüz yıllık bir devlet geleneği ve büyük bir medeniyet tasavvuru üzerine inşa edilen Türkiye Cumhuriyeti, bu topraklar üzerinde yaşayan vatandaşlarımızı aynı haklara sahip, ortak bir geçmiş ve geleceği paylaşan, tasada ve kıvançta bir olarak gören kucaklayıcı ve kapsayıcı bir telakkiye sahiptir. Vatan, bayrak ve mukaddesatı uğruna hiçbir fedakârlıktan kaçınmayan ve her türlü zorluğa göğüs geren milletimizin kahraman evlatları tarihin her döneminde insanlığa barış, huzur, güven ve umut olmuştur. Bu sebeple, Türkiye Cumhuriyeti devleti sadece kendi vatandaşlarının değil aynı zamanda bölgemizdeki ve dünyadaki bütün mağdurların, mazlumların, soydaş ve kardeş toplulukların da umut kaynağıdır. Cumhuriyetimizin 101'inci yılında hiçbir güç, hiçbir kirli senaryo Türkiye'nin bu kutlu yürüyüşünü durduramayacaktır. Kardeşlik ruhuyla ve Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde Türkiye Yüzyılı hedeflerimize doğru 85 milyon tek yürek olarak yürüyor, köklü tarihimizden ve kadim değerlerimizden aldığımız güçle Türkiye'yi büyütmek, geliştirmek için el birliğiyle gayret gösteriyoruz.

İleri teknolojiden savunma sanayisine kadar birçok alanda büyük atılımlar yapıyoruz. Yerli ve millî bir vizyonla yükselen Türk savunma sanayisi ülkemizin imkân ve kabiliyet sınırlarını genişletmeye devam ederken kimi çevreleri de rahatsız etmeyi sürdürüyor. Uluslararası karanlık çetelerin tetikçiliğini yapan bölücü terör örgütünün savunma sanayimizin göz bebeği TUSAŞ'ı hedef alması boşuna değildir. Bu terör eylemi ülkemizin bekasını, milletimizin huzurunu ve tam bağımsız Türkiye idealimizin timsali olan savunma atılımlarımızı hedef alan alçakça bir saldırdır. Bu çerçevede, son yıllarda elde edilen kazanımlar ve ulaşılan başarılar karşısında rahatsızlık duyanlar şunu çok iyi bilmelidir ki bu tür saldırılar Türkiye'nin mücadele gücünü, azim ve kararlılığını asla sarsamayacaktır. Terörün hiçbir gerekçeyle meşru kılınamayacağını, masum insanları hedef alan, toplumsal dinamiklere saldıran terör örgütleriyle mücadelemize tavizsiz bir şekilde devam edeceğimizi vurguluyoruz.

Bu duygu ve düşüncelerle Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve silah arkadaşları başta olmak üzere, istiklal mücadelemizin kahramanlarını, şehitlerimizi ve gazilerimizi rahmet ve minnetle yâd ediyor, aziz milletimizin Cumhuriyet Bayramı'nı en içten dileklerle kutluyorum.

Sayın Başkan ve değerli milletvekilleri, asrın felaketinin yaşandığı şehirlerimizde yapımı tamamlanan 29.311 deprem konutu daha cumartesi günü Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan tarafından hak sahiplerine teslim edildi. Böylece teslim edilen konut sayısı 130.565'e yükseldi. Depremi hemen ardından üç ay gibi kısa bir sürede 180 bin konutun yapımına başlandı. 11 ilimizi dünyanın en büyük şantiye sahasına dönüştürdük. Bugün, deprem bölgemizde 1.900 şantiyede ve 4.333 köyümüzde 160 bin mimar, mühendis ve işçi kardeşimiz canla başla çalışıyor. Şu ana kadar 350.430 konut ve iş yerimizin ihalesini de gerçekleştirdik. Hep söylediğimiz gibi, deprem bölgesinin derdi derdimiz, sevinci sevincimizdir. Tüm depremde vatandaşlarımız yeni evlerine kavuşuncaya kadar gayretle çalışacak ve süreci takip edeceğiz. Bu vesileyle, depremde vefat eden vatandaşlarımızı bir kez daha rahmetle yâd ediyor; Rabb'im, ülkemizi ve milletimizi her türlü afetten muhafaza eylesin diyor, saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN - Sayın Yenişehirlioğlu, teşekkür ediyorum.

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) Çeşitli İşler

1.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Adıyaman'dan gelen bir grup depremzedeye "Hoş geldiniz." denilmesi

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, Adıyaman'dan gelen bir grup depremzede Meclisimizin locasındalar, kendilerine hoş geldiniz diyorum. (Alkışlar)

Şimdi gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

B) Önergeler

1.- Başkanlıkça, Hatay Milletvekili Servet Mullaoglu'nun, İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu üyeliğinden; İstanbul Milletvekili Kadri Enis Berberoğlu'nun, Avrupa Birliği Uyum Komisyonu üyeliğinden geri çekildiklerine ilişkin yazılarının 25/10/2024 tarihinde Başkanlığa ulaştırılmasına ilişkin önerge yazısı (4/78)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanlığının İç Tüzük'ün 21'inci maddesi uyarınca Hatay Milletvekili Servet Mullaoglu'nun İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu üyeliğinden, İstanbul Milletvekili Kadri Enis Berberoğlu'nun Avrupa Birliği Uyum Komisyonu üyeliğinden geri çekildiğine ilişkin yazısı 25 Ekim 2024 tarihinde Başkanlığımıza ulaşmıştır.

Bilgilerinize sunulur.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının bir tezkeresi vardır, okutup bilgilerinize sunacağım.

Şimdi tezkereyi okutuyorum:

C) Tezkereler

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Angola Meclis Başkanı Carolina Cerqueira'nın beraberinde bir Parlamento heyetiyle birlikte Türkiye'yi ziyaret etmesinin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanının 16/10/2024 tarih ve 41 sayılı Kararı'yla uygun bulduğuna ilişkin tezkeresi (3/936)

30/10/2024

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

Angola Meclis Başkanı Sayın Carolina Cerqueira'nın beraberinde bir Parlamento heyetiyle birlikte ülkemizi ziyaret etmesi, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanının 16 Ekim 2024 tarih ve 41 sayılı Kararı'yla uygun bulunmuştur.

Söz konusu heyetin ülkemizi ziyaretleri, 3620 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisinin Dış İlişkilerinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'un 7'nci maddesi gereğince Genel Kurulun bilgilerine sunulur.

Numan Kurtulmuş
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanı

BAŞKAN – Bilgilerinize sunulmuştur.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının 3 ayrı tezkeresi vardır, ayrı ayrı okutup oylarınıza sunacağım.

Şimdi, ilk tezkereyi okutuyorum:

2.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Türkiye Büyük Millet Meclisi Millî Savunma Komisyonu Başkanı Hulusi Akar'ın, Moğolistan Devlet Büyük Huralı Güvenlik ve Dış Politika Daimî Komisyonu Başkanı Temuulen Ganzorig'in vaki davetine icabetine, ilişkin tezkeresi (3/937)

30/10/2024

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

Türkiye Büyük Millet Meclisi Millî Savunma Komisyonu Başkanı Sayın Hulusi Akar, Moğolistan Devlet Büyük Huralı Güvenlik ve Dış Politika Daimî Komisyonu Başkanı Sayın Temuulen Ganzorig tarafından resmî bir ziyaret yapmak üzere davet edilmektedir.

Davete icabet hususu, 28/3/1990 tarihli ve 3620 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisinin Dış İlişkilerinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'un 6'ncı maddesi uyarınca Genel Kurulun tasviplerine sunulur.

Numan Kurtulmuş
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanı

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Tezkere kabul edilmiştir.

Diğer tezkereyi okutuyorum:

3.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Türkiye Büyük Millet Meclisi Dışişleri Komisyonu Başkanı Fuat Oktay ve beraberindeki Komisyon heyetinin, Karadağ Meclisi Uluslararası İlişkiler ve Göçmenler Komitesi Başkanı Duško Stypepoviç'in vaki davetine icabetle 4-5 Kasım 2024 tarihinde Karadağ'a resmî bir ziyarette bulunmaları hususuna ilişkin tezkeresi (3/938)

30/10/2024

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

Türkiye Büyük Millet Meclisi Dışişleri Komisyonu Başkanı Sayın Fuat Oktay'ın, Karadağ Meclisi Uluslararası İlişkiler ve Göçmenler Komitesi Başkanı Duško Stypepoviç'in vaki davetlerine icabetle beraberindeki Komisyon heyetiyle birlikte 4-5 Kasım 2024 tarihlerinde Karadağ'a resmî bir ziyaret gerçekleştirmeleri planlanmaktadır.

Davete icabet hususu, 28/3/1990 tarihli ve 3620 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisinin Dış İlişkilerinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'un 6'ncı maddesi uyarınca Genel Kurulun tasviplerine sunulur.

Numan Kurtulmuş
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanı

BAŞKAN – Tezkereyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Tezkere kabul edilmiştir.

Şimdi son tezkereyi okutuyorum:

4.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Venezuela Cumhuriyeti Ulusal Meclisi tarafından 2-6 Kasım 2024 tarihleri arasında Venezuela'nın Karakas şehrinde düzenlenecek olan Faşizm, Neo Faşizm ve Benzeri İfadelerle Mücadele Küresel Parlamenter Forumu'na bir parlamenterler heyetinin katılımı hususuna ilişkin tezkeresi (3/939)

30/10/2024

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

Venezuela Cumhuriyeti Ulusal Meclisi tarafından 2-6 Kasım 2024 tarihleri arasında Venezuela'nın Karakas şehrinde düzenlenecek olan Faşizm, Neo Faşizm ve Benzeri İfadelerle Mücadele Küresel Parlamenter Forumu'na bir parlamenter heyetin katılım hususu 28/3/1990 tarihli ve 3620 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisinin Dış İlişkilerinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'un 9'uncu maddesi uyarınca Genel Kurulun tasviplerine sunulur.

Numan Kurtulmuş
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanı

BAŞKAN – Tezkereyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Tezkere kabul edilmiştir.

Değerli milletvekilleri, şimdi, Saadet Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

VII.- ÖNERİLER

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri

1.- Saadet Partisi Grubunun, Grup Başkanı Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ tarafından, Uygur Türklerine uygulanan ve muhataplarınca birçoğu delillendirilen bu baskı ve ayrımcılık iddialarının Çin Hükûmetiyle de irtibata geçilmek suretiyle yerinde tespiti ve bu konuda yapılması gereken çalışmaların belirlenmesi amacıyla 30/10/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 30 Ekim 2024 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

30/10/2024

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 30/10/2024 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

İsa Mesih Şahin
İstanbul
Grup Başkan Vekili

Öneri:

Muğla Milletvekili ve Grup Başkanı Selçuk Özdağ tarafından, Uygur Türklerine uygulanan ve muhataplarınca birçoğu delillendirilen bu baskı ve ayrımcılık iddialarının Çin Hükûmetiyle de irtibata geçilmek suretiyle yerinde tespiti ve bu konuda yapılması gereken çalışmaların belirlenmesi amacıyla 30/10/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergemizin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 30/10/2024 Çarşamba günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'a söz veriyorum.

Sayın Özdağ, buyurun. (Saadet Partisi ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Gelecek-Saadet Partisinin grup önerisi üzerinde söz almış bulunuyorum. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Doğu Türkistan bizim ata yurdumuz, aynı zamanda Divanü Lûgat-it-Türk'ün yazarı Kâşgarlı Mahmut'un yurdu. Biliyorsunuz, göçler hep doğudan batıya doğru olmuştur. Bizler de doğudan batıya doğru göç ettik ve aynı zamanda orada soydaşlarımızı, tarihdaşlarımızı, kültürdaşlarımızı, dindaşlarımızı bırakarak geldik, Anadolu'ya, buralara kadar geldik; buralara kadar geldikten sonra da oralarda bıraktıklarımızla ilgili insan hakları ihlallerini gözlemledik. Çin, burada uzun zamandır bir soykırımla, asimilasyonla, buradakilerin kültürleriyle, dilleriyle ve dinleriyle uğraşmakta.

Özellikle, 1949 yılında Çin tarafından işgal edilen Doğu Türkistan –“parçalanmış Türkistan” diyorum ben oraya- stratejik bir bölge, yer altı ve yer üstü kaynakları bakımından çok zengin bir ülke ve aynı zamanda –“stratejik bölge” dedim- Çin'in Tek Kuşak, Tek Yol Projesi'yle yaptığı mıntıka temizliğinin rengi noktalarından bir tanesi. Aynen Batı dünyasının, Amerika Birleşik Devletleri'nin bugün Gazze'de yapmış olduğu mıntıka temizliğinin bir başka benzerini burada gözlemliyoruz. 1949 yılından sonra burada yavaş yavaş asimilasyonlar başladı ama daha sonra ise buralarda bazı normalleşmeler oluşmuştu. Biz Sayın Ahmet Davutoğlu Başbakanken, ben de Genel Başkan Yardımcısı iken burada Çin'le herhangi bir problem yaşamadan, buradaki problemleri çok rahat bir şekilde Batı dünyasına, Türkiye'ye, Bahreyn'e taşıyabilmistik ve Çin de o zaman bir problem yaratmamıştı ama daha sonra, 2017'li yıllardan itibaren burada çok ciddi şekilde Çin'in bir makas değiştirdiğini gözlemledik ve burada soykırım, asimilasyon, işkence ve kaybetme, aynı zamanda dilleriyle, dinleriyle ve kültürleriyle uğraşma noktasında, insan hakları ihlalleri noktasında oldukça mahir işler yapmaya başladılar. Biz bununla ilgili Gelecek Partisi olarak da çalışmalar yaptık. Doğu Türkistan'la ilgili, Uygur Türkleriyle ilgili gerek Türkiye'de gerek yurt dışında nerede bir toplantı varsa oraya gitmeye gayret sarf ettik ve aynı zamanda 100 bin imza topladık. Geldik, bu 100 bin imzayı da eskiden İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanı olan Hakan Çavuşoğlu'na getirdik ve verdik. Bakın, burada 100 bin kişi imza atmış vaziyette, burada insan hakları ihlalleri var, bununla ilgilenelim dedik. Bize şunu söylemişti: “En kısa zamanda Türkiye Büyük Millet Meclisinden bir heyet, İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Çin'e gidecek ve bunu yerinde inceleyeceğiz.” Ne zaman söylemişti? Üç yıl önce söylemişti. O günden bugüne bir gelişme oldu mu? Olmadı, herhangi bir gelişme olmadı. Aynen Gazze işgal edilirken, Gazze'de insanlık suçları ve soykırımlar yapılırken burada İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu da bir heyet göndereceğini söylemişti. Biz heyetimizi gönderdik Gelecek-Saadet Grubu olarak, onlar Gazze'ye gidemediler ama yerinde incelemeler yaptılar, Refah Kapısı önünde bunları yapmış oldular. 2017'den sonra burada yeni bir soykırım başladı demiştik. Bununla ilgili olarak da biz şunu söylüyoruz Gelecek-Saadet Grubu olarak, biz Çin'e şöyle bir çağrıda bulunuyoruz: Çin seninle savaşmayacağız, böyle bir niyetimiz yok. Seninle ticaret de yapacağız, kültürel anlaşmalar da yapacağız, eğitim anlaşmaları da yapacağız ama sen bir Çinliye, hangi hakları tanıyorsan Doğu Türkistan'da yaşayan Uygurlara, Doğu Türkistan'da yaşayan Kazak Türklerine, Kırgız Türklerine veya başka etnik yapıları, başka mezhepsel yapıları ve başka dinlere karşı da aynı uygulamayı, bir Çinli hangi haklara sahipse aynı haklara sahip olmasını sağlamazı istiyoruz. Yapıyor musunuz? Yapmıyorsunuz ve genel gerekçe olarak da şöyle söylüyorsunuz: “Bu, Çin'in büyümesinden rahatsız olan Amerika Birleşik Devletleri'nin ve Batı'nın bir argümanı.” diyorsunuz. Peki, Batı ne diyor? “Burada insan hakları ihlalleri var, işkenceler var.” diyor ve siz de “Yok.” diyorsunuz. O zaman kapıları açacaksınız, o zaman milletvekilleri buraya gelecek, o zaman aktivistler buraya gelecek, gazeteciler gelecek Çin'e ve biz göreceğiz, hakikaten burada kaybetmeler yoksa, kamplar yoksa, dilleriyle, dinleriyle, kültürleriyle uğraşma yoksa; bayramları iptal edilmiyorsa, kıyafetleri iptal edilmiyorsa biz özür dileyeceğiz Çin'den ve Çin'le ilişkilerimizi daha da muhkemleştireceğiz, arttıracacağız. Ama Batı dünyasının demiş olduğu gibi, aynı zamanda Uygur Türklerinin demiş olduğu gibi, bunlar varsa da “Siz süper devlet olamazsınız.” diyeceğiz ve insan hakları konusunda da tekrar yeniden sizi göreve davet etmiş olacağız ama siz bunları yapmıyorsunuz. Ben 3 toplantıya katıldım Dünya Uygur Kongresi'yle ilgili. Birine Prag'da katıldım, Yeniden Refah Partisi Milletvekili Sayın Doğan Bekin Bey -burada- ve aynı zamanda, Ayyüce Türkes Hanımefendi'yle beraber gittik. Bu sefer Bosna'da yapılan Doğu Türkistan Uygur Kongresi'ne bütün partiler davet edildi. Ama bakıyorum, bazı partiler bu konuya kulaklarını tıkamışlar, lal muamelesi yapıyorlar ve kör muamelesi, âmâ muamelesi yapıyorlar ve oraya, Prag'a gittiğimiz zaman Prag Büyükelçisi buraya gelmedi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Özdağ, lütfen tamamlayalım.

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Prag Büyükelçisi Egemen Bağış buraya gelmedi, “Nasılsınız?” bile demedi. Şimdi, Bosna Hersek'te de demediler. Japonya'ya, Tokyo'ya gittiğimiz zaman büyükelçiyi ziyarete gittim, dedim ki: Niye gelmiyorsunuz? “Bu toplantıları kimin yaptığını biliyoruz.” Kim yapıyor peki bu toplantıları? “Amerika yapıyor.”

Siz yapın bu toplantıları; Bosna Hersek yapıyor, Prag Belediye Başkanı, Çek Cumhuriyeti yapıyor, Japon Hükûmeti yapıyor. “Soydaşlarımız” dediğiniz, “dindaşlarımız” dediğiniz, “tarihdaşlarımız” ve “kültürdaşlarımız” dediğiniz insanlarla niye ilgilenmiyorsunuz? Her şey swap mı, her şey herhangi bir anlaşma mı? Buraya gittiğimiz zaman da Dolkun İsa görevini devretti, liderdi orada, Doğu Türkistanlılarının uzun zamandır liderliğini yapıyordu. Kime bıraktı? Turgun Can'a bıraktı. Doğu Türkistan'ın liderliğini yapan Dolkun İsa Türkiye'de yargılandı ve mahkeme bunun Türkiye'ye girişinin yasak olmaması gerektiğini söyledi. Peki, bu yasak devam ediyor mu? Ediyor. Dolkun İsa 2 defa Türkiye'ye geldi; biri İstanbul'a, biri Ankara'ya. Geri “deport” ettiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) – Son cümle Sayın Başkanım.

Değerli milletvekilleri, halkıma sesleniyorum: Bakın, dünyada gidemediği 2 ülke var; biri Çin'e giremiyor, bir de Türkiye'ye giremiyor. Biz Gelecek-Saadet Grubu olarak kendisini grubumuza davet edeceğiz, bu Hükûmetin bir turnusol kağıdıdır, ya “deport” edeceksiniz, utanacaksınız tarih boyunca veyahut da kabul edeceksiniz, Türkiye'ye girmesini sağlayacaksınız ve Gelecek-Saadet Grubunda da konuşmasını yapacak, Doğu Türkistan'ın yanında olduğunu göstereceksiniz. İnşallah, inanıyorum ki grup önerimize tüm Meclis “evet” oyu verecektir. Bir gün Doğu Türkistan bağımsız olacaktır.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (Saadet ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Özdağ.

Öneri üzerinde ilk söz talebi, İYİ Parti Grubu adına Çanakkale Milletvekili Rıdvan Uz'a ait.

Sayın Uz, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA RIDVAN UZ (Çanakkale) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle cumhuriyetimizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü, bağımsızlık mücadelesinde vatan uğruna canlarını feda eden aziz şehitlerimizi ve kahraman gazilerimizi rahmet ve minnetle anıyorum. Cumhuriyetimizin 101'inci yılını yürekten kutluyorum. Nice yıllarda büyük Türk milletinin azim ve kararlılığıyla cumhuriyetimizi daha ileri taşımayı temenni ediyorum.

Saadet Partisi grup önerisi üzerine İYİ Partim adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle Meclisimizi ve milletimi selamlıyorum.

Kıymetli milletvekilleri, biz binlerce yıllık bir tarihe sahip olan, ezelden beri zulme karşı durmayı şiar edinmiş bir milletiz. Türk milleti nereye giderse gitsin her zaman mazlumun yanında olmuş, zayıfın elinden tutmuş, her şartta kardeşinin yarasına merhem olmaya çalışmıştır. Bugün de Doğu Türkistan'da, kendi vatanında zulüm gören, acı çeken Uygur Türkleri bizden bir ses, bir nefes beklemektedir. Doğu Türkistan'da, o kadim Türk yurdunda ay yıldızlı hilalin altında yaşamaya ant içmiş kardeşlerimizin maruz kaldığı zulmü göz ardı edemeyiz. Çin Halk Cumhuriyeti tarihî ve kültürel bağlarımızın olduğu bu toprakları yer altı kaynakları uğruna işgal ederken oradan bir halkın onurunu, kimliğini, dinini, dilini yok saymaktadır. Sizlerse Mecliste tam üç ay önce, temmuzda Çinli elektrikli otomobil üreticisi BYD'yle 1 milyar dolar değerinde yatırım anlaşması imzaladınız. Yetmedi, BYD'nin 4 milyar dolar yani 132 milyar TL vergi gelirinden de vazgeçtiniz. Geçtiğimiz hafta yine bu kürsüde yine bir Çinli e-ticaret firması Alibaba'nın -Trendyol'u satın aldı- milyarlarca lira lisans ücretinden vazgeçtiniz. Uygur kardeşlerimize eziyet eden bu devlete ve şirketlere vergi affı, milyar dolarlık yatırım anlaşması, vatandaşa gelince de "Ver cebindekini." dediniz.

Değerli milletvekilleri, Uygur kardeşlerimiz Türklüğün, İslam'ın ve insanlığın onurunu taşıyan bir avuç yiğit insandır; bugün baskıların en acımasızca, en zalim olanına maruz kalmaktadırlar. Bu zulüm politikaları sadece Uygurların değil aslında tüm Türk milletinin onurunu hedef almaktadır. Uygur Türklerinin evlerine, yurtlarına, bedenlerine, kimliklerine zorla el konulmaktadır. Dünyada birçok ülke bu vahşete karşı sesini yükseltirken biz burada sessiz kalmayı tercih ediyoruz. Kendi soydaşımızı, kendi kanımızdan, canımızdan Uygur Türklerini görmezden geliyoruz. Buna bir son vermeliyiz diyor, Meclisimizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Uz, teşekkür ediyorum.

Öneri üzerinde diğer söz talebi Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Özgül Saki'ye ait.

Sayın Saki, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA ÖZGÜL SAKİ (İstanbul) – Teşekkürler.

Değerli milletvekilleri, Çin Anayasası'nda "Sincan Uygur Özerk Bölgesi" diye ifade edilen bölgede Uygur Türklerinin Çin Hükûmeti tarafından uğradığı baskı, asimilasyon ve ayrımcılık politikalarını konuşuyoruz, bununla ilgili öneriyi konuşuyoruz. Biliyorsunuz, Milletvekilimiz Ömer Faruk Gergerlioğlu bu kürsüden bu soruna ilişkin AKP Hükûmetinin tutarsızlığını ve çifte standartını defalarca açığa çıkardı.

Çin Anayasası'nda "Sincan Uygur Özerk Bölgesi" diye ifade edilen bu bölgede aslında özerklik tanımlanmış yasalarca, ana dilinde eğitim hakkı var ama yasalarda olması bir şeyi değiştirmiyor. O yüzden defalarca Birleşmiş Milletler Uluslararası Af Örgütü Çin Hükûmetine "Kendi yasalarınıza uyun." dedi, aynen bizim AKP'ye "AYM kararlarına uyun, kendi hukukunuza sahip çıkın." dediğimiz gibi. O yüzden AKP bu konuda tutarlı bir tutum alamaz.

Devam edelim, nasıl 2017'de bu mesele bir aşamaya, başka bir aşamaya sıçradı? Anayasa ve yasalarda olmamasına rağmen Çin Hükûmeti "eğitim yoluyla dönüştürme ve aşırılıkla mücadele" diye 2 karar aldı ve bu karardan sonra baskıcı politikalarına hız verdi ve tam bunlar olurken 2019'da Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu Sincan Özerk Bölgesi için bir heyet gönderileceğini ifade etti. O günden bugüne defalarca Çin Hükûmetiyle görüşülüyor, böyle bir ziyaret yok. Sadece ne deniliyor? "Hassasiyetle takip ediyoruz, endişeliyiz." Bunun dışında bir şey yok. Neden? Çünkü Temmuz 2019'da 50 milyar dolarlık anlaşma yapıldı Çin Hükûmetiyle, bu birinci neden? İkinci neden ne? Siz kendi coğrafyanızda, kendi topraklarınızda özerklik istedi diye Kürt halkına tankıyla, topuyla, saldırırsanız inandırıcılığınız olmaz. Buradaki ana dilinde eğitim taleplerine bütün kolluk kuvvetlerinizle saldırırsanız inandırıcılığınız olmaz. Nitekim, uluslararası toplantılarda sizin karşınıza bunlar geldiği için de bir tutum almakta zorlanıyorsunuz, zaten almayı da tercih etmiyorsunuz. Ama tutarlı olmak bizim için en önemli mesele. Biz hangi coğrafyada olursa olsun bütün halkların kendi kaderlerini tayin hakkının; eşit, özgür biçimde yaşamasının güvenceye alınması için mücadele ediyoruz.

Bakın, buradan özellikle o bölge için söylüyorum, sosyalistlerin sürekli ifade ettiği ve Lenin'in ulusların kendi kaderlerini tayin hakkına söylediği şu söz çok önemli: "Bu hakkı savunmak, tanımak ve ondan yana olmak ulusların hak eşitliğini savunmaktır; zora dayanan bağlara karşı çıkmaktır, hangi ulus olursa olsun onun siyasal ayrıcalıklarına karşı savaşım vermektir ve bu yüzden de ayrı ayrı ulusların tüm emekçilerinin ortak mücadelesi gerekir bunun için."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Saki, lütfen tamamlayın.

ÖZGÜL SAKİ (Devamla) - Tamamlıyorum.

Bu gündemde şunu da söylemek istiyorum: Eğer siz ulusların eşit, özgür yaşaması konusunda sömürgeci politikalarla vazgeçip barışa öne alan bir politika uygularsanız ancak tutarlı olabilirsiniz. AKP-MHP iktidarının böyle bir şansı olmadığını düşünüyorum.

Teşekkürler. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Saki, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Adana Milletvekili Bilal Bilici'ye ait.

Sayın Bilici, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA BİLAL BİLİCİ (Adana) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Saadet Partisi grup önerisi üzerine söz aldım. Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Milletimizin Cumhuriyet Bayramı'nı da bir kez daha bu vesileyle kutluyorum.

Uluslararası ilişkiler barış durumunda elbette ki çıkarlar üzerine kurulur ancak insan haklarına aykırı uygulamalar, soykırımlar söz konusu olduğunda çıkarlar bir yana bırakılır, insanlık ve ortak değerler için harekete geçilir. Çin'in Sincan Uygur Özerk Bölgesi'nde yaşayan Uygur Türklerinin kültürel kimlikleri, inançları ve dilleri nedeniyle ciddi baskılara ve sistematik insan hakları ihlallerine maruz kaldığının altını çizmek istiyorum. Uluslararası insan hakları örgütlerinin raporlarına göre yüz binlerce Uygur Türkü sözde eğitim kamplarında hapis tutuluyor, zorla işçi olarak çalıştırılıyor ve aileleriyle görüşmelerine izin verilmiyor. Geri kalan Uygurlar ise yüksek teknoloji gözetleme sistemleriyle âdeta bir açık hava hapishanesinde yaşıyor.

Değerli milletvekilleri, Türkiye Cumhuriyeti tarihî misyonu ve buna uygun politikalarıyla her zaman insanlığın geleceğine

umut olmuştur. Cumhuriyetimizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün "Yurtta sulh, cihanda sulh." prensibi bizim genel siyasetimizin temelini oluşturmaktadır. Tabii ki Çin'le ilişkilerimizin ekonomik ve diplomatik boyutu göz ardı edilemez ancak insan hakları söz konusu olduğunda hiçbir ekonomik ve siyasi çıkar mazlumların sesi olmaktan daha değerli değildir. Bu nedenle ülkemizin de Çin Komünist Partisine karşı daha güçlü bir duruş sergilemesi gerektiğini buradan belirtmek istiyorum. Bu noktada Çin Komünist Partisinin uyguladığı asimile politikalarını dünyaya duyurmaya çalışan Uygur aktivistlerinin karşı tarafın baskısıyla Türkiye'ye giremediği hepimizin malumu. Ülkemize kimin girip giremeyeceğine baskıyla başka bir ülkenin yön vermesi de sıkıntı verici bir durumdur. Gönül ister ki mevcut iktidar Filistin'e sahip çıktığı kadar Uygur meselesine de sahip çıksaydı.

Kıymetli milletvekilleri, Türkiye iç ve dış siyasette çok daha tutarlı, şeffaf ve güçlü bir yönetimi hak ediyor. Mevcut iktidarın ülkemize verecek hiçbir şeyinin kalmadığını da görüyoruz. Bunun için, Genel Başkanımız Sayın Özgür Özel liderliğinde kıymetli kadrolarımızla çare Cumhuriyet Halk Partisi diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Bilici, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Ordu Milletvekili İbrahim Ufuk Kaynak'a ait.

Sayın Kaynak, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA İBRAHİM UFUK KAYNAK (Ordu) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle cumhuriyetimizin 101'inci yılını kutluyor, bizlere bu cennet vatani emanet eden başta Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere tüm şehitlerimizi rahmetle ve minnetle yâd ediyorum.

Bugün de Saadet Partisinin önerisi hakkında konuşacağım, Uygur Türkleri hakkında. Efendim, Birinci Dünya Savaşı'nın bitimiyle beraber "Türkistan" denilen coğrafya dağıtılmaya başladı. 16 Haziran 1924 tarihinde Lenin'in ölümünden beş ay sonra Stalin tarafından bir kanunname çıkarılarak "Türkistan" kelimesinin kullanılması yasaklandı ve yerine "Orta Asya" kelimesi idame edildi. O devir bu devirdir biz "Orta Asya" kelimesini kullanıyoruz. Bundan neden yola çıktım? Şu açıdan söylemek istiyorum: Dünyayı, Birinci Dünya Savaşı'nda savaşın sonucunu organize eden güçler, Türkistan coğrafyasını büyük güçler arasında paylaştılar, en büyük parçayı İngilizler almıştı. İkinci diğer parça ise bugün bizim "Orta Asya" dediğimiz Türkistan coğrafyasındaki topraklar da, onlar da Sovyetler Birliği'nin eline geçmişti ve o zamanlar, biliyor musunuz, Çin'in hiçbir fonksiyonu yoktu, Birleşmiş Milletlere üye olabilecek hiçbir ekonomik, askerî gücü yoktu ama bir güç onları tuttu ve Birleşmiş Milletlere üye yaptı.

Ben bir şeyi söylemek istiyorum: Gerek...

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) – Yani şimdi "Çin'e bulaşmayız." mı diyorsunuz? İstedığınız adı verin, "Orta Asya" deyin, "Türkistan" deyin, Uygur Türklerinin yanında duracak mısınız?

İBRAHİM UFUK KAYNAK (Devamla) - Ben konuşmamı bitireyim de hanımefendi, ondan sonra eklersiniz, olur mu?

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) – Cevap verebilecek misiniz, Uygur Türklerinin yanında olabilecek misiniz?

İBRAHİM UFUK KAYNAK (Devamla) - Burada söylemek istediğim esas, ana konu şu: İki güç arasında bölüşülen Türkistan coğrafyasında bir grup oraya teslim edildi. Türkiye asla ve asla soydaşlarını unutmaz, hiçbir zaman, hiçbir şart altında ama strateji, akıl çok önemlidir. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) – Vazgeçtiştir yani.

İBRAHİM UFUK KAYNAK (Devamla) - Bir devletin devam edebilmesi için akıllı zamanda akıllı hamleyi yapması, stratejileri dünyanın o anki durumuna göre uygulaması lazımdır. Türkiye hiçbir zaman soydaşlarını bırakmaz ama her şeyin bir zamanı vardır, zamanını bilir, devlet akıllı da budur zaten. "Dünya 5'ten büyüktür." denilirken de aslında bu ifade edilir. Biz bunların hepsini biliyoruz.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Çok etkilendik Sayın Büyükelçim, gerçekten.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) – Nasıl büyüktür? Çin'den büyük değil midir mesela?

İBRAHİM UFUK KAYNAK (Devamla) - Türkiye Cumhuriyeti devlet akıllı...

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) – Stratejik akıllı...

İBRAHİM UFUK KAYNAK (Devamla) – Hanımefendi, benden sonra konuşursunuz.

MURAT ALPARSLAN (Ankara) – Cevap verme, boş ver. Sen konuşmanı yap.

İBRAHİM UFUK KAYNAK (Devamla) – Ah, şu zamanlar, dakikalar beni kısıtlamasaydı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kaynak, lütfen tamamlayın.

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) – Size laf atacağımız bir şey söylemeyin. "Strateji için Uygur Türklerinden vazgeçtik." diyorsunuz.

BAŞKAN – Evet, lütfen izin verin. Bak, konuşuldu ama. Siz karışamazsınız ki; o, dilediğini konuşacak.

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) – Hamaset! Hamaset!

İBRAHİM UFUK KAYNAK (Devamla) – Hanımefendi, her şey akıllı bir stratejiye bağlıdır ama her şeyin zamanı vardır. Türkiye ile bu bahsettiğimiz ülkelerin sınırı bile yoktur. İngilizlerin oyununa gelip onların düzenlediği Londra'daki, Prag'daki konferansa katılmak hiçbir şey ifade etmez. Türkiye Cumhuriyeti kimsenin arkasına takılıp karar verecek bir devlet değildir; kendi kararlarını kendisi verir, kendisi uygular. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) O yüzden, stratejiyi biz çizeriz. Biz, başkasının uydurduğu stratejiye kuyruk olamayacak kadar büyük bir ülkemiz. Bunların da dediğim gibi, her şeyin akıllı, stratejisi ve zamanı vardır. Dünya denizlerine hâkim olan güçler bizi kara ticaretinden de mahrum etmek istiyorlar. Türkiye çok akıllı bir strateji güdüyor. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Kaynak, teşekkür ediyorum.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – İlk elli yılda bir planınız var mı? İlk elli yılda bir planınız var mı stratejiniz çerçevesinde?

BAŞKAN – Evet, şimdi Saadet Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Başkanım, muhalefetin sayısı fazla.

BAŞKAN – Öneri kabul edilmemiştir.

Değerli milletvekilleri, birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati:15.51

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 16.10

BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ

KÂTİP ÜYELER: Rümeysa KADAK (İstanbul), Kurtcan ÇELEBİ (Ankara)

-----0-----

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 13'üncü Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

Şimdi, İYİ Parti Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve

oylarınıza sunacağım.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Sayın Özdağ, buyurun.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) – Bir açıklama yapmak istiyorum efendim eğer izin verirsiniz.

BAŞKAN – Efendim, oturum kapandığı için size başka vesileyle söz vereyim, Tüzük'ü ihlal etmeyelim izin verirsiniz; tamam mı?

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) – Teşekkür ederim ama alacağım olsun.

BAŞKAN – Şimdi öneriyi okutuyorum:

2.- İYİ Parti Grubunun, Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu ve 19 milletvekili tarafından, 2024 ve 2025 yıllarında emekli olanların maaşlarındaki farkın ve oluşan adaletsizliğin araştırılması amacıyla 25/10/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 30 Ekim 2024 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

30/10/2024

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 30/10/2024 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu

İstanbul

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu ve 19 milletvekili tarafından, 2024 ve 2025 yıllarında emekli olanların maaşlarındaki farkın ve oluşan adaletsizliğin araştırılması amacıyla 25/10/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırma önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 30/10/2024 Çarşamba günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – İYİ Parti Grup önerisinin gerekçesini açıklamak üzere Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'na söz veriyorum.

Sayın Türkoğlu, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) – Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; dünyada emeklilerin bu denli gözden çıkarıldığı, bu denli hor görüldüğü, bu denli itilip kakıldığı, neredeyse alenen ölüme terk edildiği herhâlde başka bir ülke olmasa gerek. O nedenle en son söyleyeceğimizi en başta söyleyelim: Ey AK PARTİ; sen bu emeklilerden ne istiyorsun, bu garip, bu mazlum, bu günahsız insanlarla ne alıp veremediğin var, ne yaptı bu çileli, bu fedakâr insanlar sana? Özellikle de Sayın Cumhurbaşkanına soruyorum: Allah aşkına söyleyin, ne istediniz de vermedi helal, alın teriyle hayatları boyunca çalışan bu emektar insanlar size? Destek istediniz, destek verdiler; fedakârlık istediniz, yaptılar; oy istediniz, her defasında balya balya oyları verdiler. Aha da işte verilecek bir canları kaldı, şimdi anlaşılan onu istiyorsunuz. Zaten aldıkları üç otuz para, yüzde 60'ını 12.500 TL'ye mahkûm ettiniz; yetmedi mi? Bir kök maaş aldatmacası tutturdunuz, emeklilerin kökünü kuruttunuz. Bu kök maaş kurnazlığını kim icat ettiyse Allah belasını versin! Yahu bir devlet, insanına tilki gibi tuzak kurar mı? Bu kök maaş oyunu resmen kul hakkına girmektir. Bakın, şimdi de bir başka kurnazlığa tevessül edilmiş; bir kısım uzmanlarınızın uydurduğu katsayı güncellemesi oyunuyla -lütfen, dikkat buyurun- 2025'te emekli olacak insanlara yüzde 35'lere varan oranda daha az maaş verilmesi planlanmış. Nasıl mı yapılacak: Emekli maaşlarının tespitinde belirleyici olan güncelleme katsayısı var ya, yıllık enflasyon ve büyüme oranıyla şekilleniyor; işte yapılan hesaplamalara göre, eğer bu konuda herhangi bir düzenleme yapılmaz ise 2024 yılında emekli olmayıp 2025 yılında yani 1 Ocaktan sonra emekli olan vatandaşlar yüzde 30'ların üzerinde daha düşük maaş alacaklar hatta prime esas kazanç ortalamasından çalışmaya devam eden bir kişi şayet önümüzdeki yıl emekli olursa bu yıl emekli olan bir kişinin alacağı emekli aylığına ancak 2031 yılında ulaşabilecek. Böylesine vicdansız bir hesaplama yöntemi olamaz. Bu konuya el atılmazsa sadece birkaç ay farkıyla, oluşacak iki emekli grubu arasındaki farkın yıllarca kapanmayacak olması ne demektir? Bu durum, Anayasa'nın adalet ve eşitlik ilkesine aykırılık bir yana, insan olanın vicdanını yaralamaz mı, kanatmaz mı? Uyarıyoruz, 2025 öncesinde sırf bu endişe nedeniyle patlayacak emeklilik talepleri ekonomik ve sosyal dengesizlikler yaratacak ve bir anda, yetişmiş iş gücü kaybına da neden olacaktır.

Bir şeyi daha hatırlatalım: Hani Amerika Birleşik Devletleri'nin her dediğini yapıyorsunuz ya; geçtiğimiz günlerde Amerika'dan Türkiye'ye "Emekli maaşlarını artırın." tavsiyesi geldi. Neden uygulamıyorsunuz? Amerikan Mercer CFA Enstitüsünün Küresel Emeklilik Endeksi'ne göre, Türkiye emekli maaşlarında maalesef en düşük notu aldı; 48 ülkenin emeklilik sisteminin karşılaştırıldığı endekste biz ancak 45'inci olabildik. İşte bu nedenle de ilgili raporda "Türk emeklilik sisteminde en düşük emekli aylığı artırılmalıdır." önerisinde bulunuldu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) – Tamamlayacağım.

BAŞKAN – Sayın Türkoğlu, lütfen tamamlayın.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) – Ezcümle, her konuda olduğu gibi emekli maaşlarının düşüklüğünde de dünya rekoru kırdınız.

Bütün bu gerekçelerle, İYİ Parti Grubumuz adına, gerek mevcut emekli maaşlarıyla ilgili olarak gerekse de güncelleme katsayısı nedeniyle doğacak yeni mağduriyetleri incelemek ve önlemek amaçlı yüce Meclisimizin çatısı altında bir Meclis araştırma komisyonu kurulmasını arz ve talep ediyor, heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Türkoğlu, teşekkür ediyorum.

Öneri üzerinde ilk söz, Saadet Partisi Grubu adına Denizli Milletvekili Sema Silkin Ün'e ait.

Sayın Silkin Ün, buyurun. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA SEMA SİLKİN ÜN (Denizli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Partinin emeklilerimizin maruz kalmış olduğu katsayı adaletsizliğiyle alakalı vermiş olduğu önergenin lehinde Gelecek-Saadet Partisi Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bugün milletin Meclisinden nüfusumuzun yüzde 18'ine karşılık gelen emeklilerimizin karşı karşıya olduğu adaletsizlik ve karmaşık politikaya dikkat çekeceğiz hep birlikte. 15 milyonluk nüfusuyla kimi zaman oy deposu olarak istismar ettiğimiz, aylık 12.500 liraya, 3 bin liralık bayram ikramiyesine tamah etmesini beklediğimiz, aldığı en düşük aylığı Aralık 2002'de asgari ücretin yüzde 139'u iken bu yıl asgari ücretin yüzde 59'una gerilettiğimiz, ne kiraya ne gıdaya yeten maaşlarıyla gözden çıkardığımız insanlar onlar. Şimdi, hepimiz birden bu Mecliste "Emeklinin çılgınlığına kulak verin." diye haykırıyoruz.

Değerli milletvekilleri, emeklilik sistemimiz tepeden aşağıya adaletsiz ve eşitsiz maalesef. 5510 sayılı Sosyal Sigortalar

ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun emeklilik sisteminde yarattığı adaletsizlikler ve haksızlıklar zaman içinde yapılan yamalarla giderilmeye çalışıldıysa da maalesef başarılı olamadı, aksine daha da arttı. Şimdi, emeklilerimiz yeni bir adaletsizlikle karşı karşıya. 2025 yılında emekli olacaklar, 2024 yılının ikinci yarısında emekli olacaklardan yüzde 30 daha az maaş alacaklar; aynı şartlara sahip emekliler arasında uçurum daha da artacak. Bu fark öyle birkaç puanla da sınırlı kalmayacak, ömür boyu sürecek ve her zamlarla birlikte büyümeye de devam edecek. Bu farkın ardında yatan sebep, aylık bağlama oranlarının sistemdeki boşluğu. Yüksek enflasyon dönemlerinde güncelleme katsayısının yetersiz kalması emeklilik başvuru zamanına göre yaşlılık aylıkları arasında ciddi farklara yol açıyor. Kanun, yıllık enflasyon oranı ve büyüme oranının yüzde 30'unu güncelleme katsayısına dâhil ediyor. Daha önce bu oran büyümenin tamamıyla hesaplanıyordu ancak 2008'de yüzde 30'a düşürüldü, böylece ekonomik büyümeden emeklilerimiz pay alamaz hâle geldi. Bu tablo, sosyal güvenlik sisteminizin bir reform ihtiyacı olduğunu net bir şekilde ortaya koyuyor. Emekli aylıklarının yıllık artışında kullanılan güncelleme katsayısının mutlaka değişmesi gerekir. Son yılın güncelleme katsayısının mı, yoksa yıl içinde yapılan artışın mı yüksek olduğu dikkate alınarak emekli maaşları hesaplanmalı ve bu adaletsizlik bu şekilde giderilmelidir. Yeter ki siz sorunu çözmek isteyin, yeter ki siz bütçeden alınan payın değişmemesine rağmen emeklilerin bütçeye yük olduğunu söyleyerek günah keçisi ilan etmekten vazgeçin.

Değerli milletvekilleri, adalet topaldır, ağır yürür fakat gideceği yere er geç varır ancak burada gördüğümüz adaletsizliğin bile yolunu kaybettirir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Silkin Ün, lütfen tamamlayın.

SEMA SİLKİN ÜN (Devamla) – Sevgili milletvekilleri, emeklilik yalnızca bir maaş değil, emeklilik ömrünü çalışarak geçirmiş insanların hak ettiği onurlu bir yaşamdır. Bizim emeklilerimiz haklı oldukları hâlde en ağır yüklerle yaşamaya mecbur bırakılıyorlar. Bu insanlar, hayatlarının son demlerinde bir gün bile “Emekliliğimiz huzur içinde geçsin.” demeyi sizce de hak etmiyorlar mı?

Lütfen, ben de emeklilerimiz adına, milyonlarca insanımız adına bu önergeye, İYİ Partinin sunmuş olduğu bu adaletsizliğin giderilmesi yönündeki önergeye hepinizin desteklerini bekliyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Silkin Ün, teşekkür ediyorum.

Diğer söz sahibi, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Muş Milletvekili Sümeyye Boz.

Sayın Boz, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA SÜMEYYE BOZ (Muş) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Parti Grubunun vermiş olduğu öneri üzerine söz aldım ancak söze başlamadan önce, şu anda ekranları başında bizi takip eden bütün halklarımızı ve cezaevlerinde direnen siyasi tutsak yoldaşlarımızı saygıyla selamlıyorum.

Türkiye'de emekliler, iktidarın umursamazlığı ve duyarsız politikaları yüzünden her geçen gün daha derin bir yoksulluğa itiliyor. Hayatlarını adayan, yıllarca çalışan, emek veren bu insanlar bugün en temel ihtiyaçlarını dahi karşılayamaz hâle getirildi. Onların çığlıklarını duymazdan gelen iktidar, milyonlarca emekliyi açlık ve sefaletle terk etmiş durumda. Cumhuriyetin 101'inci yılına dair güzellemeler yapanlar, demokratikleşmemiş, eşitlikçi olmayan, adil olmayan düzenlemelerle samimi olmadıklarını gözler önüne seriyor. 21'inci yüzyılda dahi hâlâ insanca yaşam koşullarına erişemeyen emeklilerin ve yoksulların varlığı aslında iktidarın emekten yana karnesini göstermektedir. Bugün, iktidarın parlak sözlerinin altında karınlarını doyuramayan, her gün biraz daha yokuşa sürüklenen, temel gereksinimlerini dahi karşılayamayan bir emekli kitlesi var.

İktidar için, yoksulluk, istatistikten başka hiçbir anlam ifade etmiyor. Yoksulluk, iktidarın lüks içinde yaşadığı bu dünyanın içerisinde yalnızca ufak bir istatistik olarak yerini almakta, bundan başka bir anlam ifade etmemekte. “Cumhuriyetin kazanımlarını koruyacağız.” diyenler aslında kendi lükslerini ve kendi iktidarlarını, rahatlarını koruyor. Emeklinin çektiği çile onlar için bir anlam ifade etmiyor. Emeklilere de tabii arada sırada methiyeler diziıyorlar ancak onları da sabırlı olmakla telkin ediyorlar ve tavsiyelerde bulunuyorlar maalesef.

Bugün emekliler iktidarın ekonomik güç masallarının altında ezilirken maaşları da her geçen gün enflasyonun karşısında eriyor. İktidarın “Türkiye ekonomik olarak güçlü.” söylemleri emeklinin boş sofrasında bir lokma ekmeğe dahi dönüşemiyor. Üstelik 2024 ve 2025 yılları arasında emekli olacak olanlar arasındaki uçurum ve maaş farkının yüzde 35'e varması ise bu uçurumun ne kadar yüksek olduğunu gözler önüne seriyor; bu noktada da bu uçurum iktidarın adalet kavramını ne kadar hiçe saydığını göstermiş oluyor. İktidarın “güncelleme katsayısı” adı altında uydurduğu bu hesaplar emekliyi enflasyona yem ederken onları da yeniden çalışmaya mecbur bırakıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Boz, lütfen tamamlayın.

SÜMEYYE BOZ (Devamla) – Bakınız, hangi emekli emekli olduktan sonra yıllarca çalışmanın yarattığı yorgunluğu üzerinden atabilecek, dinlenebilecek imkânlarla sahip? Bu, zulümdür diyoruz. Hemen hemen hepsi çalışmak zorunda maalesef. Eğer emeklinin maaş farkını kapatacak tek bir düzenleme yapılmazsa 2025'te emekli olacakların maaşları ancak 2031'de bugünün seviyesine yaklaşabilecek. Peki, bu adaletsizlik hangi vicdana sığar diye soruyoruz. Bu insanlar onurlarıyla yaşamak için bir ömür harcadı, emek verdi. Şimdi ise iktidar ya onlara hak ettikleri yaşamı sunacak ya da bu vicdansız düzenin hesabını halka vermekten kaçamayacak.

Genel Kurulu selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Boz, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Karabük Milletvekili Cevdet Akay'a ait.

Sayın Akay, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA CEVDET AKAY (Karabük) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

İYİ Partinin grup önerisi üzerinde Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına ben de söz almış bulunmaktayım. Bu önergeyi biz de destekliyoruz. Gerçekten emeklilikte adalet, her yönüyle adaletsizlik durumuna gelmiş. Şöyle ifade edeyim: Bir kere her şeyden önce en düşük emekli aylığının, 12.500 TL'nin ülkenin ekonomik koşulları altında çok yetersiz kaldığını, en az asgari ücret seviyesine çıkarılması gerektiğini ve süreç içerisinde de asgari ücretin 1,5 katına çıkarılması gerektiğini ifade ettik çünkü geçmişte bu tutarları görmüştük. Ama görüyoruz ki buradaki uygulama devam ediyor hâlen.

Şimdi, bir günle on yedi-yirmi yıl bir kayıp var, adaletsizliğin bir kısmında. Emeklilikte adalet arayanlar var, biliyorsunuz. Kademeli emekliliğe geçişle ilgili olarak; 43 yaşında 5950 gün prim ödemiş, emekli olmuş ama 50 yaşında 9000 prim ödemiş -gün olarak- emekli olamamış. Daha fazla yaşı var, daha fazla prim ödemiş, bir günle, bir ayla, bir yılla on yedi yıl-yirmi yıl kaybetmiş. Bir kere bu adaletsizliğin mutlaka giderilmesi gerekiyor, kademeli emekliliğe geçilmesi gerekiyor.

Yine, esasında, emeklilikte, emekli olduktan sonra aylıkların düşmesi 2008 yılında yapılan değişiklikle oldu. Emeklilik bağlama oranları aşağıya geldiği için maaşlar normal çalışırkenki maaşlarının yüzde 28'ine kadar geriledi. Burada da emeklilikte

intibakın uygulamaya geçirilmesi ve bu haksızlığın da giderilmesi gerekiyor.

Şimdi, gelelim 2024 ikinci yarısı ile 2025 yılı içerisinde emekli olanlar arasındaki farka. 2025 yılında emekli olanlar, 2024 yılında emekli olanlardan yüzde 30-33 civarında daha az maaş alacaklar. Bu, kabul edilebilir bir durum değil. Bunun hem devlete zararı var hem çalışan kişiye zararı var. Bir kere, emekli olan kişiler sektörlerde, firmalarda çalıştırılmak istenmiyor, o yüzden emekliliği hak etmiş kişiler çalışmaya devam ediyor. Siz bu uygulamayı ortadan kaldırmazsanız emekli yığılmasına sebep teşkil eder, devletin prim kaybına da sonuç verirsiniz. Bunun giderilmesi için de güncelleme katsayısının ayarlanması gerekiyor. 2024 yılı için 1,42 olan güncelleme katsayısını 1,8616'ya çıkararak başlayabiliriz; bu, bir nebze olsun ileride oluşabilecek adaletsizlikleri gidermede bir adım olacak. Gerçekten bu çok çok önemli bir sorun. Zaten ekonomik sıkıntılar altında ezilen emeklimiz, çalışanlarımız bunu bekliyorlar. Emeklilikteki yığılmayı da yaymak zorundasınız.

Yine, Merkez Bankası Başkanı açıklama yapıyor, açıklamasında da şunu ifade etmiş, aynen okuyorum size...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Akay, lütfen tamamlayın.

CEVDET AKAY (Devamla) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Yüzde 25 civarı asgari ücret artışının 2025 enflasyon görünümüyle uyumlu olacağını söylüyor. Ya, bir kere, bu, asgari ücretlinin alacağı zammı ipotek koymaktır, set koymaktır, sınır koymaktır. Demek ki ilgililere, Hükümete, iktidara "Yüzde 25'i geçmeyin." diyor. Böyle bir şey olabilir mi? Zaten bir yıl boyunca asgari ücretli zam görmedi, 17 bin 2 TL eridi gitti. Şimdi, yüzde 25-26 zamdan bahsediyorsunuz, bu zammı alsa ocak ayı içerisinde bu asgari ücret yoksulluk sınırının altına inecek, yüzde 40 zam alsa mart ayında inecek. Böyle bir hatalı uygulamayı kabul edemeyiz, bu ifadelere katılmıyoruz. Bir an önce hem emeklinin hem asgari ücretlinin imkânlarının ayarlanmasını bu iktidardan bekliyoruz.

Teşekkür ediyorum. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Akay, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Bingöl Milletvekili Zeki Korkutata'ya ait.

Sayın Korkutata, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ZEKİ KORKUTATA (Bingöl) - Sayın Başkan kıymetli milletvekilleri; AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunuyorum. Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle belirtmek isterim ki sosyal güvenlik sistemi, prim toplanması, emekli aylıkları ödemesi ve sağlık sigortası temelinde özellikle AK PARTİ öncesinde birbirinden farklı sigorta ve emeklilik kolları olması nedeniyle karmaşık bir yapı olarak gelişmiştir. 2008 yılında hayata geçirdiğimiz, bu karmaşayı ortadan kaldırmayı hedeflediğimiz sosyal güvenlik reformu uzun vadede sürdürülebilir bir sosyal güvenlik sistemi inşa etmek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Ancak özellikle muhalefet tarafından popülizm uğruna şekilde dile getirilen bazı hususlar sosyal güvenlik sistemimizde onarılması zor tahribatlara yol açma eğilimi göstermektedir. Hükümet olarak sosyal güvenlik sistemimizin sürdürülebilirliğini tehlikeye atmamak için bu gibi popülist söylemlere karşı dikkatli davranıyoruz.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKÖĞLU (Bursa) - Yani 2025'te daha mı düşük alacaklar?

ZEKİ KORKUTATA (Devamla) - Hükümetimizin amacı bugünü kurtarmak değil, yarının sağlam bir sosyal güvenlik sistemini kurmaktır. Bu amaçla da orta ve uzun vadede SGK'nin aktüeryal dengelerini bozacak hareketlere karşı temkinli olmamız gerekmektedir. Emekli aylıkları, asgari ücret, memur maaşları gibi konular onlarca farklı parametreyi etkileyen ve dengeleyen unsurlardır. Üzerinde konuştuğumuz bu konu emekli aylık bağlama oranlarına ilişkin bir konu ve herhangi bir düzenlemeye ortaya çıkmış mesele değildir. Bu kapsamda da herhangi bir değişim ve yenilik şu anda söz konusu değildir. Emeklilik talebinde bulunan döneme ilişkin aylık farkları geçmiş yıllarda da yaşanmıştı. Bu nedenle, sistemde kısa vadeli değişiklikler diğer birçok alanı etkiliyor. Dolayısıyla biz ne ülke ekonomimizin dengesine ne de sosyal güvenlik sistemimizin sürdürülebilirliğine katkı sağlamayacak hiçbir düzenlemenin taraftarı değiliz. Sosyal güvenlik reformuyla oluşturduğumuz mevcut sistem yalnızca mevcut emeklilerin değil, emekliliğini bekleyen milyonlarca çalışanımızın ve çocuklarımızın dahi haklarını koruma altına almak için uzun vadeli bir planlamanın ürünüdür.

Değerli arkadaşlar, AK PARTİ olarak emekli maaşlarında düzenli artışlar sağlayarak emekli vatandaşlarımızın alım gücünü yükseltecek adımlar attık. Özellikle düşük emekli maaşı alan vatandaşlarımızın mağduriyetini gidermek için alt sınır aylık bağlama uygulamasını ilk kez biz hayata geçirdik. Ayrıca, hayata geçirdiğimiz intibak düzenlemeleriyle de emeklilerimizin maaşları arasında adaleti ve eşitliği Hükümet olarak biz sağladık.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKÖĞLU (Bursa) - Ya, bu fark olacak mı olmayacak mı? Milyonlar bunu bekliyor, bir cevap versenize!

ZEKİ KORKUTATA (Devamla) - Bağırmadan dinleyin!

Burada tek tek sayamayacağım kadar birçok çalışmamızla emeklilerimizin haklarını koruma kararlılığımızdan bugüne kadar asla taviz vermedik...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Korkutata, lütfen tamamlayın.

ZEKİ KORKUTATA (Devamla) - ...bundan sonra da vermeyeceğiz ve yine, bundan sonra da ihtiyaç ve imkân dâhilinde emeklilerimize yönelik çalışmalarımız sürecektir, onları ekonomik, sosyal ve sağlık açısından daha güçlü kılacak adımlar atmaya devam edeceğiz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

YÜKSEL SELÇUK TÜRKÖĞLU (Bursa) - Ya, yüzde 30 maaş kaybı oluyor mu 2025'te? Bir cevap verin ya! Bu kadar millete saygısızlık olur mu? Yazık!

BAŞKAN - Sayın Korkutata, teşekkür ediyorum.

Şimdi, İYİ Parti Grubunun İçtüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Şimdi, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubunun İçtüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Öneriyi okutuyorum, buyurun:

3.- DEM PARTİ Grubunun, Hakkâri Milletvekili Onur Düşünmez ve arkadaşları tarafından, cezaevlerinde yaşanan ihlallerin araştırılması amacıyla 24/10/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 30 Ekim 2024 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

30/10/2024

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına
Danışma Kurulu 30/10/2024 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün

19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Gülüstan Kılıç Koçyiğit
Kars
Grup Başkan Vekili

Öneri:

24 Ekim 2024 tarihinde Hakkâri Milletvekili Onur Düşünmez ve arkadaşları tarafından (8608 grup numaralı) cezaevlerinde yaşanan ihlallerin araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 30/10/2024 Çarşamba günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi grup önerisinin gerekçesini açıklamak üzere Hakkâri Milletvekili Onur Düşünmez'e söz veriyorum.

Sayın Düşünmez, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA ONUR DÜŞÜNMEZ (Hakkâri) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri, değerli halklarımız ve cezaevlerinde direnen yoldaşlarımız; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Türkiye'de yönetim ve hukuk pratiğinde hemen her dönem yapısal bir sorun olarak var olan ayrımcılık, ötekileştirme sorunu son yüzyılda ciddi bir demokrasi ve hukuk krizine dönüşmüş durumdadır. Bu ayrımcılığın ilk elden ve en şiddetli yansıdığı mekânlar hapishanelerdir. Ayrımcılığa hem infaz rejimi hem de hapishanede tutulma koşulları itibarıyla en fazla siyasi mahpuslar maruz kalmaktadır. Olağanüstü ve ayrımcı infaz uygulamalarının en belirgin örneği mahpuslar üzerinde mutlak iletişimsizlik hâline bürünen tecrit uygulamalarıdır. Tecridin Kürt sorununda çözüm ya da çözümsüzlük yaklaşımlarıyla doğrudan bağlantısı bulunmaktadır. Çözümsüzlük siyasetinin sürdürülmesi her dönem tecridi derinleştirmiştir. Demokrasiyi, demokratik zihniyeti yükseltmemek tecridi, tecrit zihniyetini doğurmaktadır. Tecride karşı çıkış barış için önemli bir adımdır.

2000'li yıllarla birlikte sosyal tecrit modelini benimseyen Türkiye'de F tipi, Y tipi, S tipi ve yüksek güvenlikli hapishaneler, mahpusları dış ortamdan yalıtarak yalnızlaştırmayı, iradesini yok etmeyi, ruhsal ve bedensel olarak yavaş ve sessiz bir imhayı hedefleyen, tecridi, baskıyı ve sağlıksız tutulma koşullarını bilenlerin, insan hakları derneklerinin, hukuk örgütlerinin, tutuklu hükümlü ailelerinin uyarılarını dikkate almadan tek kişilik hücreler şeklinde dizayn edilen bu hapishaneler iradeyi kırmayı amaç edinmiş ama maalesef ki durum bu yönde gelişmemiştir.

Cezaevinden çıkan tabutların sayısı olağan dışı şekilde artmakta, "Cezaevlerinde kalabilir." raporu verilen hasta tutsaklar cezaevlerinde yaşamını yitirmektedir. Hapishanelerde yaşamını yitiren mahpusların çoğunluğu hasta mahpuslardan oluşmaktadır. Mahpusların içinde bulunduğu sağlıksız koşullar, tedaviye erişememeleri, hastane sevklerinin gerçekleşmemesi veya geciktirilmesi, ringle ve kelepçeyle yapılan hastane sevkleri, ağız içi arama ve kelepçeli muayene dayatmaları sağlığa erişimin önündeki engellerdir. Ağır hasta mahpuslar tedavi olabilmek için tahliye talebiyle yaptıkları tüm başvurulara rağmen başvuru süreçleri sürüncemede bırakılarak ve tip etiğine uygun olmayan, bilimsel ölçütlerden yoksun ve tekelleşmiş Adli Tıp Kurumu raporları gerekçe gösterilerek tahliye edilmemektedir. Adalet Bakanlığının belirlediği tam teşekküllü hastanelerden alınan raporlar Adli Tıp Kurumu tarafından haftalarca, aylarca bekletilmekte, hastalar ring araçlarıyla saatler süren yolculuklarla İstanbul Adli Tıp Kurumuna çağırılmakta ve çoğu dosya ret kararıyla geri gönderilmektedir. Adli Tıp Kurumu, hastalıkları son aşamaya gelen ve hapishanede tek başına yaşamını idame ettiremeyen hatta yürüyemeyen ağır hasta mahpuslar için dahi "Cezaevinde kalabilir." raporu vermektedir. Hapishanede kalamayacağına dair rapor verilenler ise savcılık tarafından "toplum güvenliğini tehdit" biçimindeki muğlak ve öngörülemez gerekçeyle sistematik ayrımcılığa uğramakta, yaşanamaz şartlarda yaşamaya ya da ağırlaşan sağlık sorunları nedeniyle hapishanelerde ölümle yüzleşmeye devam etmektedir.

Yok etme, sindirme, yalnızlaştırma politikasının tezahürü bu şekildeyken doğrudan hiçbir fiziki müdahaleye uğramasa dahi süreklileşen tecrit, kötü muamele, sosyal ve kültürel hakların ihlali, beslenme, barınma koşullarının insani olmaması ve benzeri süreçlerde fiziki veya ruhsal sağlık problemleri yaşayan ve herhangi bir sağlık sorunuyla hayatını kaybeden mahpusların ölümü doğal bir ölüm olarak kabul edilemez.

S, Y tipleri ile yüksek güvenlikli cezaevlerinin mahpusların fiziksel ve psikolojik etkilerinin tüm boyutlarıyla incelenmesi, yarattığı olumsuz sonuçların önlenmesi ve infaz rejiminde bu bağlamda yasal düzenlemelerin yapılması gerekmektedir. MED TUHAD-FED'in tespit edebildiği kadarıyla yaklaşık 140 siyasi mahpus infaz koşullarını sağlamalarına ve dolayısıyla koşullu salıverilme hakkını elde etmiş olmalarına rağmen idare ve gözlem kurulu kararlarıyla bu haksız, hukuksuz, gerekçesiz, keyfiyetçi kararlarla cezaevinde tutulmaya devam etmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Düşünmez, lütfen tamamlayın.

ONUR DÜŞÜNMEZ (Devamla) - Hukuk dışı ve keyfî kararlarla tahliye edilmeyen mahpuslar arasında çoklukla hasta ve otuz yılını cezaevinde geçirmiş olan mahpuslar mevcuttur. Adalet Bakanlığının resmî kayıtlarına göre 2018 ile 2023 yılları arasında ceza infaz kurumlarında hayatını kaybeden hükümlü ve tutuklu sayısı toplam 2.258'dir. İnsan Hakları Derneğinin 2023 Yılı Türkiye Hapishanelerinde Hak İzleme Raporu'na göre Türkiye hapishanelerinde, tespit edebildiğimiz kadarıyla, 2023 yılı içerisinde en az 42 mahpus yaşamını yitirmiş. Ancak hapishanelerdeki tüm hak ihlallerinde olduğu gibi yoğun bilgi veri eksikliği nedeniyle gerçeğin bunun çok üzerinde olduğunu belirtmek gerekir.

Bu vesileyle, bizim vermiş olduğumuz önergede, hapishanelerdeki bu hak mahrumiyetlerine ilişkin bir araştırma yapılması elzemdir. Bütün partileri bu önergemize destek vermeye davet ediyorum.

Hepinize selamlarımı sunuyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Düşünmez, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi Saadet Partisi Grubu adına Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan'a ait.

Sayın Çalışkan, buyurun. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Adaletten en fazla uzak kaldığımız bu dönem, en yüz karası bir dönem olarak tarihe geçecek. Adaleti çözmek için yüksek binalar inşa ediliyor ama adaletle ilgili bütün politikalar daha büyük sorunlara yol açıyor. Yargı atamalarından mahkemelerin teşekkülüne, suçluların tespitinden infazına, suçlunun kimliğine göre muameleye kadar pek çok sorunla karşı karşıyayız. Hemen her gün adaletle ilgili yeni bir skandal duyduğumuzda hiç garipsemiyoruz, sıradan, olağan hâle geliyor.

Bugün, ülke olarak Avrupa 1'incisi olduğumuz bir alan var; o da suçlular, tutuklular, vatandaşına terörist muamelesi yapan ülke olmada. 85 milyon nüfuslu bir ülkede 2 milyona yakın insan terör soruşturmasına maruz kalmış. Caddeden geçen her 40 kişiden 1'i terörist muamelesi görüyor. Elbette bunun kabul edilebilir bir tarafı yok. Bugün, iktidar, her geçen gün yeni bir cezaevi açmakla övünüyor, sanki fabrika açmış gibi başa kakıyor; oysa iktidarın en yüz kızartıcı durumu ülkede artan suçlu sayısıdır, cezaevi sayısıdır, cezaevlerindeki mahkûmlardır. "Cezaevinde insanları ne kadar daha çok cezalandırırız, ne kadar daha çok kötü muamele yaparız?" sorusuna cevap aranırken bu suçlular neden bu toplumda doğuyor, neden halim selim Anadolu

kasabalarında her gün yeni cinayet haberlerini duyuyoruz; bunu kimse düşünmüyor, gündeme getirmiyor.

Değerli milletvekilleri, tutuklular aslında devlete emanet edilmiş birer zorunlu misafirdir. Devlet onlara şefkatiyle, merhametiyle, bütün vatandaşlarına yaptığı gibi muamele eder. Elbette ki bir insanın yaşam hakkı da en kutsal hakkıdır, yaşam hakkı sadece nefes almaktan ibaret değildir. Bugün cezaevlerinde yüzlerce engelli, binlerce hasta varsa, yüzlerce bebek dikenli tellerin arkasında ebeveynleriyle beraber büyüyorsa burada önemli bir soru işareti vardır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Çalışkan, lütfen tamamlayın.

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) – Bütün bunlarla beraber, düşünce suçluları ile adi suçlular arasında ayırım yapılması gerekir ama bu ayırım kötü yönde yapılıyor; açık görüş hakkı gasbediliyor, kadınlara, kadın yakınlarına kötü muameleye dair her geçen gün yeni yeni şeyler duyuyoruz, bunlar çözülüyor.

Arkadaşlar, tabii, bazıları diyecek ki: “Bazı insanların, cezaevindekilerin serbest yaşayan insanlardan daha iyi durumda yaşadıkları da var. Mesela, açlıktan ölüm korkusu yaşamıyorlar. Mesela, barınma sorunu yaşamıyorlar.”

Arkadaşlar, bilelim ki tüm bu sorumluluklar iktidarın boynuna vebaldir. 31 Mart seçimlerinden önce yargı paketi tamamlanmadı, Meclis tatil olmadan önce tamamlanmadı, bugün de şimdi bir yamalı bohça olarak karşımıza geldi; vebaldesiniz. Tek kelimeyle...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) – Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Çalışkan, teşekkür ediyorum.

Öneri üzerinde diğer söz talebi, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku'na ait.

Sayın Tanrıku, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Diyarbakır) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Evet, şunu ifade edeceğim öncelikle: Bir devletin hukuk devleti olup olmadığının ölçüsü veya demokratik olup olmadığının ölçüsü, cezaevlerinde uyguladığı rejimle ilgilidir çünkü cezaevinde bulunan tutuklular, hükümlüler sonuçta kendi özgürlüklerinden mahrumdurlar ve onlara uygulanacak hukuk, bir devletin hukuk devleti olup olmadığının ölçüsüdür. Sonuçta buradan baktığımızda bu cumhuriyet, hukuk devleti değil çünkü uzun zamandır cezaevlerinde insancıl hukuktan uzak, insan haklarından uzak bir -tabiri caizse- düşman ceza hukuku uyguluyorsunuz. Siyasi muhaliflere, sizden olmayanlara, hatta adli hükümlülere bir düşman ceza hukuku uyguluyorsunuz. Bunun birçok örneği var, önergede de ifade edilmiş, biraz önce de ifade edildi, birçok rakam var ama bundan vazgeçmeniz lazım, onu size söyleyeyim. Cezaevlerindeki insan hakları ihlalleri aynı zamanda iktidarların ve devletin sabıka kayıdır. Adalet ve Kalkınma Partisinin son sekiz-on yıllık bu sicili de birçok ihlalle eş değerdir. Bunları söyleyebiliriz; işte, kadın tutuklular var, hastalar var, yaşlılar var, siyasi mahkûmlar var ve yeni inşa ettiğiniz cezaevleriyle, 12 Eylül faşist rejiminin devamı bir anlayışla insanları tecrit altında tutan, ölüme mahkûm eden, yalnızlaştıran ve onu insan onurundan yoksun bir biçimde bırakan bir infaz rejimi inşa ediyorsunuz. En son S ve Y tipi cezaevleri rejimi bu rejimdir. Dahası var, kurduğunuz idare ve gözlem kurullarıyla insanların özgürlüklerine sürekli bir biçimde müdahale ediyorsunuz ve aynı zamanda gasbediyorsunuz. Ve insanları bulundukları ikametlerinin ve yargılandıkları ikametinin çok dışında yerlere göndererek ailelerini ve kendilerini mahkûm ediyorsunuz, yollarda ölüme mahkûm ediyorsunuz. Çocuklarını göremeyen ekonomik nedenlerle veya başka nedenlerle... Yedi yıllık, sekiz yıllık görüşme yasakları var. Bütün bunlar sizin iktidarınız döneminde oluyor. “Cemaat üyesi” diye, darbeye ilgisi olmayan birçok yaşlı insanı sadece ve sadece mensubiyetleri nedeniyle ölüme mahkûm ediyorsunuz cezaevlerinde. Yaşlı ve hasta olmalarına rağmen idare ve gözlem kurulları bunların şartla salıverilmesini geriye alıyor.

Bu vesileyle şunu ifade edeyim. Biraz sonra da konuşulacak Esenyurt Belediyesiyle ilgili olarak. Ama hayatın her alanında her türlü, gerçekten her türlü hukuk dışı işe de imza atıyorsunuz. Bunu bilerek ve isteyerek yapıyorsunuz ve bu Parlamentoyu demokratikleşme amacıyla kullanmıyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Tanrıku, lütfen tamamlayın.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Devamla) – Tecrit meselesine gelince; değerli arkadaşlar, bir hükümlüye özgü tecrit rejimi olamaz. Bir hükümlüye özgü tecrit rejimi olamaz. Bir hükümlü, bulunduğu cezaevinde kırk dört ay boyunca avukatlarıyla ve ailesiyle görüşme yasağına tabi tutulamaz. Bugün daha yeni Anayasa Mahkemesi kararı çıktı. Her hükümlünün hem yakınlarıyla hem avukatlarıyla görüşme hakkı var. Dahasını ifade edeyim: İfade özgürlüğü var. Bugün Anayasa Mahkemesi 20 hükümlüyle ilgili olarak başvuruda “ifade özgürlüğünü ihlal” kararı verdi. Dolayısıyla bütün bunlarla siz demokratikleşmeyi, hukuk devleti olmayı başaramazsınız. O nedenle, bence de bu araştırma önergesi değerli; gelin, hep birlikte araştıralım. Evet, İnsan Hakları Komisyonu var ama bir de Parlamento bunu araştırсын diyorum.

Hepinize saygı sunuyorum.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Tanrıku teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Rize Milletvekili Harun Mertoğlu'na ait.

Sayın Mertoğlu, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA HARUN MERTOĞLU (Rize) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; DEM PARTİ Grubu tarafından verilen önerge üzerine söz almış bulunuyorum. Yüce Meclisimizi ve ekranları başında bizleri izleyen vatandaşlarımızı saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, AK PARTİ, merkezine insanı alan, insan odaklı bir siyasi harekettir. Bizim için insan eşrefimahluktur. Bu nedenle biz bütün hizmetlerin sunumunda ırk, dil, din; genç-yaşlı, kadın-erkek, özgür-mahkûm, suçlu-suçsuz ayrımı gözetmeksizin insanı merkeze koyar, insanı yüceltmenin esas olduğunu kabul ederiz. İnsanın insan olmasından kaynaklanan bütün hakları kutsaldır ve her türlü saygıya değerdir.

Bugün her ne sebeple olursa olsun hükümlü veya tutuklu olarak özgürlüklerinden yoksun bırakılan herkes insanca muameleyi hak eder. Cezaevinde bulunduğu zaman zarfında bir yandan cezasını çekerken diğer yandan da rehabilite edilir, sosyal yaşamdan tamamen koparılmaz. Onlar bu devlete birer emanettir. Cezaların infazında uygulanan çeşitli programlar, hükümlülerin topluma kazandırılması ve ıslahına yönelik faaliyetler yani insan onuruna yakışır bir infaz sistemi AK PARTİ hükümetlerinin her zaman tercihi olmuştur.

Değerli milletvekilleri, cezaevleri, Birleşmiş Milletler İşkence ve Kötü Muamelenin Önlenmesi Komitesinin, Avrupa Konseyi Sözleşmesi'ne taraf olduğumuz için de CPT'nin denetimine ve incelemesine açık olduğu gibi yüce Meclisimizin İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu ile Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu gibi kurumların da denetimi altındadır. TIHEK, tarafı olduğumuz İşkence ve Kötü Muamelenin Önlenmesine Dair BM Sözleşmesi'ne Ek İhtiyari Protokol gereği ulusal önleme

mekanizması görevi görmektedir. Kurum ayrıca işkence ve kötü muamele yasağının ihlaline ilişkin bireysel başvuruları kabul etmekte ve resen incelemeler de yapmaktadır.

TİHEK, ulusal önleme mekanizması görevi kapsamında 2017 yılından bu yana 81 ilin tamamına 321 ziyaret gerçekleştirmiştir. Bugüne kadar yaptığı ziyaretlerin büyük çoğunluğu cezaevlerine yönelik olmuş, cezaevi tipi gözatılmaksızın habersiz ziyaretler gerçekleştirmiştir. Bu ziyaretler kapsamında hazırlanan raporlar kurumun web sitesinde de yayımlanmaktadır.

Kısacası, ülkemiz tüm aksi yönde asılsız iddialara rağmen cezaevlerinde yaşanabilecek her türlü sıkıntıyı, aksaklığı yakından takip edecek mekanizmalara sahiptir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ONUR DÜŞÜNMEZ (Hakkâri) – Asılsız bir iddiada bulunmadık Sayın Mertoğlu. Cezaevleri ölüm evleri olmuş.

BAŞKAN – Sayın Mertoğlu, lütfen tamamlayın.

HARUN MERTOĞLU (Devamla) – Kalabalıklaşmadan kaynaklı bir kısım sıkıntılarının da bulunduğunun farkındayız. Bu hususta da gerekli çalışmalar yapılmakta, önlemler alınmaktadır.

Tüm bu nedenlerle DEM PARTİ Grubu adına verilen araştırma önergesine katılmadığımızı ifade ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) – Siz zaten uygulamalarınızla katılıyorsunuz.

BAŞKAN – Sayın Mertoğlu, teşekkür ediyorum.

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) – İnsanlık dışı uygulamalarınız...

ONUR DÜŞÜNMEZ (Hakkâri) – Vicdan! Vicdan!

BAŞKAN – Şimdi, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Okutuyorum:

4.- CHP Grubunun, Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın tarafından, Esenyurt Belediye Başkanı Ahmet Özer'e karşı kurulan kumpas hakkında 30/10/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 30 Ekim 2024 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

30/10/2024

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 30/10/2024 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Gökhan Günaydın

İstanbul

Grup Başkan Vekili

Öneri:

İstanbul Milletvekili ve Grup Başkan Vekili Gökhan Günaydın tarafından, Esenyurt Belediye Başkanı Ahmet Özer'e karşı kurulan kumpas hakkında 30/10/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan (20 sıra no.lu) genel görüşme önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 30/10/2024 Çarşamba günlü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisinin gerekçesini açıklamak üzere Aydın Milletvekili Bülent Tezcan'a söz veriyorum.

Sayın Tezcan, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün yine, sabaha karşı, apar topar bir belediye başkanımıza operasyon yapıldı. Esenyurt Belediye Başkanımız hem de evinden... Çağrılrsa çok rahat ifadeye gidecek, ifade verecek bir belediye başkanımıza sabah operasyon yapıldı. Hepimiz biliyoruz ki bu operasyon bir belediye başkanına operasyonun ötesinde onu seçen halkın iradesine, milletin iradesine dönük operasyon. Hepimiz biliyoruz ki iktidar işine gelmeyen alanları, özellikle halkın seçtiği belediye başkanlarını kayyum yöntemiyle kendine bağlayanın bin türlü hesabını, oyununu yapma konusunda maharetli.

Şimdi, soruşturmaya ilgili savcının açıklaması var, ne için gözaltına almışlar, operasyonu niye yapıyorlar. Ahmet Özer, Esenyurt Belediye Başkanımız temiz kâğıdı almış, altı ay önce aday olurken "Aday olmasında bir mahzur yok." demişsiniz. Temiz kâğıdı almış, yıllardan bu yana akademisyen, yıllardan bu yana kitapları var, makaleleri var, şimdi, diyorlar ki: "İmralı görüşmeleri sırasında Abdullah Öcalan, Ahmet Özer'in adını referans vermiş." Allah Allah, milletin aklıyla alay etmeye bakın! Ya, İmralı görüşmelerini organize eden siz değil miydiniz? İmralı'da tarafları bir araya getiren siz değil miydiniz? Bu görüşmelerde konuşmaları devlet gözetiminde yaptıran siz değil miydiniz? Sonra arzu ettiğiniz şeyi alamayınca dönüp de "Bizim haberimiz yok." diye masayı deviren siz değil miydiniz? Hadi orayı geçtik -hani müflis tacir eski defterleri karıştırmış, orayı geçtik- ya, daha yeni, ortağın Sayın Bahçeli dönüp de burada, Türkiye Büyük Millet Meclisinin kürsüsüne Abdullah Öcalan'ı çağırmadı mı? "Orada konuşuralım, oradan çağrı yapsın." demedi mi? Daha bugün, Sayın Cumhurbaşkanı buna destek verdiğini nihayet bugün açıklamadı mı?

Şimdi, burada döneceksiniz, umut hakkından bahsedeceksiniz. Ey milletim, umut hakkının ne olduğunu biliyorsunuz, "Abdullah Öcalan'a af çıkaralım." demenin başka bir şekli, bunu söyleyeceksiniz ama arkasından Abdullah Öcalan on yıl önce sizin organize ettiğiniz görüşmelerde Ahmet Özer'in adını telaffuz etmiş, referans olmuş diye dönüp bugün operasyon yapacaksınız. Buna kargalar bile güler, kargalar bile güler! Ha, "İmralı'dan DEM'e köprü kuralım." diyeceksiniz -DEM milletvekili arkadaşlarımız burada- bunu kürsüden Cumhur İttifakı olarak söyleyeceksiniz; bu normal, bunda bir şey yok ama dönüp "Kent uzlaşısı yasak." diyeceksiniz. Köprüyü kurmak serbest ama kent uzlaşısıyla halkın kendi belediye başkanını seçme iradesi yasak. Niye? Çünkü işinize gelmiyor çünkü samimi değilsiniz. Ahmet Özer örgüt üyesi değildir, Ahmet Özer öğretim üyesidir; herkes ne yaptığını, ne dediğini bilsin.

İkinci gerekçe: On yıldan bu yana takip ediyorlarmış. Neyi takip ediyorlarmış? İletişimi, telefonları takip ediyorlarmış. On yıllık takibin neticesinde adli işlem kaydı olan –"Terör örgütüyle irtibatı olan." diyemiyor bakın savcı- 694 kişiyle iletişim irtibatı varmış, konuşmuş, konuşmamış da değil yani belki aynı yerde baz istasyonunda çekti, şeyi tespit ettiler. Adli işlem kaydı belki biri ihbar etti, belki bir şüphe oluştu, on senede bulabildikleri buymuş, başka bir şey yok. Biz bu dili biliyoruz, biz bu tezgâhı biliyoruz. Bakın, bundan dört beş sene önce de dönemin İçişleri Bakanı çıktı, "İstanbul Büyükşehir Belediyesinde 505 terörist var." dedi, değil mi? Nerede teröristler? Yok. Yalan, iftira meydana ve bu iftirayı atanların hâlâ yüzü kızarmıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT TEZCAN (Devamla) – Bitiriyorum.

BAŞKAN - Sayın Tezcan, lütfen tamamlayın.

BÜLENT TEZCAN (Devamla) – Değerli milletvekilleri, tezgâh belli, nitekim istikameti Milliyetçi Hareket Partisi Genel Sekreteri çizdi, “Akdeniz’e bakın, Toroslar’a bakın.” diyor yani “Bundan sonra onları da aynı şekilde bir sabaha karşı alın.” diye işaret veriyor. Arkasından da İstanbul Büyükşehir Belediyesindeki Belediye Meclisi üyelerini işaret ediyor. Yani “Buradan gideceğimiz yol, hedeflediğimiz yol İstanbul Büyükşehir Belediyesidir, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu’dur. Yarının Türkiye’sini nasıl planlayacağımızla biz bu şekilde, ama sopa göstererek ama havuç göstererek karar verdik, yürüyoruz.” diyorsunuz ama yürüyemeyeceksiniz; bu millet size bu planı uygulamayacak, ters yüz edecek.

Hepinize saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Tezcan, teşekkür ediyorum.

Öneri üzerinde ilk söz, Saadet Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Mustafa Kaya’ya ait.

Sayın Kaya, buyurun. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA MUSTAFA KAYA (İstanbul) - Sayın Başkanım, saygıdeğer milletvekilleri; Cumhuriyet Halk Partisinin grup önerisi üzerine Saadet-Gelecek Grubu adına söz almış bulunuyorum. Sizleri saygıyla selamlıyorum.

Bizim temel ihtiyacımız, adalet mekanizmasının olması gerektiği gibi işlememesidir. Eğer adaletin içerisinde siyasi gerekçelerle karar alındığına dair bir itiba toplumun genelinde oluşmaya başlamışsa bu işin, sürecin sağlıklı yönetilmesi mümkün değildir.

Şimdi, milletvekillerinin dokunulmazlıkları var ve milletvekilleri suç işlerse zaman aşımına uğramıyor, milletvekilliği sona erdiğinde tekrar yargılama devam edebiliyor. Gazetecilerin de aynı şekilde, eğer bir suç işledilerse bu suçlarının mutlaka onlar mağdur edilmeden, mahkeme kararı tespit edildikten sonra ancak yargılanmaları daha doğru olur; belediye başkanları için de aynısı geçerli. Şimdi, bu Belediye Başkanıyla ilgili, Esenyurt Belediye Başkanıyla ilgili bir mahkeme kararı varsa gözaltı yapılmadan, o Belediye Başkanlığını devam ettirirken bir mahkeme süreci yürütülebilir ama sabahleyin saat altıda birden kapısına dayanan polislerle beraber geçmiş on yıla dayalı kimi ifadelerle böyle bir gözaltı yapılması; insanlarda, Esenyurt halkında, İstanbullularda, genel anlamda Türkiye’nin dört bir tarafında “Bu bir siyasi karardır.” şeklinde bir algıyı maalesef destekliyor.

Adalette çifte standart olmaz değerli milletvekilleri; adaletin sana, bana, ona göresi olmaz. Adalet heykelinin niçin gözleri kapalıdır? Çünkü kimin ne olduğuna, kimlerin ne olduğuna bakmaz, buna göre hareket etmez ve sadece adalette doğru olup olmadığına bakar. Bizim temel problemimizin adalet ve ahlak olduğunu her zaman, daima ifade ediyoruz.

Toplumda adalet neyi getirir? Adalet toplumdaki her bir bireyin o sisteme, o ülkeye olan aidiyetini güçlendirir ama bu tür kararlar, sürekli şüpheyle yaklaşılın bu tür kararlar sonuç itibarıyla insanların, maalesef, aidiyet hissiyle beraber hukuk sistemine olan güvenini zedeler, adaletle olan güvenini zedeler; her bir zedelenme neticesinde de biz sanki bir şeyler kazanıyormuşuz gibi zannedebiliriz ama son tahlilde ülke olarak kaybederiz. Bütün bunların yargıya...

Ha, şunu da söyleyeyim: Yani hiçbir belediye başkanının vesaire suç işleme özgürlüğü tabii ki yok. Mahkemenin açık bir şekilde, şeffaf bir şekilde yürüteceği bütün süreçler neticesinde şayet bir suç varsa elbette bunun gereği yapılmalı ama bu tür kararları asla siyasi hesaplara dönüştürmeden bir süreç yürütülmesi gerekir diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Kaya, teşekkür ediyorum.

Öneri üzerinde diğer söz talebi, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Batman Milletvekili Mehmet Rüştü Tiryaki’ye ait.

Sayın Tiryaki, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ (Batman) - Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Evet, Esenyurt Belediye Başkanının -ifademi mazeret görün- uyduruk gerekçelerle gözaltına alınmasını konuşuyoruz. Uzunca bir süreli AKP ve MHP, halkın seçme ve seçilme hakkına açıkça saldırı başlatmış durumda. Önce 2016’da, daha sonra 2019’da seçilmiş belediye eş başkanlarımız görevden uzaklaştırıldı, yerlerine kayyum atandı, meclisler fiilen lağvedildi, belediyelerde görev yapan on binlerce işçi işten çıkarıldı, belediyenin olanakları iktidara peşkeş çekildi, çok sayıda belediye neredeyse on yıl bütün kaynaklarını verse kapatamayacağı kadar borçlandırıldı. 2024’te iktidar gasp siyasetinden vazgeçmedi, önce Van’a göz dikti; olmadı, ardından 3 Haziran’da Hakkâri’ye kayyum atadınız; gerçekten dur durak bilmiyorsunuz. Siz seçildiğinizde buna “halk iradesi” diyorsunuz, “Saygı duyun.” diyorsunuz ama muhalefetin seçme ve seçilme hakkını tanıyorsunuz. Sanırsınız AKP ve MHP’liler seçim geliyor, bizler tombaladan çıkıyoruz. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Esenyurt Belediye Başkanı Ahmet Özer’in gözaltına alınması da bunlardan farklı değil. Kimdir Ahmet Özer? Bir sosyoloji profesörü. Bakın, bütün yaşamını akademiye vermiş, kurucu dekanlık, rektör yardımcılığı, dekanlık, bölüm başkanlığı yapmış, yerel yönetimler konusunda yüzlerce makale yayınlamış, İstanbul Büyükşehir Belediyesinde, Mersin Akdeniz Belediyesinde danışmanlık yapmış bir kişiden bahsediyoruz. Adaylığı önünde hiçbir engel olmayan -bakın, ceza davası açılmış demiyorum- hakkında hiçbir soruşturma olmayan bir kişiden bahsediyoruz ve böyle bir kişiyi kumpasla gözaltına alıyorsunuz. Hakkındaki suçlamalar nedir bilmiyoruz. Savcılığın bir açıklaması var, o açıklamada 3 tane suçlama yöneltilmiş. Savcılığa da Emniyete de bir telefon mesafesinde olan birisi, çağrıldığında çok rahat gelebilecek birisi ama amaç bir suçlamayı aydınlatmak değil. Amaç, bir operasyon yapmak; Esenyurt’un, Türkiye’nin en büyük ilçesinin Belediye Başkanını gözaltına almak. Savcılık on yıllık telefon dökümlerini almış -bakın, dinleme kararı yok muhtemelen- on yıllık telefon dökümleri. Binlerce, on binlerce görüşme yapmıştır. “Hakkında adli takibat olan 694 kişiyle konuştunuz.” diyor. Siz bir kişiyle telefonda konuştuğunuzda ondan savcılıktan temiz kâğıdı mı istiyorsunuz, hakkında soruşturma var mı yok mu diye soruyor musunuz? Konuştuğunuz kişinin hakkında soruşturma olup olmaması sizi nasıl suçlu yapar? Bakın, bunu iyi düşünün, iyi düşünün: Siz kaç tane Fetullahçıyla konuşma yaptınız son on yılda, yirmi yılda? Yarın öbür gün bunların hepsini karşınıza çıkarırlar. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Tiryaki, lütfen tamamlayın.

MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ (Devamla) - Dikkat edin buna, yarın öbür gün bunun hepsini karşınıza çıkarırlar, “Örgüt üyeleriyle konuştunuz.” diye karşınıza çıkarırlar; birileri size gelecek için kumpas kuruyor olabilir.

İkinci suçlama şu: “Yedi sekiz yıl önce İmralı notlarında adı geçmiş.” diyorsunuz. Devlet, vatandaşa kumpas kurar mı? Devlet, vatandaşa tuzak kurar mı? Demek ki kuruyormuş, bunu başka bir şekilde açıklamaya olanak yok. Madem elinizde böyle bir bilgi vardı, yedi sekiz yıl önce adı böyle yerlerde geçiyordu; niye sustunuz yedi sekiz yıl boyunca, niye bir soruşturma başlatmadınız, niye aday olduğunda sesinizi çıkarmadınız? Belediyeye ilgili tek bir suçlama bulamadınız Ahmet hocayla ilgili, altı ayda tek bir tane suçlama bulamadınız; uyduruk gerekçelerle soruşturma başlatıyorsunuz.

Halk kabul etmeyecek; emin olun, Türkiye’deki en başarılı belediye başkanlarından birisidir, halk da buna biliyor ve onun

arkasında duracak diyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Tiryaki, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Cüneyt Yüksel'e ait.

Sayın Yüksel, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanlığının Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda genel görüşme açılması talebine karşı AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle, aziz milletimizi ve yüce heyetimizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın milletvekilleri, bilindiği üzere, İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığınca terör eylemleriyle ilgili yürütülen bir soruşturma kapsamında bir belediye başkanı hakkında soruşturma başlatılmış ve gözaltı kararı verilmiştir.

Şunu açıkça belirtmem gerekiyor ki başta Sayın Cumhurbaşkanımız olmak üzere Adalet ve Kalkınma Partisinin her bir ferdi milletin iradesine ve sandığa saygı duymaktadır. Partimizin kuruluşunda, varoluş temelinde, çimentosunda bu saygı ve anlayış bulunmaktadır. Sandıktan çıkan her sonuç bizim için çok değerlidir, biz milletimizin tercihi her daim saygı duymuş bir partiyiz.

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) – Her belediye başkanını görevden aldığınızda, yerine kayyum atadığınızda, bunu diyorsunuz!

CÜNEYT YÜKSEL (Devamla) – Bununla birlikte, Türkiye'nin güvenliğini ilgilendiren meselelerde takdir edersiniz ki zafiyet gösterilmemesi gerekmektedir. Bu noktada terör örgütlerinin değirmenine su taşıyan kişilerin, terör örgütleriyle birlikte hareket eden kişilerin farklı değerlendirilmesi gerektiğine inanıyorum. Bu inanç, 85 milyon vatandaşımızın da kabul ettiği bir yaklaşımdır. Terör ile siyaset, şiddet ile demokrasi yan yana gelemez.

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) – Sizin terör tanımınız ne? Size göre size biat etmeyen herkes terörist!

CÜNEYT YÜKSEL (Devamla) – Türkiye'nin, terörü destekleyen, terör örgütlerine hizmet eden oluşumlara taviz vermesi asla beklenemez. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) – Sizden insanlık yararına hiçbir şey beklenemez, doğru!

CÜNEYT YÜKSEL (Devamla) – Cumhurbaşkanımızın ifade ettiği şekilde: “Coğrafyamız bir ateş çemberine dönüşmüşken, terör örgütünün mensupları Esenyurt'u kasıp kavururken bundan neden rahatsız oluyorsunuz?” (DEM PARTİ sıralarından gürültüler)

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) – Mesela? Örnek versene!

CÜNEYT YÜKSEL (Devamla) – Sözde “kent uzlaşısı” adı altında şehirleri, ilçeleri, belediye meclislerini paylaşarak aday yaptığınız, PKK sloganlarının atıldığı toplantılar, festivaller düzenleyen, Esenyurt Belediye Meclisinde İstiklal Marşı'nı okumamak için büyük çaba sarf eden bu kişi Cumhuriyet Halk Partisinin bayrak, devlet, millet değerlerini mi temsil etmektedir? Cumhuriyet Halk Partisinin, 101'inci yılını idrak ettiğimiz cumhuriyete, İstiklal Marşı'na olan bakışını mı simgelemektedir? (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) – Yüz bir yıl daha geçse idrak edemeyeceksiniz!

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) – Biat yok! Size biat etmeyeceğiz!

CÜNEYT YÜKSEL (Devamla) – Türkiye bir hukuk devletidir, hukuk neyi gerektiriyorsa gereğinin yerine getirilmesi de gayet doğaldır.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) – Anayasa Mahkemesi kararını niye uygulamıyorsunuz? Anayasa Mahkemesinin kararına niye uymuyorsunuz?

CÜNEYT YÜKSEL (Devamla) – Türkiye'de adalet algısı, hukukun üstünlüğü ve bağımsız yargıyla doğrudan ilişkilidir.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) – Anayasa Mahkemesinin kararına uymayan siz, bize ders mi vereceksiniz?

CÜNEYT YÜKSEL (Devamla) – Demokratik hukuk devletinin en güçlü teminatı olan bağımsız ve tarafsız yargı, Anayasa'mızın 9'uncu ve 138'inci maddelerinde teminat altına alınmıştır.

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) – Yargı bağımsızlığı mı kalmış!

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) – Sen önce Anayasa Mahkemesinin kararını uygula!

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) – Savcılar, hâkimler taraflı iş yaparken, FETÖ borsası varken hangi yargı bağımsızdır?

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) – Anayasa Mahkemesinin kararını uygulamayan siz, bize ders mi vereceksiniz!

CÜNEYT YÜKSEL (Devamla) – Dolayısıyla, böyle bir durumda bunun gereği, tarafsız ve bağımsız yargı mercileri tarafından değerlendirilecek ve gereği neyse o yapılacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) – “Tarafsız” ve “bağımsız” dediğiniz, size biat etmek!

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) – Önce orada namus ve şeref sözü verecek “Anayasa'ya sadakatle bağlı kalacağız.” diye. Ettiğiniz yemine sadık kalın.

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) – Eski konuşmalarınızı kopyala-yapıştır paylaşın, bu kadar yorulmayın!

BAŞKAN – Sayın Yüksel, lütfen tamamlayın.

CÜNEYT YÜKSEL (Devamla) – Değerli milletvekilleri, şunu ifade etmem gerekir ki konuyla ilgili soruşturma titizlikle devam etmektedir...

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) – Soruşturma ile ilgili araştırmaya “evet” deyin o zaman! Kendinize güvenmiyorsunuz, “hayır” diyeceksiniz.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) – Siz önce ettiğiniz yemine sadık kalın.

CÜNEYT YÜKSEL (Devamla) – ...soruşturma makamları olayın her ayrıntısını incelemek suretiyle işlemleri yerine getirmektedir. Gerek kolluk kuvvetlerimiz gerekse yargı teşkilatımız bu konuda büyük gayret içerisinde. Anayasa'nın ilgili hükümleri çerçevesinde yürütülen soruşturmaya ilişkin Gazi Meclisimizce görüşme yapılması doğru olmayacaktır.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) – Anayasa'yı uygulamayanlar anayasa dersi veriyor ya!

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) – Yani sizin işinize gelmiyor tabii!

CÜNEYT YÜKSEL (Devamla) – Bu itibarla, huzurda görüşülen genel görüşme açılması teklifinin az önce açıkladığım gerekçelerle reddedilmesi gerektiğini düşünüyorum ve yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) – Planlarınız bozulmasın diye!

BAŞKAN – Sayın Yüksel, teşekkür ediyorum.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Tezcan, buyurun.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Sayın Başkan, hatip biraz önce partimizi ve kurumsal kimliğimizi doğrudan hedef alarak Cumhuriyet Halk Partisini... Sataşmadan söz istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Tezcan. (CHP sıralarından alkışlar)

VIII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Aydın Milletvekili Bülent Tezcan'ın, İstanbul Milletvekili Cüneyt Yüksel'in CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, biraz önce hatip burada suçluların telaşıyla, aslında söyleyecek bir şey bulamadığı için iftira atmaya devam etmiş, iftira yolunu seçmiş. Cumhuriyet Halk Partisinin bayrak, millet, devlet görüşünün ne olduğunu bu millet de çok iyi biliyor, tarih de çok iyi biliyor. Cumhuriyet Halk Partisi “Her türlü milliyetçiliği ayaklar altına aldım.” diyenlere karşı, zamanı geldiğinde cesaretle milliyetçiliğin ne olduğunu göstermiştir. Tabelalardaki “Türkiye Cumhuriyeti” sözünden rahatsız olanlarla pozisyonunu Cumhuriyet Halk Partisi her zaman çok net tarif etmiş ve nerede olduğunu bu millete göstermiştir.

Şimdi, hatip ve belli ki tezgâhı kuranlar kararı vermişler yani şunu söylemiyor: “Bırakın, yargı işini yapsın.” Eskiden böyle söylerlerdi.

CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) – Onu söyledim, tam olarak da onu söyledim zaten.

BÜLENT TEZCAN (Devamla) – Tam tersine, Esenyurt terörden kasıp kavruluyormuş!

CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) – Dinlememişsin ki tam olarak onu söyledim.

BÜLENT TEZCAN (Devamla) – Esenyurt terörden kasıp kavruluyormuş; ha, yeni bir terör operasyonu, yeni bir kumpas operasyonu başlamış. Bunun markası da belli; markası var, elverişli bir aktör var, kim bu? Akın Gürlek. Daha önce İstanbul'da Ağır Ceza Mahkemesi Başkanı iken adrese teslim kararlar vermiş, sonra Adalet Bakanlığı'nda Bakan Yardımcılığına terfi etmiş, ondan sonra yeni dönemin operasyonları için İstanbul'a gönderilmiş; niyet belli, hesap belli. Biz bu kumpas davalarını gördük; eskiden bu kumpas davalarını yürüten Zekeriya Özler vardı, onları gördük, bugün nerede olduğunu da gördük. Bakalım yarın kim nerede olacak!

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Tezcan, teşekkür ediyorum.

Sayın Kılıç Koçyiğit, buyurun.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Sataşmadan söz istiyorum, kent uzlaşısıyla partimizi de hedef alan konuşma yaptı.

BAŞKAN – Buyurun.

2.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, İstanbul Milletvekili Cüneyt Yüksel'in CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisine sataşması nedeniyle konuşması

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi “Aynası işidir kişinin, lafa bakılmaz.” denilir. Biz AKP'nin icraatlarına bakıyoruz, laflarına değil. Onun için, burada hukuk ve demokrasi adına kurduğunuz cümlelerin hiçbir ehliyetinin olmadığını, hiçbir karşılığının olmadığını ifade edelim.

Şimdi, hatip çok açık ve net aslında hedeflerinin ne olduğunu ortaya koydu. Neymiş hedef? Aslında bizim kent uzlaşısı formülüyle büyükşehirlerde, büyük kentlerde size kaybettirmemizmiş. Size her türlü ittifak mübah, siz her türlü ittifakı kurabiliyorsunuz, her türlü seçim ittifakını yapabiliyorsunuz ama biz Türkiye halkları lehine bir seçim ittifakı yaptığımızda, Türkiye halkları lehine bir tercihte bulunduğumuzda hemen onu kriminalize ediyorsunuz, terörize ediyorsunuz ve hedef hâline getiriyorsunuz.

Diğer bir hedef neymiş? Aslında Ahmet Özer'in Esenyurt'ta, orada yaşayan halkları, orada yaşayan inançları, orada yaşayan toplumsal kesimleri içeren belediyeçilik pratiğinin kendisinin hedef olduğunu açık ve net görüyoruz ama daha önemli bir şey var; sayın hatip söyledi, dedi ki: “Çimentomuzdur.” Bir de bu işin içerisinde görünmeyen şeyler var. Esenyurt; Türkiye'nin en büyük belediyesi, en büyük kaynaklara sahip belediyesi. Çok açık ve net söylüyoruz: Esenyurt'a, Esenyurt'un kaynaklarına çökmeyi aklınızdan geçiriyorsanız orada durun.

MUSTAFA HAKAN ÖZER (Konya) – Ne alakası var?

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) – Çok alakası var.

Bu iş için de -aynen de hatibin, Bülent Bey'in söylediği gibi- gittiniz, çok kullanışlı, bütün siyasi davalarda kullandığınız Akın Gürlek'i boşuna İstanbul Cumhuriyet Başsavcısı yapmadınız ama bu kumpaslarınız ayağınıza dolanacak. Sizin bu kumpaslarınıza, halkın iradesini yok saymanıza, seçme seçilme hakkını sistematik bir şekilde katletmenize Türkiye halkları da DEM PARTİ de geçit vermeyecek. Bu kumpaslar eninde sonunda size dönecek; bu kadar açık ve net.

Teşekkür ediyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

4.- CHP Grubunun, Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın tarafından, Esenyurt Belediye Başkanı Ahmet Özer'e karşı kurulan kumpas hakkında 30/10/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 30 Ekim 2024 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Şimdi Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş önerisini oylarınıza sunuyorum...

YAŞAR TÜZÜN (Bilecik) – Başkanım, bu sataşmalara cevabı yok mu AK PARTİ Grubunun? Grubun cevabı yok mu?

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

5.- AK PARTİ Grubunun, gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında bulunan 157, 55, 61, 77 ve 95 sıra sayılı Kanun Tekliflerinin aynı kısmın sırasıyla 1, 2, 3, 4 ve 5'inci sıralarına alınmasına ve bu kısımda bulunan diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesine, Genel Kurulun çalışma gün ve saatlerine ilişkin önerisi

30/10/2024

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 30/10/2024 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince grubumuzun aşağıdaki önerisinin Genel Kurulun onayına sunulmasını arz ederim.

Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu

Öneri:

Gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmında bulunan 157, 55, 61, 77 ve 95 sıra sayılı Kanun Tekliflerinin aynı kısmın sırasıyla 1, 2, 3, 4 ve 5'inci sıralarına alınması ve bu kısımda bulunan diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesi,

Genel Kurulun;

5, 6, 7, 12, 13, 14, 19, 20, 21, 26, 27 ve 28 Kasım 2024 Salı, Çarşamba ve Perşembe günü birleşimlerinde denetim konularının görüşülmeyle gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmında yer alan işlerin görüşülmesi ve 12, 13, 14, 19, 20, 21, 26, 27 ve 28 Kasım 2024 Salı, Çarşamba ve Perşembe günü birleşimlerinde saat 24.00'e kadar,

30 Ekim 2024 Çarşamba günü birleşiminde 157 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin birinci bölümü üzerinde konuşmalar ve soru-cevap işleminin tamamlanmasına kadar,

5 Kasım 2024 Salı günü birleşiminde 157 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin ikinci bölümünde yer alan maddelerin oylamalarının tamamlanmasına kadar,

6 Kasım 2024 Çarşamba günü birleşiminde 157 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

6 Kasım 2024 Çarşamba günü birleşiminde 157 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerinin tamamlanamaması hâlinde 7 Kasım 2024 Perşembe günü birleşiminde 157 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

7 Kasım 2024 Perşembe günü birleşiminde 157 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerinin tamamlanamaması hâlinde, haftalık çalışma günlerinin dışında 8 Kasım 2024 Cuma günü saat 14.00'te toplanması ve bu birleşiminde denetim konularının görüşülmeyle gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmında bulunan işlerin görüşülmesi ve aynı birleşiminde 157 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

Çalışmalarını sürdürmesi,

Önerilmiştir.

BAŞKAN – Öneri üzerinde söz talebi? Yok.

Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmiştir.

Şimdi, Danışma Kurulunun bir önerisi vardır, okutup oylarınıza sunacağım.

B) Danışma Kurulu Önerileri

1.- Danışma Kurulunun, Genel Kurulun 31 Ekim 2024 Perşembe günü toplanmamasına ilişkin önerisi

No: 43

Tarih: 30/10/2024

Danışma Kurulu Önerisi

Danışma Kurulunun 30/10/2024 Çarşamba günü (bugün) yaptığı toplantıda aşağıdaki önerinin Genel Kurulun onayına sunulması uygun görülmüştür.

Öneri:

Genel Kurulun 31 Ekim 2024 Perşembe günü toplanmaması önerilmiştir.

Numan Kurtulmuş
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanı

Gökhan Günaydın
Cumhuriyet Halk Partisi Grubu
Başkan Vekili
Filiz Kılıç

Bahadır Nahit Yenişehirlilioğlu
Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu
Başkan Vekili
Gülüstan Kılıç Koçyiğit
Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu Milliyetçi Hareket Partisi Grubu
Başkan Vekili
Mehmet Satuk Buğra Kavuncu
İYİ Parti Grubu
Başkan Vekili

Başkan Vekili
İsa Mesih Şahin
Saadet Partisi Grubu
Başkan Vekili

BAŞKAN – Danışma Kurulunun önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gündemin "Seçim" kısmına geçiyoruz.

IX.- SEÇİMLER

A) Komisyonlarda Açık Bulunan Üyeliklere Seçim

1.- İnsan Haklarını İnceleme Komisyonunda boş bulunan üyeliğe seçimi

BAŞKAN – Şimdi, komisyonlarda boş bulunan ve Cumhuriyet Halk Partisi Grubuna düşen üyelikler için seçim yapacağız.

İnsan Haklarını İnceleme Komisyonunda boş bulunan 1 üyelik için İstanbul Milletvekili Kadri Enis Berberoğlu aday gösterilmiştir.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2.- Avrupa Birliği Uyum Komisyonunda boş bulunan üyeliğe seçim

BAŞKAN – Avrupa Birliği Uyum Komisyonunda boş bulunan 1 üyelik için Hatay Milletvekili Servet Mullaoğlu aday gösterilmiştir.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Alınan karar gereğince denetim konularını görüşmüyor ve gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmına geçiyoruz.

1'inci sıraya alınan, Denizli Milletvekili Cahit Özkan ve 133 Milletvekilinin Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ile Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu ve Adalet Komisyonu Raporlarının görüşmelerine başlayacağız.

X.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan ve 133 Milletvekilinin Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2258) ile Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu ve Adalet Komisyonu Raporları (S. Sayısı: 157)(*)□

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Komisyon Raporu 157 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Sayın milletvekilleri, alınan karar gereğince bu teklif İç Tüzük'ün 91'inci maddesi kapsamında temel kanun olarak görüşülecektir. Bu nedenle, teklif, tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanıp maddelerine geçilmesi kabul edildikten sonra bölümler hâlinde görüşülecek ve bölümlerde yer alan maddeler ayrı ayrı oylanacaktır.

16 Temmuz 2024 tarihli 103'üncü Birleşimde alınan karar gereğince kanun teklifinin tümü üzerinde siyasi parti grupları adına yapılacak konuşmaların süresi en fazla 2 konuşmacı tarafından kullanılabilir.

Şimdi, teklifin tümü üzerindeki görüşmelere başlayacağız...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Başkan...

BAŞKAN – Sayın Kılıç Koçyiğit, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

27.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, 157 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine geçilmeden önce usul tartışması açılmasını istediklerine ilişkin açıklaması

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Sayın Başkan, yasa teklifine geçmeden önce usul tartışması başlatmanızı rica ediyoruz çünkü bu yasa teklifinin içerisinde daha önce Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği ve yeniden düzenlemenin içerisine konulan, teklifin içerisine konulan maddeler var. Bu anlamıyla, Anayasa'ya aykırı bir yasal düzenleme var, usul tartışması açmanızı istiyoruz.

BAŞKAN – Sayın Kılıç Koçyiğit, bize göre Anayasa'ya bir aykırılık yok.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Başkan, Anayasa madde 14...

XI.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın, 157 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine başlanıp başlanmaması hakkında

BAŞKAN – Siz bir usul tartışması açmak istiyorsanız ben de talebinizi karşılıyorum.

CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) – Lehte...

HALİL ELDEMİR (Bilecik) – Lehte...

İNAN AKGÜN ALP (Kars) – Aleyhte...

MEHMET RÜŞTÜ TIRYAKI (Batman) – Aleyhte...

BAŞKAN – Cüneyt Yüksel ve Halil Eldemir lehte, İnan Akgün Alp ve Rüştü Tiryaki aleyhte.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – 3'ünü de lehte verip aleyhte konuşabiliriz. İlk söz isteyene verilir Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buradaki usule göre önce lehte söz veriyorum, sonra sırasıyla talep eden herkese veriyorum.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Yok, ben dağılıma dedim Başkan, sıralamaya demedim.

BAŞKAN – Lehte ilk söz, İstanbul Milletvekili Cüneyt Yüksel.

Buyurun Sayın Yüksel. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; açılan usul tartışmasında Başkanlığın tutumu lehine ve Anayasa'ya aykırılık olmadığına dair söz almış bulunmaktayım.

Bugün Adalet Komisyonumuz tarafından kabul edilen (2/2258) esas numaralı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin Genel Kurul görüşmelerine başlayacağız.

Kanun teklifi, 1'i geçici madde olmak üzere toplam 39 maddeden oluşmakta olup 20 farklı kanunda değişiklik veya düzenleme yapmaktadır. Teklif, aslında hukuki güvenliğin güçlendirilmesi, temel hak ve özgürlüklerin daha etkin korunması, adalet hizmetlerinin etkinliğinin artırılması, suçla daha etkin mücadele edilebilmesi, toplumun temelini oluşturan aile kurumunun güçlendirilmesi ve Anayasa Mahkemesinin iptal kararlarının oluşturduğu hukuki boşluğun doldurulması ve uygulamada yaşanabilecek tereddütlerin giderilmesi anlamında önemli düzenlemeler içermektedir. Dolayısıyla burada, Anayasa Mahkemesinin iptal kararları doğrultusunda evlenen kadının soyadına, annenin soybağının reddi davası açılabilmesine, üçüncü kişilerin soybağının reddi davası açılabilmesinin şartlarına, evlatlığın nüfus kaydına evlat edinenlerin adlarının yazılabilmesine, birden çok baronun bulunduğu illerde barolarla gönderilecek adli yardım ödeneğinin oranına, ara buluculuk görüşmelerinin ilk toplantısına katılmayan tarafın sorumlu tutulacağı yargılama gideri ve lehine hükmedilecek vekâlet ücretinin miktarına gibi birçok alanda düzenlemeler bulunmaktadır.

Değerli milletvekilleri, (2/2258) esas numaralı Kanun Teklifi, Adalet Komisyonumuzda, bildiğiniz gibi 11 Temmuz 2024 günü yirmi saati aşkın bir süre toplantı yapılarak Komisyon üyelerimiz ve toplantıya katılım sağlayan diğer değerli milletvekillerimizin katkılarıyla görüşülerek kabul edilmiş ve Genel Kurulun onayına sunulmuştur.

İç Tüzük'ümüzün 38'inci maddesinde açık "Komisyonlar, kendilerine havale edilen tekliflerin ilk önce Anayasa'nın metin ve ruhuna aykırı olup olmadığını tetkik etmekle yükümlüdürler. Bir komisyon, bir teklifin Anayasaya aykırı olduğunu gördüğü takdirde gerekçesini belirterek maddelerin müzakeresine geçmeden reddeder." hükmü açıkça yer almaktadır. Söz konusu hükümden de anlaşılacağı üzere, kendilerine havale edilen kanun tekliflerinin Anayasa'ya uygunluğunu denetleme görevi komisyonlara verilmiştir. Bu kapsamda, CHP, DEM ve Saadet Partisine mensup Komisyon üyelerimiz Anayasa'ya aykırılığın denetlenmesi amacıyla 3 ayrı önerge vermiştir aslında ve bu önergeler diğer işlerden önce görüşülerek karara bağlanmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Yüksel, lütfen tamamlayın.

CÜNEYT YÜKSEL (Devamla) – Dolayısıyla söz konusu önergeler üzerinde Komisyon üyesi olan ve olmayan milletvekilleri tarafından görüşler uzun uzadıya dile getirilmiş ve teklifin Anayasa'ya aykırılığı iddiası, tabiri caizse, saatler süren müzakereler sonucunda Komisyonumuz tarafından kabul görmemiştir. Dolayısıyla bu aşamada, gerek usul tartışmasının açılmasına gerek Anayasa'ya aykırılık iddiası nedeniyle teklifin Genel Kurul görüşmelerine başlanmasına engel bir husus bulunmamaktadır.

Bu kapsamda, huzurda bulunan teklifin ülkemiz ve milletimiz için hayırlı olmasını diliyor, görüşmelerde vereceğiniz katkılar nedeniyle şimdiden hepinize çok teşekkür ediyorum.

(*) 157 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Yüksel.

Aleyhte, Batman Milletvekili Mehmet Rüştü Tiryaki'ye söz veriyorum.

Sayın Tiryaki, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

MEHMET RÜŞTÜ TIRYAKI (Batman) – Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Önce şunun altını özellikle çizmekte yarar var: Hatip diyor ki “Biz Komisyonla görüştük, saatlerce önerileri dinledik, Anayasa'ya aykırılık konusunda Komisyon olarak sonunda bir karar verdik ve Anayasa'ya uygun olduğuna karar verdik.” Şimdi, burada da yine tartışacağız, muhtemelen oylama sonucunda da “Anayasa'ya uygun.” diyecek AKP'li ve MHP'li milletvekilleri.

Ben 27'nci Dönemde de milletvekiliydim, yüzlerce yasa görüşmesi yaptık burada, aynı cümleleri yüzlerce kez kullandık AKP'li milletvekilleri hem komisyonlarda kullandılar hem Genel Kurulda kullandılar, dediler ki: “Bu, Anayasa'ya aykırı değil.” Bakın, emin olun, belki cumhuriyet tarihinde hiç olmadığı kadar 27'nci Dönemde yapılan yasama faaliyetleri Anayasa Mahkemesinden geri döndü. Neden? AKP kararlı, hiçbir şekilde dinlemiyor, “Ben ‘Anayasa'ya uygundur.’ diyorsam siz de ‘Anayasa'ya uygundur.’ diyeceksiniz.” diyor; tek ölçütü bu. Gerçek anlamda bir Anayasa'ya aykırılık tartışması maalesef yürütemiyoruz.

Şimdi, bu soyadı meselesi çok hassas bir mesele yani AKP ve MHP'nin kapalı kapılar ardında konuşarak çözebileceği bir mesele değil; bütün dünyanın, başta kadınlar olmak üzere bütün cinsiyetlerin tartıştığı meselelerden biri; gerçek anlamda eşitlikten söz ediyorsanız, çözümler gereken temel meselelerden biri, sadece Türkiye'de tartışılmıyor, dünyanın dört bir yanında tartışılıyor ama siz bu konuda konuşmaya hazır değilsiniz. Neden? Erkek egemen bir zihniyete sahipsiniz; illa bütün soybağı erkeklik üzerinden yürüyecek, başka bir şeyi kabul etmiyorsunuz. Bakın, dünyada yüzlerce seçenek var, bazı ülkelerde eğer 2 kişinin soyadı aynıysa otomatikman “kardeş” diye bakıyorlar onlara; kimse artık kadınların, eşlerin soyadlarının aynı olmasını istemiyor, bununla ilgilenmiyor. Ama kararlısınız, erkeklerin soyadını illa kadınlara vereceksiniz, Anayasa Mahkemesi 100 tane karar verse de bunu dinlemeyeceksiniz. Bu konuda bizlerin değil, kadınların söz hakkı var; bizler değil, onlar karar verecekler; onlar adına biz değil, hiçbir yasa karar veremez diyoruz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Tiryaki, teşekkür ediyorum.

Lehte Bilecik Milletvekili Halil Eldemir'e söz veriyorum.

Sayın Eldemir, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

HALİL ELDEMİR (Bilecik) - Sayın Başkanım, çok değerli milletvekilleri; öncelikle hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, öncelikle, Anayasa'ya aykırılık noktasında muhalefetin dile getirmiş olduğu, açmış olduğu usul tartışmasında Başkanlığın tutumunun lehinde olduğumuzu ifade etmek isterim.

İç Tüzük'ümüzün 38'inci maddesi, okunduğunda anlaşılacağı gibi, kanun tekliflerinin Anayasa'ya uygunluk denetim görevini komisyonlara veriyor. Bu kapsamda, (2/2258) esas numaralı Teklifin Adalet Komisyonundaki görüşmelerinde Cumhuriyet Halk Partisi, DEM PARTİ ve Saadet Partisine mensup Komisyon üyeleri tarafından Anayasa'ya aykırılık önergeleri görüşülerek karara bağlanmıştı. Söz konusu önergeler üzerinde Komisyon üyesi olan ve olmayan milletvekilleri tarafından görüşler uzun uzadıya dile getirilmiş ve teklifin Anayasa'ya aykırılığı iddiası Komisyon tarafından kabul görmemişti.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) – Sayı çoğunluğunuzdan çünkü.

HALİL ELDEMİR (Devamla) - Bu sebeple de ben Başkanımızın tutumu lehinde olduğumuzu ifade ediyor, Genel Kurulu tekrar saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Anayasa 2, 10, 17, 90, 41...

BAŞKAN – Sayın Eldemir, teşekkür ediyorum.

Aleyhte Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'a söz veriyorum.

Sayın Alp, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

İNAN AKGÜN ALP (Kars) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Anayasa'ya aykırılık iddiası üzerine açılan usul tartışmasında Başkanlığınızın tutumunun aleyhinde söz aldım.

Sayın milletvekilleri, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu olarak bizim kanaatimiz, teklifin Anayasa'nın en az 14 maddesine aykırı düzenlemeler içerdiği. “Dokuzuncu yargı paketi” olarak bilinen 38 maddelik teklife bakıldığında 20 farklı kanunda değişiklik öngören bir yasa teklifi olduğunu görüyoruz. Biz, Komisyon tartışmaları sırasında da Cumhuriyet Halk Partisi Grubu olarak dile getirdik; görüşülmekte olan kanun teklifinin 3'üncü, 4'üncü, 10'uncu, 14'üncü, 36'ncı ve 18'inci maddelerinin Anayasa'ya aykırı olduğunu düşünüyoruz. Bu nedenle de Başkanlık tutumunuzun aleyhinde olduğumuzu belirtmek istiyoruz.

Saygılar sunarım. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Alp.

Değerli milletvekilleri, teklifin Anayasa'ya aykırılığı itirazlarına ilişkin Başkanlığımızın görüşünü kısaca açıklamak istiyorum.

Bilindiği üzere, İç Tüzük'ün 38'inci maddesine göre komisyonlar, kendilerine havale edilen tekliflerin ilk önce Anayasa'nın metin ve ruhuna aykırı olup olmadığını tetkik etmekle yükümlüdürler; komisyon, Anayasa'ya aykırı gördüğü teklifi maddelerine geçmeden reddetmek zorundadır. Nitekim, esas komisyon olarak teklifi görüşen Adalet Komisyonundaki 11 Temmuz 2024 tarihli görüşmelerde teklifin Anayasa'ya aykırılığı iddiaları dile getirilmiş, bu çerçevede verilen 3 önerge görüşülmüş ve Komisyon tarafından reddedilmiş ve Teklif 157 sıra sayısını alarak gündemdeki yerini almıştır. Genel Kurulda teklifin tümü üzerindeki görüşmeler sırasında Anayasa'ya aykırılık iddialarının dile getirilmesi mümkündür. Genel Kurulun bu görüşmelerden sonra Anayasa'ya aykırılık iddialarını ciddi göyerek maddelere geçilmesini reddetme yetkisi bulunmaktadır. Yine, İç Tüzük'ün 84'üncü maddesine göre teklifin belli bir maddesinin Genel Kurulda görüşülmesi sırasında Anayasa'ya aykırı olduğu gerekçesiyle reddini isteyen önergeler diğer önergelerden önce oylanır. Öte yandan, teklife ilişkin olarak serdedilen Anayasa'ya aykırılık iddiaları milletvekilleri tarafından dikkate alınarak teklifin son oylamada reddedilmesi de mümkündür. Görüldüğü gibi, teklifin Anayasa'ya aykırı görülmesi hâlinde gerek komisyonla gerekse Genel Kurulda reddedilmesine imkân tanıyan çok sayıda düzenleme vardır. Usulüne uygun şekilde komisyonla görüşülmüş ve Genel Kurul gündemine girmiş bir teklifin görüşmelerine Anayasa'ya aykırılık iddiasıyla başlanmaması İç Tüzük'e uygun olmayacaktır. Başkanlığımıza bu konuda verilmiş bir yetki de bulunmamaktadır.

Açıkladığım gerekçelerle teklifin görüşmelerine başlama yönündeki tutumunda bir değişiklik bulunmamaktadır. Genel Kurulun bilgisine sunuyorum.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Başkan her aşamada ileri sürülebiliyor, biliyorsunuz.

X.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

BAŞKAN - Şimdi, değerli milletvekilleri, teklifin tümü üzerindeki söz taleplerini karşılayacağım.

İlk söz talebi, Saadet Partisi Grubu adına Antalya Milletvekili Serap Yazıcı Özbudun'a aittir.

Sayın Yazıcı Özbudun, buyurun. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA SERAP YAZICI ÖZBUDUN (Antalya) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Genel Kurulumuzu ve ekranları başında bizleri izleyen seyircilerimizi saygıyla selamlıyorum.

Şu anda görüşmelerine başladığımız kanun teklifini -Sayın Yüksel'in ifade ettiği gibi- 11-12 Temmuz 2023'te kesintisiz yirmi buçuk saat süren görüşmelerde ele almış bulunuyoruz, sadece kırk beş dakikalık bir akşam yemeği molası verilmiştir. Bu hususu özellikle belirtiyorum. Bu, sağlıklı bir görüşme modelidir çünkü bakınız, 11-12 Temmuz üzerinden kaç ay geçti bu teklifi ancak Genel Kurulda görüşüyoruz; demek ki fasıla vererek de bunu görüşebiliriz, daha verimli bir çalışma modeli olabilir.

Şimdi, Anayasa'mızın 2'nci maddesinde yer alan hukuk devleti ilkesi elbette ülkemizde bir normlar hiyerarşisi yaratıyor ve o hiyerarşinin en üst noktasında da doğal olarak Anayasa var, hâliyle kanunlar Anayasa'ya aykırı olamazlar ama Anayasa'mız bu hakikati 11'inci maddesinde ayrıca ve açıkça düzenlemiştir. Bu maddeye göre Anayasa hükümleri yasama, yürütme ve yargı organlarını, idare makamları bağlar; kanunlar Anayasa'ya aykırı olamazlar. Demek ki, biz, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri olarak bizzat Anayasa hükümlerini dikkate almak suretiyle yasama faaliyetlerimizi sürdürmek zorundayız. Bunun doğal sonucu olarak Meclis İhtüzüğü'nün 38'inci maddesi de şu hükme yer veriyor: Komisyonlara sevk edilen kanun teklifleri, önce Anayasa'ya uygunluk yönünden incelenir ve eğer Anayasa'ya aykırılık yönünde haklı gerekçeler varsa maddelere geçilmez, müzakereler sonlandırılır.

Şimdi, doğrudur, Sayın Yüksel söylediler; biz de 11 Temmuz günü başlayan toplantımızda muhalefet partilerine mensup milletvekilleri olarak Anayasa'ya aykırılık sorunlarını uzun uzun dile getirdik. Kendisine şükranlarımı ifade etmek isterim çünkü hepimizin söz hakkını en geniş biçimde tanımıştır. Sorun şu ki o uzun süren tartışmaların içinde çok haklı Anayasa'ya aykırılık gerekçeleri öne sürdüğümüz hâlde bu gerekçelerin hiçbir dikkate alınmamış, Komisyondaki iktidar blokunun sayısal çoğunluğuyla Anayasa'ya aykırı hükümler içeren bu teklif metni kabul edilerek bugün huzuruza gelmiştir. Şimdi ben, bana tanınan süre içinde hangi Anayasa'ya aykırılık sorunları var, onlara kısaca işaret etmek istiyorum.

Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçişle beraber artık hukuk sistemimizde "Bakanlar Kurulu" kavramı kalmamıştır, dolayısıyla yasa yapma sürecinde artık Bakanlar Kurulunun tasarı sunma imkânı yoktur, bu hükümler ilga edilmiştir. Dolayısıyla Anayasa'mızın 88'inci maddesinin emredici hükmü şudur: Ancak kanunlar milletvekilleri tarafından teklifler şeklinde Genel Kurula ve komisyonlara sunulabilir. Peki, şu an incelemeye başladığımız teklif metni bakımından bu kural dikkate alınmış mıdır? Sayın Adalet Bakanımız evvelce basına yaptığı açıklamalarda -ki benim muhalefet şerhimde onun ilgili linkleri var- şunu söylemiştir: "Dokuzuncu yargı paketi üzerinde Bakanlık görevlilerimiz çalışmaktadır." Keza Komisyonda yaptığımız çalışmalar sırasında bizim sorularımıza kimi zaman Komisyonun milletvekili üyeleri cevap verememişler ve o soruların cevapları Adalet Bakanlığı temsilcileri tarafından verilmiştir; bu da çok haklı olarak şu soru işaretini uyandırmaktadır: Bu teklif metni yürütme organınca hazırlanmakta ve milletvekillerine imzalatılarak usulî bir unsur yerine getirilmekte, böylelikle kanun yapma süreci başlamaktadır. Eğer bizim bu şüphelerimiz doğruysa, gerçekten bu süreç böyle şekilleniyorsa burada çok ciddi bir Anayasa'ya aykırılık sorunu vardır çünkü bakanlıkların veya Sayın Cumhurbaşkanının veya saraydaki hukuk müşavirleri veya Hukuk Politikaları Kurulunun kanun teklif etme yetkisi yoktur.

Şimdi gelelim diğer Anayasa'ya aykırılık sorunlarına. Bu kanun da evvelce ele aldığımız pek çok kanun teklifi gibi bir torba kanundur. "Torba kanun" ne demektir sayın milletvekilleri? Bir kanun metniyle yürürlükte olan ve konu yönünden birbiriyle ilişkisiz olan pek çok kanun üzerinde değişiklik getiren hukuk metni demektir. Nitekim, bu metin de 39 maddeden oluşuyor ve yürürlükteki 20 kanun üzerinde değişiklik getiriyor; bu ise başlı başına bir Anayasa'ya aykırılık sorunudur çünkü Anayasa'mızın 2'nci maddesinin içerdiği hukuk devleti ilkesinin zorunlu unsurlarından biri hukuki belirlilik ve öngörülebilirlik ilkesidir. Nedir bu ilke? Bu ilke şunu emrediyor: Bir hukuk metninin ortalama bir yurttaş tarafından okunduğunda anlaşılır olması ve gene ortalama bir yurttaş tarafından erişilebilir olmasını emrediyor. Peki, huzurumuza getirilen bu torba kanunların ve şu anki teklifin özelliği nedir? Açınız, bakınız maddelere: "Bu kanunun falanca maddesi, yürürlükteki falanca kanunun falanca maddesinin falanca fıkrasındaki falanca kelimeyi yürürlükten kaldırmakta, aşağıdaki falanca ifadeleri eklemektedir." Bu metni okuyan hiç kimse -hukuk âlimi de olsa- bununla hukuk dünyasında yapılan değişikliğin ne olduğunu anlayamaz. Hans Kelsen'i mezarından kaldıran, getirin -ünlü bir hukuk profesörüdür- o dahi anlayamaz. Peki, bu madde gerekçelerine baktığınızda, onlar bize yardımcı oluyor mu? Hayır, onlar da olmuyor. Yapılan değişikliklerin hangi sebeple getirildiğini ve hukuk âleminde yaratacağı sonuçları bilmeye imkân yoktur. Dolayısıyla mesleği hukuk olanların dahi anlayamayacakları metinlerin yazımı, aslında hukuk devletinin belirlilik ilkesinin apaçık ihlalidir ve bizim Anayasa Mahkememiz de pek çok kararında belirlilik ilkesinin hukuk devletinin bir unsuru olduğunu, buna riayet edilmemesinin Anayasa'ya bir aykırılık sorunu olduğunu, dolayısıyla bu tür yasal düzenlemelerin iptal edilmesi gerektiğini belirtmiştir; yine, benim muhalefet şerhimde o kararları görmemiz mümkündür.

Şimdi, bu sorundan kaynaklanan başka bir hukuki sorun daha var. Biliyorsunuz, Türkiye'nin en önemli yargılama sorunlarından biri, yargılama süreçlerinin uzunluğu yani adil yargılanma ilkesinin, bu yolla hukuk devletinin ihlali. İşte, bu torba kanunlar içerdikleri anlaşılmasız düzenlemeler sebebiyle hukuku uygulayan yargı kuruluşları bakımından ve savunma makamı bakımından çok ciddi bir güçlük yaratmakta, dolayısıyla yargılamaların yavaşlamasının önemli bir sebebini oluşturmaktadır; bu yönüyle de Anayasa'mızın 36'ncı maddesini ihlal etmektedir. Hâliyle, bu ısrarın neden sürdürüldüğünü de anlamamız mümkün değildir.

Şimdi, gelelim, kamuoyunun gözünün kulağının bu teklif metninde olmasına yol açan, teklifin 15'inci maddesinin içerdiği hükme. Bu hüküm ne diyor? Bu hüküm, evli kadının kullanacağı soyadına ilişkin bir düzenlemeye yer veriyor. Şimdi, bununla ilgili bir tarihî geçmiş ifade etmek isterim. Ayten Ünal Tekeli adlı yurttaşımız evli olması ve kocasının soyadını kullanma zorunluluğu sebebiyle Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine başvurmuş ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi de bu soyadı zorunluluğunu yani kocasının soyadını taşıma zorunluluğunu da sözleşmenin 8'inci ve 14'üncü maddesinin ihlali olarak görmüştür. Hâliyle, bu, 1989'dan beri Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarının bağlayıcılığını kabul eden Türkiye için bir ihlal anlamına gelmektedir, öte yandan, Anayasa'mızın 90'ıncı maddesinin de ihlali anlamına gelmektedir. Ancak sorun burada bitmiyor; 15'inci madde aslında Türk Medeni Kanunu'nun konuya ilişkin 187'nci maddesini iptal eden Anayasa Mahkemesi kararının gereği olarak -sözüm ona- bir düzenleme içeriyor ama düzenlemeyi okuduğunuzda ciddi bir kurnazlık görüyorsunuz çünkü iptal edilen hüküm ile getirilen 15'inci madde arasında birtakım küçük sözcük farkları dışında hukuki sonuçları yönünden hiçbir fark yok. Dolayısıyla, biz uzun süren o tartışmalar içinde bunu beyan ettik ve burada ciddi bir Anayasa'ya aykırılık sorunu olduğunu söyledik çünkü Anayasa'mızın 153'üncü maddesinin emredici hükmü çok açık: "Anayasa Mahkemesi kararları kesindir. Yasama, yürütme ve yargı organlarını, idari makamları bağlar." diyor. Hâliyle, Anayasa Mahkemesi kararının gereği olan bir düzenlemeyi getirmemiş olmak, tam aksine

onun iptal ettiği bir hükmü sözcük farklarıyla aynen getirmek bir Anayasa ihlalidir ve bu konuda çok ısrarlı olduğumuz için sonuçta Sayın Yüksel bize şunu garanti etti -tutanaklarda var- dedi ki: "Tamam, sizin bütün bu itirazlarınızı biz değerlendireceğiz ve bu teklif Genel Kurula sevk edildiği zaman mutlaka biz bunu metinden çıkaracağız ve sizin Anayasa'ya aykırılık itirazlarınıza uygun yeni bir metin getireceğiz." Ümit ederim ki bu gerçekleşir, böylece Meclisimiz Anayasa'ya uyma yükümlülüğünü de yerine getirmiş olur.

Şimdi gelelim bir başka problematik maddeye. Bu teklifin 28'inci maddesinde çok ilginç bir hüküm var. Madde, Hâkimler ve Savcılar Kurulundaki tetkik hâkimlerine ilişkin bir kadro ihdasını düzenliyor. Gerekçeye baktığınızda gene anlaşılmaz ifadeler var ama üç ayrı Anayasa Mahkemesi kararına referans verildiğini görüyorsunuz yani sözüm ona, o kararların gereği olan bir düzenleme getirilmiş. Peki, kararları okuduğunuzda ne görüyorsunuz? Kararları okuduğunuzda Cumhurbaşkanlığının 63, 91 ve 111 sayılı Kararnamelerinin Anayasa'ya aykırı bulunduğunu, dolayısıyla Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edildiğini ve bu kararların gereği olarak da -belli bir süre öngörüyor Anayasa Mahkemesi- gerekli işlemlerin yapılmasını emrediyor. Peki, süre ne zaman doluyor? Süre 29 Haziran 2024'te doluyor yani bu teklif bizim önümüze geldiğinde çoktan o süre aşılmış durumda. Bunu, bu sorunu çözmek için bu teklif 37'nci maddesinde şu hükmü getiriyor: "Teklifin 28'inci maddesi 29 Haziran 2024 itibarıyla yürürlüğe girer." diyor. Bakınız, şimdi bu teklif, eğer burada normal bir süreç içinde görüşülür kabul edilirse en iyi ihtimalle kasımın ilk hafta sonunda veya ikinci haftasında Sayın Cumhurbaşkanını tarafından imzalanıp yürürlüğe girecek yani böylece, 11'inci aydan 6'ncı aya dönük bir düzenleme kabul edilmiş olacak; geçmişe yürüyen bir hukuk kuralı. Peki, bunu ilk defa mı yapıyorsunuz? Hayır, pek çok kez yapıldı; daha önce 2 Mayıs 2024'te kabul edilen, 23 Mayıs 2024'te kabul edilen buradaki kanunlar da -gene torba kanunlardı- geçmişe yürüyen maddeler içeriyordu ve dolayısıyla, burada, iktidar bloku ısrarla ve inatla geçmişe yürüyen kanun teklifleri getirerek hukuk devleti ilkesini ihlal etmektedir, bu çok ciddi bir Anayasa'ya aykırılık sorunudur ve bizlerin de toplumun da bu anayasasızlaştırmaya alışmamızı ve boyun eğmemizi beklemektedirler. Ben bunun mutlaka düzeltilmesi gerektiğini vurgulamak istiyorum.

Şimdi gelelim teklifin bir başka problemli maddesine: 36'nci madde. Bu madde ne getiriyor? Bu madde fevkalade karmaşık bir üslupla yazılmış; maddeyi okuyup anlamak için üstün zekâlı olmak dahi yetmez, defalarca okumanız lazım. Bir kere, bu yönüyle bu madde hukuk devletinin belirlik ilkesini ihlal etmektedir. Neden sayın milletvekilleri? Hukuk kurallarının vazedilme sebebi nedir? Bu kuralları kamu makamları tereddütsüzce anlayacak, tereddütsüzce uygulayacak, yurttaşlar da bu kuralları anlayacak ve hayatlarını ona göre planlayacaklardır ama siz bu kadar anlaşılmaz maddeler yazarsanız bunu ne kamu makamları anlayabilir ne yurttaşlar anlayabilir. Dolayısıyla, bu madde de hukuk devletini ihlal etmektedir. Ama sorun burada bitmiyor, maddenin içeriğini mealen aktarıyorum, şunu söylüyor: Kuvvetli suç şüphesi hâlinde şirketlerin mal varlıklarına el konulabileceğini, kayyum atanabileceğini, kayyumun TMSF olacağını ve görev süresinin beş yıl olacağını söylüyor. Şimdi, burada da çok ciddi Anayasa'ya aykırılık sorunları var. Hukuk devletinin çok yerleşik kurallarından biri şudur: Yargılamasız ceza olmaz. Oysa burada yargılamasız ceza olan bir hükmü getirmişlerdir, bu, Anayasa ihlalidir. Sorun burada da bitmiyor, yine Anayasa'mızın hukuk devletini düzenleyen 2'nci maddesi gereğince ve 38'inci maddesi gereğince sanığın masumiyeti karinesi vardır; hâliyle, yargılaması yapılan bir sanık masumdur, eğer yargılama sonucunda maddi âlemde tezahür eden fiillerinin suç teşkil ettiğine hükmolunursa kendisine ceza verilebilir. Oysa burada sadece bir şüpheye istinaden siz bir mal varlığına el koyuyorsunuz, beş yıl süreyle orayı yönetiyorsunuz ve böylece o mal varlığının akıbeti belirsiz hâle geliyor. Peki, Anayasa'ya aykırılık sorunu bununla bitiyor mu? Hayır, bitmiyor çünkü bu hüküm aynı zamanda Anayasa'mızın 35'inci maddesinde, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 1 Numaralı Protokolü'nün 1'inci maddesinde düzenlenen mülkiyet hakkının ihlali anlamına gelmektedir. Dolayısıyla, bu hüküm yürürlüğe girdiği takdirde eğer ilgililer Türkiye'de sonuç elde edemezse Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine başvuracaklardır ve orada Türkiye, mülkiyet hakkını ihlal etmiş olacağından tazminata mahkûm edilecektir. Yani, burada apaçık, hukuku ihlal eden kurallar getirilerek biz yurttaşların vergileri çarçur edilmektedir. Dolayısıyla, bu hükmün tekliften çıkarılması gerekir ama bu hükümle ilgili söyleyeceklerim bitmedi değerli milletvekilleri. Aslında, bu hüküm sekizinci yargı paketinin 22'nci maddesinde de yer alıyordu ve biz burada bunu eleştirdik ve o eleştiriler nasıl olduysa sonuç doğurdu, bir gece geç bir saatte bu, teklif maddesinden çekildi ve ben çok iyi hatırlıyorum -tutanaklarda var- burada yaptığım konuşmada şunu söyledim: "Gerçekten, çok teşekkür ediyoruz gerçekleştirmeye dikkate aldığınız için ama büyük endişelerim var: Bu, bir başka pakette, bir başka görüntü içinde mutlaka karşımıza gelecektir." dedim. Ne yazık ki tahminlerim doğru çıkmıştır, bu paket içinde karşımıza gelmiştir.

Değerli milletvekilleri, bu paket çok ciddi hukuka aykırılık sorunları içermektedir ve Türkiye, uzun yıllardan beri bir anayasasızlaştırılma, bir hukuksuzlaştırılma sürecinin içinden geçmektedir, bu paket de aslında bu sürece katkı sunmaktadır. Dolayısıyla, yargı sistemimizde iyileştirme, demokratikleştirme, hak ve özgürlüklerimizi güvence altına alma gibi bir hüküm içermemektedir.

Şimdi pakette ilgili bir başka hususa değineceğim. Teklifin 4'üncü maddesini incelediğimiz zaman, hukuk mesleğinin icrasıyla ilgili giriş sınavlarının kapsamının konu yönünden genişletildiğini görüyoruz. Bu yolla, hukuk mesleğinin icrasının kalitesinin yükselmesi amaçlanıyormuş. Değerli milletvekilleri, 9'u Kıbrıs'ta, geri kalanı Türkiye'de olmak kaydıyla toplam 92 hukuk fakültesine sahibiz ve bu 92 hukuk fakültesine sahibiz ve bu 92 hukuk fakültesinde öğretim kadroları fevkalade yetersiz, kütüphane imkânları fevkalade yetersiz ve hâlihazırda bu 92 hukuk fakültesinde 76 binin üzerinde kayıtlı öğrenci var. Dolayısıyla eğer hukuk fakültelerinin eğitimlerinin kalitesini yükseltirsek gerçekten soruna çare bulabiliriz. Yoksa böyle palyatif, göstermelik tedbirlerle o torba kanuna bir madde atarak, öteki torba kanuna başka madde atarak Türkiye'deki hukuksuzluk sorununu çözme imkânı mevcut değildir. Hatta, size bir hususu daha belirteyim, 22-23 Ekimde de yani geçtiğimiz hafta Adalet Komisyonunda başka bir teklif aldık arkadaşlar ve bu teklifin içinde de paradoksal olarak şöyle bir hüküm vardı: Avukatlık mesleğini icra edecilere kolaylık sağlayan bir hüküm vardı. Ben orada da belirttim, bu teklif metinlerini hazırlayan arkadaşlarımızın zihninde ciddi bir kafa karışıklığı var. Hukuk mesleğinin icrasını kolaylaştırmak mı istiyoruz, zorlaştırmak mı istiyoruz, asıl hedefimiz ne? Asıl hedefimiz Türkiye'de hukukun üstünlüğünü, Anayasa'nın üstünlüğünü hâkim kılmak ve Türkiye'de herkesin ayırım gözetilmeksizin yarına ve geleceğe güvenle bakabileceği bir ortam yaratmak olmalıdır. Oysa biz, her sabah güne başka bir Anayasa'ya aykırılık sorunuyla başlıyoruz, içimizi acıtan başka başka olaylara tanıklık yapıyoruz; Narin cinayeti, Rojin'in ölümü, İstanbul'da 2 kadının kısa aralıklarla cinayete kurban gitmesi, bunlardan birisinin kafasının kesilip annesinin önüne atılması, yenidoğan çetesi, hayat hakkımızı emanet ettiğimiz sağlık kuruluşlarının cinayet şebekelerinin eline geçmesi... Bunlara çözüm bulmamız gerekirken, biz, maalesef, Adalet Komisyonunu ve Genel Kurulu Anayasa'ya aykırı çeşitli tekliflerle meşgul ediyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Yazıcı Özbudun, lütfen tamamlayın

SERAP YAZICI ÖZBUDUN (Devamla) – Tamamlıyorum.

Tabii, bu, sonunda Anayasa Mahkemesine gidecek, Anayasa Mahkemesini de meşgul etmiş olacağız. Oysa, işi baştan sağlam tutabiliriz, hukuka uygun düzenleme yapmaya itina edebiliriz. Bu, Anayasa'mızın hepimize yönelik açık emridir.

Beni sabırla dinlediğiniz için hepinizi saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Yazıcı Özbudun, teşekkür ediyorum.

Teklifin tümü üzerinde ikinci söz, İYİ Parti Grubu adına Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'a ait.

Sayın Olgun, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA HAKAN ŞEREF OLGUN (Afyonkarahisar) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün burada "dokuzuncu yargı paketi" olarak anılan, büyük bir hukuki değişiklik ve katkı gibi sunulan, ancak kanun yapma tekniğine, hukuki belirlilik, öngörülebilirlik, güvenlik ilkelerine aykırı olarak verilen teklifi görüşmek üzere toplandık. Aynı zamanda, Anayasa'ya aykırı bulunup iptal edilen hükümlerden ya aynı hükmün yeniden getirildiği ya da kelime cambazlığıyla değiştirilmiş gibi gösterildiği görülmüştür.

Hukuk, bu ülkede iktidarın oyuncağı hâline gelmiş, yargı sistemi adaletin teminatı olmaktan çıkmış, siyasi hesapların aracı hâline gelmiştir. Artık, bu ülkedeki değerli hukuk profesörleri, akademisyenler mesleklerine yabancılaşmış, motivasyonları kırılmıştır. Türk halkı hukuka yabancılaşmış, devletin hukuku temin ettiğine olan inancını yitirmiştir. Doktor, Sağlık Bakanlığına; savcı, Adalet Bakanlığına; polis, İçişleri Bakanlığına güvenmiyor ve Türk milleti ne sizlere ne de devlete artık güvenmiyor. Görüşüğüm çok değerli hocalarımız ders anlatmanın bile içlerinden gelmediğini ifade ediyorlar. Hukuka apaçık aykırı olarak verilen kararları ve Anayasa'ya apaçık aykırı getirilen düzenlemeleri öğrencilerine anlatırken çaresiz kalıyorlar. Hukukçu olmasına rağmen, aynı düzenlemelerle getirilen, Anayasa'ya açıkça aykırı olan, Anayasa Mahkemesi iptal kararlarına imza atan iktidar vekillerine sormak istiyorum: Açıkça Anayasa'yı çiğnemekte bir beis görmüyor musunuz, yoksa hukuka artık üstünlerin hukuku olarak mı bakıyorsunuz?

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bilindiği üzere, Türkiye'de AK PARTİ öncesi Anayasa Mahkemesine bireysel başvuru usulü yoktu. Bu usul AK PARTİ iktidarı döneminde AK PARTİ'li milletvekillerinin teklifiyle hazırlanan 2010 yılı Anayasa değişiklikleriyle getirilmişti. Söz konusu kanun tasarısının altında o zamanki Başbakanın ve bütün bakanların imzası vardı. Kanunun kabul edildiği 30 Mart 2011 tarihinde ise Türkiye Büyük Millet Meclisindeki çoğunluk AK PARTİ lehinedir. Madem Anayasa Mahkemesinin bireysel başvuru kararlarına karşı çıkacaktınız ne diye Anayasa Mahkemesine bireysel başvuru hakkını tanıdınız? Madem Anayasa Mahkemesinin bireysel başvuru kararlarına uyulmamasını teşvik edecektiniz ne diye 6216 sayılı Kanun'un 50'nci ve 66'ncı maddeleri kabul ettiniz? Hukukun birinci ilkesi kendi koyduğunuz kuralara uy ilkesidir. Uymayacağınız kuralı boşu boşuna koymayınız, koyduğunuz kurala da uyunuz. Gerçi sizler maç oynanırken kural değiştiren, seçim günü mühürsüz pusulayı geçerli sayan, kendi mührüne, kendi kararlarına yabancılaşmış bir iktidarsınız. Yani Nazi Partisi ne kadar sosyalist ise Adalet ve Kalkınma Partisi de o kadar adaletlidir. Sayın iktidar milletvekillerine sesleniyorum: Oldu olacak, Anayasa'mızı ve Anayasa Mahkemesini kaldırın, olsun bitsin; biz de boşu boşuna Anayasa'ya güvenerek kendimizi kandırmayalım.

Sayın Başkan, hukuk devletine inanan gerçek hukukçu milletvekilleri; şu an görüşmekte olduğumuz kanun teklifinde, Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilen kanun maddelerinin yarattığı kanun boşluğunu gidermek için getirilen 15 madde dışında hiçbirinin önceliği, hatta çoğunun gereği bulunmamaktadır. Az önce ifade ettiğim üzere, adı bile olmayan bir kanunun içine yerleştirdiğiniz bazı düzenlemeler tekrar Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilecek ve tekrar önümüze gelecektir. Bunlar nelerdir, bir bakalım. Bir, kadının soyadı düzenlemesi. Anayasa Mahkemesinin iptal kararına rağmen, iptal edilen hükmü aynen geri getirmeye çalışmak; hukukun temel ilkelerini ayaklar altına almak olacaktır, eşler arasında cinsiyet temelli farklı muameleyi aynen muhafaza etmek suretiyle Anayasa Mahkemesinin kararına ve uluslararası sözleşme hükümlerine açıkça aykırıdır.

Bir diğer konu, kanun teklifinin 3'üncü maddesinde yer alan Avukatlık Kanunu'nun 180'inci maddesindeki adli yardım ödenekleriyle ilgili düzenleme de Anayasa'ya aykırıdır. Adli yardım ödenəğünün yüzde 40'ının o ilde bulunan barolar arasında eşit olarak, kalan yüzde 60 oranında gelir ise baroların üye sayıları doğrultusunda dağıtılıyordu. Dokuzuncu yargı paketinde bu oranın yüzde 30 olarak yine "ölçülülük" ve "orantılılık" ilkelerine aykırı olarak belirlenmesi teklif edilmişti. Etki analizi yapılmış mıdır? Nasıl bir çalışma yapılmıştır da oran yüzde 30'a çekilmiştir, bunu da anlamak mümkün değildir.

Diğer konu, daha önce, sekizinci yargı paketinin 22'nci maddesinin beşinci fıkrasında gizlenerek getirilmeye çalışılan kayyum meselesi. Daha önce, yargı paketinin 22'nci maddesinin beşinci fıkrasında belirtilen, kayyumlara dokunulmazlık zırrı öngörmekte olan düzenleme Meclis Genel Kurulunda yoğun tartışmalardan sonra geri çekilmişti. Sonrasında, dokuzuncu yargı paketi teklifinde yer alan bu maddede dokunulmazlık olmasa da Bankacılık Kanunu'nun 127'nci maddesinin altıncı fıkrasının son cümlesiyle kayyumlara kısmi sorumsuzluk verilmektedir; yani teklif yumuşatılarak tekrar önümüze getirilmiştir.

Kayyum mekanizması, durumu geçici süre idare etmek için oluşturulmuştur; hâl böyleyken, düzenlemede beş yıl gibi bir sürenin yer alması kabul edilemez. Kayyumluk kalıcı bir mekanizmaya dönüştürölmek istenmektedir. Mülkiyet hakkının kullanımında sermayedarın malı üzerinde ilgisiz kişilerin tasarruf yapma yetkisi olacağı için bu, doğrudan mülkiyet hakkının gaspı anlamına gelmektedir. Şu anda bile yetkisi sınırlı, sorumluluğı olan kayyumların görevlerini ne kadar esnetip neler yaptıklarını gördükten sonra, sorumsuz kılınan bir kayyumun yapabileceklerini tahayyöl etmek çok da zor değil.

TMSF'nin geçmişteki deneyimli ve eğitimli yönetici kadroları süreç içinde değişti, yerlerine iktidar tarafından yeni atamalar yapıldı. 15 Temmuz sonrası Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna FETÖ'yle bağlantılı olan şirketleri aldılar, devrettiler; başlarına da birer kayyum atadılar. Bu kayyumların çoğı da şirketleri babalarının çiftliğı gibi hesapsızca yönetmeye kalktılar. Burada Boydak Holdinge atanan kayyumun 20 milyon avroyla ortadan kaybolması hadisesine de dikkat çekmek istiyorum. "Yolsuzluklarla mücadele edeceğim." diye iktidara gelen bir parti iktidarında, 20 milyon avroluk yolsuzluğun, bırakın hemen takip edilip ceza verilmesini, gündem bile olmaması bize neyi göstermektedir? Aktif büyüklüğü 70 milyar liranın üzerinde olan 682 şirkette kayyumların yolsuzlukları araştırılsın yönündeki araştırma önermeleri AK PARTİ ve MHP oylarıyla reddedilmektedir, tıpkı muhalefet partilerinin yıllardır "FETÖ'nün siyasi ayağı araştırılsın." diye verdikleri araştırma önermelerini reddettikleri gibi.

Sayın Başkan, çok değerli milletvekilleri; cezaevlerinde bir umut düzenlemesi bekleyen, infaz düzenlemesi bekleyen 31 Temmuz mağdurları, dörtte dört mükerrer suç mağdurları, hasta, engelli mahkûmların ve mahkûm ailelerinin umutları bu yargı paketiyle de boşa çıkarılmıştır. "Aman cezasızlık algısı oluşmasın." diye ölmek üzere olan insanları matematik hesabıyla cezaevinde tutmaksa bence reform değil eziyettir, vicdansızlıktır. Cezaevlerindeki mahkûmların aile ikametgâhlarının bulunduğu illerdeki cezaevlerine nakledilmeleri için düzenleme yapılmalı, mahkûm aileleri de cezalandırmaktan vazgeçmelidir. Adalet Bakanlığının verilerine göre Türkiye'de 404 cezaevi bulunmaktadır. Bu cezaevlerinin toplam kapasitesi 295 bin kişi iken 305 bin hükümlü ve 52 bin tutuklu, toplamda 357 bin kişi hapse yatmaktadır. Neredeyse 62 bin suçlu ya da şüphelinin barınma imkânı yoktur. Gelin, cezaevlerinin şartlarını iyileştirici çalışmaları yapalım, adil bir infaz düzenlemesi getirelim, hukukun evrensel ilkelerinden vazgeçmeyelim. Bir gün gelecek iktidarınız son bulacak, o zaman sizlerin de ola ki herhangi bir sebeple yargılandığınızda, adil ve hukuka uygun yargılanacağınızın teminatının hukukun evrensel ilkeleri olacağını unutmayın. Demokles'in kılıcını hâkim ve savcıların üzerinden çekin, iktidarınızı hukukla sınırlandırın.

Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; burada Adalet Bakanlığı bürokratlarının hazırladığı, Türkiye Büyük Millet Meclisinde el kaldırıp indirerek sayısal çoğunluğı göre sonuçlanan kanun teklifi görüşölürken, bakın, bir gencimizin mesajını sizlerle buluşturacağım. Kanun teklifleri hazırlanırken iktidarın ihtiyaçları değil halkımızın ihtiyaçlarının ne olduğuna dair bir gencimizin isyanını dinletmek istiyorum.

(Hatibin cep telefonundan bir video izletmeye başlaması)

BAŞKAN – Sayın Şeref Olgun... Hakan Bey...

(Hatibin cep telefonundan bir video izletmeye devam etmesi)

(Mikrofon Başkan tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Olgun, lütfen efendim.

HAKAN ŞEREF OLGUN (Devamla) – Gencimizin talebini Meclise iletiyorum.

BAŞKAN – İç Tüzük'e çok açık aykırı bir şey. Lütfen, siz ifade edin efendim. Ama bu, İç Tüzük açısından çok açık bir aykırılık oluşturuyor. Lütfen, beraber İç Tüzük'e saygı duyalım.

HAKAN ŞEREF OLGUN (Devamla) – Cezaevlerinde yapılacak düzenleme ve yeni cezaevleri yapılarak kapasitenin artırılması, suç makinesi olarak sokaklarda gezenlerin de cezalarını çekmesini sağlayacaktır. Mevcut İnfaz Yasası'nın uygulanmasındaki sorunlar cezasızlık hissiyatını artırmış ve toplumsal güvenliği tehdit eder hâle gelmiştir. Hükûmet, suçluları içeri atmaktan ve yeni cezaevleri yapmaktan imtina ederken, sapıkların, hırsızların ve canilerin dışarıda serbestçe dolaşmasına müsaade etmektedir. Suçluların çoğu uyuşturucu bağımlısı; denetimli serbestliğin ise neredeyse yüzde 60'ı uyuşturucuya bağlı suçlardan oluşmaktadır. Yasal düzenlemelerin eksikliği, suçluların salıverilmesi, dışarıdaki durumun âdeta bir açık hava cezaevine dönüşmesine yol açmaktadır. Bu ihmaller silsilesinden yararlanan ve onlarca dosyası olmasına rağmen, sokaklarda elini kolunu sallaya sallaya gezen suçlular da masum insanların canına kastetmeye devam etmektedir.

Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; yargı reformları, adı üzerinde, yenilik getirici, geliştirici, verim sağlayıcı düzenlemelerdir. İptal edilen Anayasa Mahkemesi kararlarının yarattığı hukuki boşluğu Anayasa'ya uygun bir düzenlemeyle doldurmak yerine, yine Anayasa'ya aykırı davranıldığı görülmektedir. Bu kadar cüretkâr bir biçimde Anayasa'ya aykırı davranan iktidarın yeni bir anayasa gerekliliğinden söz etmesi de abesle iştigaldir. Yürürlükteki Anayasa'yı beğenir beğenmezsiniz ancak açıkça ilga etmeye ve bu şekilde bu Anayasa'yla kurulmuş olan yasama, yürütme ve yargı organlarını ortadan kaldırmaya veya bunların anayasal görevlerini yapmasını engellemeye teşebbüs ederseniz, ceza hukuku bakımından suç işlersiniz ki, şu anda yaptığınız da tam olarak budur. Anayasa tanımayan, Anayasa'ya uymayan, Anayasa Mahkemesini takmayan AKP iktidarı yeni bir anayasa yapamaz çünkü; kimse, kendi yaptığı bir anayasaya uyacağını da garanti edemez. Türkiye'nin mevcut koşullarda yeni bir anayasaya değil, Anayasa'ya uyan bir iktidara ihtiyacı vardır. Türkiye, Anayasa Mahkemesi kararlarını uygulamadığı gibi Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarının icrasını da ihmal etmekte ve bu kararların gerektirdiği düzeltici önlemleri almamaktadır. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi 2023 yılı istatistik raporuna göre, geçtiğimiz yıl, bekleyen en yüksek başvuru sayısına sahip ülke Türkiye olmuştur. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi verilerine göre mahkemenin 68.450 davalık toplam dava yükünün 23.397'sini Türkiye menşeli davalar oluşturdu. Türkiye, 2023 yılında en çok adil yargılanma hakkının ihlali ve güvenlik ve özgürlük hakkının ihlali konularında mahkûm edilmiştir. Bu açıdan, Türkiye'nin demokratik bir hukuk devleti olarak itibarını sizlerin takdirine sunuyorum.

Sayın milletvekilleri, yargıda yaşanan sorunlar malumunuz, defalarca dile getirdik, en son sekizinci yargı paketi görüşmelerinde de izah ettik. Yargıda bir an önce çözülmesi gereken; uzun yargılamalar, yargının siyasallaşması, hukuka güven endeksinde son sıralarda yer almamız, yargıda rüşvet iddiaları, liyakatsiz atamalar ve daha birçok sorununuz artarak devam etmektedir. Devletimizin temeli olan yargıda yaşanan çürüme, böyle göstermelik yargı reformu adı altında getirilen paketlerle giderilemez. Sanki yargı bütünüyle iktidarın etkisine alınmaya çalışılmıyormuş gibi, gerçekten bağımsız ve tarafsız bir yargı isteniyormuş ve savunuluyormuş gibi dile getirilen yargı reformu söylemleri yaşananlar karşısında hiçbir anlam ifade etmemektedir. Kuvvetler ayrılığını tesis etmeden, güçlendirilmiş parlamenter sistemini hâkim kılmadan bu çürümeyi gideremezsiniz. Şu an içinde bulunduğumuz ekonomik darboğazda olmamız hukukun çökertilmesi sonucu olduğuna göre, öncelikle hukukun inşasıyla işe başlamak gerekir. Bunun için öncelikle bütün yetkileri tek kişide toplamaktan vazgeçip yetkileri farklı kişi, kurul ve kurumlar arasında paylaşmak zorundayız.

(Uğultular)

BAŞKAN – Sayın Olgun, bir dakikanızı rica edeyim.

Değerli milletvekilleri, Genel Kurulda gerçekten büyük bir uğultu var, lütfen hatibi saygıyla dinleyelim. Uğultuya neden olmayacak kısık sesle konuşulabilir ama lütfen hatibin konuşmalarını örtecek bir sesle konuşmayalım.

Sayın Olgun, buyurun.

HAKAN ŞEREF OLGUN (Devamla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tarikat ve cemaatlerin yargı üzerindeki etkisinden de söz etmek istiyorum. Son yıllarda ülkemizde yargının siyasi araç olarak kullanıldığı ve tarikat ve cemaatlerin yargı süreçlerinde etkin rol aldığı iddiaları sıkça gündeme gelmektedir. Anayasa Mahkemesi ve Yüksek Seçim Kurulu gibi kritik kurumlarda yapılan seçimlerde tarikat ve cemaatlerin siyasi pazarlıklarda bulunduğu da bilinen bir gerçektir. Hatırlayın, en son yapılan Yargıtay Başkanlığı seçimlerini. 25 Martta başlayan seçimler 14 Mayıs'ta ve 37'nci turda tamamlandı yani Yargıtay gibi bir yüksek yargı organı elli günde başkanını seçebildi. Neden? Çünkü yargıçların birtakım dinî ve siyasi grupların kontrolü altında olduğunu ve özgür iradesiyle oy kullanmadığını bizzat ifade eden hâkimler olduğunu biliyoruz, siz de biliyorsunuz. Gruplar arasındaki pazarlıklar sürdüğü için seçim çıkmaza girdi. Cemaatler asli fonksiyonlarından çıkıp çıkar grubuna, iş takibine, bürokrasiye adam yerleştirmeye dönüştü. Millî güvenlik sorunu olmaya başladılar. FETÖ deşifre oldu; ordu, emniyet, yargı içindekiler belki tasfiye edildi ancak bu gidişle, bu tarikat ve cemaat kurumlarımıza dolduruldukça, cemaatlerin sadece isimleri değiştikçe gelecekte de aynı tehditle karşı karşıya olacağız.

FETÖ tasfiye olurken yerlerine yeni FETÖ adayları çıktı. Bununla birlikte, yargıdaki kapalı mülakat sistemlerinin tekrar gündeme gelmesi ve bu sistemlerin iktidar tarafından manipülasyon aracı olarak kullanılması, tarikat-cemaat yapılanmalarının yargıda bu denli normalleşmesi endişe verici bir gerçektir. Türkiye'nin yakın zamandaki en büyük millî güvenlik tehditlerinden biri olan Fetullah Gülen öldü. Hepimiz biliyoruz ki ölüm tarihi on iki sene evvel olsa iktidar vekilleri Pensilvanya'ya uçak kaldırır, cenazede ön safta görüntü vermek için birbirlerini çiğnerlerdi. Hatta cenazesi Türkiye'ye getirilir, devlet protokolüyle defnedilir. Görüyoruz ki iktidar partisi açısından en önemli mesele siyasi ilkeler değil, konjonktürdür.

Buradan sizlere bu vesileyle tarihî bir uyarı da yapayım. Konjonktürün kuyruğa takılıp İmralı canisine yönelik söylediğiniz sözler ve takındığınız tavır da gelecekte açıklamakta zorluk çekeceğiniz meselelerden biri olacak. Birilerinin FETÖ "tweet"lerini silmek zorunda kaldığı gibi sizler de destek açıklamalarınızı sileceksiniz. Meclis kürsüsünden bu uyarıyı da tarihe geçmiş olalım.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Hükûmet 15 Temmuz darbe girişimini yanlış etüt etmiş, sorunun sadece FETÖ olduğunu sanmıştır. 15 Temmuz sonrası boşaltılan kadrolara da farklı tarikat ve cemaatlerin müritlerini kendilerine has alım yöntemleriyle devletin kritik noktalarına yerleştirmiştir. Adalet Bakanlığından İçişleri Bakanlığına, Sağlık Bakanlığından Millî Eğitim Bakanlığına neredeyse bütün kurumlar Hükûmete yakın tarikat ve cemaatlerin mensuplarıyla dolup taşmıştır. Amerikan muhbiri Fetullah Gülen'in ölümü ne FETÖ'nün ne tarikatların tehdit oluşturmasını sona erdirmiştir ne de erdirecektir. Gülen'in kurduğu cemaatin uluslararası ve yerel iş birlikçilerinin siyasi bağlantıları açığa çıkarılmadığı ve muhtemel liderliğe yönelik operasyon yapılmadığı sürece bu ölüm hiçbir şeyi değiştirmeyecektir, hatta Gülen'in ele geçirilmeden vefat etmesi dosyanın aydınlatılmasını

daha da zorlaştıracaktır. Başta laiklik olmak üzere cumhuriyetin kazanımlarını, bilimi, demokrasiyi ve insan haklarını tehdit eden, kamuda örgütlenmesine izin verilen yüzlerce tarikat yapısı bulunmaktadır. Cumhuriyetin hukukunun etkin bir şekilde uygulanması sağlanmadığı sürece bu tehlike asla ortadan kalkmayacaktır. Siyasetçiler cumhuriyetin temel ilkelerini sadece bir yemin gibi okuyup ondan sonra hangi tarikattan, cemaatten oy alırsın kaygısı taşıdığı ve bu tahkikatlarla temas içinde olduğu sürece "temiz yargı" söylemi sadece bir hayalden ibaret kalacaktır.

Bu nedenle tüm Genel Kurula sesleniyorum: Bu yargı paketlerini gerçekten olması gerektiği gibi halkımızın, Türkiye Cumhuriyeti'nin menfaatlerine uygun, bireyin haklarına saygı gösterecek şekilde yapalım diyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Olgun, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Kırıkkale Milletvekili Halil Öztürk'e ait.

Sayın Öztürk, buyurun. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA HALİL ÖZTÜRK (Kırıkkale) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz aldım. Genel Kurulu ve ekranları başında izleyen değerli izleyicileri saygıyla selamlıyorum.

Dün, Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunun 101'inci yılını büyük bir coşkuyla kutladık. İnaniyorum ki daha yüzyıllar boyunca hür ve müstakil Türkiye Cumhuriyeti çatısı altında, ay yıldızlı al bayrağın gölgesinde bir ve beraber yaşamaya devam edeceğiz. Türkiye Cumhuriyeti, Türk milletinin azim ve inancıdır. Türkiye Cumhuriyeti, kanla kazanılmış ebedî vatanıdır. Türkiye Cumhuriyeti, devlet olma kudretinin iftiharıdır. Türkiye Cumhuriyeti, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün bağımsızlık anıtıdır. Türkiye Cumhuriyeti'nin 101'inci kuruluş yıl dönümünü bir kez daha kutluyor, başta Gazi Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere Millî Mücadele kahramanlarımızı ve mukaddesatımız için canını vermiş tüm şehitlerimizi rahmet ve saygıyla anıyorum.

Değerli milletvekilleri, devlet düzenini, toplum hayatını ve hak bağlamında bireylerin güvencesini kapsayan ve şekillendiren hukukî kaideler, gelişen ve değişen çağın şartlarına uygun olarak tanzim edilmeye çalışılmaktadır. Bu anlamdaki çalışmaların motivasyon kaynağı ise hukukun üstünlüğü ilkesidir. Toplum hayatının her alanında değişen şartlara bağlı olarak hukuk da aynı doğrultuda kendini yenilemiş, bu bağlamda güncelliğini korumayı amaçlamıştır. Dolayısıyla kişiler, toplumlar ve milletler nazarında hukukun üstünlüğünde mutabık kalmak yerelde ve genelde erişeceğimiz huzurun en önemli adımıdır. Türk milleti bu adımı çağlar öncesinden atmış ve geleceğe de yine bu hukukî adımlarla yürümektedir. Son yıllarda yapılan yargı reformu da bu düşüncemizi destekler niteliktedir. Yargı alanında yapılan değişiklikler ve gelişmelere rağmen, ilerleyen sistemin daha da sağlıklı yürümesi için yeni düzenlemeler yapılmasına yönelik ihtiyaç güncelliğini muhafaza etmektedir. Demokratik toplum düzeninin temini için yapılacak bu husustaki her türlü çalışma desteklenmeye ve katkı sunulmaya muhtaçtır. Milliyetçi Hareket Partisi Grubu olarak da bizler yüce Meclisin çatısı altında Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş felsefesini gözeterek ve hukukun üstünlüğünü önceleyen bir anlayışla çalışmalara katkı sunmayı önemli bir görev ve sorumluluk olarak gördüğümüzü ifade etmek isterim. Yargı bağımsızlığı ve tarafsızlığının güçlendirilmesi, sistemin şeffaflığının artırılması, yargısal süreçlerin basitleştirilmesi, adalet hizmetlerine erişimin kolaylaştırılması, savunma hakkının güçlendirilmesi ve makul sürede yargılama hakkının daha etkin korunması gibi konularda yapılan ve yapılacak olan bütün çalışmaların vatandaşlarımızın hukuk sistemine olan güvenini artıracığına ve bu anlamda toplumu daha da huzura kavuşturacağına olan inancımız pekişmektedir.

Saygıdeğer milletvekilleri, hukuk durağan değil, dinamik bir olgudur. Toplum hayatında karşılık bulan her türlü yeni gelişmenin hukukî bir karşılığının olması toplum düzeninin devamlılığı açısından bir mecburiyettir. Bu anlamda, bir hukuk devleti olan Türkiye Cumhuriyeti'nin daha müreffeh bir duruma gelmesi için varsa hukukî boşlukların doldurulması, eksikliklerin giderilmesi ve çağın şartlarına uyum sağlanması adına yeni düzenlemelerin yapılması da bir zorunluluktur. Bu zorunluluğu sorumluluk olarak görmek ise geleceğimizi inşa etmenin sorumluluğuyla aynı anlamı ifade etmektedir. Geleceği tasarlamak elbette bir öngörü meselesidir. Binlerce yıllık devlet tecrübesine sahip olan Türk milleti bu öngörüye sağlayacak yetkinliktedir, pırıl pırıl gençlerimiz de bu anlamda bizlere umut vermektedir.

Geleceğe yön verecek teknolojiyle birlikte özellikle bilişim alanındaki gelişmelerin yaygınlaşmasına bağlı olarak suç unsuru da artmaktadır. Özellikle dolandırıcılık suçuna karşı bilişim hukuku kapsamında güncel düzenlemelerin yapılması, suç önleyici ve caydırıcı tedbirlerin alınması yerinde olacaktır.

Diğer taraftan, millî ve manevî değerlerimize yönelik hakaretlerin, aile ve toplum hayatımıza uygun olmayan davranışların sosyal medya aracılığıyla yaygınlaşması da karşımızda büyük bir sorun olarak durmaya devam etmektedir. Yine, bu hususta da hukukî boşluk bırakmayacak şekilde ihtiyaç duyulan düzenlemelerin ivedilikle yapılması gereklidir.

Ülkemizde ilgili kurumların takip etmesi gereken en önemli konulardan bir diğeri de bağımlılıktır. Birer bataklık olarak gördüğümüz gerek kumar bağımlılığı gerekse uyuşturucu bağımlılığına karşı hukukî zeminde yeni düzenlemelerin hayata geçirilmesi de hayati bir konu olarak karşımızda durmaktadır. Sanal kumar, bu anlamda bu bataklıklardan sadece bir tanesidir. Yeri geldikçe ifade ettiğimiz üzere, bilişim çağında internet kullanımının artması bazı olumsuzlukları da beraberinde getirmektedir. İnternet ortamında rahatlıkla erişilebilen platformlar üzerinden oynanan kumar oyunlarına karşı güncel hukukî düzenlemeler yapılmalı; maddî zarardan ailenin dağılmasına, hatta intihara kadar varan sonuçları da göz önünde bulundurduğumuzda konuyla ilgili güncel yasal düzenlemelere ihtiyaç acildir.

Diğer bir bataklık ise uyuşturucu kullanımıdır. Türkiye'de tahminî 1,5 milyon madde bağımlısının olduğu ifade edilmektedir. Bunun yanında davranışsal bağımlılıkları olanlar ve bağımlı ailelerini de rakama dâhil ettiğinizde yaklaşık 20 milyon kişi bağımlılığın etkileriyle, yıkıcılığıyla yüz yüze, karşı karşıya durmaktadır. Bağımlılıkla mücadelenin en önemli ayağı önleme çalışmasıdır. Zira, bir yandan bağımlılığın gelişmesinden sonra yapılan tedavi sürecinin güçlük içermesi, diğer yandan bağımlı olan kişilerin hırsızlık, gasp, şiddet gibi farklı suçları işlemesi kişisel ve toplumsal yıkıcılığa neden olmaktadır. Dolayısıyla, uyuşturucu bağımlılığıyla ilgili önleyici tedbirlerin alınması bu aşamada son derece elzemdir.

Saygıdeğer milletvekilleri, görüşmekte olduğumuz kanun tekli, diğer çalışmalar gibi hukuk sistemimizin gelişmesi ve değişen şartlara bağlı olarak toplum ihtiyacını karşılayabilmesi açısından son derece mühimdir. Milliyetçi Hareket Partisi olarak Adalet Bakanlığımızın bu husustaki faaliyetlerini yakinen takip etmekteyiz, gerekli gördüğümüz yerlerde eleştirilerimizi ve önerilerimizi de sunmaktayız. Bu anlamda, Adalet Bakanlığı personelimizin temelini ve yekûnünü oluşturan Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü personelinin de kapsayacak şekilde tüm personele yönelik adalet hizmetleri sınıfının oluşturulması en temel ve haklı bir talep olarak karşımızda durmaktadır.

Yine, Bakanlık personelimizin haklı bir talebi olarak maaş promosyonu anlaşması için bir güncelleme yapılması adalet hizmetlerinin etkin bir şekilde gerçekleşmesi için gereklidir.

Adalet Bakanlığı personelinin dile getirmemiz gereken bir diğer talebi de toplu sözleşme sürecinde diğer kurumlardaki müdürlere ve şube müdürlerine verilen 20 puanlık tazminat oranının adliyede çalışan yazı işleri müdürü, idari işler müdürü, icra müdürü ve yardımcısı ile Yüksek Seçim Kurulunda çalışan seçim müdürü ve yardımcılara verilmediği, bu anlamda Yüksek Seçim Kurulunda çalışan müdür ve müdür yardımcılarının da tazminat oranında 20 puanlık artış yapılması gerektiği bir beklenti

olarak karşımızda durmaktadır; sayın Bakanlık bürokratlarının bu konuda Sayın Bakana bunun sağlanması için öncü olmalarını arzu etmekteyiz.

Diğer taraftan, fazla çalışma, mesai ücretinden faydalanamayan Bakanlık icra personelinin fazla çalışma ücretinden faydalanması gerektiği kanaatindeyiz.

Yine, bir öneri olarak, Adalet Bakanlığı merkez teşkilatındaki memurların da adalet tazminatından faydalanması, Anayasa Mahkemesine verilen yüksek yargı tazminatının Danıştay, Sayıştay, Yargıtay personeline de verilmesi personelin yaşadığı mağduriyeti giderecek, refah seviyelerini yükseltecektir.

Yine, ayrıca, yol ücreti desteğinin sadece 4 büyükşehirdeki personele ödendiği bilinmektedir, faydalanamayan personele de yol ücreti desteğinin aynı şekilde ödenmesi faydalı olacaktır.

Değerli milletvekilleri, hâkim ve cumhuriyet savcılarımızın iş yükündeki artış malumlarınız olduğu üzeredir, nitelikli yardımcı personelin bu anlamda işlemlerin daha da hızlanması adına artırılmalıdır. Hâkim ve cumhuriyet savcılarımızın mesleki yetkinliğinin geliştirilmesi için mesleki eğitime son derece önem verilmelidir.

24 Aralık 2017 tarihli Resmî Gazete’de yayınlanan 696 sayılı Kanun Hükmünde Kararname uyarınca yüksek mahkeme üyelerine sağlanan sağlık giderlerinin karşılanması imkânı en azından birinci sınıf hâkim ve savcılara da tanınmalıdır.

İstanbul ve Ankara gibi, İzmir gibi büyükşehirlerimizde lojmanda ikamet etme imkânı bulamayanların yüksek kira bedelleri nedeniyle ekonomik olarak son derece zorda kaldıkları aşîkârdır. Büyükşehirlerde görev yapanlara kira yardımı sağlanması ve lojman sayısının da artırılması bu anlamda önemli bir ihtiyacı karşılayacaktır.

Ayrıca, uluslararası havacılık kuralları gerekçe gösterilerek hâkim ve cumhuriyet savcılarımızın genel idari kolluk veya özel güvenlik görevlileri tarafından elle aranması gibi iç hukuk normlarımızla bağdaşmayacak uygulamaların bulunduğu bilinmektedir. Hâkim ve cumhuriyet savcılarımızın yüksek kamu görevlisi olduğu da nazara alınarak özellikle havaalanlarında VIP bölümlere giriş çıkış yapabilme imkânının sağlanması gerektiği kanaatindeyim.

Yine, bir öneri olarak Adalet Bakanlığı merkez teşkilatında görev yapan memurların da adalet hizmetleri tazminatından faydalanmalarının sağlanması bir mağduriyeti giderecektir.

Değînmek istediğim bir başka husus ise Yargıtay ve Danıştay üyelerinin görev süreleriyle ilgilidir. Bilindiği üzere, Yargıtay ve Danıştay üyelerinin yasal görev süresi on iki yıldır. Yüksek mahkeme üyelerinin görev tecrübesinin kurumsal kimliğe olumlu etkisi göz önünde bulundurulduğunda, bu yasal sürenin kaldırılması veya uzatılması ya da 65 yaş gibi bir sınır belirlenmesinin daha doğru olacağı kanaatini belirtmek isterim. En azından, bu anlamda Yargıtay üyesi seçerken daha ileriki yaşlarda, mesela 50 yaş gibi yaşlarda veya ona yakın yaşlarda Yargıtay üyesi seçildiğinde on iki yıllık görev süresinin 65 yaşına kadar olan dilimi kapsayacağı düşünöldüğünde, bunun üye seçerken dikkate alınması gerektiği kanaatini taşımaktayız.

Yine, hâkim ve savcılarla aynı eğitimi almalarına rağmen mesleki risk bakımından benzer özellikleri bulunan kamu avukatlarının özlük haklarının ve maaşlarının iyileştirilmesi gerektiği önerilerimiz arasında yer almaktadır.

Bir başka husus, sesli, yazılı veya görüntölü, iletiyle hakaret suçlarının ön ödeme kapsamına alınmasının temelinde, mezkûr suçun adliyelerde oluşturduğu aşırı iş yükü ve haksız kazanç noktasında oluşan istismar algısı olduğu anlaşılmaktadır ancak bu yeni düzenleme, bu alanda çalışan meslektaşlarımızın mevcut dosyalarında emek, mesai, maliyet kaybına neden olacak, telafisi çok güç boyutlara ve zararlara ulaşmasının yanı sıra avukatlar bu alandan el çekeceği için suçun takibi de fiilen namömkün hâle gelecektir. Bu anlamda, cumhuriyet savcılıklarının ön ödeme önerisi ekranına ve davetine kendisini vekille temsil eden müşteki lehine soruşturma vekâlet ücretinin eklenmesi yahut şüpheliye çıkarılan ön ödeme önerisindeki soruşturma giderlerinin bir unsurunun da avukatlık asgari ücret tarifesi üzerinde soruşturma vekâlet ücreti olduğunun yasal düzenlemede belirtilmesi meslektaşlarımızın dosyalardaki emeğinin karşılığını alması bakımından yerinde olacaktır.

Değerli milletvekilleri, ölkemizin yaşadığı birçok sıkıntıda ipi ilk göğüsleyen hâkim ve savcılarımız, özellikle 15 Temmuz hain darbe girişimini duydukları ilk andan itibaren görevlerinin başına koşmuş, yasaların kendilerine tanıdığı yetkiyi vakit kaybetmeksizin kullanmışlardır. Türk milletinin bağrından çıkmış Türk yargısı en zor zamanlarda Türk milletinin yanında durmuştur. Bu noktada, 2015 yılında kurulan Yargıda Birlik Derneğinin çalışmalarının da hakkının teslim edilmesi gerektiğini düşünmekteyiz.

Değerli milletvekilleri, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu olarak evet oyu vereceğimiz görüşmekte olduğumuz kanun teklifiyle birlikte Türk hukukunda önemli değişiklikler meydana gelmektedir, bu değişiklikler de toplumsal ve gündelik hayatımızı hiç şüphesiz etkileyeceklerdir. Gerçekleştirdiğimiz bu düzenlemeyle birlikte temel hak ve özgürlükler güvence altına alınacak, böylece kişilerin hukuka ve devlete olan güveni artacaktır.

Kanun teklifinin getirdiği önemli konulardan bir tanesi ara buluculuk kurumunun güçlendirilmesine yöneliktir. Mahkemelerin iş yükünü hafifletmeyi amaçlayan bu hizmette çalışma şartı olarak getirilen en az beş yıllık tecrübe kriteri niteliğın artması adına son derece önemlidir.

Yine, teklifle birlikte uyuşmazlıkların giderilmesi için çalışan uzlaştırmacıların yalnızca hukuk fakölte si mezunu olma şartı yerinde ve isabetli bir düzenlemedir. Uzlaştırmacıların hukukçu olması uyuşmazlıkların daha hızlı ve doğru bir şekilde çözüme kavuşmasını sağlayacaktır.

Toplum için aile neyse adalet için de barolar onu muhteva etmektedir. Hâl böyleyken baroların çeşitliliği hukuk sistemimizi olumlu yönde etkilemiş ancak baroların ekonomik durumunu da düzenleyecek gelişme bu teklifle hayata geçecektir. 3’üncü maddede yaptığımız düzenlemeyle, birden fazla baronun bulunduğu illerde yüzde 30’luk tespit edilecek tutar barolar arasında eşit dağıtılacaktır.

Hâkim ve savcı yardımcılığı sınavının kapsamına milletlerarası hukuk ve milletlerarası özel hukuk eklenmektedir. Böylelikle, bu sınava gireceklerin yetkinliği ve kapasitesi artırılacaktır.

Tüm bu düşünceler ışığında, Milliyetçi Hareket Partisi olarak hukuki zeminde yapılan çalışmalara hassas bir yaklaşım sergilediğimizi ifade etmek isterim. Bu doğrultuda, Türk hukuk sistemine katkı sunan tüm çalışmalara sonuna kadar destek vermiş, bu konuda yine anlayışla hukuk alanında iyileştirme sağlayacak çalışmaları ve teklifleri getirmiş bir parti olduğumuzu da belirtmek isterim.

Değerli Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; sözlerime burada son verirken dokuzuncu yargı paketi olarak bilinen bu kanun teklifinin getireceği değişikliklerle birlikte yargı alanında daha etkili bir iletişimin gelişeceğini ve toplum hayatımızın daha sağlam temeller üzerinde ilerleyeceğini ifade ediyor, kanun teklifimizin hayırlara vesile olmasını temenni ediyor, Genel Kurulu tekraren saygıyla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Öztürk, teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, birleşime otuz dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati:18.37

ÜÇÜNCÜ OTURUM
Açılma Saati: 19.19

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 13'üncü Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum. 157 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Teklifin tümü üzerinde siyasi parti grupları adına yapılan konuşmalarda kalınmıştı.

Şimdi söz sırası Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Van Milletvekili Zülküf Uçar'a ait.

Sayın Uçar, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

ZÜLKÜF UÇAR (Van) – Sayın Başkan, yine boş salona hitap edeceğiz, beş dakika ara mı versek acaba?

BAŞKAN – Efendim, millet sizi dinleyecektir.

ZÜLKÜF UÇAR (Van) – O zaman biz de millete hitap edelim.

BAŞKAN – Evet, asıllara hitap edelim inşallah, vekillerimiz de burada var temsilen.

ZÜLKÜF UÇAR (Van) – 1, 2, 3, 4, 5, benimle beraber 6, sizlerle beraber herhâlde 10 kişi.

BAŞKAN – 85 milyon sizi dinliyor inşallah.

DEM PARTİ GRUBU ADINA ZÜLKÜF UÇAR (Van) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Ben bugün burada Adalet Komisyonunun görüşmeleri üzerine, yargı paketinin görüşmeleri üzerine söz aldım ama öncelikle ekran başında bizleri izleyen milyonları saygıyla selamlıyorum.

Şu an Türkiye Büyük Millet Meclisinde yapılan görüşmeler içerisinde salonda çok az sayıda milletvekili olması hasebiyle konuşmamı ağırlıklı olarak topluma, halkımıza yapacağım. Belki konuşmamın devamında özellikle AKP sıralarında 1 milletvekili varken daha fazlası gelir, daha fazlasına hitap ederiz diye düşünüyorum.

Tabii, konuşmamda yine bu sabah itibarıyla halkın iradesinin gasbedilerek gözüaltına alınan ve şu an itibarıyla ifadeleri alınmak üzere adliyeye getirilmiş olan Esenyurt Belediye Başkanı Ahmet Özer için de birkaç kelamda bulunmak istiyorum. Bugün gözaltı sonrasında yapılan açıklamada kendisinin gözaltı gerekçesi olarak iki gerekçe ortaya konuldu: Birincisi, geçmişte yaklaşık yedi yıl öncesinde başlamış olan bir soruşturma gerekçe gösterildi; ikincisi de yine geriye dönük on yıllık süre boyunca iletişimin tespiti sonucunda yapılan görüşmelerinin suç içerdiği ve örgüt mensuplarıyla görüşme kaydının olduğu yönünde bir değerlendirme yapıldı. Birincisi, yedi yıllık bir soruşturmadan söz ediyoruz ama devlet tuzak kuruyor ve devlet, netice itibarıyla Ahmet Özer'in Esenyurt Belediye Başkanı olmasına müsaade ediyor, yedi yıl önce başlatılan bir soruşturma kapsamında bugün gözüaltına alınıyor. İkincisi, geriye dönük olarak on yıllık bir süre kapsamında yapılan iletişimin tespiti doğrultusunda suç kayıtları ve iletişimin dinlenmesi kaydıyla suç delillerinin ortaya çıkarıldığı iddia ediliyor. Adalet Komisyonu Başkanı aynı zamanda bir akademisyen; Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 135'inci maddesi çok açıkken, özellikle örgütlü suçlarda dinleme sürelerinin maksimum altı ay olacağı açıkça belirtilmiş olmasına rağmen geriye dönük olarak o on yıllık kayıtlara nasıl ulaşıldı? On yıl boyunca Ahmet Özer dinlendi mi? On yıl boyunca Ahmet Özer dinlendiyse o zaman bu toplumun tamamı dinleniyor. O zaman bu ülke bir istihbarat ülkesidir diyebilir miyiz? O zaman bu ülke on yıl boyunca vatandaşına tuzak kuruyor, her seferinde dinliyor, on yıl önceki kayıtlarını çıkarıp bugün kullanabiliyor. Peki, mahkemeler? Mahkemelerin verebileceği maksimum sürelerle ne oldu? Ceza Muhakemesi Kanunu ne oldu? Çöpe mi attık? Biz biliyoruz, sizin bütün derdiniz kent uzlaşısı. Kent uzlaşısı kapsamında seçilmiş olan halkın iradesini bugün tutukladınız, gözüaltına aldınız; "tutukladınız" dedim ama umarım öyle bir sonuç gelişmez, bir an önce serbest bırakılır ama bugün yapılanlar tarihe yine kara bir gün olarak geçiyor tıpkı kürdistanda yıllardır uygulanan halkın iradesinin gasbedilmesi gibi, kayyum politikaları gibi. Bir an önce bu hukuksuzluklara, bu garabet sisteme son verilmelidir.

Değerli milletvekilleri, yönetimin toplumsal doğaya en uygun biçimi şüphesiz ki yozlaştırılmamış toplumsal ahlak kurallarıdır. Burada toplum kendi kurallarını özgür bir şekilde ortaya koymakta ve kendi yönetimini inşa etmektedir; biz buna "ahlaki ve politik" toplum diyoruz. Bu tarz toplumlarda hukuk kurallarına çok az ihtiyaç duyulur. Her güne yeni bir kanun teklifiyle uyanılmaz, ideal olan bu olsa da biz bu tarz bir toplumda maalesef ki yaşamıyoruz. Bu sebeple, hukukun özgürlükçü yorumunu ve yöntemini aramak zorundayız. Hukukun kaynağında toplumsal sorunların çözüm amacı yer alır. Özgürlükçü bir hukuk devletten ve sermayeden önce toplumun taleplerine odaklanır. Bu tanım hukukun özüdür, aksi her türlü anlayış, hukuka yüklenen başkaca her türlü anlam ise hukukun yozlaştırılmasıdır. Ne yazık ki, bu ülkede hukukun gerçek rolünü oynaması ve özgürlüklere hizmet etmesi için gerekli şartlar yaratılmadı, mevzuat hukukun etki alanındaki yurttaşlarla birlikte oluşturulmadı. Vatandaşlar hukukun oluşmasında değil, uygulanmasında muhatap oldu sadece; bir diğer ifadeyle, hukuk metinleri yurttaşların değil, devletin ve sermayenin kuralları olarak geliştirildi. Bu anlayış, mevcut iktidar döneminde de aynen sürdürüldü, sürdürülmeye devam ediyor. Lambadan çıkan cin misali, bir anda topluma bir yasa teklifi ilan ediliyor, bunun yarattığı kaosu düzenleyici ölçülüyor, tepkilerin dinmesi bekleniyor ve son olarak Meclise getirilerek yasalaştırılıyor. Oysa, doğru yöntem bu değil; bütün toplumun fikirlerinin alındığı, demokratik usullerle asıl olan. Sivil toplum alanıyla tartışma, onların görüşlerine başvurma, acil toplumsal ihtiyaçları esas alma ve genel toplumsal rızayı alarak adım atmadır doğru yöntem. Eldeki pakette bu şartların hangisi sağlandı? Hangi madde toplumsal ihtiyaçlara dönük olarak hazırlandı? Hangisi toplumun ve bireylerin temel özgürlüklerini teminat altına almak için yazıldı? Cevapları elbette biliyoruz. Barolarla ilgili düzenlemeler öngörüyor teklif. Peki, bu teklif hazırlanırken kaç avukatla görüşüldü? Hangi barolarla görüşüldü numaracı baroların dışında? Kadının soyadına ilişkin düzenleme getiriliyor. Hangi kadınlarla, hangi kadın örgütleriyle görüşüldü? Kaç tanesinin fikri alındı?

Tek bir teklifle onlarca farklı konudan değişiklik öngören torba yasa usulünde demokratik hiçbir içerik olmadığı gibi bu usul birçok sorunun da sebebi olmaktadır. Bu usul her şeyden önce teklifin sağlıklı bir şekilde tartışılmasını engellemektedir. Nitekim tekliflerin anlaşılmasını engelleyen büyük bir karmaşa yaratmaktadır. Bu usul sebebiyle hukuk devletinin dayandığı hukuki güvenirlik, hukuki belirlilik ve hukuki tutarlılık ilkeleri ihlal edilmektedir. Bu tarz mevzuat yaratma yöntemleri tepeden indirilen balyoz gibidir; tek işlevi, özgürlükleri paramparça etmektir. Yaptığınız şey ne yazık ki sadece budur.

Toplumun, toplulukların, sivil toplum örgütlerinin ve bireylerin fikrini esas almıyorsunuz, anladık. Peki, kanun tekliflerinizin altındaki amaç nedir? Biliyoruz ki toplumu dikkate almadığınız gibi toplumsal beklentileri de dikkate almıyorsunuz. Bugün halkın yoğun bir şekilde, başta infaz olmak üzere, talepleri, beklentileri vardır. Buna dair en ufak bir çalışmamız var mı? Çok net bir şekilde biliyoruz ki tek bir çalışmamız yok. Bize her gün onlarca mail, faks, telefon geliyor; sizlere gelmiyor mu? Sayın Adalet Bakanı, AKP milletvekilleri, Sayın Adalet Komisyonunun Başkanı ve üyeleri; her gün halk sizlere de ulaşmış infaza dair beklentilerini ortaya koymuyor mu? İki pakettir halka yönelik, infaza dair düzenleme yapılacağına dair beyanatta bulunuyoruz ama hâlâ buna dair en ufak bir düzeltme, en ufak bir çalışma, yargı paketinde en ufak bir çalışma yürütülüyor.

Cezaevlerinde ihlaller yoğun bir şekilde devam ediyor. Bu ihlallerin başını da oluşturulan idare ve gözlem kurulları... İdare ve gözlem kurulları cezaevlerinde âdeta korsan mahkemeler işlevi görüyor. Vermiş oldukları kararlarla, özellikle başta siyasi tutsaklar olmak üzere, iyi hâl gerekçesiyle tutsakların cezaevlerinde bulunma süreleri artırılıyor; zulme, işkenceye devam ettiriliyor. Toplum yoğun bir baskı altında, toplum tecrit altında tıpkı kırk üç aydır İmralı'da Sayın Abdullah Öcalan'ın yoğun bir şekilde tecrit

altında hâlâ tutuluyor olması gibi.

Teklifle getirmiş olduğunuz düzenlemelerde birçok madde var. Kadının soyadına ilişkin bir düzenleme Anayasa Mahkemesinin iptal kararına rağmen yeniden getiriliyor. TMSF'ye kayyum atamasına ilişkin yetki kapsamı genişletiliyor, hukuk gasbı resmen alenileştirilmeye, meşrulaştırılmaya çalışılıyor. Barolarla ilgili yapılan çalışma, düzenleme hakeza, aynı şekilde önümüzde duruyor. Adalet Bakanlığı soruşturmacılarına cumhuriyet savcılarından daha fazla yetkiler veriliyor. Bu yetkilerin neye sebep olacağı acaba öngörülüyor mu?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Uçar, lütfen tamamlayın.

ZÜLKÜF UÇAR (Devamla) – Özetle ifade etmek gerekirse kanunlar, temel hak ve özgürlükleri daha da büyüten bir havza gibidir, oysa her bir kanun teklifi sizin elinizde temel haklarımızı biçen birer tırpan, özgürlüklerimize inen birer balyoz gibi; sadece parçalıyor, dağıtıyor ve yok sayıyorsunuz. Oysa toplum diye bir gerçeklik var; bireyler var, kuruluşlar, dernekler, sendikalar, sivil toplum örgütleri var, yığınla mağduriyet, büyük trajediler var, yoksulluk ve esaret var. Şu duvarların arkasına bir kez olsun vicdanınızla baktığınızda göreceksiniz bütün insanlar sizden sadece ve sadece adalet bekliyor.

Teşekkür ederim. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Uçar.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına ikinci söz, Hakkâri Milletvekili Onur Düşünmez'e ait.

Sayın Düşünmez, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA ONUR DÜŞÜNMEZ (Hakkâri) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri ve değerli halklarımız; hepinizi saygıyla selamlıyorum. Zindanda direnen yoldaşlarıma da buradan selamlarımı, saygılarımı iletiyorum.

Görüşmekte olduğumuz Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi iktidarın pragmatik siyasi beklentilerini karşılamaya dönük olarak, birbiriyle alakasız farklı konularda yasal düzenlemelerin bir araya getirildiği torba yasa yöntemiyle hazırlanmıştır. Bu yöntemle, hepimizin bildiği gibi, farklı hukuk alanlarına ilişkin birçok düzenlemenin arasında gizlenen bazı tekliflerin toplumsal ve politik muhalefetin direncine takılmadan geçirilmesi amaçlanmaktadır. Yasa yapım süreçleri demokratik süreçlerin işletildiği, toplumsal katılımın sağlandığı, diyalog ve müzakere süreçlerinin yürütüldüğü, şeffaf ve demokratik yasa yapım süreçleri olarak işletilmekten çok uzaktır.

Hukuk devletlerinde yasaların herkes tarafından ulaşılabilir, açık ve anlaşılır olması gerekmektedir. Böylece halkın yasaları bilmesi, anlaması, hak ve sorumluluklarını bilmesi amaçlanmıştır. Ancak birbiriyle alakasız kanunlarda bir arada ve aralarında ilişki bulunmayan farklı konularda yasal düzenlemeler yapılması, bırakın sıradan bir yurttaşı, hukukçuların dahi yasaları takip etmesini zorlatmaktadır. Torba yasalarla halkın hakları ve hayatlarına dokunan kararlar alınmaktadır. Hukuk devletlerinin dayandığı hukuki güvenilirlik, hukuki belirlilik ve hukuki tutarlılık ilkeleri ihlal edilmektedir. Kanun tekliflerinin hazırlık aşamalarında toplumun ilgili kesimlerinin temsilcileri olan odalar, sendikalar, dernekler, demokratik kitle örgütleri ve siyasi partilerin görüşleri alınmadan komisyon süreci başlatılmaktadır. Yasa teklifiyle doğrudan ilgili kesimlerin görüşleri alınmamaktadır.

Bu antidemokratik yasa yapma süreci, halk egemenliğine yönelik en büyük darbelerden biridir çünkü halkın cebinden toplanan vergilerden tutun da halkın kaderini belirleyen birçok düzenleme devlet, toplum, vatandaş mutabakatı kurulmadan kabul edilmektedir. Hiçbir maddesi için ilgili kurumların ve siyasi partilerin görüşü alınmamıştır. Örneğin, kadının soyadına dair kanun metnindeki Anayasa'ya aykırı düzenleme, kadın kurumlarından görüş alınmadan Komisyona getirilmiştir. İnsanlar arasındaki eşitsizliklerin en yaygın şekillerinden biri kadın ve erkek arasındaki eşitsizliktir. Türkiye'deki mevzuatta bu cinsiyet eşitsizliği hâlâ varlığını sürdürmektedir.

Torba yasada teklif olunan yasal düzenlemeyle, kadının evlendiğinde kendi soyadını kullanması engellenmeye devam edilmektedir. Bugün nüfus müdürlüklerinde evlilik sonrası kendi soyadını kullanmak isteyen kadınlar yasada dayanak olmadığı ve kendilerine bir bilgi gelmediği gerekçesiyle geri çevrililmektedir. Kadınların soyadlarıyla ilgili on yıllardır verdiği mücadelenin kazanımı olan AYM kararının hilafına yapılan düzenleme süreklileşmiş bu saldırıların son halkası olarak karşımıza çıkmaktadır, kadınların Anayasa Mahkemesini başvurusuyla kazandığı soyadını kullanma hakları ellerinden alınmaktadır.

Yargı paketi taslağında gördüğümüz şey şu: Ortada Anayasa'nın eşitlik ilkesine aykırılığına işaret eden bir AYM kararı yokmuş gibi AYM'nin iptal ettiği hüküm aynen geri getirilmek isteniyor. Üstelik yasa koyucu eski hükmü aynen tekrar ederken bunu son derece patriarkal bir yorumla gerekçelendiriyor yani AYM kararı örneklerini ne yazık ki giderek daha çok gördüğümüz üzere bir kez daha uygulanmıyor; bu, kabul edilemez. Bu, sadece kadınların sorunu değil, demokratik bir hukuk devletinde yaşamak isteyen herkesin sorunudur.

İktidar, kadın-erkek eşitliğinin yerine aile içindeki geleneksel cinsiyet rollerinin çizdiği sınırlar içerisinde kadının tanımlanması yaklaşımını esas alıyor. Bir günde 7 kadının erkekler -ki çoğu boşanmak istediği erkekler- tarafından katledildiği bir ülkede kadın cinayetlerinin önlenmesi için seferberlik ilan edilmesi gerekirken kadınların elde ettiği hakların engellenme çabaları kadın politikalarının özeti.

Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformunun verilerine göre 2023 yılında erkekler tarafından 315 kadın katledilmiş, 248 kadın şüpheli şekilde ölü bulunmuştur. Yine, 2024 yılının ilk altı ayında erkekler tarafından 205 kadın katledilmiş, 117 kadın şüpheli şekilde ölü bulunmuştur. Kadın kırım verilerinin yükselen bir seyirde olması ile iktidarın kadın politikalarının yıl yıl kadın aleyhine seyretmesinin güçlü bir bağı bulunmaktadır.

Bu torbada yer alan sorunlu başlıklardan bir diğeri Türk Ceza Kanunu ve Terörizmin Finansmanının Önlenmesi Hakkında Kanun'da belirtilen suçlarla ilgili şirketlere ve mal varlığı değerlerine kayyum atanabilmesine imkân tanıyan geniş yetkilerin verilmesidir. Bu yetki Anayasa'ya birçok madde bakımından aykırılık teşkil etmektedir. Öncelikle, işlenen bir suçun tespiti, soruşturulması ve yargılama sonucu ceza verilmesi gibi yetkilerin asli birer yargı yetkisi olması karşısında, bütün bu sürecin yürütme organının bir bileşeni olan Bakanlığın soruşturma iznine bağlanması Anayasa'yla düzenlenen kuvvetler ayrılığı ilkesine aykırılık teşkil etmektedir. Teklif maddesiyle öngörülen ve yürütme organına soruşturma izni verme yetkisi sunan düzenleme anayasal düzlemde "yargısal yetki" şeklinde tanımlanmış olan soruşturma yetkisinin yürütme organı eliyle gasbedilmesi anlamına gelmektedir. Madde, mülkiyet hakkına ölçüsüz ve keyfî müdahale imkânını getirmekte, yargılamasız ceza söz konusu, burada apaçık hukuka aykırılıklar sorununun içermektedir.

Torba yasayla ilgili bir başka hüküm, Anayasa Mahkemesinin 2023/221 sayılı Kararı... 6831 sayılı Orman Kanunu'nun 17'nci maddesinin değiştirilmiş hâli olan eğitim, adli hizmet ve spor tesisleri ile ceza infaz kurumlarının devlet ormanları üzerinde kurulmasına izin veren hükmü Anayasa'ya aykırı görülerek iptal edilmiştir. Anayasa Mahkemesi orman alanlarının korunmasının anayasal bir zorunluluk olduğunu ve kamu yararının dahi bu zorunluluğu ortadan kaldıramayacağını belirtmiştir. Bu bağlamda geçici maddenin (3)'üncü fıkrası Anayasa'nın 169'uncu maddesine aykırı olup devlet ormanlarının adli hizmetler ve ceza infaz kurumları gibi amaçlarla kullanımına izin verilmesi anayasal yükümlülüğe aykırıdır.

Ülkenin içinde bulunduğu mevcut politik koşullar da hukuk ve yargının sorunları ve bu sorunların çözüme

kavuşturulması bazı kanunlarda değişiklik yapılmasıyla giderilebilir bir durumda değildir. Toplumun çeşitliliği, ekonomik sorunlar, sosyal sorunların temel çözüm noktası, yeniden toplumsal uzlaşmanın sağlanması gerekliliği Anayasa'da gerekli değişikliklerin yapılması zorunluluğunu beraberinde getirmektedir.

Dokuzuncu yargı paketine ilişkin aylardır AKP iktidarı tarafından halk bilinçli olarak beklenti içerisinde bırakılmış ve Meclise "yargı paketi" adı altında sunulan yasa teklifiyle hayal kırıklığına uğratılmıştır. Maalesef, önceki yargı paketleri gibi bu paketi de yargı sistemindeki en önemli sorunlarını gündemine almamış, çözüm üretmemiştir. Nasıl ki önceki sekiz yargı paketi yargı bağımsızlığını ve tarafsızlığını yok eden düzenleme ve uygulamaları Türk Ceza Kanunu'nun ifade ve barışçıl toplanma hakkını sınırlandıran hükümlerini, uzun tutukluluk sürelerini ve kamu sektöründen keyfi ihraçların sebep olduğu hak ihallerini, ifade özgürlüğüne gelen kısıtlamaları; ayrımcı, insani olmayan infaz rejimini, kadına ve çocuğa yönelik suçlarda haksız tahrik indirimi ve benzerini ortadan kaldırmadıysa bu yargı paketi de bunların hiçbirini ortadan kaldırmayı kendine dert edinmemiştir. Bu yargı paketiyle birlikte gelen tüm yargı paketleri bırakın toplumsal sorunları ve yargıdaki çürüme sorununu çözmemeyi, tam aksine toplumsal sorunları ve yargıdaki çürümeyi derinleştirmiştir.

Türkiye'de yönetim ve hukuk pratiğinde hemen her dönem yapısal bir sorun olarak var olan ayrımcılık ve ötekileştirme sorunu, son yüzyılda ciddi bir demokrasi ve hukuk krizine dönüşmüş durumdadır. Bu ayrımcılığın ilk elden ve en şiddetli yansıdığı mekânlar hapisanelerdir. Ağır hasta mahpuslar tedavi olabilmek için tahliye talebiyle yaptıkları tüm başvurulara rağmen, başvuru süreçleri sürüncemede bırakılarak ve tıp etiğine uygun olmayan, bilimsel ölçütlerden yoksun ve tekelleşmiş Adli Tıp Kurumu raporları gerekçe gösterilerek tahliye edilmemektedir. Düzenlenen torba yasalarla, siyasi mahpuslara uygulanan düşman ceza hukukuyla mahpusların infazlarının yakılması, tedavi hakları ve dolayısıyla yaşam haklarının engellenmesi, işkence ve benzeri sebeplerle cezaevlerinden her gün yeni ölüm haberlerinin gelmesini engellemeyecektir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Düşünmez, lütfen tamamlayın.

ONUR DÜŞÜNMEZ (Devamla) - Önümüzdeki teklif metninin halklar için tercümesini yapacak olursak tecrit politikalarını ısrar edileceği, bağımsız yargı ilkesine ilişkin sorunların derinleşeceği, kadın haklarının gasbına devam edileceği, cezaevindeki yüzlerce ağır hasta mahpusun ölümüne terk edileceği, AYM kararlarına uymama hâlinin teamül hâline geleceği, kısacası yargı alanındaki tüm sorunların katlanarak devam edeceğidir.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Düşünmez, teşekkür ediyorum.

Şimdi, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına ilk sözü İstanbul Milletvekili Turan Taşkın Özer'e veriyorum.

Sayın Özer, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA TURAN TAŞKIN ÖZER (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; dokuzuncu yargı paketi olarak bilinen ve sözde reform vaatleri sunan önümüzdeki bu torba kanun teklifi, yine toplumun ihtiyaçlarından, yargının gerçek sorunlarından bir hayli uzak. Ne toplumun ihtiyaçları ne de Meclisin asli görevi sizin gündeminizde yok. Zira, bu meseleyle ilgili torba kanun tekniğinin bir yasama kurnazlığı olduğunu ve torba kanun tekniğinin kanun yapma tekniğine çok aykırı bir durum teşkil ettiğini Komisyon toplantılarında defalarca dile getirdik ancak hiçbir itirazımız dikkate alınmadı. Bu tekliflerin münferit olarak gelmesi gerektiğini de söyledik, bu da dikkate alınmıyor, bu yasama kurnazlığı devam ediyor ve torba kanun teklifleri her ay önümüze gelmekte. Tabii, burada tek gayeniz Genel Başkanınız ve onun bürokratları tarafından hazırlanan kanunları da yasalastırmak. Eğer başka gayeleriniz olsaydı da bugün emin olun başka şeyler konuşuyor olurduk; uzun süren yargılama süreçlerini konuşuyor olurduk, bu süreçlerdeki siyasi etkileri konuşuyor olurduk, toplumun adalet sistemine olan güvensizliğini konuşuyor olurduk, yurttaşların adalete erişememesini konuşuyor olurduk, bazı hâkim ve savcıların hukukun gerektirdiğini değil, AK PARTİ'nin menfaatleri uğruna nasıl karar verdiğini konuşuyor olurduk ve buna direnen, hukuk adına karar veren bazı hâkim ve savcılar da nasıl bir yerden bir yere sürüldüğünü konuşuyor olurduk, AK PARTİ'li kamu görevlilerinin veya bürokratların yargı önündeki dokunulmazlıklarını konuşuyor olurduk ama söz konusu muhalifler olunca da -işte, bugün bir örneğini daha gördük- yargının kendi kanunlarını nasıl yarattığını konuşuyor olurduk. Bu listeyi böyle konuşmaya kalsak daha uzar gider.

Bakın, bir ahmak davası var ülkemizde. "Hakaret davası" adı altında -tırnak içinde söylüyorum- "yargısız taciz"e dönen bir süreçten bahsediyoruz. İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu hakkında, "ahmak" dediği iddiasıyla uzun süreden beri bir yargılama yapılıyor ve bu yargılamayı "ahmak" sözünün iddia edildiği gibi YSK üyelerine dememesine rağmen, dönemin Yüksek Seçim Kurulu Başkanı anılan kelimeyi üzerine almadığı gibi, dosyaya katılmama kararını bildirmesine rağmen, "ahmak" lafının dönemin İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'ya iade edilmek suretiyle söylendiğinin açık seçik ortada olmasına rağmen ve yine dönemin İçişleri Bakanının bu lafın kendisine söylendiğini kabul ederek bir suç duyurusunda bulunmuş olmasına rağmen ve hatta, "ahmak" kelimesinin hakaret olmadığına dair bizzat mahkemelerce birçok karar verilmiş olmasına rağmen bu dava devam ettiriliyor. Yani Ekrem İmamoğlu'na kurulu düzeninizin yıkılmaması için siyasi yasak getirmeye çalışıyorsunuz. Bakın, İstanbul Büyükşehir Belediye Meclisinde geçen haftalarda bir olay meydana geldi. Mecliste AK PARTİ Grup Sözcüsü Faruk Gökkuş'un Ekrem İmamoğlu'nun davasına bakan ve bir anda Samsun'a tayin edilerek dosyadan el çektirilen Hâkim Hüseyin Zengin'i kastederek "İzah edeceğim neden Samsun'a sürdüğümüzü, onu da izah edeceğim." şeklinde yaptığı konuşma aslında yargının üzerindeki siyasi vesayet ne olduğunu da çok net bir biçimde ortaya koymakta. Bununla ilgili bugün Hâkimler ve Savcılar Kuruluna da bir dilekçe sunuldu, Hâkim Hüseyin Zengin'e yapılan siyasi baskıların araştırılması için. Umuyoruz ki bu kadar açık, somut ve ortada olan bir süreçle ilgili Hâkimler ve Savcılar Kurulu üzerine düşeni yapar; gerçi Hâkimler ve Savcılar Kurulunun başında da Adalet Bakanı var, pek sanmıyorum ama izleyeceğiz.

Şimdi, her yönüyle çürümüş bir sistemden nasıl adalet bekleyeceğiz? Önümüzde duran dokuzuncu yargı paketiyle mi düzeltereksiniz bu sistemi? Daha önceki paketlerle düzelmediği gibi bu paketle de bu sistemin düzelineceğini düşünmüyoruz. Önümüzde duran dokuzuncu yargı paketi, bu ülkenin bir hukuk mezarlığına dönmüş olmasını dikkate almadan hazırlanmış bir pakettir. Pek çok hukuki sorun bugün kanunlardan ya da Anayasa'dan kaynaklanmıyor, sorun kanun tanımamazlıktan, sorun uygulamadan ve uygulayıcılardan kaynaklanıyor yani aslında sorun bir zihniyet sorunudur.

Bakın, bugün getirdiğiniz torba kanunda Hukuk Mesleklerine Giriş Sınavı'na bazı konuların dâhil edilmesiyle ilgili bir madde var. Geçtiğimiz ay bu sınav ilk kez yapıldı ve sonuçları da burada olan herkesin malumu, tabii, takip eden herkesin malumu. Başarı seviyesi çok düşük, Komisyonunda da bunu yoğun bir biçimde tartıştık ama bırakın maddede değişiklik yapmayı, bu kadar eleştiri yapmamıza rağmen kesinlikle dinlemiyorsunuz ve işte, geline nokta dört yıl hukuk fakültesinde okumuş, mezun olmuş ve bu sınava girmiş gençlerin yüzde 58'i yüzde 70 barajını dahi geçemedi. Çok üzücü bir durumdur ülkemiz adına. Bu ülkede hukuku bitirmeye âdeta eğitimden başladınız ve bu sonuçlar sizin yarattığınız sistemin somut bir örneğidir. İşte, "zihniyet sorunu" dediğimiz tam da budur.

Bununla birlikte, bir de bu hususun ekonomik boyutu var çünkü dokuzuncu yargı paketi nasıl ki siyasi vesayetten bağımsız tartışılmazsa bugün ülkenin bulunduğu ekonomik krizden de bağımsız tartışılmaz. Teklif incelendiğinde usul kanunlarında yapılan değişikliklerin neredeyse tamamı parasal sınırların güncellenmesiyle ilgili. Şüphesiz ki parasal sınırların her

sene fahiş miktarlarda artırılması ekonominin içinde bulunduğu kötü vaziyetin de bir göstergesidir çünkü hukuk ve ekonomi arasında ayrılmaz bir bütünlük vardır. Hukuk olmayınca ekonomi kötüye gidiyor. Bunun doğal sonucu da her sene kanunu değiştirmek zorunda kalıyorsunuz. Öte yandan parasal sınırlar haklarındaki değişiklik bize yalnızca ekonominin geldiği kötü ahvali göstermemekte, aynı zamanda çok net bir Anayasa'ya aykırılığı da gözler önüne sermekte. Bu parasal sınırların artırılması yurttaşın yargı masraflarını oldukça ciddi bir biçimde etkilediği için birçok kişi ya yargı yolunu tercih etmiyor ya da yargılama masraflarını ödeyememe durumu nedeniyle yargı süreci sekteye uğruyor. Yurttaş ek maddi yük getirilmesi hak arama hürriyetini ve mahkemeye erişim hakkını da zedeler. Bir hukuk devleti kendi yargılama sürecini parasal kriterler üzerinden de tanımlamamalıdır. Kısaca, ekonomi politikalarınızın çıktığını, ülkenin yoksullaştığını, derin bir enflasyon çukurunda olduğunuzu da bunun da hukuku etkilediğini de işte bu teklifle âdeta itiraf etmiş ve beyan etmiş oluyorsunuz.

Değerli vekiller, önümüzde duran metin hemen her maddesiyle yeni bir hak ihlalinin de habercisi. Size şimdi 2 maddeden örnek vereceğim: Örneğin madde 3, barolara ödenen adli yardım ödeneği. Anayasa Mahkemesi adli yardım ödeneğinin yüzde 40'ı gibi yüksek orandaki bir bölümünün eşit şekilde dağıtılması, üye sayısı fazla olan baroların adli yardım hizmetini sunmada mali güçlüğüle karşılaşmasına yol açabilecek nitelikte olması gerektiğini söyledi ve bu hükmü iptal etti. Siz ne yapıyorsunuz? Alay eder gibi, yüzde 40 olan sınırı yüzde 30'a düşürüyorsunuz. Peki, ne değişiyor? Hiçbir şey değişmiyor. Yine aynı tas, aynı hamam. Yine, üye sayısı az olan barolar lehine âdeta iş çeviriyorsunuz. Anayasa Mahkemesi kararını hiçe sayıyorsunuz ve anayasasızlığı da dayatıyorsunuz. Söz konusu teklif, Anayasa'nın 2'nci, 10'uncu ve 153'üncü maddelerine açıkça aykırı. Madde bu hâliyle kabul edildiği takdirde Anayasa Mahkemesinin de iptal kararı vermesi yine kaçınılmaz olacak ve bizler de muhtemelen yine Adalet Komisyonumuzla birlikte onuncu yargı paketinde bu hususları tartışıyor, konuşuyor olacağız.

Madde 36, TMSF'nin kayyum olarak atanmasına ilişkin süre uzatımı... 15 Temmuz'un üzerinden sekiz yıl geçti, o dönemde ilan edilen OHAL'le istisnai yetkiler çıkarıldı, bunların bir kısmının OHAL'le ilişkisi de yoktu, Anayasa Mahkemesi de buna ilişkin birçok karar verdi ancak OHAL'in kaldırılmasının üzerinden de altı yıl geçti ama siz hâlâ TMSF'ye OHAL döneminde verilen yetkilerin süresini nasıl uzatırız, bunun derdindesiniz. Bu hâlinizle, OHAL'i olağanlaştıran paketlerinizle yarın öbür gün hukuk fakültelerinde, emin olun, ders olarak sizler okutulacaksınız.

Kişiler devlete karşı suç işlemişlerse ceza hukuku kapsamında cezalarını çekerler ancak daha yargılama sürecinde bunların mülklerine el koyma doğrudan doğruya masumiyet karinesini etkiler, bu da masumiyet karinesini zedeleyen bir durumdur ve açıkça mülkiyet hakkının da ihlalidir, şirketlere kayyum atama da işte bu kapsamdadır. Bir de şirketlere kayyum olarak atanan kişilere hukuki, idari, mali ve cezai muafiyet veriniz. Kayyumların kararlarından, görevlerinden ve fiillerinden dolayı mutlak bir sorumsuzlukları var yani hukuka aykırı davranışlarından dolayı dokunulmazlıkları var. Sözde "Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi" adı altında getirdiğiniz ve Cumhurbaşkanına yaptığı eylem ve işlemler nedeniyle dokunulmazlık getirmek gibi ancak diktatörlüklerde olan bir durumu işte bu düzenlemeyle kayyumlara da getirmeye çalışıyorsunuz ve devam ettirmeye de çalışıyorsunuz. Demokratik bir hukuk devletinde böyle bir yetki yoktur, olamaz, böyle bir dokunulmazlık da olamaz. Bu madde teklifi, hukuk devletini âdeta fiilen ortadan kaldırmaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Özer, lütfen tamamlayın.

TURAN TAŞKIN ÖZER (Devamla) - Değerli arkadaşlar, 12 Eylül cuntası bile kendilerine Anayasa'yla yargı bağıışıklığı getirmiş olmasına rağmen yargılanmaktan kurtulamadılar. Bunu da buradan sizlere hatırlatmak isterim.

Değerli vekiller, nereden tutarsanız tutun elinizde kalan, birbiriyle hiçbir ilgisi ve alakası olmayan bu torba kanun teklifinin bazı maddelerinde Anayasa Mahkemesinin kararlarına uyulmadığı gibi, teklif Anayasa'nın 14'üncü maddesine açıkça ve doğrudan aykırıdır. Kısacası, bu teklif anayasal suç işlemektedir ve sizler bizim bu suça ortak olmamızı istiyorsunuz ama biz bu suça ortak olmayacağız.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Özer, teşekkür ediyorum.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına ikinci söz, Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'a ait.

Sayın Alp, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA İNAN AKGÜN ALP (Kars) - Teşekkür ediyorum Başkanım.

Sayın milletvekilleri, "dokuzuncu yargı paketi" adı altında Meclisimizin gündemine getirdiğiniz bu kanun teklifini nasıl bir yargısal ortamda tartışıyoruz? Siz hukuka olan inancı, hukuka olan güveni maalesef yok ettiniz. Yargıda çürüme iddiaları da artık yargının en üst organları tarafından açıkça dile getiriliyor. Niye siz yargıya olan güveni bu kadar sarstınız biliyor musunuz? Sizin adamlarınız yüzünden, sizin yüzünüzden toplum artık yargıya olan güvenini kaybetti. Bakın, bu kim? Bunu tanıyor musunuz? Bunun adı Mustafa Zengin; bu sizin adamınız. Niye sizin adamınız diyorum, biliyor musun? Bak, bu adam Cumhurbaşkanından nasıl uslu uslu nasihat dinliyor, görüyor musun? Bak, sizin adamınız bu. Bak, bu adam nasıl Meclis Başkanıyla aynı safa geçmiş görüyor musunuz? Bak, aynı saftalar bunlar. Bak, bu adam MİT Başkanının karşısında nasıl esas duruşa geçmiş, görüyor musunuz? Esas duruşta dinliyor MİT Başkanını. Bak, bu, Cumhurbaşkanı Yardımcısını nasıl kucaklamış, bak kardeş gibi, görüyor musun bak, nasıl sarılıyor? Bak, adamlarına bak bunların. Nebati'yle beraber ne güzel söz dinliyorlar; aynı adam ha bunlar yanlış anlamayın hepsi aynı adam.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Gözleri ısıldıyordu, gözleri.

İNAN AKGÜN ALP (Devamla) - Bak, bu, damat Berat'la nasıl kafa kafaya vermiş, nasıl danışıyorlar birbirlerine, görüyor musunuz bakın? Bunların adamları bunlar. Egemen Bağış hiç geri kalır mı? Para işi var, para, Egemen'e bak, nasıl da lafı bu sefer Egemen dinliyor. Bunların adamları bu. Siz hukuka olan güveni sarstınız. Şimdi ne yapıyorsunuz? Dokuzuncu yargı paketi. Ya, bundan önceki 8 tanesinde ne oldu? Türkiye'de hukuk mu gelişti? İnsan hakları mı gelişti? Demokrasi mi gelişti? Bak, sizin bu adamınız ne yaptı biliyor musunuz? Yenidoğan çetesini soruşturan savcının yanına gitti, savcıya dedi ki: "Bu adamları bırak, ben senin arkadayım. Benimle bir fotoğraf çektir, hiç kimse sana dokunamaz." İşte, sizin yarattığınız hukuk dünyası budur, siz yarattınız bu hukuk dünyasını yirmi beş senede. Şimdi, siz İstanbul Cumhuriyet Başsavcısının iddialarını hatırlıyorsunuz değil mi? HSK'ye yazı yazmıştı "Ya, bunlar FETÖ'yle mücadeleyi öyle bir noktaya getirdiler ki kendilerine artık her şeyi yapmaya hak görüyorlar." Demişti ki: "Bunların hâkimlerinin tarifi var. Tahliye şu kadar para, efendime söyleyeyim, yayın kaldırma şu kadar para, hepsinin tarifi var." Ne yaptınız? Hiçbir şey. Ben size burada söyledim, şubat ayının sonunda söyledim, ne dedim? Baron borsası kurulacak dedim. Seçim bitsin, bunlar baron borsası kuracaklar, uluslararası suç örgütünün bütün elebaşlarını parayla tahliye edecekler dedim mi, demedim mi? Dedim bu kürsüde. Ne oldu? Adam 730 bin dolar verip uluslararası suç örgütünün Türkiye'deki liderini tahliye etti. Kim? Bunların hâkimleri. Bak, Türkiye'yi kara para alanında, uyuşturucuda, suç gelirlerinde bunlar cennet hâline getirdi. Hepsini nerede oluyor, bu düzen; bunların hepsi nerede oluyor? İstanbul'da, hepsinin yeri, merkezi İstanbul. Şimdi İstanbul'a başsavcı kim gitti? Akın Gürlek, meşhur adamları. "Onu tut." dediler, tuttu; "Selahattin Demirtaş'a ceza ver." verdi; "Canan'a ceza ver." verdi; Sözcü gazetesine verdi; ne istedilerse verdi. Adamı götürdüler, İstanbul'a başsavcı atadılar, ikinci gün ne oldu? Bizim Belediye Başkanımızı gözaltına aldı. Tesadüf mü? Değil, hazırlığını yaptılar.

Bak, Esenyurt Teksas arkadaş! Esenyurt bütün suç baronlarının merkezi arkadaş! Esenyurt'ta her gün bir cinayet işleniyordu. Ne oldu, senin başsavcın uyuyor muydu, yatıyor muydu, bunlara niye müdahale etmedi? Niye müdahale etmedi de sabahın köründe Cumhuriyet Halk Partisinin Belediye Başkanını alıyor?

Ben sizi uyarıyorum, az önce buraya gelen anayasa profesörü, Adalet Komisyonu Başkanıdır, en başta onu uyarıyorum. 2010 yılında bir süreç yaşanıyor Oslo'da, Hakan Fidan -bugün Bakandır- görüşme yapıyordu. Kandil'den adamları uçağa bindirdiler, Oslo'ya götürdüler; baş başa görüşüyorlardı. Aynı zamanlarda Türkiye'de ne yapıldı, biliyor musunuz? Belediye başkanlarını ipe kıldılar, ellerine de kelepçe vurdular, hepsini yediler. O zaman ne dediniz? "Kandırıldık." dediniz. Şimdi, kim kandırıyor sizi? Kim kandırıyor da bir yandan böyle bir süreç yürütürken bir yandan da belediye başkanlarını tutukluyorsunuz? Sizi kim kandırıyor arkadaş? Bugün bunu söyleyenler yarın "Kandırıldık." demeyecekler ha. Keser döner, sap döner, aklınızı başınıza devşirin. Ahmet Özer bilim adamıdır, Ahmet Özer üzerinden yürütülmek istenen yargılara teslim olmuyoruz ve karşı çıkıyoruz. Bu gece itibarıyla Ahmet Özer'in derhâl salıverilmesini Cumhuriyet Halk Partisi olarak talep ediyoruz. (CHP sıralarından alkışlar)

Şimdi, siz yargı paketi getirmişsiniz öyle mi? Bak, ben bu paketi size teşhir ediyorum; 2 madde var, açık, 22, 36; gerisine aldanmayın, gerisi sizi tartıştırmak için, gündemi saptırmak için serpiştirilmiş maddeler. 22'nci madde ne biliyor musunuz? Türk Ceza Kanunu'nun 75'inci maddesinde değişiklik öngörüyor. Nedir o 75? Ön ödemeyi düzenliyor. Bazı suçları işleyen adamlar ön ödeme kapsamına girecek, cumhuriyet başsavcılığına parasını yatıracak, yargılanmayacak. Ne yapıyor 75'inci maddedeki değişiklik? 125'inci maddeyi getiriyor, ön ödeme kapsamına alıyor. Nedir 125? Hakaret suçları... Fakat bir istisna koyuyor; "125'inci maddenin (3)'üncü fıkrasının (b) ve (c) bentleri bu ön ödemeye tabidir." diyor. Hangisi yok? (A) yok. (A) ne, 125/a ne? Bu, bu, bu! Kandırmaya çalıştığınız bu. Türkiye'ye yutturmaya çalıştıkları bu. Bu nedir, 125/a biliyor musunuz? İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu'nun ceza aldığı madde. Herkes parayı ödeyip çıkacak, Ekrem İmamoğlu iki yıl yedi ay ceza yatacak. (CHP sıralarından alkışlar) Okuyorum. Bunların hukuku bu işte, adamına göre hukuk yaptınız yıllarca, şimdi yine adamına göre hukuk yapıyorsunuz. Bütün Türkiye'ye serbest, Ekrem İmamoğlu'na iki yıl yedi ay. Hangi maddeden ceza almış? Sanığın üzerine atılı kamu görevlisine karşı görevden dolayı, hakaret suçu sabit görüldüğünden, eylemine uyan Türk Ceza Kanunu'nun 125'inci maddesinin (3)'üncü fıkrasının (a) bendi kapsamı dışı. 22'ye niye koymadın? "Ekrem İmamoğlu yararlanmasın." diye. Ahmet Özer'e sabah niye açıklama yaptın? Ekrem İmamoğlu'nun önünü kesmek için. Siz tuzakçısınız, siz kumpasçısınız, siz politik kumpasçısınız. (CHP sıralarından alkışlar)

2'nci tuzak 36'nci maddedir. Siz Türkiye'yi otoriterleştiriyorsunuz, adım adım otoriterleştiriyorsunuz. Bu süreç başladıktan sonra dezenformasyon yasasıyla, ondan sonra sıkıyönetim ve savaş yönetmeliğini değiştirdiniz; ne yaptınız? Toplumsal suçları kalkışma olarak değerlendireceksiniz, Tayyip Erdoğan'a da yetki verdiniz -yönetmeliği değiştirdiniz tatilde- bir gecede sıkıyönetim ilan edebilecek. Kayyumları atadınız mı? Atadınız, Hakkâri'ye kayyum uygulamasına devam ettiniz. Türk Ceza Kanunu'nun 220'nci maddesinin (6)'ncü fıkrasını değiştirdiniz mi? Evet, değiştirdiniz. Örgütlü suçlarda bundan sonra suçun unsurunu aramayacaksınız, örgüt üyesi olmamakla beraber yine de adama ceza verecekler; neden? Yarın bir gün protesto gösterileri başladığı zaman, bunlar, toplumun üzerinde caydırıcı bir etki yaratmak için. Can Atalay'ın kararını verdiniz; ne Meclis uydu ne Yargıtay uydu, Meclis halkın iradesini yok saydı. Avukatlara MASAK yükümlülüğü getirdiler; hiç kimse avukata güvenemez hâle gelecek çünkü avukatlar müvekkillerini ihbar etme yükümlülüğü altına giriyor.

Şimdi de ne getiriyorlar, biliyor musunuz? Şirketlere kayyum. Ey Türkiye, bak, bunlar, bugün bu yasayı kabul edecekler. Bu yasayla beraber ne olacak biliyor musun, iki satıra sana açıklayayım. Türk Ceza Kanunu'nun 314'üncü ve 315'inci maddelerinin ihlali şüphesiyle, eğer kuvvetli bir şüphe varsa -yani eğer bugün Ahmet Hoca'yı da bu suçtan tutuklularla aynı kanun kapsamına girecek- şahısların ve şirketlerin mal varlığı değerlerine kayyum atayacaklar. Türkiye'de hiç kimsenin mal varlığı kalmıyor; Türkiye Büyük Millet Meclisi bugün bu kanunu kabul etsin Türkiye'de hiç kimsenin, ne şirketlerin ne şahısların mal varlığının bir garantisi kalmıyor. Bu kayyum atayacaklar ama sadece bu yetmiyor ha! Yanlış anlamayın, ne yapıyorlar biliyor musunuz? Adamın hissedarı varsa hissedarının bile rızasını almıyorlar. Şüpheli el koydukları şirketin kayyum marifetiyle tüm mallarını satabiliyorlar, tasfiye edebiliyorlar ve azınlık hissedarlarının rızasını da aramıyorlar; 36'nci madde, aç, bak! Bilmiyorlar, 36'nci maddede bunu... Türkiye hızla otoriterleşiyor; bütün Türkiye'yi uyarıyorum, bütün dünyayı uyarıyorum, bunlar adım adım Türkiye'yi otokratik bir yönetime sürüklüyorlar ve bunu da "yargı paketleri" adı altında Türkiye Büyük Millet Meclisine getirdikleri bu kanunlar marifetiyle yapıyorlar. Her kanunun içinde tuzak maddeler var, dokuzuncu tuzağı da bunlardır. Bundan sonra ne geliyor biliyor musunuz? Komisyonunda kabul edildi, önümüzdeki hafta gelecek. Bazı kanunlarda yine değişiklik yaptılar, "etki ajanlığı" diye bir şey getiriyorlar, bütün muhalefeti susturmak istiyorlar. Bütün muhalefeti "casus" diye cezalandıracak düzenlemeleri de önümüzdeki pakette Türkiye'nin gündemine getirecekler. Bunlar otokrasinin ayak izlerini döküyorlar, adımlarını döküyorlar. Bunlar yeni faşizmin hukukunu uyguluyorlar, Türkiye'de adım adım otoriterleşiyorlar.

Genel Kurulu bu kanuna ret oyu vermeye davet ediyor, hepinize saygılar sunuyorum efendim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Alp.

Şimdi, şahısları adına ilk söz Muğla Milletvekili Gizem Özcan'a ait, ona söz veriyorum.

Sayın Özcan, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

GİZEM ÖZCAN (Muğla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Yaklaşık üç ay önce Adalet Komisyonunda yirmi dört saate yakın süreç boyunca tartıştığımız dokuzuncu yargı paketi nihayet Genel Kurulumuzda görüşülüyor.

Ülkemiz her gün yeni bir adaletsizliğe uyanıyor. Böyle bir dönemde Adalet Komisyonundan geçen bir teklifin adalet için ne söylediği, neyi düzenlediği kadar toplumun adalet beklentilerine ne kadar cevap verdiği de önemlidir. Yani bir teklif, söyledikleri kadar söylemedikleri de görüşüldüğü döneme atılan bir imzadır. İktidarın neyi görmek istemediğini, ne konuda düzenleme yapmak istemediğini de bize burada gösterir. Bu anlamda dokuzuncu yargı paketi ülkemizin kanayan bir adalet yarası yokmuş gibi yapan, yalnızca iktidarın ihtiyaçlarına ya da onun makul saydığı ihtiyaçlara odaklanan bir tekliftir.

Değerli milletvekilleri, ülkemiz son zamanlarda derinleşen bir şiddet döngüsüyle sarsılıyor. Kadına ve çocuklara yönelik şiddet, istismar, tecavüz, kâr için yenidoğanların katledilmesi -bu kelimeyi kullanmak istemezdim ama bu açıkça bir katletme girişimi- hayvanlara yönelik eziyet, katliam... Şiddet döngüsü genişleyerek hepimizin hayatını yutan, yutmak üzere olan bir sarmala dönüşmüş hâlede.

Değerli milletvekilleri, bu döngüyü parçalayacak adımlara daha çok ihtiyaç duyduğumuz bir dönemden geçemedik. Bir hukuk devletini başka egemenlik biçimlerinden ayıran en önemli unsur, toplumsal yaşamı tehdit eden durumlara karşı her kim olursa olsun gerekli tedbirleri almak, hukuksal cezaları vermektir. Eğer bir fail "erkek" diye kollanıyorsa, eğer bir yenidoğan katili siyasi bağlantılarına güvenip "Paçayı yırtarım." diyorsa, eğer bir çocuğu katleden aile efradı makbul aile kabul edildiği için "Bana bir şey olmaz." pervasızlığıyla hareket edebiliyorsa -üzülerek söylüyorum- orada bir hukuk devleti yoktur. Hukuk devleti olmanın en temel şartlarından biri, suçu işleyen kim olduğuna bakılmaksızın cezalandırılmasıdır; aksi durumda yürürlükte olan hukuk devleti değil, cezasızlık rejimidir. Bugün ülkemizde de cezasızlık rejimi hüküm sürmektedir. Cumhurbaşkanı Sayın Erdoğan "Cezasızlık

algısı kalkacak.” söylemiyle de bunu açıkça itiraf etmiştir. Üzerimize düşen, dünya adalet mücadelesinin tarihsel deneyimlerinden süzölen bir ilke için cezasızlığı yok etmek, mücadele etmektir. Ancak o zaman ölkemizin büyük şehirleri dünyanın her yerinden mafyanın cirit attığı, şehri kana buladığı bir yer olmaktan çıkacaktır. Ancak o zaman kadına, çocuca, hayvana yönelik şiddetin bütün toplumsal yaşamı sarması engellenecek. Ancak o zaman yargı siyasetin emrinde onu dizayn eden bir sopa olmaktan çıkıp adaletin hizmetine girecektir.

Değerli milletvekilleri, “yargının araçsallaştırılması” dediğimizde bugün Esenyurt Belediyemizde yaşanan durum gibi elbette ki İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanımız Sayın Ekrem İmamoğlu’na açılan davayı da konuşmamız gerekiyor. İddia ediyorum, bu dava, iktidarı tarihin tozlu sayfalarına çok yakında havale ettiğimizde, ölkemiz hukuk fakültelerinde yargının araçsallaştırılması AKP eliyle demokrasiye nasıl bir saldırıya dönüştüğünün başlığıyla okutulacak. Bu vahim davanın altını doldurmaya çalışırken nasıl taklalar atıldı ama nasıl boşa düşürüldü derslerde bir bir işlenecek, hâkimler ve savcılar üzerinde siyasi vesayet nasıl adaletsizliğin belkemiğine dönüştü diye bu dava üzerine öğrencilere sınavlar yapılacaktır.

Değerli milletvekilleri, İstanbul seçimleri üzerine dönemin İçişleri Bakanı Süleyman Soylu ile Ekrem İmamoğlu arasında siyasi bir tartışmaya yargı eliyle müdahale edilmek istendi. Soylu’nun sözlerini iade eden İmamoğlu’nun açıklamaları kurul hâlinde çalışan kamu görevlilerine hakaret olarak çarpıtıldı, 2019’da bir dava açıldı ve hâlâ o davanın süreçleri işliyor ve akılla, ızanla, vicdanla bağdaşmayacak şekilde kurdukları siyasi kumpastan beslenmeye çalışıyorlar. Davada sadece içeriğiyle de değil, yürütölüş biçimiyle de vahim skandallara imza atılıyor. Davanın hâkimi eşi de hamileyken İstanbul’dan Samsun’a sürüldü, yeni gelen hâkim de hukuksuzluğa imza atarak İmamoğlu’na iki yıl yedi ay hapis cezası verdi ve bu konuyu resen araştırması gereken Hâkimler ve Savcılar Kurulu ne yaptı? Hiçbir şey. Ancak on beş gün önce İstanbul Büyükşehir Belediye Meclisinde AKP Grup Sözcüsü “O hâkimi Samsun’a neden sürdüğümüzü ben size açıklayayım.” diye bir cümle kurdu; hâkimin AKP’nin talimatıyla sürüldüğü itiraf edilmiş oldu. İşte, bugün Grup Başkan Vekilimiz Gökhan Günaydın’la beraber milletvekillerimiz inceleme ve soruşturma yapılması istemiyle Hâkimler ve Savcılar Kuruluna başvurdu. Biz biliyoruz ki bu ölkenin onurlu hâkim ve savcıları var, çağrımız onlarıdır, onlar evrensel hukukun gereklerini yerine getirecektir ve iktidara da bir çağrımız var: Bu davadan elinizi eteğinizi çekin, burası hukuk devleti ise eğer burada gasp olmaz, yok değilse, o zaman neden uğraşıyoruz? Sekizinci yargı paketi, dokuzuncu yargı paketi, hukuk devleti askıda ise ne önemi var; değilse elinizi neden Ekrem Başkanın yakasından çekmiyorsunuz? Bu ölkenin demokrasi birikimini küçümsemenize izin vermeyeceğiz. İstanbul halkının iradesini gasbetmeye yeltendikçe cevabı İstanbul halkından bugüne kadar aldınız, böyle giderse daha büyük bir cevap almaya hazırlanmanızı da tavsiye ediyoruz. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, 15’inci madde kadının soyadını düzenleyen madde ve tüm kadın örgütleri ve muhalefetin baskısıyla bu konunun Komisyonunda değerlendirileceği ve bizlerin önerilerinin dikkate alınacağı söylenmişti ancak şu ana kadar maddeye ilişkin bize ulaşan bir öneri yok. Usul yönünden baktığımız zaman Anayasa Mahkemesinin verdiği kararlar mevcut düzenlemenin eşitlik ilkesine aykırı olduğu açıktır ve bu maddenin Anayasa Mahkemesinin gereklerini karşılamadığı da açıktır. Burada iki şeyden birine karar vereceğiz, ya Anayasa’ya bağlılık yeminimizin arkasında Anayasa Mahkemesinin ihlal gereklerini gideceğiz ya da artık bu anayasasızlaştırma sürecine, gidişata bir taş da bugün buradan döşemiş olacağız.

Kadınlar kendi soyadlarını kullanabilmek için dava açmak zorunda kalıyorlar, bu, eşitlik ilkesine açık şekilde aykırı. Kişilik hakkının bir parçası olan soyadı, kadının kimliğinin somut bir görünümüdür; mevcut teknoloji nüfus kayıtlarının tespiti ve soy bağının karışmamasına elverişlidir yani tek yol, kadının soyadının değiştirilmesi değildir. Kadının soyadının tartışılıyor olması ataerkil toplumun devamlılığını göstermektedir. Meselenin bir an evvel neticeye kavuşturulması ve kadınlara kendi soyadını özgürce kullanabilme hakkının tanınması gerekmektedir. Adalet Komisyonunda verilen sözün tutulmasını bekliyoruz.

Değerli milletvekilleri, dokuzuncu yargı paketinin ruhu Anayasa Mahkemesi kararlarının arkasından Meclis yoluyla dolanmaya dayanıyor. Paket, birçok maddesiyle Anayasa Mahkemesi kararlarını yasama yoluyla işlevsizleştirmeye amaçlıyor kadının soyadı örneğinde olduğu gibi. Karşımızda denge, denetleme mekanizmaları zayıflamış bir rejim var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Özcan, lütfen tamamlayın.

GİZEM ÖZCAN (Devamla) - O yüzden, Anayasa’yı yok sayanlar, yasama yoluyla Anayasa Mahkemesi kararlarını işlevsizleştirenler, yargıyı siyasete sopa kılanlar ki onlar bilsinler, onların yeni anayasa yapmaya ne ehliyetleri ne de meşruiyetleri vardır. (CHP sıralarından alkışlar) 2’nci yüzyıla yakışan, antidemokratik hükümlerden sıyrılmış, insan haklarını, örgütlenme özgürlüğünü, eşit yurttaşlığı temel alan yeni Anayasa’yı son seçimlerden 1’inci çıkan partimiz Cumhuriyet Halk Partisi yapacaktır.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Özcan.

Şimdi, şahısları adına ikinci sözü Denizli Milletvekili Cahit Özkan’a veriyorum.

Sayın Özkan, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

CAHİT ÖZKAN (Denizli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan 157 sıra sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’miz hakkında şahsım adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygıyla selamlarım.

Değerli milletvekilleri, temel hak ve özgürlüklerin daha etkin korunması, yargı bağımsızlığı ve tarafsızlığının daha da etkinleştirilmesi, yargıya güvenin artırılması, hukuk güvenliğinin güçlendirilmesi, adalete erişimin kolaylaştırılması, makul sürede yargılanma hakkının gözetilmesi ve insan odaklı hizmet anlayışının geliştirilmesi günümüzün hukuk devletinin en önemli ilke ve prensiplerindendir. Ölkemizde 2002 yılından bugüne Cumhurbaşkanımız liderliğinde AK PARTİ ve Cumhuriyet Halk Partisi olarak yaptığımız anayasal ve yasal reformlarla süregelen bu reform iradesi, hukuk devletinin ilke ve kurallarının somutlaştırılmasının doğrudan bir tezahürüdür. Adalet Bakanlığımızca hazırlanan, 2019 yılında Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan tarafından kamuoyuyla paylaşılan Yargı Reformu Strateji Belgesi, vizyon olarak güven veren ve erişilebilir bir adalet sisteminin gereğini yerine getirecek ilke ve prensipleri ifade etmektedir.

Yine, İnsan Hakları Eylem Planı’nda özgür birey, güçlü toplum ve daha demokratik bir Türkiye vizyonu ön plana çıkarılmıştır. Yargı Reformu Strateji Belgesi kapsamında önemli reformlar bu çerçevede hayata geçirilmiştir.

Birinci yargı paketiyle ifade özgürlüğü güçlendirilmiş, hak arama yolları genişletilmiş, soruşturma evresinde tutuklama süresi sınırlandırılmış ve seri muhakeme, basit yargılama, e-duruşma gibi yeni ve etkin usuller hukuk sistemimize kazandırılmıştır. Ayrıca, şüpheli ve sanık haklarının yanında, mağdur haklarının da güçlendirilmesi önemli düzenlemeler olarak hayata geçirilmiştir.

Yine, yeni infaz paketi bağlamında 2022 yılında yapmış olduğumuz kanunla infaz alanında çok önemli düzenlemeler hayata geçirilmiş ve alternatif infaz usulleri hukuk sistemimizin içerisine dâhil edilmiştir. Bu kanunla yargılama sonunda hükmedilen ceza ve güvenlik tedbirlerinin yerine getirilmesi infaz hâkimliğine verilmiş, infaz alanında ihtisaslaşmaya girmek suretiyle infaz hizmetlerinin etkinliğinin ve kalitesinin artırılması hedeflenmiştir.

Ayrıca, İnsan Hakları Eylem Planı’nda belirtilen amaç ve hedefler doğrultusunda da faaliyetler yürütülmüş ve bu kapsamda birçok reform hukuk sistemimize kazandırılmıştır.

Son olarak sekizinci yargı paketiyle ceza hukuku kapsamındaki soruşturma ve kovuşturmalar ile özel hukuk ve idare hukuku kapsamındaki yargılamaların makul sürede sonuçlandırılmadığı iddiasıyla yapılacak başvurularda manevi tazminat taleplerinin idari başvuru yoluyla hızla sonuçlandırılması sağlanmıştır. Bu çerçevede de Adalet Bakanlığı bünyesinde Tazminat Komisyonunun kurulması gerçekleştirilmiştir.

Ayrıca, Ceza Muhakemesi Kanunu çerçevesinde bazı koruma tedbirleri nedeniyle maddi ve manevi tazminat istemlerinin ağır ceza mahkemeleri tarafından yerine getirilmesi hükme bağlanmıştır. Böylelikle, yargısal görev alanına ve hâkimin takdirine girmeyen bazı tazminat istemlerinin idari başvuru yoluyla hızlı bir biçimde sonuçlandırılması sağlanmıştır.

Yargı Reformu Strateji Belgesi kapsamında yapılması hedeflenen faaliyetlerin ve düzenlemelerin yüzde 71'i gerçekleştirilmiştir. Yine, İnsan Hakları Eylem Planı kapsamında yapılması hedeflenen düzenlemelerin de yüzde 66'sı gerçekleştirilmiş ve akabinde dokuzuncu yargı paketi de Meclis Genel Kuruluna sevk edilmiştir. Kuşkusuz, bundan sonraki süreçte de bu hedeflerin gerçekleştirilmesi doğrultusunda yasama Meclisi olarak hep beraber çalışmalarımızı kararlılıkla sürdüreceğiz. Teklifin ülkemiz ve milletimiz için hayırlı olmasını diliyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kamuoyunda "dokuzuncu yargı paketi" olarak bilinen bu kanun teklifi toplam 20 farklı kanunda değişiklik veya düzenleme içermekte olup 39 maddeden oluşmaktadır.

Şimdi, teklifte yer alan düzenlemelerle ilgili bazı hususları sizinle paylaşmak istiyorum. Malum olduğu üzere, Anayasa Mahkemesi anayasa yargısıyla kanunların Anayasa'ya uygunluğunu denetlemektedir. Bu çerçevede daha önce yapmış olduğumuz reformlarla Anayasa Mahkemesi bireysel başvuru yoluyla da pek çok incelemeleri yapmakta ve hukuk düzenimizin anayasal güvencesinin teminatı olmaktadır. Günümüzde demokratik rejimlerin tamamlayıcı unsurlarından biri de anayasanın üstünlüğü ilkesidir; kanunların anayasaya uygunluğunun denetimini gerekli kılmaktadır. Bu denetim dünyanın pek çok ülkesinde yargısal organlar tarafından gerçekleştirilmektedir. Tabii, anayasa yargısının gerekliliği konusunda fikir birliği bulunmakla beraber, anayasa mahkemeleri özellikle siyasi organların tercih ve takdir alanlarına müdahale niteliğinde kararlar verdikleri de uluslararası alanda dünya anayasa yargılarında da konuşulan, tartışılan bir gerçekliktir. Buna da yargısal aktivizm tartışmaları, jüristokrasi bağlamında da akademik camia değerlendirmelerini yapmaktadır.

Ülkemizde Anayasa Mahkemesi kanunların, Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İç Tüzüğü'nün Anayasa'ya şekil ve esas bakımlarından uygunluğunu denetlemektedir. Bu denetim sonucunda iptal kararları verilebilmekte ve iptal kararları bakımından da belirli süreler öngörülmektedir. İşte, bu süreler bağlamında, bugün Parlamento dokuzuncu yargı paketi çerçevesinde Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği düzenlemelere ilişkin konuları görüşmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; şimdi, Anayasa Mahkemesinin iptal kararları doğrultusunda bu kanun kapsamında yaptığımız düzenlemelerden bahsetmek istiyorum. Öncelikle ana ve baba ile çocuk arasında soy bağının reddi için dava açma imkânı getirilmektedir. Diğer taraftan, ailenin huzur ve refahının korunması amacıyla baba olduğunu iddia eden üçüncü kişilerin soy bağının reddi davası açabilmesi belirli kurallara bağlanmaktadır. Evlat edinenlerin adlarının evlatlığın ana ve babası olarak soy kütüğünde yazılabilmesi sağlanmaktadır.

Uzlaşma görüşmeleri sırasında tespit edilemeyen veya uzlaşmadan sonra ortaya çıkan zararlara ilişkin tazminat davası açılabilmesi sağlanmaktadır. Ara buluculuk görüşmelerinin ilk toplantısına katılmayan tarafların yargılama giderlerinden sorumluluğu ve lehlerine hükmedilecek vekâlet ücretine ilişkin düzenlemeler yapılmaktadır; bununla da daha önce yapmış olduğumuz ara buluculuk düzenlemelerine etkinlik kazandırmak hedeflenmektedir.

Birden fazla baronun bulunduğu illerde barolara verilecek adli yardım ödeneğinin dağıtım oranları, baroların ihtiyaçları ve giderleri dikkate alınarak Anayasa Mahkemesinin iptal kararı çerçevesinde yeniden belirlenmektedir.

İdari yargıda kanun yollarına başvuru kapsamında, hangi tarihteki parasal sınırın dikkate alınacağı netleştirilmek suretiyle usule ilişkin zaman kayıpları önlenmekte, adil yargılanma ilkesinin güçlenmesi sağlanmaktadır. Ayrıca, bölge idare mahkemesi tarafından ilk kez verilen bazı kararlara karşı temyiz yolu açılmaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; teklifle, şikâyet tabi hakaret suçu bakımından azami şikâyet süresi öngörülmektedir. Düzenlemeyle, soruşturulması ve kovuşturulması şikâyete bağlı olan hakaret suçları bakımından şikâyet süresinin her ne suretle olursa olsun fiilen gerçekleştiği tarihten itibaren iki yılı geçemeyeceği öngörülmektedir. Böylelikle, özellikle sosyal medya üzerinden uzun yıllar önce yapılan bazı paylaşımlar nedeniyle vatandaşlarımız üzerinde sonradan baskı ve tehdit oluşturmalarının önüne geçilmesi hedeflenmektedir. Aynı zamanda, bu çerçevede sürekli vatandaşlarımızın hukuk güvenliği sağlanmaktadır. Sosyal medya üzerinden gerçekleştirilen hakaret suçu uzlaştırma kapsamından çıkarılarak ön ödeme kapsamına alınmaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Özkan, lütfen tamamlayın.

CAHİT ÖZKAN (Devamla) – Şunu da özellikle ifade etmek gerekir ki bu düzenleme asla kişiye hakaret edebilme özgürlüğü tanımamaktadır. Nitekim, bu şekilde işlenen suçların ve hakaretlerin beş yıl içerisinde tekrar işlenmesi hâlinde, fail hakkında aynı suçtan dolayı ön ödeme hükümleri uygulanmayacak ve suç bakımından kişi hakkında doğrudan kamu davası açılacaktır.

İcra ve İflas Kanunu hükümlerine göre yapılan elektronik açık artırmaların sürüncemede kalmaması ve gerçek alıcılar arasında rekabet içerisinde gerçekleşmesi için düzenlemeler de bu kapsamda yer almaktadır.

Yine, vatandaşlarımız için, onlar için kurulmuş vakıfların yaşaması ve topluma sunacakları hizmetlerin devamı için mazbut vakıfların yargı harçlarından ve teminat gösterme zorunluluğundan muaf tutulması sağlanmaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; teklifimizin ülkemiz ve milletimiz için hayırlı olmasını diliyorum, müzakerelere vereceğiniz destek için tüm siyasi parti gruplarına ve milletvekillerimize şimdiden teşekkür ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Özkan.

Değerli milletvekilleri, teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi birinci bölümün görüşmelerine başlıyoruz.

Birinci bölüm 1 ila 20'nci maddeleri kapsamaktadır.

Birinci bölüm üzerindeki söz taleplerini karşılayacağım.

İlk söz talebi, Saadet Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'e ait.

Sayın Şahin, buyurun. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan 157 sıra sayılı Kanun Teklifi'yle ilgili grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Dokuzuncu yargı paketini konuşuyoruz. Adalet reformu için yola çıkılıyor. Yargı paketleri adalet reformu düşüncesiyle bizi yola çıkarıyor. Geldiğimiz noktada, işin sonunda maalesef dağ...

(Uğultular)

İSA MESİH ŞAHİN (Devamla) – Sayın Başkanım, Genel Kurulu uyarabilirsek...

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, sayın hatibi uğultudan dinleyemiyoruz, anlayamıyoruz. Lütfen uğultuyu keselim ve sayın hatibi saygıyla dinleyelim.

Buyurun Sayın Şahin.

İSA MESİH ŞAHİN (Devamla) – Geldiğimiz noktada maalesef dağ fare doğuruyor. Bu yargı paketinin sonunda da bu işin sonunda da uzülerek görüyoruz ki dağ fare doğurmuş durumda. Ortada bir reform olmadığı gibi -bakın, önemli bir şey söyleyeceğim- “reform” gibi değerli bir kavramın da içini boşaltıyoruz, “reform” gibi önemli, değerli bir kavramı değersiz hâle getiriyoruz; önemli sorunlardan biri bu.

Şimdi, yasa teklifinin içerisinde yargı organının sorunlarına yönelik... Bakın, elbette ki yasa teklifinin içerisinde olumlu düzenlemeler var yani toptan, külliye reddediyoruz diye bir şey yok ancak geldiğimiz noktada yargı organının önemli sorunları var. Biz isterdik ki bu yargı organının önemli sorunlarına yönelik önemli...

(Uğultular)

BAŞKAN – Sayın Şahin, izin verir misiniz.

Değerli milletvekilleri, biraz önce ikaz ettim yani lütfen saygıyla dinleyelim. Eğer yüksek sesle konuşacaksanız kulislerde rahat konuşabilirsiniz ama burada hatibi dinleyelim. Lütfen, rica ediyorum, bir daha ikaza mahal vermeyelim.

Sayın Hatip, buyurun.

İSA MESİH ŞAHİN (Devamla) – Evet, geldiğimiz noktada yargı organının önemli sorunlarına yönelik yargı paketi içerisinde önemli bir çözüm maddesi, bir düzenleme maalesef göremedik. Avukatların, meslektaşlarımızın önemli sorunları var, yine buraya derde derman olacak bir çözüm göremedik. Kitlemel mağduriyetler var, bu konularda da önemli çözüm maddelerini yargı paketinin içerisinde göremedik. Eğer bu saydığım konularla ilgili bir düzenleme görseydik gerçekten o zaman adına “reform” diyebilirdik. Başını sallayan arkadaşlarımız var. Bakın, bunun içerisinde yargı organının işleyişini hızlandıran, yargı organının tıkanmasını önünü açan hangi maddeler var, çıkın açıklayın, biz de oradan size destek verelim.

Değerli milletvekilleri, yasa teklifinde iki önemli hukuk ihlaline dikkat çekmek istiyorum. Birincisi, doğrudan hukuk devleti ilkesi ihlal ediliyor, hukukun belirlilik ilkesi ihlal ediliyor. Şimdi, ne demek hukukun belirlilik ilkesi? Ortalama bir vatandaşın anlayabileceği sadelikte hukuk kurallarının, yasaların yapılması demek. Şimdi, şu kanun teklifinde bırakın ortalama bir vatandaş hukukçular olarak biz bile o maddeden o maddeye, o kanundan o kanuna geçiyoruz ancak anlayabiliyoruz. Hukukçuların bile zor anlayabildiği bir kanun teklifini ortalama vatandaşın anlamasını beklemek de zordur diye düşünüyorum. Dolayısıyla, hukuki belirlilik ilkesinin çok açık bir şekilde ihlal edildiğini üzülerek görüyoruz.

İkinci ihlal edilen husus kanunun geriye yürümezliği ilkesi. Kanunun geriye yürümezliği ilkesiyle ilgili, biz hukuk fakültelerindeyken çok istisna örnekler verildi. Ben bir buçuk yıldır burada milletvekilliği görevi yapıyorum, istisnalar kurala döndü. Çok sayıda kanunda kanunun geriye yürümezliği ilkesi maalesef ihlal edildi; bu önemli ihlale de dikkat çekmek istiyorum.

Değerli milletvekilleri, kitlemel mağduriyetlere en son geleceğim. Şimdi, maddelerle ilgili hızlıca, bazı maddelerde sorun gördüğümüz hususlara dikkat çekmek istiyorum. Şimdi, 4’üncü maddede Hukuk Mesleklerine Giriş Sınavı’yla ilgili sorulan soruların alanlarının genişletilmesi, artırılmasıyla ilgili bir madde var; güzel. Ancak bundan önce bizim hukuk fakültelerinin kalitesini masaya yatırmamız gerekmez mi? Şimdi, bakın, bugün basına yansıyan bir haber: “44 devlet üniversitesinde hukuk fakültesi var, 11’inde hukukçu yok.” Bakın, hukuk fakültesinin dekani hukukçu değil. Ya, bu garabeti ben sizin dikkatlerinize sunmak istiyorum. Bu kadar çok hukuk fakültesi sayısını doğru bulmuyoruz. Hukuk fakültelerinin sayısı azaltılmalıdır ve kontenjanları da sınırlandırılmalıdır. Biz, bakın, şu maddedeki şu düzenlemeden önce hukuk fakültelerinin kalitesini nasıl daha iyi hâle getiririz, bunu tartışmamız gerekir diye düşünüyorum.

Yine -14’üncü madde- bakın, 221 sayılı Kanun, çoğu kişi bilmez bunu; mülkiyet hakkı, kamulaştırmayla ilgili bir kanun. Anayasa Mahkemesi geçtiğimiz yıllarda bu kanunu iptal etti. Neden iptal etti? Mülkiyet hakkının ihlali gerekçesiyle iptal etti. Şimdi, siz, Anayasa Mahkemesinin iptal gerekçesinden sonra bir düzenleme yapıyorsunuz. Lütfen bakın bir arkadaşlar, 221 sayılı Kanun’un önceki hali nedir? Sayın Başkanım, şimdiki sizin getirdiğiniz düzenleme nedir? Aynı içerik. Aynı içerikte bize getiriyorsunuz, Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği bir kanunu tekrar buradan oylatmaya çalışıyorsunuz. İşte, itiraz ettiğimiz bu garabettir. Burada vatandaşın mülkiyet hakkı açıkça ihlal edilmektedir, bizim de itirazımız burayadır.

Yine, 15’inci madde, soyadıyla ilgili konu yani aile birliğinin korunmasıyla ilgili; benim de buraya bir çekincem var ancak Anayasa Mahkemesinin kararları kesindir, vermiş olduğu bir karar var. Biz bu kararlara uymayacaksak Anayasa Mahkemesi ne işe yarayacak?

Devam ediyorum, 36’ncı madde gerçekten tehlikeli bir madde. Terörizmin Finansmanının Önlenmesi Hakkında Kanun’a aykırı suç işleyenlerle ilgili kuvvetli suç şüphesi olması hâlinde mal varlığı değerlerine kayyım atanabilecek. Şimdi, arkadaşlar, o zaman “Yargılamasız ceza olmaz.” ilkesini nereye koyacaksınız? Siz yargılamadan kayyım atıyorsunuz. Ya, biz buna itiraz etmeyelim mi şimdi? Mülkiyet hakkı ihlalini nereye koyacaksınız? Bir de burada “hukuk güvenliği” kavramı, hukuk güvenliği sorunu ortaya çıkacak.

Bakın, ben bu kürsüden birkaç kere ifade ettim, bir daha ifade edeyim. Bu Mecliste Meclis Başkanlığı yapmış, Adalet Bakanlığı yapmış önemli bir isim olan Sayın Cemil Çiçek’in bir sözünü çok sık vurguladım çünkü tam da buraya oturuyor. Şöyle bir ifade kullanmıştı Sayın Cemil Çiçek bir televizyon programında, daha geçtiğimiz yıllarda: “Ben Adalet Bakanlığı’nda yabancı yatırımcıların ilk uğradığı mekânlardan biri Adalet Bakanlığıydı.” Neden? Bu ülkede hukuk var mı, hukuk güvenliği var mı; yatırımcı buna bakar, piyasalar, ekonomi buna bakar. Eğer hukuk güvenliği yoksa yatırımcı yapmaz, var olan yatırımcıyı da tutamazsınız. İşte, bu tür maddeler, bu tür düzenlemeler, yargılamasız ceza verilebilen düzenlemeler, mülkiyet hakkını ihlal eden düzenlemeler... Ekonomiyi bir taraftan toparlamaya çalışıyorsunuz, bir taraftan bunun adı ekonomiyi baltalamaktır. Sayın Mehmet Şimşek’in de ben bu maddeye bir göz atmasını bu kürsü vesilesiyle rica ediyorum, talep ediyorum; eminim o da bu maddeye itiraz edecektir.

Değerli milletvekilleri, itiraz ettiğimiz hususlar çok açık. Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği, sizin de aynı içerikte bizim önümüze getirdiğiniz hususlar birincisi. İkincisi de hukukun açık ilkelerinin açık bir şekilde ihlal edilmesiyle ilgili itirazlar ortaya koyuyoruz. Bakın, 221 sayılı Kanun’la ilgili bu kanun teklifinin 14’üncü maddesi. Ben rica ediyorum, lütfen, kanunun önceki hâline bakın, bir de şimdiki getirdiğimiz hâline bakın, bir fark varsa gelin bana anlatın, ben de destek vereceğim, ben de destek vereceğim bu kanun teklifine ama göremeyeceksiniz; isyanımız da buraya.

Evet, şimdi, son olarak da kitlemel mağduriyetlerle ilgili çok sık dile getirdik, bu yargı paketinden gerçekten büyük beklentiler vardı. Bu beklentileri karşılamayan bir yargı paketi bu, dolayısıyla da adalet reformu diyemiyoruz. Önemli konularda düzenlemeler beklentisi var. Sayın Meclis Başkan Vekilimizin Adalet Bakanlığı döneminde vurguladığı önemli bir düzenleme, uzlaşma kurumunun kapsamının genişletilmesi bir beklentiydi, bu paketin içerisinde yok. Karşılıksız çekle -yasasıyla- ilgili hapis cezası yerine ekonomik tedbirlerle ilgili düzenleme yapılması bir beklentiydi. Süresiz nafaka uygulamasının hakkaniyet ölçüsünde

yeniden düzenlenmesi, bunların hepsi bir beklentiydi. Kamuda liyakatli bir sistemin inşası için mülakat uygulamasının kaldırılması, Türkiye'nin önemli bir meselesi olan KHK mağduriyetinin suçlu ile suçsuzun ayrılması ilkesi çerçevesinde adalet temelinde çözülmesi bir beklentiydi. Yine, belediye şirket işçilerinin özlük haklarının düzenlenmesi bir beklentiydi. Emeklilik sisteminde gelecek nesilleri borç altına sokmayacak şekilde adil, eşitlikçi ve uygulanabilir bir emeklilik sisteminin de masaya yatırılması bir beklentiydi. Yine, ölümlü ve yaralamalı kazalara karışılmayan konularda ehliyet cezalarıyla ilgili bir düzenleme yapılması bir beklentiydi. Bir başka beklenti, cezasızlık algısı kavramını da ortadan kaldıracak şekilde adil, eşitlikçi ve gerçekçi bir infaz rejimi düzenlenmesi bir beklentiydi. 31 Temmuz Covid yasasıyla ilgili bir eşitsizlik söz konusu. Yine, dörtte dört konusuyla ilgili bir beklenti var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Şahin, lütfen tamamlayın.

İSA MESİH ŞAHİN (Devamla) - Bütün bu beklentilerle ilgili biz isterdik ki birlikte gerçekten vatandaşımızın derdine derman olacak bir adalet reformunu birlikte yapalım ama yine ıskaladık, dokuzuncu yargı paketinde de biz bu reformu göremedik. Reform kavramının içini boşaltmaya devam ediyoruz ama bizim beklentimiz, yine buradan bir kere daha sesleniyoruz, Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği konularla ilgili bir daha bu maddelerin gözden geçirilmesi ve bu maddelerin kanun teklifinden çekilmesi. Bununla ilgili muhalefet edeceğimizi özellikle ifade ediyorum. Bunun yanında, kitlesel mağduriyetlerle ilgili gerçek bir adalet reformu için birlikte çalışma çağrısında bulunuyorum iktidar partisindeki arkadaşlarımıza.

Adalet konusu her şeyin temelidir, devletin temelidir. Adalet sorununu çözemezsek Türkiye'de hiçbir sorunu çözemeyiz diyorum. Bu anlamda her şeyin başı adalettir. Önce adalet kurumunu düzeltelim, ondan sonra her şeyi düzeltiriz diyorum.

Bu duygularla Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.(Saadet Partisi ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Şahin.

Şimdi, ikinci söz, İYİ Parti Grubu adına Antalya Milletvekili Uğur Poyraz'a ait.

Sayın Poyraz, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA UĞUR POYRAZ (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; paketler sürecinde bir türlü istediği gibi düzenleyemediği yargıya ilişkin dokuzuncu paketiyle ilgili partim adına söz almış bulunuyorum, Genel Kurulu da saygıyla selamlıyorum.

Her stratejik eylem planında, devamında da eylem planları adına çıkarılan paketlerde duyduğumuz, hatta ezberlediğimiz sözler var; yenilenme, normalleşme, yargıya güvenin artırılması, hak ve özgürlüklerin daha etkin korunması, adil yargılanma hakkının sağlanması, yargı bağımsızlığı ve tarafsızlığının geliştirilmesi, hukuksal güvenliğin güçlendirilmesi vesaire vesaire vesaire.

Yargıya ve hukuka güveni yok eden bu siyasi irade değişmedikçe, liyakati değil, siyasi iktidara sadakati esas alan yargı mensupları da var oldukça günde iki paket de çıkarsanız nafi. Bakanlıkta hazırlanan, saraylarda onaylanan, Komisyon'da ise sahneye konulan kanun çıkarma piyesinizle neyi amaçlıyorsunuz? Burada en nihayetinde sayısal çoğunlukla ellerinizi havaya kaldırıp kabul ettiğiniz düzenlemelerle az evvel söylediğim hangi hedefe ulaşmayı umuyorsunuz? Yargıya güven mevzuattan dolayı değil, yargı mensuplarının yandaşa ayrı muhalife ayrı kararlarından dolayı, zengine ayrı fakire ayrı kararlarından dolayı, kurulan borsalardan dolayı, sisteme doldurduğunuz cemaat ve tarikatlardan dolayı yerle bir oldu. Tutuklamanın talimatla, tahliyenin ricayla, yargılamanın lekeleme amacıyla, cezanın ise siyasi iklime göre tayiniyle hak ve özgürlükler yerle bir oldu.

Sokaklar yangın yeri farkında mısınız? Bireysel silahlanma almış başını gidiyor. Herkes cinnetin eşiğinde, kiracı, ev sahibi birbirinin boğazına sarılıyor, esnaf dükkânında saldırıya uğruyor, Güney Amerika ülkeleri gibi zenginler korumalarla geziyor. Vatandaşın yargıya da siyasete de devlete de güveni kalmadı. Kurumlar ve kavramların içi âdeta bomboş. Bu gidişatın Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle daha da hızlandığını elbette sizler de görüyor ve bizlerden daha iyi biliyorsunuz.

Adalet Bakanlığında hazırlanan, sarayda onaylanan, komisyon'da ise "mış gibi" yapılan, Genel Kurul'da da usulen konuşulan bu metinler kanun yapma tekniğinden de kanun olabilmek içeriğinden de çok uzakta. Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle hani yürütme artık Meclise kanun önerisi vermeyecekti, hani Meclisin saygınlığı artacaktı, hani daha güçlü bir yasama erki olacak, denge denetim falan filan sağlanacaktı? Ne Anayasa'yı ne İç Tüzük'ü ne de millî egemenliği umursamadan sadece geçici ve günlük çözümlerle ülke yönetiyorsunuz, daha doğrusu yönettiğinizi zannediyorsunuz. Zira, vatandaş artık yüzünün sizden çevirdi, sadece gün sayıyor.

Yarattığınız eğitim sistemi ve o sistemin kobayı olan çocuklarımız geçenlerde Hukuk Mesleklerine Giriş Sınavı'na girdiler; girmez olaydılar, başarı oranı yüzde 42. "Her sokağa bir hukuk fakültesi..." kampanyanızın sonucu yüzde 42. Yurtsuz, kampüssüz, hocasız, özerksiz üniversite politikalarınızın sonucu yüzde 42. Zira devriktidarınızda üniversitelerde eğitim verilmiyor, sadece diploma dağıtılıyor.

Önümüzdeki pakete dönecek olursak, pakette iki husus öne çıkıyor: Bir, Anayasa Mahkemesinin iptal kararlarının arkasına dolanma iradeniz; iki, berbat ettiğiniz ekonomiyle yargısal faaliyetleri enflasyon oranında güncelleme ihtiyacınız.

Şimdi, biraz ciddileşelim, gerçekleri de konuşalım. Yargı çökmüş durumda, yargıya güven de aynı şekilde, yargıçlar kendilerini güvende hissetmiyorlar, Emniyet ve yargı içinde ciddi bir çatışma var, siyasi kampanyalara dönüştürülen operasyonlar, siyasetin parmağı değil, gövdesiyle müdahil olduğu yargılamalar, yargıda ortalığa saçılan skandallar derken sokakta vatandaş organize suç örgütlerinden âdeta adalet arıyor. İçişleri Bakanımız haftada iki üç örgüt çökertiyor, bir Allah'ın kulu da çıkıp şunu sormuyor: "Bu kadar örgüt hangi aralık kuruldu? Bu örgütler korkutucu gücü ve namı elde edene kadar yargı ve Emniyet neredeydi? Bu örgütler meşruiyet zeminlerini nereden buldular?" Bu iş FETÖ'den mirastır, biliyor musunuz yani yargı ve kolluk önleme yaparsa iş teşebbüste kalır, ceza az olur diye FETÖ döneminde yargı ve kolluk ellemezdi bu işlere. Bu işlere ellemeyi gibi suç işlendikten sonra ceza daha yüksek bir hâle geleceği için eylem sonuçlanırsa daha büyük, daha güçlü bir ceza sistemi devreye girecekti.

Devletin bilme kabiliyeti değil yakalayıp cezalandırma kabiliyeti öne çıkartıldı. Tabii, bu da cesaret veriyor örgütlere. Mesela bir yıl içerisinde 2 tane silahlı ve bombalı terör saldırısı; biri Türkiye Büyük Millet Meclisine 280 metre mesafede, diğeri de Kazan'da TUSAŞ'a; biri egemenliğin tecelligâhı Türkiye Büyük Millet Meclisine biraz önce dediğim gibi tam 280 metre mesafedeki göz bebeğimiz İçişleri Bakanlığı Emniyet Genel Müdürlüğü'nün içine, diğeri de savunma sanayimizin yüz akı TUSAŞ'a... İki eylem de benzerlik taşıyor ve ikisi de bir yıl arayla ekim ayında. Soru şu ki teröristler buralara kadar gelirken bunu bilmesi ve önlemesi gerekenler ne yaptılar? Bunu geçen sene de sormuştum, bu sene tekrar sormak durumunda kalmaktan hicap duyuyorum. Allah bir daha da bana bu soruyu sordurmasın ama sizler de iktidar vekilleri olarak bir ayağa kalkın, iktidarınızı da iki paralık eden bu zafiyetin peşine düşün. Her seferinde ben bu kürsüden uyarıp uyarıp gidiyorum, altı ay geçmeden başınıza geliyor. Bakmayın, görün; duymayın, dinleyin. Memleketi siz yönetiyorsunuz, iyi de yönetemiyorsunuz ya da yönetme yetkinizi devrettikleriniz yönetmiyor.

Vatandaş paket falan istemiyor, hakkını istiyor; devletten, mahkemeden hakkını istiyor. Vatandaş, güvende olmak istiyor; kendi hakkını çeteler eliyle değil, mahkemeden hızlı bir şekilde alabilmek istiyor. Her gün sosyal medyada bilinçli olarak

yayılan vahşet görüntüleriyle hepimizi cezasızlık algısında birleştirip yeni bir istibdat rejiminin yoluna taş döşettirmeye çalışıyorlar. Konu cezasızlık değil, konu sokaktaki cinnet hâlidir. Siyaset adaleti, adalet ekonomiyi, ekonomi de ahlakımızı tehdit ediyor. Ahlaksızlık enflasyonu var ülkede, cinnet hâli tüm bunların sonucu; buna çözüm üretmek mecburiyetindeyiz.

Memleket iyiye gitmiyor, vatandaşın durumu iyi değil, sosyolojik olarak da psikolojik olarak da vatandaşın durumu iyi değil, bu içi boş paketlerle çözüm bulmak mümkün de değil. Anlattığım sorunlara kalıcı çözümler getirmediğimiz, etrafından dolaşarak, çözümsüz bırakarak, zamana yayarak daha da vahim bir sonuca doğru sürükleniyoruz. Sizin derdiniz ise kadının illa kocasının soy ismini kullanması, oysa derdiniz kadına karşı şiddeti önlemek olmalıydı. Sizin derdiniz bir kişinin her şeyi olmasını sağlamak, oysa derdiniz bu ülkenin nasıl daha demokratik bir ülke olacağı olmalıydı. Sizin derdiniz Anayasa Mahkemesi kararlarının arkasından geçip gitmek, oysa derdiniz Anayasa'ya sadakatle görev yapmak, namus ve şerefimiz üzerine iktiğınız andın gereğini yapmak olmalıydı. Sizin derdiniz hep günü kurtarmak, oysa derdiniz sorunlara yapısal çözümler üretmek olmalıydı.

Bir kez olsun, sarayın gözüyle bakmayın; bir kez olsun saraydaki efendilik ilişkisine bağlılığınızı ispat için yarışmayın; bir kez olsun bu aziz millet için görün; bir kez olsun ahlaka, adaletle, erdeme göre kalksın elleriniz. Bir kez bunu başarırırsanız içinizde büyüttüğünüz o korku duvarını inanın yıkacaksınız, bu ülkedeki milyonlarca kaçağın verdiği zararları göreceksiniz; yılları heba olmuş gençlerimizin çığlıklarını, şirketlere teslim edilmiş sağlık sisteminin insanları iyileştirmediklerini göreceksiniz; özel okullara emanet edilmiş eğitim sisteminin çocuklarımızı eğitmediğini göreceksiniz; paketlerle daha beter bir hâle getirdiğiniz yargı sisteminin adalet dağıtmadığını göreceksiniz; Londra borsalarının Türkiye'deki temsilcilerine emanet ettiğiniz ekonominin insanımızı tarumar ettiğini göreceksiniz; siz görmeseniz de millet görüyor.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Poyraz, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Tokat Milletvekili Yücel Bulut'a ait.

Sayın Bulut, buyurun. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA YÜCEL BULUT (Tokat) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 157 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin birinci bölümü hakkında Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum. Gazi Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Elbette ki hukukun değişik alanlarına ilişkin ve daha önceki yargı paketlerini tamamlar mahiyetteki, bütünleyici mahiyetteki bu yasal düzenlemeleri içeren kanun teklifini desteklediğimizi ifade ederek aynı zamanda, yasalaşması hâlinde her gün bir yenisinin eklendiği vatandaşlarımızın hak arama mücadelesine de inşallah bu kanun teklifinin hayırlar getirmesini ve adaletin tecellisine de katkı sağlamasını diliyor ve temenni ediyorum.

Tabii ki adaletin tecellisi derken bir devlet için adalet yalnız ama yalnız adliye teşkilatıyla tesis ve temin edilecek bir olgu değildir. "Adalet devletin temelidir." ifadesi de zaten bunu teyit eden bir yol gösterici ifadedir ve bugüne kadar kurmuş olduğumuz bütün devletlerin de temel şiarı budur. Dolayısıyla "Adalet devletin temelidir." ifadesi şuna işaret eder: Sadece adalet teşkilatı değil, devlet, adaleti tesis ve temin edebilmek için bütün organlarıyla, bütün kamu görevlileriyle beraber ve tüm yurttaşlarına eşit ve adil bir şekilde davranmak ve adaleti hayatın tüm alanlarında tesis etmek mecburiyetindedir. Tabii ki toplumsal adaleti tesis edebilmek için özellikle toplumun değişik katmanlarından, değişik sınıflarından gelen taleplere karşı devletin tüm organlarının ve elbette ki Parlamento'nun da duyarlı ve hassas olması gerekiyor.

Çok kıymetli milletvekilleri, bu çerçevede, tam bin yıldır bu coğrafyada var olan, bundan sonra da var olmaya devam edecek olan, var oldukça Türklüğün ve Türkmenliğin teminatı hâline gelmiş ve Türklüğü ve Türkmenliği Anadolu'ya ayak bastığımız günden bugünlere yani 21'inci yüzyıla taşıyan Alevi-Bektaşî toplumunun birtakım haklı tenkitleri, eleştirileri, masumane talepleriyle ilgili de Sayın Genel Kurula bir sunum yapmak istiyorum. Gerçekten de bu taleplerin önemli bir kısmı masumane istekler, masumane talepler, masumane serzenişlerden ibaret. Tabii ki bu konuda referans aldığımız bir kişi var, o da Muhterem Genel Başkanımız Sayın Devlet Bahçeli. Çünkü bütün siyasi hayatı boyunca Alevi-Bektaşî toplumuna karşı ortaya koymuş olduğu istikrarlı, ilkel, kararlı ve kucaklayıcı tutum bizler için de bir referans oluyor. Bu tavrından dolayı teşekkür ederken aynı zamanda Sayın Genel Başkanımıza bugüne kadar ortaya koymuş olduğu bu ilkel, tutarlı ve kucaklayıcı tavrını Nevşehir'in Hacıbektaş ilçesinde kuruluşuna öncelik ettiği ve böylece bütün bu duruşunu bir müesses kurum hâline getiren, geleceğe taşıyan bu cemevine öncülük ettiği için derin huzurunda şükranlarımı sunuyorum.

Değerli milletvekilleri, Aleviler, özü itibarıyla, Türklüğün şah damarıdır ve bu yönleriyle de aynı zamanda Türkiye Cumhuriyeti'nin eşit yurttaşları, bu vatan coğrafyasının asli sahipleri, cumhuriyetin de kurucu unsurlarıdır. Alevi-Bektaşî toplumunun tarihini sadece ama sadece bir mağduriyetler tarihi gibi sunanlara şunu hatırlatmak istiyorum: Alevi-Bektaşî toplumunun tarihi ve tarihçesi sadece mağduriyetlerden değil, aynı zamanda bir mağruriyetten yani gururdan, şereften, haysiyetten ve bunlarla dolu bir mücadeleden ibarettir. Bin yıldır bu coğrafyada var oldukları süreç boyunca devlet ne zaman dara düşse mutlaka ama mutlaka her kınıklığı, her kızgınlığı, her uğradıkları her haksızlığı bir kenara bırakmak suretiyle milletlerinin asli bir ferdi olarak mutlaka ama mutlaka devletlerinin ve milletin diğer evlatlarının yanında konum almayı bildiler. Nitekim Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş aşamasında da 15 Mayıs 1919'da İzmir'in işgali sonrası, 19 Mayıs 1919'da Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve Millî Mücadele kahramanlarının Anadolu'ya ayak bastığı andan itibaren Alevi-Bektaşî toplumu kararlı bir şekilde istiklalden yana tavrını koymak suretiyle Millî Mücadele'nin asli ve ayrılmaz bir parçası olarak kurmuş olduğumuz son bağımsız Türk devletinin temel kurucu değeri oldular ve Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşundan bugüne kadar geçen yüz bir yıllık tarih boyunca, bu süreç boyunca da her türlü kafa karıştırıcı gayretlere rağmen, her türlü yıldırıma dönük gayretlere rağmen, fay hatları açmaya dönük emperyalist girişimlere rağmen Alevi-Bektaşî toplumu mutlaka ama mutlaka devletin yanında konum almayı bildi. Dolayısıyla, geldiğimiz nokta itibarıyla herkes şunu bilmelidir ki bu insanların bayrak sevgisinin, bu insanların vatan sevgisinin, bu insanların devlet sevgisinin sorgulanması mümkün değildir. Ben de Hubyar Sultan'ın, Şeyh Nusret'in ve Aleviliğin 7 ulu ozanından bir tanesi olan Kul Himmet'in manevi iklimiyle şekillenmiş bir memleketin milletvekili olarak Alevi-Bektaşî toplumunun birtakım serzenişlerini Genel Kurula aksettirmeyi tarihî bir sorumluluk olarak kabul ediyorum. Az evvel de ifade ettiğim gibi, bu taleplerin ve bu beklentilerin önemli bir kısmı yıllardır dile getirilen ve masumane taleplerden ibaret. Tabii ki görevimiz icabı neredeyse bütün köylere dokunmaya ve bütün köyleri gezmeye gayret gösteriyoruz. Bunları yaparken de hiçbir ayırım yapmaksızın, her köye hangi kökten ve mezhepten gelirse gelsin dokunmaya, ulaşmaya ve sorunlarını dinlemeye gayret gösteriyoruz. Dolayısıyla Alevi köylerini ziyaret ederken gördüğümüz bir tablo var: Alevi köylerinin önemli bir kısmının yolla ilgili ve ulaşım ile ilgili çok ciddi serzenişleri var ve bu konuda ihmal edildiklerini düşünüyorlar. Benzer şekilde başka köylerimiz var mı? Elbette ki var ama bugün onlara vermiş olduğum sözüm bir gereği olarak Meclis kürsüsünde konuştuğum için bir pozitif ayrımcılık yaparak bunu vurgulamayı daha doğru buldum. Dolayısıyla özellikle Alevi köylerimizin önemli bir kısmında devletimizin hakça, eşit ve adil bir davranış modelini ortaya koymasına rağmen, bütün bürokratlarımızın gerçekten birer Anadolu evladı olarak her yurttaşımıza eşit bir şekilde davranma gayreti müşahhas bir şekilde ortadayken maalesef ki Alevi köylerimizden böyle bir beklenti sık sık ve yüksek sesle dile getirilmeye devam ediyor. Dolayısıyla bizim de daha hassas bir şekilde bu beklentiye ve talebi karşılamaya dönük, en azından bu insanların ihmal edildikleri düşüncesini ortadan kaldıracak bir gayretle, daha büyük bir özveriyle bugüne kadar hiç sarsılmamış bu kardeşlik duygularını besleyecek bir tasarrufu mutlak surette ortaya koymamız lazım.

Bir başka sorun ve sıkıntı da şu, Alevi köylerini gezdiğimizde gördüğümüz bir başka tablo şu: Özellikle hemen hemen her Alevi köyünde o köyün kişisel gayretleriyle inşa edilmiş olan cemevleri bugün maalesef ki oldukça bakımsız bir durumda, oldukça maalesef keyfe keder ve terk edilmiş durumda. Kendi bütçeleriyle inşa etme gayretleri maalesef ki netice vermediği için de bu konuda da yine ortada bir ihmalin olduğu kanısındayım. Sayın Genel Başkanımızın da daha evvel vurgulamış olduğu gibi, Cemevleri eğer Aleviler cemevlerini ibadethane olarak kabul ediyor ve öyle tarif ediyorlarsa birer ibadethanedir. Dolayısıyla cemevlerinin birer ibadethane olduğunu vurgulamak ve dile getirmekten hicap duymamak lazım ama bunların o insanlar için bir ibadethane olduğu gerçeğini yüksek sesle söylüyorsak bu ibadethaneleri de kaderine terk etmek gafletinden bir an önce uzaklaşmamız ve bu konuda da katkı sağlamamızın bir mecburiyet olduğu inancındayım. Bunun siyaseti yok, bunun partisi yok, bunun herhangi bir ideolojik tarafı yok. Bu toplumun temel harcı olan bu insanların mutlaka ama mutlaka bu beklentilerinin de karşılanması gerekiyor ama aynı zamanda da sorundan beslenen odakları susturabilmek adına herkesin üzerinde de bir tarihî sorumluluk var. Devletimiz, Hükümetimiz oldukça uzun bir süredir bu konuda cesur adımlar atıyor. Bunlardan bir tanesi de Alevi-Bektaşî toplumunun Kültür Bakanlığı bünyesinde bir daire başkanlığı çerçevesinde örgütlenme gayreti ve bu konudaki yasal düzenleme. Bunu yetersiz bulup öfke nöbetlerine girmek yerine bunun daha büyük adımların habercisi olan ve onu olgunlaştırmak üzere devletin yaptığı bir tasarım ve iyi niyetli bir girişim olduğunu kabul etmek suretiyle desteklemek ve fay hatlarını kapatmak suretiyle sorundan beslenen odakları susturmak da bir diğer tarihî sorumluluktur.

Son olarak, son günlerde kamuoyunda dile gelen bir hususa ilişkin de kaygı ve endişelerimi Genel Kurulla paylaşmak istiyorum. Özellikle ABD’de düzenlenen Birleşmiş Milletler Genel Kurulunda dile getirilen ve kamuoyunda da zaman zaman dillendirilen Arnavutluk’ta 27 dönüm arazi üzerinde bağımsız, müstakil, Vatikan tarzı bir Alevi-Bektaşî devleti kurma girişimlerini hep beraber mutlaka ama mutlaka yüksek sesle kınamak mecburiyetindeyiz. Aleviliğin ve Bektaşîliğin dünyada merkezi, kalbi, canı, ciğeri Anadolu’dur. Alevilik ve Bektaşîlik bize aittir. Alevilerin ve Bektaşîlerin dünyada yeni bir devlet kurmasına, uydu bir devlet kurmasına gerek yoktur. Onların bir devleti vardır, o devletin adı da Türkiye Cumhuriyeti’dir. Dolayısıyla dünyadaki Aleviliğin ve Bektaşîliğin bir merkezi olarak Türkiye Cumhuriyeti bu topraklarda nefes alıp veren ve bu sancak uğruna her türlü fedakârlığı yapıp Millî Mücadele’de saf tutmuş Alevi-Bektaşî toplumunun asli devletidir dolayısıyla yeni fay hatları oluşturabilmek ve Anadolu’da yeni kırıngılık alanları inşa edebilmek uğruna böyle güdümlü bir projeyi hayata geçirenlere karşı Alevi’siyle Sünni’siyle, Anadolu’nun bütün değerleriyle yüksek sesle itiraz etmek ve emperyalizmin yeni maşası olacak bu oluşumları hep birlikte yüksek sesle kınamak mecburiyetindeyiz.

Hassasiyetle ve dikkatle dinlediğiniz için her birinizi en kalbî duygularıyla selamlıyorum ve Sayın Genel Başkanımızın “Canımız, can kardeşimiz.” diye hitap ettiği Alevi-Bektaşî toplumunun bütün değerlerini, bütün evlatlarını da buradan en kalbî duygularıyla selamlıyorum.

Hepinize saygılarımı sunuyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Bulut, teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, diğer söz talebi, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan’a ait.

Sayın Uysal Aslan, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, bizleri ekranları başında izleyen değerli halklarımız ve zindanda direnen tüm yoldaşlarımız; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Son günlerde hukuk, adalet, demokrasi, kardeşlik, diyalog, barış gibi bizlerin yıllardır savunduğu değerler ve kavramlar Kürt meselesinin çözümü bağlamında kamuoyunun gündeminde yoğun bir şekilde tartışılıyor. Bu, bizler açısından önemli ve değerli. Orta Doğu’daki gelişmeler, Türkiye’de yaşanan ekonomik kriz ve toplumsal kriz olmak üzere Kürt meselesinin demokratik yol ve yöntemlerle, diyalogla çözülmesini artık kaçınılmaz kılmakta çünkü yüzyılı aşkın Türkiye’nin temel meselesi olan Kürt meselesinin inkâr ve imhanın devam ettirilemeyecek bir noktaya geldiği açık. Türkiye’nin içine girdiği bu toplumsal çoklu krizlerden çıkışı ararken bu çıkışın, bu krizin asıl nedeni olan cumhuriyetin kuruluşundan bugüne kadar işkencelere, katliamlara maruz kalan, dili ve kültürü yok sayılan, hakları gasbedilen Kürtlere karşı yapılan haksızlıklarda, hukuksuzluklarda yatmaktadır. Geçmişte bu yaşananlar Kürtler ile Türklerin bin yıllık kardeşliğine, birlikle yaşama iradesine çok açık bir saldırıydı; defalarca söyledik ki bu saldırılar şu an burada, konuşma yaptığımız esnada bile devam ediyor. Ancak bu yüzyıllık açık saldırı karşısında, özgürlük, barış temelinde verilen mücadelede son gelişmelerle birlikte, nihayet cumhuriyetin 2’nci yüzyılına giderken demokratik bir cumhuriyetin inşası ihtimali üzerinden yapılan tartışmalar bir fırsat yaratmakta; bu fırsat iyi değerlendirilmeli, Türkiye’nin artık Kürtlerle onurlu bir barış, demokratik bir cumhuriyet için fırsatları kaçırma şansı, zamanı yoktur.

Değerli milletvekilleri, öncelikle bilinmeli ki Kürtlerin yaşadığı katliam ve imha politikalarının temeli ülkenin kuruluş aşamasında yaşananlarda gizlidir. Tam da bu nedenle cumhuriyetin kuruluş hikâyesi yeniden okunmalı, doğru ve gerçeklerle tanımlanmalıdır. On binlerce insanın canına, trilyonlarca dolarlık servete mal olan çatışmalar ve bu çatışmalar gerekçe gösterilerek hukukun yok edilmesine sebep olan, işte cumhuriyetin kuruluşunda gizlenmek istenen bu hikâyede saklıdır. Mustafa Kemal’in Meclis açılışında selamladığı milletvekiline bakarsanız bugün yok sayılan, inkâr edilen Kürt’ü, kürdistanı, Dersim’i bu Meclisin tutanaklarında rahatlıkla göreceksiniz. Lozan’da Türk diplomat heyetinin, Türkiye’de ırkı ve lisani azınlıkların bulunmadığından ve Kürtlerin asli unsur olduğundan söz etmesi, bahsini ettiğimiz sadece bu iki örnek bile... Sayısız tarihî belgelerin ortaya çıkabileceğini sizler de gayet iyi biliyorsunuz. Kürtlerin cumhuriyetin asli kurucularından olduğu hakikati artık bugün konuşuluyor ve açıkça tartışılıyor. Bu hakikat tanınmadığı için Kürtlerin imhası ve inkârı uğruna gün yüzüne çıkarılmadan, bu tarihsel gerçekliklerle açık bir biçimde yüzleşilmeden ülkede barışın gerçekleşmesi, halkların kucaklaşması, hukukun üstün kılınip Anayasa’ya dönülmesi mümkün değildir.

Dün Cumhurbaşkanının 29 Ekim programındaki “Cumhuriyetimizde elbette kimi eksiklikler olmuştur hatta kimi hatalı tercihleri de olmuştur.” söylemi önemli olduğu kadar bu hatalar ve eksikliklerle yüzleşmesi de bir o kadar önemli ve gereklidir. Demokrasi ve hukukun yerleşmesi, demokratik bir cumhuriyetin inşası için bu tarihî gerçekleri görmek, bu “hata” ve “eksiklik” denilen olay ve olgularla yüzleşmek gerekir. Bu hakikati dillendirenler, bugün toplumsal barış için koşulları, çözüm yerini, muhataplarını gerçeklik ve sahici bir yerden ele alarak demokratik bir diyalog ve müzakere yöntemiyle çözüm iradesini güçlendirebilmeliler.

DEM PARTİ olarak bizler demokratik bir cumhuriyetin kurulması, tarihî Kürt-Türk halkının barışı, tüm halkların, inançların bir arada yaşama koşullarını oluşturacak her türlü çalışmaya hazır olduğumuzu bugün Meclis kürsüsünden sokaklara kadar söylüyoruz. Bunun için halkımız, halklarımız çok bedeller ödedi, farkındayız ancak ödemeye devam etmemeli. Bir arada yaşamın mümkünatı önünde demokrasi, insan hakları ve hukuk tanımama engeli var; bunların sonucunun yarattığı hukuksuzluk, insanlık dışı İmralı tecrit sistemi var. Halklarımızın haykırdığı, yıllardır Türkiye’den kürdistana, dünyaya yayılan bu tecrit gerçeği her defasında inkâr edilse ve “Tecrit yok.” denilse de bugün hâlâ uygulanan insanlık dışı tecrit, devlet tarafından ve siyasilerce kabul edilmiş durumdadır. Artık AİHM, CPT, Bakanlar Komitesi ve uluslararası kuruluşlarca karar altına alınmış; İmralı’daki koşullar, bu uygulanan tecrit sürdürülemezdir. Bu kararların ve hukukun gereği olarak aile, avukat, vasi ziyaretleriyle dış dünyadaki temas

imkânları sağlanmalıdır.

Bugün dokuzuncu yargı paketi tartışmaları, hukuk ve Anayasa, AİHM, uluslararası hukuk tartışmaları sürerken en önemli konulardan bir tanesi, önce AİHM kararına, sonra Anayasa Mahkemesi kararına konu olmuş, kadının soyadının kullanıp kullanılmaması tartışması. Anayasa, AİHM kararlarına dayanarak farklı bir yoldan kanunu dolanarak, farklı bir şekilde tutarak aynı hükmü hem Komisyona hem de bugün buraya getirenler, Anayasa ve AİHM konusunda ısrarla hukuk tanımayanların dile getirmiş olduğu -tüm partilerin- hukukun bu ülkede askıya alındığı, adaletin yetersizliğinin konuşulduğu bir yerde bu askıya alınma hâlinin, bu hukuk tanımama hâlinin, bu uluslararası hukukun yok sayılmasının asıl kaynağının İmralı tecrit sistemi olduğunu görebilmeliler. Tam da bu nedenle bugün Anayasa'ya dönülecekse, uluslararası hukuk çağrısı yapılacaksa; bugün en büyük hukuksuzluk olan, Türkiye'deki diğer cezaevlerinden farklı ve özel bir istisnai hukukun uygulandığı İmralı'da hukuku, İmralı'da Anayasa'yı, İmralı'da uluslararası kuruluşların verdiği mahkeme kararlarını uygulamaya çağırılmaktadır.

Değerli milletvekilleri, çözüm iradesinin en güçlü olduğu, çözüm perspektifini gerçekleştirme gücünü ortaya çıkaran Sayın Öcalan üzerinde yirmi beş yıldır sürdürülen tecrit ve kırk üç aydır uygulanan mutlak iletişimsizlik hâli hâlâ devam ediyor. Her ne kadar 23 Ekimde bir aile görüştürmesi gerçekleşmiş olsa da bu, tecridin kalktığı anlamına gelmiyor. Hukukun ortada aile, avukat, vasiyle görüşmesinin önünde hiçbir engel yokken ve Birleşmiş Milletlerden AİHM'e kadar verilen uluslararası karar duruyorken ne tecridin hukukun kaldırıldığı iddia edilebilir ne de bugün çözüm, diyalog, muhataplık, kardeşlik sözleri yapılırken siyaseten tecridin kaldırıldığından söz edilebilir. Cumhuriyetin kuruluş politikalarıyla ortaya çıkardığı, çözümsüz bıraktığı ve derinleştirdiği sorunlar toplumun karamsar bir ruh hâline girmesine neden olmakta, yurttaşlara umutsuzluk dolu bir gelecek vadetmektedir. O nedenle, bunu besleyen tecrit politikası aslında toplumsal rejimi, hukuksuzluğu, insan haklarını ve demokrasiyi hedef alıyor. Tecridin sürdürülmesi, Sayın Öcalan şahsında toplumsal barışın tecrit edilmesi anlamına geliyor. Toplumsal barışın sağlanması, çatışmaların son bulması için diyalog kanalları açılarak İmralı'da sürdürülen tecrit tamamen kaldırılmalı, muhatap konumundaki Sayın Öcalan'ın çalışma koşullarının oluşturulması gerekmektedir. Toplumsal barışı, hukuku, adaleti, demokrasiyi isteyenlerin öncelikle yapması gereken, hukuka dönmek isteyenlerin öncelikle yönünü dönmesi gereken yer tam da budur.

Toplumda yaşanan kadın cinayetlerinden çete-mafya ilişkilerine, yargıdaki yolsuzluklara, çürümeye, yaşlılardan kundaktaki bebeğe kadar uzanan şiddete kadar -denildiği gibi- toplumsal cinnet ve çürümenin sebebi ekonomik kriz değil, çatışma ve savaşın yarattığı ahlaki, politik çözülmedir. Bundan çıkış yolu da toplumsal barışın sağlanması, bir barış toplumu yaratılabilmesidir. Çatışma toplumundan uzlaşma yani barış toplumuna geçiş çağrısını Sayın Öcalan 2019 yılı görüşmesinde şu cümlelerle ifade etmişti: "İçinden geçtiğimiz tarihî süreçte derin bir toplumsal uzlaşmaya ihtiyaç vardır. Sorunların çözümünde her türlü kutuplaşmadan ve çatışma kültüründen uzak demokratik müzakere yöntemine ihtiyaç vardır. Türkiye'nin ve hatta bölgenin sorunlarını başta savaş olmak üzere fiziki şiddet araçlarıyla değil, yumuşak güç yani akıl, politik ve kültürel güçle çözebiliriz." Bu çağrı, hâlâ gerçekliğini ve önemini korumaktadır.

İşte, tam bu tartışma hâlinde çıkıp tam da bu gerçeklikle, tarihsel nedenleri belli, burada defalarca ifade ettiğimiz çözüm yollarının da defalarca muhatapları tarafından tarifi edildiği şekilde diyalog ve müzakere kapıları sonuna kadar açılmalı; tartışmalar gerçek anlamda toplumsal barışla bağ kurularak yapılmalıdır. Barış, siyasi olmaktan çok toplumsal bir ihtiyaç ve bir taleptir. Bu nedenle hiç kimse, hiçbir taraf bu meseleyi siyasi çıkarları için kullanmamalıdır. Bu anlamda, sorunların kalıcı çözümü için atılması gereken somut adımların tartışılması, doğru temelde yürütülmesi gerektiğini savunuyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Uysal Aslan, lütfen tamamlayın.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Devamla) – Bu Meclis, tüm partileri bir arada bu iradeyi gösterebilir. Tecrit rejiminin, halkımıza da Türkiye halklarına da bu ülkenin hukukuna, demokrasi, insan hakları karnesine de tek bir zerre ilerlemeci katkısı olmamıştır; tam tersine, mutlak kayba, belirsizliğe, hukukun askıya alınmasına, toplumsal barışı zedeleyen süreçlere kadar götürmüştür.

Tüm halkların toplumsal barışa, demokrasiye, adalete hatta 101'inci yılına girdiğimiz yüzyıllık cumhuriyetin gerçek bir barışa ihtiyacı vardır. Kırk yıllık savaşın barışı, yüzyıllık cumhuriyetin barışı, demokratikleşmesiyle sağlanmalıdır. Tam da bu nedenle, toplumsal barışı sağlamak için Sayın Öcalan üzerindeki hukuksal ve siyasi tecrit sonlandırılmalı ve toplumsal barış için her birimiz, buradaki herkes elini taşın altına koymalıdır.

Teşekkürler. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Uysal Aslan, teşekkür ediyorum.

Şimdi, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Karaman Milletvekili İsmail Atakan Ünver'e söz veriyorum.

Sayın Ünver, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA İSMAİL ATAKAN ÜNVER (Karaman) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

"Hukuki durumu fiilî duruma uyduracağız." diye 16 Nisan 2017'de çıkılan yolun Cumhuriyet İttifakı'nı ve ortaklarını getirdiği noktayı her yargı paketinde bir kez daha görüyoruz. Fiilî durumu hukuki durumdan üstün tutan iktidar anlayışı yani tek adamın her şeyi bildiği anlayış artık zaman içerisinde Anayasa ve Anayasa Mahkemesine açıkça meydan okuma noktasına gelmiştir. Hukuki durumu fiilî duruma uydurma hassasiyeti gösteren -tırnak içinde söylüyorum bunu- Cumhuriyet İttifakı artık bu hassasiyeti bile taşıyor "Siz yapın, yargı arkadan gelsin." şeklinde yol almaya devam ediyor. Açıklamalarıyla, hukukun evrensel değerlerinin saray hukukunun ve hukukçularının umurunda olmadığını ifade eden Mehmet Uçum sarayda Hukuk Politikaları Kurulu Başkan Vekili. Cumhuriyet İttifakı, Mehmet Uçum'un gösterdiği istikamette yol almaya devam ediyor. Evet, Sayın Cumhurbaşkanını sarayda milletten aldığı yetkiyle oturuyor, bizler ve sizler de milletvekilleri olarak Türkiye Büyük Millet Meclisinde milletten aldığımız yetkiyle oturuyoruz ama Mehmet Uçum ve benzerleri hangi yetkiyle ve liyakatle yaşamaya istikamet veriyor? Bu soruyu aslında bizim değil, herkesten önce iktidar milletvekillerinin sorması gerekir. Soruyor musunuz? Sormuyorsunuz, sormazsınız. Yargının siyasete müdahalesine elbette "hayır" diyeceğiz. Peki, yürütmenin yaşamaya müdahalesine, vesayetine ne diyeceğiz? Özellikle sizin yaptığınız 16 Nisan 2017 Anayasası'na rağmen kuvvetler ayrılığının sağlandığı iddia edilen, yasama yetkisinin sadece milletvekillerine ait olacağı söylenerek yürürlüğe sokulan bu Anayasa ortadayken ne diyeceğiz? Hiçbir komisyonda Anayasa'ya aykırılık iddiasını dikkate almıyorsunuz, Adalet Komisyonunda da almıyorsunuz; sonra Anayasa Mahkemesi sizin yaptığınız Anayasa'ya aykırı düzenlemeleri iptal ettiği zaman da "Yargı; yasama yetkisine, siyasete müdahale ediyor." diyorsunuz. Bunu kabul etmek mümkün değil. Anayasa Mahkemesinin 15 üyesini de siz atamadınız mı? Kendi atadığınız yargıçların kararlarına bile tahammülünüz yok. Yargısal aktivizm, jüristokrasi hikâyeleri anlatıyorsunuz. Yasayı yorumlama yetkisi hâkimlerde değil mi? Anayasa'ya uygunluk denetimi yetkisi hâkimlerde değil mi? Elbette hâkimlerde ve yargıda. O zaman bu iptal hükümlerinden niye rahatsız oluyorsunuz?

Anayasa'nın 153'üncü maddesinin son fıkrası uyarınca Anayasa Mahkemesi kararları Resmî Gazete'de hemen yayımlanır; yasama, yürütme ve yargı organlarını, idare makamlarını, gerçek ve tüzel kişileri bağlar. Bu maddenin yasama organı bakımından anlamı ve getirdiği en önemli yükümlülük şudur: Eğer iptal kararı sonrasında da hukuk düzeninde yeni bir düzenleme

yapma ihtiyacı devam ediyorsa Anayasa Mahkemesinin iptal kararında var olan sonucu ve bu iptal kararına dayanak oluşturan gerekçeyi dikkate alarak Anayasa'ya uygun yeni bir norm tesis etmek gerekir. Yasama organı, verilen bir iptal kararı sonrasında iptal edilen normun lafızıyla aynı ya da benzer olan ya da iptal kararına dayanak oluşturan gerekçeyi dikkate almayan ve aynı hukuki sonucu doğuracak yeni bir norm oluşturamaz. Bunu yapmak, Anayasa'nın 153'üncü maddesinin son fıkrasının açıkça ihlali anlamına gelmektedir.

Getirilen paketle ilgili olarak torba yasayı söylemezsek olmaz. Siz ısrarla bu yöntemi uyguluyorsunuz; biz de eğitimi aldığımız hukuka saygımız gereğince, nezdinizde fayda etmeyeceğini bilsek de her defasında söylemeye devam edeceğiz. Bu teklif, bir grup milletvekilinin bir araya gelip hazırlayabileceği bir teklif değildir. Bu, her zaman söylediğimiz gibi, Adalet Bakanlığınca hazırlanan bir kanun teklifi; bunu Adalet Bakanı da söyledi. Bakanlıkça hazırlanan taslak, teklif olarak önce Komisyona, oradan da harfine dokunmadan Genel Kurula getirildi. Hani 16 Nisan 2017 Anayasa değişiklikleri milletvekillerine yasa yapma tekelini sağlıyordu; -mı gibi yapmaya devam ediyorsunuz.

Bu paket, yargı reform paketi olarak sunulan, sözde hak ve özgürlükleri güçlendirme hedefi doğrultusunda getirilmiş bir teklif. Düzenlemelerin bir bölümü Anayasa Mahkemesince verilen iptal kararlarının neticesidir. Bunların bazılarını, Anayasa Mahkemesinin iptalinin oluşturacağı değişimi engelleme amacına matuf olanlar olarak değerlendirmek mümkün yani Anayasa Mahkemesinin verdiği iptal kararını hükümsüz hâle getirmek için kanuni düzenleme yapıyorsunuz. Türkiye Büyük Millet Meclisi Adalet Komisyonunda açıkça Anayasa'ya aykırı bir teklifi görüştük, iktidar çoğunluğunca kabul edildi, şimdi Genel Kurulda görüşeceğiz. Bu anlamda, öneri paketindeki 3 madde yani 14, 15 ve 18'inci maddeler ile geçici madde 1'in (3)'üncü fıkrası; Anayasa Mahkemesi kararlarının gerekçelerini bütünüyle görmezden gelmekte, kararın etkisini ortadan kaldırmayı amaçlamaktadır. Mesela, bunlardan teklifin kadının soyadıyla ilgili 15'inci maddesinde kadının soyadı hakkına ilişkin uzun yıllardır devam eden hukuka aykırılık sürdürülmektedir. Düzenlemeyle, Anayasa Mahkemesi, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi ve Yargıtayın kadının soyadı hakkına ilişkin kararları görmezden geliniyor. Anayasa'nın 20'nci maddesi kapsamında bir hak olarak kabul edilen soyadı hakkını, kadınlar için Anayasa'nın 10'uncu maddesindeki eşitlik ilkesine aykırı olarak düzenleyen ve Anayasa yargısına iptal edilen Medeni Kanun'un 187'nci maddesini hâlen ayakta tutmaya çalışıyorsunuz. Anayasa Mahkemesinin kararları Anayasa'nın 153'üncü maddesinin son fıkrası gereği bağlayıcıdır, iptal edilen hüküm tekrar aynı biçimde düzenlenirse doğrudan 153'üncü madde ihlali olur; buradaki Anayasa'ya aykırılık, yoruma yer bırakmayacak şekilde açıktır. Ayrıca, Anayasa'nın 10'uncu maddesine, 20'nci maddesine ve 90'ıncı maddesine de aykırılık açıktır. Duymayanlara söyleyelim, hukukun temel ilkelerindendir, kanun koyucu abesle iştigal etmez. Şimdi, biz bunları ve daha nicesini Komisyonunda söyledik. Getirdiğiniz teklifi aynı şekilde Komisyondan geçirdiniz, belki Genel Kuruldan da geçireceksiniz, sonra Anayasa Mahkemesi yine iptal edecek. Ne olacak? Anayasa Mahkemesi siyasete müdahale etmiş mi olacak? Yapmayın, milletin aklıyla alay etmeyin. (CHP sıralarından alkışlar)

Milletin kürsüsünden bugün yaşanan bir hukuksal aymazlığı dile getirmezsek olmaz. Esenyurt Belediye Başkanımız Profesör Doktor Sayın Ahmet Özer hukuksuz bir şekilde gözaltına alındı, çağırıldığında gelmesi ve mümkünken şafak vaktinde evinden alındı, Belediyeye baskın yapıldı, odasına kapısı kırılarak girildi. Bu neyin hıncı veya neyin gözdağı? Bu mu hukuk? Başsavcılığın açıklaması ise ibretlik. Öncelikle, gizlilik kararı olduğu söylenen dosyada başsavcılık dosya içeriğine dair nasıl böyle bir açıklama yapabilir? İçeriğe baktığımızda ise on yıl öncesine dayanan bazı iddialar var. Ahmet Özer; yıllarca kamuda görev yapmış, dekanlık, rektör yardımcılığı gibi idari görevler de üstlenmiş bir bilim insanı. O zaman hatta aday olurken akla gelmeyen ve gereği yapılmayan suçlamalar bugün akla geliyor. Ne zaman? Belediye Başkanı seçildikten altı ay sonra. Açın, önce kendinizin on yıl önceki ilişkilerinize bir bakın, kim kime on yıl önce ne söylemiş, ona bakın. Böyle hukuk olmaz, devlet vatandaşına pusu kurmaz, kayyum atayarak halk iradesi gasbedilemez. Yapılan bu hukuk dışı uygulamayı kınıyorum.

Söyleneni belli bir "ahmak" sözünden, olmayan bir mağdura işlenmeyen bir suç icat ettiniz. Sizi 4 defa sandıkta yenen İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanımız Sayın Ekrem İmamoğlu'na siyaset yasağı getirmeye çalışıyorsunuz. Adında "adalet" olan partinin iktidarında millet adalete susadı. Biz, Cumhuriyet Halk Partisi olarak adalet derken AKP tarafından kaybedilen, perperişan edilen hukuk devletini, devletimizi arıyoruz. Biz, Hazreti Ömer'in "Adalet mülkün temelidir." sözündeki adaletli devletimizi arıyoruz. Biz, Fatih Sultan Mehmet'in "Kadıyı satın aldığı gün adalet ölür, adaleti öldürdüğü gün devlet de ölür." sözündeki kadıların satın alınmayacağı ve hiçbir zaman ölmececek, ilelebet yaşayacak devletimizi arıyoruz. Ve nihayet biz, Ulu Önder'imiz Mustafa Kemal Atatürk'ün "Adalet gücü bağımsız olmayan bir milletin devlet hâlinde varlığı kabul olunamaz." sözündeki bağımsız adalet gücünü, bu bağımsız gücün varlık temeli olduğu devletimizi arıyoruz. Ne sizden ne de sizin siyasi aparat olarak kullandığınız yargıdan korkmayacağız, sinmeyeceğiz. Yaptığınız adaletsizliklerin, siyasallaştırdığınız yargının marifet olduğunu, siyaseti dizayn etme arayışınızın sonucu olduğunu milletimiz biliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Ünver, lütfen tamamlayın.

İSMAİL ATAKAN ÜNVER (Karaman) - O yüzden, vaktiyle yüzde 49'lara varan oyunuz yüzde 30'lara düştü. Son seçimde de 1'inci parti olma özelliğinizi Cumhuriyet Halk Partisine kaybettiniz. İlk seçimde de iktidarı kaybedeceksiniz, bundan kaçışınız yok. Siz, adaleti aparat olarak kullanmaya devam ettikçe gidişiniz daha da hızlanacak.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Ünver.

Şahısları adına ilk söz, Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'a ait.

Sayın Bayraktutan, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugünün gündemi var, Esenyurt Belediye Başkanına ilişkin gelişmeler. Çağdaş ceza hukukunda tutuklamanın tedbir olduğu, hukuk fakültelerinde 1'inci sınıf öğrencilerine öğretilir. Tutuklama, bir cezalandırma gayesi değildir. Biraz önce basına düşmüş ve teyit edilmemiş bilgilere göre -inşallah doğru değildir- mevcut Belediye Başkanının yerine kayyum atandığına ilişkin bilgiler var, bazı basın organları bunları paylaşıyor. İçişleri Bakanı ve diğer organlar da bunu teyit etmedi, doğru olmadığını söyledi; olması gereken de budur. Eğer tutuklama talebiyle bir belediye başkanı bir yere sevk edilmişse, buna ilişkin de hâlen sorgu devam ediyorsa eğer gerçekten bu sorunun sonucu beklenmeden, buna ilişkin bir tutuklama kararı olmadan kayyum atamasına ilişkin bir idari tasarrufta bulunuluyorsa tuz bile bir anlamda kokmuş demektir arkadaşlar; inşallah böyle bir olay yaşanmıştır, doğru değildir diye temenni ediyorum.

Ben bu konuşmamı şuna sebep aldım: Anayasa'ya ilişkin bazı gelişmeler var; bu Parlamentoda anayasanın yapılacağına ilişkin, yeni anayasaya ilişkin Parlamentonun gündeminde birtakım konular var. Bu Parlamento yeni bir anayasa yapabilir mi, yeni bir anayasa yapamaz mı; buna ilişkin de tartışmalar var. İlk 4 maddenin değiştirilmeyeceğine ilişkin hükümler amir hükümler. Bazı ülkelerde bazı görüşler var, diyorlar ki "Bir anayasa hükmünün değiştirilmeyeceğine ilişkin hükümler antidemokratiktir." Aslında 1924 Anayasası'nda ve 1961 Anayasası'nda da cumhuriyetin niteliklerine, devletin rejiminin cumhuriyet olduğuna ilişkin değişmez hükümler olmasına rağmen, buna ilişkin hükümler olmasına rağmen ve bazı ülkelerde, örneğin Bulgaristan'da, örneğin İsviçre'de ve diğer ülkelerde değiştirilmeyeceğine ilişkin amir hükümler olmasına rağmen buna ilişkin

birtakım tartışmalar, birtakım çelişkiler oldu. Değerli arkadaşlarım, Anayasa açık bir şekilde "İlk 4 maddede herhangi bir tasarrufta bulunamazsınız." diyor.

Anayasalar nasıl yapılabilir? Anayasa yapmak kimin yetkisindedir? Anayasa yapmak aslında bir devlet yetkisidir, devlet yetkisi olmadan anayasa yapamazsınız değerli arkadaşlarım. Anayasa'nın 6'ncı maddesinde diyor ki: "Hiçbir organ, kişi Anayasa'dan kaynaklanmayan bir devlet yetkisini kullanamaz." 6'ncı madde açık ve amir bir hüküm içeriyor. 6'ncı maddenin varlığına rağmen ve Anayasa'nın hiçbir maddesinde anayasanın baştan yapılacağına ilişkin herhangi bir amir hüküm bulunmamasına rağmen yeni bir anayasa yapılabilir mi? Bu konuda Meclis Başkanımız da farklı düşünüyor, yeni bir anayasa yapılamaz değerli arkadaşlarım. Bakın, anayasanın ne şekilde yapılacağına ilişkin Anayasa'nın 175'inci maddesinde tasarruf nisapları var. Bunlardan bir tanesi, üçte 2, 400 çoğunlukla kabul edilirse ve Cumhurbaşkanı eğer takdir ederse bunu referanduma götürebilir; beşte 3 çoğunlukla yani 360 milletvekiliyle -360 ile 400 arasında- kabul edilirse de referanduma götürerek bu şekilde bir anayasa değişikliği yapılabilir ama bütün bunların dışında herhangi bir şekilde siz kalkıp da "Ben anayasayı baştan yapacağım." diyemezsiniz değerli arkadaşlarım; ilk 4 maddeyi de bunun içerisinde atıp, bir kurucu Meclis gibi davranıp "Ben anayasayı baştan yapayım." diyemezsiniz. Bunu niye diyorum? Bu Parlamentonun içerisinde bazı milletvekilleri diyorlar ki "İlk 4 madde değişmelidir." İlk 4 madde nedir? Cumhuriyetin nitelikleridir. Başka ülkelerde buna ilişkin amir hükümler var mıdır? Bugün gidin, Fransa'da Fransız Anayasası'nda Fransa'nın yönetim şeklinin cumhuriyet olduğuna ilişkin hükmün değiştirilmesini teklif dahi edemezsiniz değerli arkadaşlarım. Almanya'ya gidin, Alman Anayasası'nda federatif yönetim vardır ama Alman Anayasası'nda federasyonun arkasından dolanıp sadece eyaletlerle yönetilmesine ilişkin herhangi bir teklifte bulunamazsınız. Bunu neden yapmışlar? Çünkü cumhuriyet kendini koruma refleksiyle hareket etmiş ve buna ilişkin koruyucu hükümler koymuş. Biz ne yapmışız? Anayasa'ya uymayan bir siyasal iktidarla oturup "Anayasa yapalım mı?" diye bunu tartışıyoruz.

Bakın, Anayasa'nın ilgili maddesinde Anayasa Mahkemesinin kararlarının herkesi bağlayacağına ilişkin amir hükümler var. Anayasa Mahkemesi kararları bizi bağlıyor mu? Anayasa Mahkemesi kararları bağlamıyor değerli arkadaşlarım, Anayasa'da yazıyor ama ne yazık ki bazı organları bağlamıyor. Diyor ki Cumhurbaşkanı: "Ben tanımıyorum." İlgili Yargıtay 3. Ceza Dairesi Başkanı "Ben Anayasa Mahkemesinin hak ihlali kararını tanımıyorum." diyor değerli arkadaşlarım, öyle değil mi? Ama yeri geldi mi "Anayasa Mahkemesi kararları herkesi bağlayıcıdır." diyebiliyor. Bu amir hükmünün varlığına rağmen buna ilişkin ne yapıyor? Tam tersine ilişkin işlemler tesis ediyor. Biz ne yapıyoruz, bu Anayasa Mahkemesinin kararını tanımayan hâkimi ne yapıyoruz? Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı koltuğuna oturarak taltif ediyoruz. Bu ne demektir? Demek ki, diyoruz ki sen buna uymadın, aferin, ne kadar güzel işler yaptın. Gerekirse onu Anayasa Mahkemesi üyesi olarak atıyoruz, gerekirse Yargıtayda ilgili yerlere atıyoruz, Yargıtay Başkanı olarak atıyoruz, daha özel yerlere getiriyoruz. Bu, şu demektir: Yani bu ülkede ne yazık ki hukuk yok.

En çok güldüğüm şeylerden bir tanesi de "yargı bağımsızlığı" arkadaşlar. Yani bundan daha büyük bir yalan olamaz bu ülkede.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Bayraktutan, lütfen tamamlayın.

UGUR BAYRAKTUTAN (Devamla) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Hani, ne diyor Anayasa'nın 138'inci maddesi: "Hiçbir organ, makam, merci veya kişi, yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere talimat veremez, tavsiye ve telkinde bulunamaz." Onu külahıma anlatsınlar! Böyle bir şey var mı değerli arkadaşlar? Ne yapıyor? Mahkemelere tavsiyede de bulunuluyor, telkinde de bulunuluyor, talimat da veriliyor, her türlü işlem yapılıyor. İşte, bugün yapılmış olan operasyon da bunlardan bir tanesidir. İyî saatte olsunlar bir gün düğmeye bastı ve dedi ki: "Gereğini yapsınlar."

Sözlerimi bitiriyorken bir daha, umarım şu "kayyum" denen rezaleti ülkemizin hukuk sisteminden ve idari sisteminden atarız diyar, yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Bayraktutan, teşekkür ediyorum.

Şahısları adına ikinci söz, İstanbul Milletvekili Nurettin Alan'a ait.

Sayın Alan, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

NURETTİN ALAN (İstanbul) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum. Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin görüşmeleriyle ilgili şahsım adına söz almış bulunuyorum.

Huzurdaki kanun teklifi 39 maddeden oluşmakta ve teklifle, toplam 20 farklı kanunda değişiklik veya düzenleme yapılmaktadır. Teklifte yer alan bazı hükümler de Anayasa Mahkemesi tarafından verilen iptal kararlarıyla ilgilidir. Bu kapsamda, teklifin bir amacı da Anayasa Mahkemesinin verdiği iptal kararları nedeniyle oluşacak hukuki boşlukların doldurulmasını ve yaşanabilecek sorunların çözümünü sağlamaktadır.

Sayın milletvekilleri, Anayasa Mahkemesinin verdiği iptal kararları ve bu kapsamda düzenleme yapılan hükümlere bakıldığında, en eskisinin 5/11/1961 tarihinde çıkarılan 221 sayılı Kanun olduğunu görüyoruz. Yine, iptal kararlarında dikkat çeken bir husus da mülga 743 sayılı Medeni Kanun'da bulunan, 4721 sayılı Medeni Kanun'a da aynen alınan ve yaklaşık bir asırdır uygulaması olan bazı maddelerinin iptal edilmiş olmasıdır; soyadıyla ilgili iptal buna örnek olarak verilebilir.

Sayın milletvekilleri, çalışmalarımız, hep sorunları gidermeye ya da muhtemel sorunların önüne geçilmesine yönelik olmuştur. Adalet hizmetlerinin kanun ve diğer mevzuata uygun olarak yapılıp yapılmadığının denetimi gerekmektedir. Anayasa'mızın 144'üncü maddesinde adalet hizmetlerinin denetiminin sınırları çizilmiştir. Anayasa'mıza göre, adalet hizmetleri ile savcıların idarî görevleri yönünden Adalet Bakanlığınca denetiminin, adalet müfettişleri ile hâkim ve savcı mesleğinden olan iç denetçiler; araştırma, inceleme ve soruşturma işlemlerinin ise adalet müfettişleri eliyle yapılması gerekmektedir. Ben de bu konuşmamda, adalet hizmetlerinin denetimine ve makul sürede yargılanma hakkının korunmasına ilişkin yaptığımız düzenlemelerden bahsetmek istiyorum. Bu kapsamda, 2802 sayılı Hakimler ve Savcılar Kanunu ile 5235 sayılı Kanun'da düzenlemeler yapılmaktadır. 2802 sayılı Kanun'un 100'üncü maddesinde yapılan düzenlemeyle adalet müfettişlerinin görevleri, 101'inci maddesinde yapılan düzenlemeyle ise yetkileri belirlenmekte; böylelikle adalet müfettişlerinin görev ve yetkileri Anayasa'nın çizdiği sınırlar içerisinde kanuni bir çerçeveye kavuşturulmaktadır.

Sayın milletvekilleri, teklif kapsamında makul sürede yargılanma hakkının korunması için 5235 sayılı Kanun'da bir düzenleme yapılmaktadır. Bölge adliye mahkemeleri hukuk dairelerinde istinaf kanun yolu incelemelerinin uzun sürdüğü bir sorun olarak dile getirilmektedir. Uzun sürmesinin nedenlerinden birini de daireler arasındaki iş bölümü uyumsuzlukları oluşturmaktadır. Mevcut hükümlere göre, istinaf incelemesinin başka bir dairece yapılmasının gerekip gerekmediği ön inceleme aşamasında dikkate alınmalıdır ancak ön incelemenin yapılması gereken süreye ilişkin bir düzenleme bulunmamaktadır. İlk derece mahkemesi kararı istinaf edildiğinde dosya gönderildiği dairede geliş tarihine göre sıra almakta ve bu sıraya göre inceleme yapılmaktadır. Dosyanın dairede incelemeye alınması bölge adliye mahkemeleri hukuk dairelerinin iş yoğunluğuna göre değişmekte, yerine göre bu süre bazen aylar, bazen daha uzun süreler sürmektedir. Teklifte, istinaf incelemesi için dosyanın gönderildiği ilgili hukuk dairesi, bir ay içinde yapacağı ön inceleme sonucunda iş bölümü bakımından kendisini görevli görmemesi hâlinde dosyayı görevli olduğunu değerlendirdiği ilgili hukuk dairesine gönderecektir. Bu gönderme kararında niçin gönderme kararı verildiğinin gerekçesi

de belirtilecektir. Bir dosya hakkında duruşma kararı verilmiş veya bir aylık süre geçmiş ise gönderme kararı verilemeyecektir. Başka bir hukuk dairesi tarafından dosya kendisine gönderilen hukuk dairesi ise iki hafta içerisinde yapacağı ön inceleme sonucunda görevli olmadığı kanaatine varırsa geçici hukuki koruma tedbirlerine dair talepler hakkında karar verecek ve dosyayı Hukuk Daireleri Başkanlar Kuruluna gönderecektir. Bu iki haftalık sürenin bitiminden sonra gönderme kararı verilmeyecek ve Kurulca yapılan ön inceleme sonunda verilen karar kesin olacaktır.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; teklifimizin ülkemiz ve milletimiz için hayırlı olmasını diliyor, hepinize teşekkür ediyorum.

Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Alan, teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, birinci bölüm üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Başkanım...

BAŞKAN – Sayın Şahin, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

28.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in, Esenyurt Belediyesine kayyum atandığına dair çıkan haberlere ilişkin açıklaması

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Başkanım, teşekkür ediyorum.

Şimdi bir haber düştü, bununla ilgili görüşümü beyan etmek için söz aldım.

İstanbul'da Esenyurt Belediye Başkanı sabahleyin gözaltına alınmıştı. Haberlerde az önce Esenyurt Belediyesine kayyum atandığına dair bir haber geçiyor, bazı haberler de atanacağını söylüyor. Öncelikle şunu ifade edeyim, ben dosyaya vâkıf değilim ancak burada ilkesel bir bakış açısını söylemek istiyorum: Biz kayyum uygulamasına millî iradenin gereği ilkesel olarak karşıyız, bir mahkeme kararı olmadan kayyum atanmasına karşıyız. Eğer kesinleşmiş bir mahkeme kararı da varsa yine millet iradesinin yansıdığı belediye meclisinden bir belediye başkanının seçilmesi doğru olandır. Bu ilkesel bakış açımızı ortaya koyduğumu, bu uygulamanın doğru olmayacağını ifade ediyorum. Eğer böyle bir şey yapılacaksa bu adımın geri çekilmesi gerektiği isabetli olacaktır diyorum.

Teşekkür ediyorum.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Kılıç Koçyiğit, buyurun.

29.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Esenyurt Belediyesine kayyum atandığına dair çıkan haberlere ilişkin açıklaması

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben de aynı haber nedeniyle söz aldım.

Şimdi, genel olarak şöyle bir handikap yaşıyoruz: Bu ülkenin resmî ajansı Anadolu Ajansı, A Haber... Anadolu Ajansı diyor, resmî derken de yani medyaya, AKP'ye en yakın olduğu için artık "resmî" diyoruz, o kadar alıştık yani. A Haber ve büyük kanallar "Esenyurt Belediyesine kayyum atandı." haberi geçiriyor; valilik yalanlıyor, Bakanlığa ulaşılmıyor, Bakanlık "Doğru değil." diyor; ortada bir keşmekeş olduğu açık ve net ama genel bütün sitelerde kayyum atandığı bilgisi geçiyor, eğer bu doğruysa, gerçek anlamda Esenyurt'a kayyum atandıysa bu, demokrasiye bir darbedir; bu, halkın iradesine bir darbedir. AKP her seferinde dönüp demokrasiden uzaklaşmayı, hukuku katletmeyi kendisi için bir yol, bir kılavuz, bir yöntem olarak tercih ediyor; bunu kabul etmiyoruz, halkın seçilmiş iradesini kumpaslarla görevden uzaklaştırmayı doğru bulmuyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kılıç Koçyiğit, lütfen tamamlayın.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Tamamlayacağım Sayın Başkan.

Bu sıradan bir mesele değil, onun için gerçekten sabrınıza sığınıyorum.

Şimdi, bakın, iki gün önce Necmi Kadioğlu -bir önceki dönem Esenyurt Belediye Başkanı- "tweet" atmış, ne diyor? "Belediye Başkanlığı dönemimizde ülkemizin birçok köşesinde yaptığımız yatırımları yerinde gezip gördük. Ülkemizin bu güzide topraklarından sizlere seslenerek Esenyurt'a döneceğiz! Takibe devam ediniz." Ne demek istiyor? Ne demek istiyor? Çok açık ve net, ortada bir kumpas var, halkın iradesine kurulmuş bir kumpas var. Burada, devlet, hukuk, her şey yan yana gelmiş halkın iradesini yok sayıyor. Esenyurt gibi bu ülkenin en büyük ilçesine kayyum atama cüretini nereden alıyor bu iktidar? Hangi hukuk size cevaz veriyor ya? Bu halk, halk değil mi? Esenyurt halkının iradesini nasıl yok sayarsınız siz, biz buradan sormak istiyoruz:

Neymiş, kent uzlaşısı yapmışız; yaparız arkadaş, siz Cumhuriyet İttifakı kurarken sorun olmuyor da biz kent uzlaşısı yaptığımızda mı sorun oluyor?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kılıç Koçyiğit, son kez, lütfen.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Sizden mi izin alacağız? Sizden mi cevaz alacağız? Sizin sınırlarınızda mı biz siyaset yapacağız, sizin sınırlarınıza göre mi ittifak kuracağız? Kimsiniz siz ya! Kimsiniz! Bu halka kumpas kurup halkın iradesini yok saymayı, halkın iradesine darbe indirmeyi nasıl yaparsınız ya?

Neymiş; ben size söyleyeyim, niye kayyum atıyorsunuz biliyor musunuz? Eşitlikçi, özgürlükçü; her halkı, her inancı kapsadığı için; Kürt olduğu için ya, Kürt olduğu için; bizimle ittifakla seçilmiş bir belediye olduğu için! Ama yeter artık yeter, mızrak çuvala sığmıyor! "...(*)" Kabul etmiyoruz. Sonuna kadar bu hukuksuzluğa direneceğiz. Türkiye halklarını da direnişe davet ediyoruz; mücadeleye, Esenyurt Belediyesine sahip çıkmaya davet ediyoruz. Hukuka davet ediyoruz iktidarı da. (DEM PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri...

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Bülbül, buyurun.

30.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, Esenyurt Belediyesine kayyum atandığına dair çıkan haberlere ilişkin açıklaması

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Yani biraz önce gelen haberlerin doğru olup olmadığı konusunu tam teyit edemedik ancak şu var: Biz, dokuzuncu yargı paketindeyiz şu anda; sekiz paket geçti, dokuzuncuya geldik; Türkiye'nin geldiği duruma bakın. 2019'da çıkarılan Yargı Reformu Strateji Belgesi'nde -Sayın Cumhurbaşkanı tarafından açıklanan- daha sonra İnsan Hakları Eylem Planı'nda artık vatandaşların evinden sabaha karşı alınması ve gözaltı noktasında hak ve özgürlüklerin sınırlandırılması; anayasal hak ve özgürlükler konusunda, 13'üncü madde ve devam eden maddelerde kişi hak ve özgürlükleri konusunda, gerekli insan hak ve özgürlükleri konusunda

(*) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

dikkat sağlanacağı belirtilmişti; dokuzuncu yargı paketine geldik. Şu anda Cumhuriyet Halk Partisinin Belediye Başkanı sabahleyin erken saatte gelip evinden alınıyor ve belediye kapıları kırılıyor; yok böyle bir şey!

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bülül, lütfen tamamlayın.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Bu, açıkça anayasal hak ve özgürlükleri ihlal anlamına geliyor.

Bunun dışında şu var: Biraz önce A Haber ve Sabah'ta açıkça ne diyordu? Bir kayyum ataması var; Beşiktaş Kaymakamının Esenyurt'a kayyum atandığı belirtiliyor. Daha sonra bunu teyit etmek için arıyoruz; bazı yayın organlarında valilik açıklamalarında böyle bir şeyin olmadığı gibi haberler var. Yani şeffaflık yok, ne olduğu konusunda hiçbir açıklama yok; böyle bir şey olması mümkün değil. Türkiye'nin bu kayyumlardan kurtulması gerekiyor. Türkiye'deki anayasal hak ve özgürlüklerin kullanılmasında kayyumu bir kenara itmek gerekiyor.

Esenyurt halkının iradesiyle Belediye Başkanlığını kazanmış olan Belediye Başkanımızın gözüaltına alınması ve hukuksuz bir şekilde kayyum atanması doğru değildir; yasayı, Anayasa'yı ihlal demektir. Bu nedenle, eğer yapılmışsa bu atamayı ve gözüaltı işlemlerini hukuka açıkça aykırılık nedeniyle kabul etmiyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, böylece gündemimizdeki konular tamamlanmıştır.

Alınan karar gereğince kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için 5 Kasım 2024 Salı günü saat 15.00'te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 21.37